

М.Л. Осташевський

СПОРТИВНІЙ КУЗНІ СУМЩИНИ –

СПОРТИВНІЙ КУЗНІ СУМЩИНИ – 40

**Михайло
ОСТАШЕВСЬКИЙ**

**СПОРТИВНІЙ КУЗНІ
СУМЩИНИ – 40**

Михайло ОСТАШЕВСЬКИЙ

СПОРТИВНІЙ КУЗНІ СУМЩИНИ –

УДК 378.4:796:930.25(477.52)СумДПУ
О-76

Осташевський М. Л.

О-76 Спортивній кузні Сумщини – 40. Суми: Університетська книга, 2020. 304 с.: фотогр.

ISBN 978-966-680-984-4

Третє за ліком, після книг «Спортивній кузні Сумщини – 30» (2010) і «Спортивній кузні Сумщини – 35» (2015), історико-публіцистичне видання про створення, розвиток і сьогодення Навчально-наукового інституту фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, досягнення його студентів і викладачів у спорті, науці, громадському житті.

Книга ілюстрована історичними фото, містить інформацію про історію створення і потенціал інститутських кафедр, статистичний матеріал про спортивні досягнення студентів інституту на найпрестижніших міжнародних змаганнях з олімпійських і неолімпійських видів спорту, високі державні нагороди і почесні звання, галузеві відзнаки викладачів і студентів інституту.

Для широкого кола читачів.

УДК 378.4:796:930.25(477.52)СумДПУ

Інформаційне видання

Осташевський Михайло Леонідович
Спортивній кузні Сумщини – 40

Директор видавництва Р.В. Кочубей. Головний редактор В.І. Кочубей

Дизайн обкладинки і макет В.Б. Гайдабрус

Портретні фото: Володимир Котелевець, Олексій Фролов,
Наталія Кармазіна, Олексій Целік

Фото: Сергій Кумер, Андрій Рябоконе, Duncan Gray

Підписано до друку 28.10.2020. Формат 70x100 1/16. Папір крейдований, офсетний
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 25,2. Обл.-вид. арк. 21,6

Тираж 1000 прим. Замовлення №

ПФ «Видавництво “Університетська книга”». 40000, м. Суми, Покровська площа, 6
Тел.: (0542) 65-75-85. Тел.: (067) 542-08-01

E-mail: publish@book.sumy.ua. www.book.sumy.ua. newlearning.com.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 5966 від 24.01.2018

Поліграфія: ПРАТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»

ISBN 978-966-680-984-4 © Осташевський М.Л., 2020
© ТОВ «ВТД “Університетська книга”», 2020

Автор висловлює вдячність
Анатолію Івановичу Кудренку,
Юрію Олеговичу Лянному,
Михайлу Олеговичу Лянному,
Олександру Михайловичу Бурлі,
Тетяні Олександрівні Лозі,
Володимиру Вікторовичу Затилкіну,
Анатолію Максимовичу Ратову,
Анатолію Івановичу Кравченку,
Ірині Олександрівні Калиниченко,
Олександру Анатолійовичу Томенку,
Інні Сергіївні Зігуновій,
Сергію Анатолійовичу Лазоренку,
Олександру Миколайовичу Звіряці
за організаційне сприяння в збиранні
й систематизації історичного
та статистичного матеріалу,
надання історичних фото
з особистих архівів та інформації з кафедр

З вірою в успіх

Відчуваючи подих 40-річного ювілею, який восени 2020 року святкуватиме Навчально-науковий інститут фізичної культури Сумського державного педагогічного університету ім. А.С. Макаренка, намагаюся зіставити сьогоднішні реалії зі спогадами про перші роки існування факультету фізичного виховання педагогічного інституту. Спогадами певною мірою сторонньої людини, яка, продовжуючи сімейні «інженерні» традиції, на той момент була випускником іншого сумського інституту – філії Харківського політехнічного.

Більшість моїх друзів і знайомих зі спортивного оточення стали тоді першокурсниками новоствореного факультету, чим надзвичайно пишалися. Я ж, віддавши на той час спорту майже 10 років, певною мірою шкодував з приводу того, що закінчив школу на цілий олімпійський цикл раніше, ніж було створено в Сумах спортивний факультет.

Представники «першої хвилі» випромінювали ентузіазм і завзятість. Ціла низка цікавих предметів, можливість брати участь у всесоюзних і республіканських студентських спортивних змаганнях, романтика виїзних тренувальних зборів, перша педагогічна практика в загальноосвітніх школах, коли дітлахи сприймають тебе справжнім педагогом... Утім, були й побоювання: а чи не виявиться цей проект авантюрою, чи не вирішать, що матеріальна база новоствореного факультету «не тягне» на відповідний рівень, чи не закриють його за кілька років, віднайшовши, скажімо, невідповідність кваліфікації викладацьких кадрів існуючим на той час вимогам?

Не виявився, не вирішили і не закрили. І заслуга в цьому як викладачів, так і студентів, які спільними зусиллями примножували потенціал факультету, підвищували його авторитет в області і на загальноукраїнському рівні. З кожним роком факультет лише «набирав обертів», а студенти і викладачі успіш-

2010 рік. Презентація книги Михайла ОСТАШЕВСЬКОГО «Спортивній кузні Сумщини – 30». Другий праворуч – ініціатор створення факультету фізичного виховання Анатолій ШЕРЕМЕРЕВИЧ

но підкорювали нові вершини – у навчанні, спорті вищих досягнень, науковій діяльності. На сьогодні Навчально-науковий інститут фізичної культури Сумського педуніверситету – один із провідних профільних навчальних закладів України, на який рівняються визнані лідери спортивної науки.

Уже давно випускники сумського інфізкульту різних років вийшли на провідні позиції серед тренерів регіону з різних видів

2015 рік. Учасники презентації книги «Спортивній кузні Сумщини – 35»

2016 рік. Директор Навчально-наукового інституту фізичної культури Михайло ЛЯННОЙ і заслужений журналіст України Михайло ОСТАШЕВСЬКИЙ обговорюють творчі аспекти третього видання літопису Інституту фізичної культури.

спорту, потіснивши у творчому змаганні тих, хто має дипломи київського, харківського, донецького, тернопільського, львівського, дніпровського та чернігівського «гатунку». Левова частина викладачів інституту – його колишні студенти, які передають свої знання й досвід наступним поколінням викладачів фізичної культури, спортивним тренерам з олімпійських і неолімпійських видів спорту, фізичним реабілітологам, логопедом, фахівцям з туризму і готельно-ресторанного сервісу.

Щороку збільшується кількість викладачів з високими науковими ступенями і вченими званнями. Зростає кількість студентів, які стають переможцями всеукраїнських конкурсів студентських предметних олімпіад і призерами всеукраїнських наукових конференцій. Що вже й говорити про спортивних «зірок» Сумщини: що не прізвище – то студент або ж випускник Інституту фізкультури.

Проте цих успіхів не було б без копіткої праці кількох поколінь викладачів і студентів, колишніх деканів факультету й нинішніх керівників інституту, які своїм ентузіазмом і невичерпною творчою енергією створювали сучасне обличчя «кузні» спортивних кадрів Сумщини. Саме їм величезна подяка, саме їм низький уклін, саме їм присвячується ця книга, за честь написати яку я щиро вдячний своїм друзям і колегам.

ПОШТОВХ

важливій справі

Роки, які передували проведенню Московської олімпіади 1980 року, у більшості господарників і тих, хто намагався будувати спортивні чи культурно-розважальні об'єкти, залишили негативні спогади. Прагнення вразити світ масштабами перших олімпійських ігор у соціалістичній країні і кількістю сучасних, а отже, дорогих спортивних споруд, призвело до того, що за рік-півтора до початку Олімпіади тодішнє партійне керівництво Радянського Союзу зупинило практично по всій країні фінансування всіх новобудов, акумулюючи кошти виключно на спорудження стадіонів, басейнів, велотреків безпосередньо в Москві. Своєрідним відлунням цієї політики стало гальмування інших проектів, пов'язаних з використанням бюджетних коштів. Однак були й приємні винятки, один з яких – відкриття в провінційних Сумах факультету фізичного виховання на базі державного педагогічного інституту ім. А.С. Макаренка.

Улітку 1979 року на одному із засідань бюро Сумського обкому Комуністичної партії України вирішили заслухати інформацію про стан справ з розвитку фізичної культури і спорту в області. Такі питання з'являлися тоді в порядку денному засідань керівництва партійних організацій практично в кожній області, адже Країна Рад готувалася гідно зустріти наймасштабніший у своїй історії спортивний форум – Олімпіаду-80. До 30-хвилинної доповіді з цього питання порядку денного тодішній голова Сумського облспорткомітету Анатолій Шеремеревич, за його словами, готувався близько трьох місяців.

«Я детально розповів про успіхи сумчан у спорті вищих досягнень, – пригадував Анатолій Сергійович, – навів цифри, що характеризували стан справ у масовому спорті, зробив певні узагальнення щодо перспективи розвитку спортивної галузі області. Пам'ятаю одну цифру, яку я озвучив з трибуни: лише

1980 рік. Олімпійський арбітр Леонід ОСТАШЕВСЬКИЙ, голова облради «Спартак» Григорій КУЗЬМЕНКО і голова облспорткомітету, ініціатор створення факультету фізичного виховання Анатолій ШЕРЕМЕРЕВИЧ відкривають перші змагання на призи Володимира Голубничого.

25% спортивних працівників регіону, які на той час були викладачами вищих навчальних закладів, шкіл, інструкторами на виробництві тощо (а це близько 1800 чоловік), мали відповідну вищу освіту. Сказавши про це, наголосив на тому, що та кількість спеціалістів, яких область одержувала після закінчення вищих навчальних закладів за направленням, як свідчила практика, ніколи б не вирішила цієї проблеми. Тож виникла потреба відкриття в нашому педінституті факультету фізичного виховання.

Продовжуючи свою доповідь, краєм ока помітив, як після цих слів тодішній керівник області, перший секретар обкому Іван Григорович Грінцов (кавалер двох орденів Леніна, двох орденів Трудового Червоного Прапора, ордена Жовтневої революції, член ЦК КПУ, депутат Ради Союзу Верховної Ради СРСР 10–11 скликань, народний депутат України 2-го скликання, заслужений працівник сільського господарства України. – Авт.) щось занотував у своєму робочому блокноті. А в ньому, маю вас запевнити, випадкових нотаток не з'являлося.

Після засідання бюро перший секретар запросив мене до кабінету і хвилин п'ятнадцять-двадцять ми з ним спілкували-

Незважаючи на складність періоду підготовки до Олімпіади 1980 року, масштабність мислення і далекоглядність Івана ГРІНЦОВА дали потужний поштовх створенню нового факультету в Сумському педагогічному інституті.

ся з приводу ймовірної появи в Сумах спортивного факультету, зважували всі «за» і «проти». За кілька днів у Києві планувалося проведення засідання ЦК, і на ньому, наскільки мені відомо, відбулася зустріч Грінцова з тодішнім міністром освіти України. А за три дні, після того як Іван Григорович повернувся з Києва, мене викликали до обкому і повідомили, що необхідно терміново підготувати відповідні листи від облспорткомітету, обласного відділу народної освіти, облвиконкому з обґрунтуванням необхідності такого кроку. Підготували і відправили. Усе «закрутилося».

Зрозуміло, що був певний ризик у тому, чи відповідатимуть наші пропозиції всім вимогам щодо відкриття подібних факультетів. Якщо педінститут мав необхідну базу для проведення занять кафедрою фізичного виховання, то для майбутнього факультету фізвиховання явно бракувало необхідних навчальних аудиторій і спортивних споруд. Так ми написали про те, що кращі спортивні об'єкти міста (стадіон «Спартак», басейн «Хімік» тощо) будуть безплатно надані для занять майбутніх студентів і про це досягнуто домовленість між керівництвом педінституту

У 1980–1981 навчальному році історія новоствореного факультету почалася з трьох академічних груп, що налічували 75 майбутніх вчителів фізичного виховання.

та міською владою. У листах значно «зменшили» відстань від них до інституту, аби запевнити керівників відповідних відомств у тому, що тут все гаразд. Одним словом, як могли, так і викручувалися.

Я повіз лист до Держкомспорту України, Віктор Павлович Григор'єв, який на той час очолював кафедру фізвиховання педінституту, – до міністерства освіти, хтось із заступників голови облвиконкому – до Ради міністрів України. Питання вирішилося напрочуд швидко, і вже восени 1980-го факультет розпочав свою роботу».

Дві долі двох реформаторів

Так сталося, що створення факультету фізичного виховання в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка відбулося на перехресті ректорських кар'єр Олександра Овчаренка і Івана Качана. Вони належали до числа тих, хто найдовше – 12 і 16 років відповідно – керував роботою закладу вищої освіти, зробивши вельми вагомий особистий внесок у його розвиток.

Уродженець м. Мерефа на Харківщині Олександр Полікарпович Овчаренко після закінчення дев'яти класів вступив до Сумського артилерійського училища, а вже дипломованим офіцером у 1938 році направлений до Тбіліського артучилища на викладацьку роботу. Демобілізувався за станом здоров'я у званні майора у 1947-му, у Сумах закінчив 10-й клас і став студентом фізико-математичного факультету державного педагогічного

Саме Олександр ОВЧАРЕНКО у 1979 році стояв біля витоків прийняття рішення про створення в педагогічному інституті факультету фізичного виховання.

Виклик ректорської долі Іван КАЧАН прийняв достойно, за короткий термін запустивши доволі складний механізм безперебійної роботи «кузні» спортивних кадрів Сумщини.

Олександр ОВЧАРЕНКО (крайній ліворуч) разом з викладачами інституту – ветеранами Другої світової війни

інституту. Диплом з відзнакою, одержаний у 1952 році, відкрив йому перспективи викладацької роботи.

Упродовж 4 років (1955–1959) Олександр Полікарпович у статусі «30-тисячника» на посаді голови колгоспу «Заповіт Леніна» в селі Лугівка Буринського району був учасником масштабної політико-господарської кампанії 1950-х – першої половини 1960-х років для потужного піднесення сільського господарства Радянського Союзу шляхом призначення керівниками відстаючих колгоспів 30 тисяч досвідчених міських керівників. А після цього знову повернувся до інституту на посаду заступника директора по заочній освіті. Потім Овчаренко керував фізико-математичним факультетом, а, захистивши кандидатську дисертацію, працював проректором з навчальної та наукової роботи.

Ректором СумДПІ імені А.С. Макаренка кавалер трьох орденів «Знак Пошани» Олександр Полікарпович Овчаренко став у липні 1968-го, і саме його заслуга в тому, що на початку 1970-х років минулого століття педагогічний інститут не лише одержав постійне місце прописки по вулиці Роменській, а й досить швидко розбудував відповідну інфраструктуру студентського містечка з навчальними корпусами і лабораторіями, гуртожитком, їдальнею, стадіоном.

Саме Олександр Овчаренко у 1979 році стояв біля витоків прийняття рішення про створення в педагогічному інституті факультету фізичного виховання, саме під його керівництвом почалася реалізація запланованих революційних перетворень.

Ректорську естафету від Овчаренка в середині березня 1980 року прийняв уродженець села Олине Ямпільського району на Сумщині Іван Тихонович Качан. Вищу освіту він здобув у Харківському державному університеті імені О.М. Горького, історичний факультет якого закінчив у 1959 році. Маючи певний досвід роботи на керівних посадах, кандидат історичних наук Іван Качан впродовж трьох років очолював профільну кафедру Глухівського державного педагогічного інституту імені С.М. Сергєєва-Ценського (нині – Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка – Авт.), а в 1971 році став ректором цього закладу вищої освіти.

У березні 1980 року кавалер орденів «Дружби народів» та «Знак Пошани» Іван Тихонович Качан був призначений ректором СумДПІ імені А.С. Макаренка і разом з ректорською «естафетою» прийняв від Олександра Овчаренка повний пакет організаційних, господарських, кадрових проблем, пов'язаних з початком роботи вельми специфічного новоствореного факультету фізичного виховання. Варто зазначити, що цей виклик ректорської долі Іван Тихонович прийняв достойно, за короткий термін запустивши доволі складний механізм безперебійної роботи «кузні» спортивних кадрів Сумщини.

Ректорську естафету від Олександра ОВЧАРЕНКА (ліворуч), а з нею і повний пакет організаційних, господарських, кадрових проблем, пов'язаних з початком роботи факультету фізичного виховання, у середині березня 1980 року прийняв Іван КАЧАН.

Перші кроки нового факультету

Початковий етап роботи новоствореного факультету фізичного виховання був доволі складним. Кількість студентів (за сьогоднішніми мірками) була невеликою: перший набір налічував лише три академічні групи по 25 осіб. В одній об'єднали представників ігрових видів спорту, у другій – зимових, а третя група була «збірною» і складалася здебільшого з представників «спортивних меншин» – борців, гімнастів,

1983 рік. Майстер спорту Тетяна ЛОЗА проводить заняття зі спортивної гімнастики. На брусах – випускниця 1984 року, відмінниця навчання Тетяна КРИВОДУД

1984 рік. Заняття зі спортивної гімнастики з юнаками проводить Григорій ПІТЕР.

1985 рік. Перші викладачі факультету фізичного виховання: Олександр БУРЛА, Тетяна ЛОЗА, голова Державної екзаменаційної комісії доцент Черкаського педагогічного інституту Олександр АНДРЮЩЕНКО, Марія КОНОНЕНКО, Валерій КОСЯК, Прасковія УЖАКО і Анатолій КУДРЕНКО

1984 рік. Змагання з лижних перегонів серед викладачів факультету фізичної культури. На старті – декан факультету Анатолій КУДРЕНКО

1983 рік.
Збірна команда
легкоатлетів
факультету
фізичного
виховання після
першої перемоги
в міській естафеті,
присвяченій Дню
Перемоги

легкоатлетів тощо. Більшість викладачів, яких керівництво педінституту залучило для роботи, змушена була і проводити заняття зі студентами інших факультетів на інститутській кафедрі фізичного виховання, і водночас опанувувати нові для себе напрями педагогічної роботи на факультеті фізвиховання. Лекції читали практично з усього спектру профільних дисциплін. Таке «загартування» мало свої позитивні наслідки, і сьогодні більшість «старожилів» серед викладачів Інституту фізичної культури – справжні віртуози своєї справи, вельми ерудовані фахівці.

З першого дня роботи факультету працювали Григорій Михайлович Пітер, Володимир Іванович Гончаренко, Надія Миколаївна Гончаренко, Василь Леонтійович Прокопов, Володимир Вікторович Затилкін, Тетяна Олександрівна Лоза, Людмила Іванівна Прокопова, Ігор Борисович Верблюдов. Згодом до них приєдналися Анатолій Максимович Ратов, Євген Олексійович Ілляшенко, Валерій Андрійович Косяк, Анатолій Іванович Кудренко, Світлана Валентинівна Одинцова, Володимир Миколайович Самбур. Більшість «першопроходців» факультету фізичного виховання й до цього часу успішно працює в Інституті фізичної культури, маючи високі наукові ступені і вчені звання.

Упродовж року після початку роботи факультету ніяких кафедр не створювали. Усі теоретичні і практичні заняття проводили ви-

кладачі кафедри фізичного виховання Сумського державного педагогічного інституту, яку на той час очолив Валентин Петрович Кривцун, нині – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри легкої атлетики і лижного спорту Вітебського державного університету ім. П.М. Машерова. А вже з початку 1981–1982 навчального року була створена перша базова кафедра теорії та методики фізичної культури, яку очолив Олександр Михайлович Бурла. До цього він працював у Новосибірському педагогічному інституті, де керував подібною кафедрою. На цій посаді О.М. Бурла з чотирирічною перервою працював до середини 1990-х років, а потім кафедру очолила Тетяна Олександрівна Лоза.

З перших років роботи новоствореного факультету спортивна гімнастика була й залишається основою практичної підготовки майбутнього вчителя фізичного виховання.

З перших років існування факультету фізичного виховання легкоатлети були фаворитами всеукраїнських змагань студентів

Початок 1980-х років. Хокейна команда «Буревісник», яку створив Володимир ГОНЧАРЕНКО, була серед провідних клубів чемпіонату Радянського Союзу. Третя праворуч у верхньому ряду – нинішній головний тренер «Сумчанки» і національної збірної України, заслужений тренер і заслужений працівник фізичної культури і спорту України Світлана МАКАЄВА

На початковому етапі обов'язки декана факультету фізичного виховання виконували кілька викладачів. Першим в.о. декана був Григорій Михайлович Пітер. Згодом він передав справи Миколі Михайловичу Кобозеву. Потім настала черга ще одного «Михайловича» – Олександра Бурли, який суміщав керівництво факультетом і кафедрою теорії та методики фізичної культури – першої кафедри новоствореного факультету. Коли ж у березні 1982 року 32-річний Анатолій Іванович Кудренко захистив кандидатську дисертацію, то керівництво педагогічного інституту саме йому запропонувало посаду декана. Отже, навесні 1982 року Анатолій Іванович очолив факультет фізичного виховання та став його першим повноправним деканом.

Жодних проблем із навчальними планами для організації практичної роботи не було. У колишньому Радянському Союзі були ретельно розроблені необхідні методичні рекомендації, які давно відпрацьовувалися в інших подібних навчальних закладах країни. Проблема початкового етапу полягала, скоріше, у тому, що часу на поетапне освоєння цих методик у нечисленного викладацького складу не було. Крім того, була проблема з базою для навчально-тренувальних занять зі студентами факультету, оскільки своїх площ для проведення навчального процесу в педінституті явно бракувало. Перші два роки факультет був розташований у головному корпусі інституту, а згодом

почалося будівництво факультетського навчально-спортивного корпусу.

У перші роки існування факультету фізвиховання для проведення занять орендувалися спортивні споруди інших навчальних закладів міста. Так, зокрема, легкоатлети тренувалися на стадіоні «Спартак», де відбувалися й навчальні заняття, гімнастику проводили в спортивній залі будівельного технікуму, а заняття з плавання – на території міського «студентського пляжу», де був відкритий басейн з доріжками. Узимку ж плавали в басейні «Хімік» – єдиному на той час критому басейні обласного центру. Навіть спортивна зала педінституту була завантажена з урахуванням навчального процесу на факультеті. Коли ж на факультеті була гімнастична «чверть», то вся зала була переобладнана під гімнастику. Потім наставав час волейболу, і в залі встановлювали стійки з сіткою, яку довго не знімали, аж поки тривали заняття з волейболу.

1990 рік. Туристичний заліковий похід студентів факультету фізичного виховання Суми-Конотоп-Путівль-Тьоткіно. На першому плані праворуч Юрій і Михайло Лянні

Власну базу – власними силами

Дуже добре, що, дотримуючись домовленостей з керівництвом області, інші навчальні заклади міста і спортивні товариства з розумінням ставилися до проблем факультету, надаючи студентам і викладачам можливість займатися на кращих спортивних спорудах. Однак довго існувати без власної бази новостворений факультет не міг. На початку 1982 року почалося будівництво спорткомплексу. Уже в лютому був розроблений проект будівництва, ректор інституту Іван Тихонович Качан видав наказ про створення студентського будзагону.

Починав цю справу Анатолій Ратов. Оскільки на Сахаліні, де він працював до роботи на факультеті, Анатолій Максимович мав певну будівельну практику й набув відповідного досвіду, то саме йому й запропонували очолити студентський загін, який був своєрідною «допомогою» для професійних будівельників. Як один із викладачів факультету Анатолій Ратов був прикріплений до будівельників, здійснюючи зв'язок керівництва педінституту з підрядними організаціями.

Почалося все навесні, і впродовж перших кількох місяців саме під керівництвом Анатолія Максимовича проходили всі попередні роботи на території майбутнього спорткомплексу. Упродовж місяця всі студенти, яких згідно з наказом ректора об'єднали в будзагін, відвідували практичні заняття в «Промбуд-2», де опановували всі необхідні будівельні професії. Зібрали тих, хто мав бажання працювати. Серед перших будзагонівців були Олександр Міщенко, Іван Міщенко, Ігор Василенко, Михайло Заярний, Микола Черкашин, Олександр Швендін, Олександр Гончаров. Улітку 1984 року склад студентського будзагону дещо змінився. Його членами стали також Ігор Гарбуз, Ігор Николаєнко, Віктор Азаренков.

Це були здебільшого студенти старших курсів, які вже пройшли строкову службу в збройних силах. Деканат зі свого бо-

ку гарантував їм одержання стипендії плюс заробітну плату на будівництві. Платили небагато, за тарифами 3-го розряду, однак при стипендії у 45 радянських рублів заробити ще півтори сотні карбованців для студента було непогано. У навчанні, звичайно, викладачі йшли назустріч, усім «будзагонівцям» у разі необхідності переносили сесію. Однак це зовсім не означає, що оцінки на іспитах і заліки викладачі ставили їм заплющивши очі.

Крім того, студенти не мали хибних вад і навичок, притаманних (ніде правди діти) будівельникам зі стажем, працювали сумлінно, виконуючи будь-які будівельні роботи, крім тих, що пов'язані з наявністю ліцензій і необхідних допусків на роботу на кранах і механізмах. Досвід, набутий на будівництві спорткомплексу, згодом став дуже корисним для них: кілька будзагонівців вже після завершення навчання на факультеті створили свої будівельні бригади, виконуючи приватні замовлення. У 1984–1985 роках вони допомагали зводити дитячий парк «Казка», виконуючи всі необхідні будівельні роботи, допомагали в будівництві кінотеатру «Сучасник» на Курському проспекті, профтехучилища в районі Хіммістечка.

1982 рік. Початок будівельних робіт на місці сучасного спорткомплексу Інституту фізичної культури

Інститутський спорткомплекс зводився переважно силами студентів.

1985 рік.
Завершується
спорудження
гімнастичної зали
і плавального
басейну.

«Пам'ятаю, як закладали перший блок у фундамент спорткомплексу, — з посмішкою пригадує початок будівництва Анатолій Максимович, — і тодішній декан факультету Анатолій Кудренко, шануючи традиції будівельників, поклав під нього не кілька монет, а цілого «тройка». Будівельники ж, які працювали в другу зміну, дізналися про таку «щедрість» декана і роботу почали з того, що краном підняли той блок і... Кудренку ту символічну зелененьку купюру, звичайно, не повернули».

Невдовзі, як тільки-но почали рити котлован під основний фундамент, Анатолій Ратов передав кураторство будівництвом голові спортивного клубу педагогічного інституту Володимирі Затилкіну, який керував студентським загonom аж до введення об'єкта в експлуатацію.

«Тодішній ректор інституту Іван Тихонович Качан, — пригадує Володимир Вікторович, — призначивши мене «виконробом», виділив кімнату в студентському гуртожитку, яка була для мене і тимчасовим житлом, і штабом. Утім жодних послаблень щодо зменшення навчального навантаження, як, власне, і будь-яких доплат за суміщення посад для мене не було».

До 1982 року, коли розпочалося будівництво спортивного комплексу, на цьому місці був стадіон з трав'яним газоном і га-

ровими біговими доріжками. Однак коли почали готувати майданчик під будівництво комплексу, то весь ґрунт довелося нагортати саме на цей стадіон. В інший бік його нагорнути було неможливо, оскільки там були житлові будинки.

Замовником цього об'єкта було УКБ міськвиконкому, а головним підрядником зведення спортивного комплексу став комбінат «Сумпромбуд», у якому на той час головним інженером, а з 1984 року начальником працював кавалер ордена Трудового Червоного Прапора, двічі лауреат Державної премії СРСР, згодом — повний кавалер ордена «За заслуги», заслужений будівельник України, доктор технічних наук, академік Академії будівництва, Почесний громадянин міста Суми Рубен Ашотвич Сумбатов.

Частенько з'являвся на будмайданчику тодішній головний інженер комбінату «Сумпромбуд» Марк Абрамович Берфман, який згодом очолив обласну раду і обласну державну адміністрацію, був нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня і удостоєний почесного звання «Заслужений економіст України». Головним же куратором будівництва був сам перший секретар міського комітету компартії, кавалер багатьох державних нагород СРСР і України — орденів Жовтневої революції, Трудового

Головним підрядником зведення спортивного комплексу став комбінат «Сумпромбуд» на чолі з Рубеном СУМБАТОВИМ.

Червоного Прапора, Дружби народів, Вітчизняної війни III ступеня, двох орденів «Знак Пошани», ордена «За заслуги» III ступеня, Почесний громадянин міста Суми Михайло Панасович Лушпа. За часів початку будівництва спорткомплексу він був депутатом Верховної Ради УРСР, а Сумський державний педінститут знаходився саме на території його виборчого округу. Тож одним із наказів виборців – студентів і викладачів педінституту – було прохання взяти під особистий контроль зведення спорткомплексу в найкоротший термін.

Вагомий внесок в будівництво спорткомплексу зробив тодішній головний інженер комбінату «Сумпромбуд» Марк БЕРФМАН.

Були два майстри, професійні будівельники, яким підпорядковувався студентський будівельний загін – Олексій Бобирєв і Олександр Косогов. Неодноразово бував на будівництві колишній заступник голови облвиконкому Іван Денисович Голуб, уважно слухав і занотовував усі проблемні моменти, які вирішувалися за день-два.

Помітний внесок у спорудження спорткомплексу зробив інженер-енергетик тодішнього педагогічного інституту Леонід Хвостик, якому впродовж усього терміну будівництва доводилося на різних рівнях погоджувати документацію з монтажу енергетичного обладнання, необхідного для повноцінного функціонування спортивної новобудови.

Утім були й проблеми, притаманні тодішній системі фінансування будівництва. Бюджетні кошти на зведення спорткомплексу, як правило, надходили нерівномірно, більшу частину одержували наприкінці року, коли за кілька тижнів необхідно було «упхнути» ці гроші за призначенням, бо «неосвоєні» кошти мали повертатися до державного бюджету.

Один із найскладніших етапів будівництва спорткомплексу – ванна плавального басейну, яку довелося робити взимку, а цей процес передбачає безперервне бетонування, щоб не утворювалися тріщини. З боку міських керівників був надзвичайно жорсткий контроль за дотриманням технологічних норм на цій ділянці. Коли пішли машини з бетоном, то довелося робити отвір у стіні і за допомогою вентилятора нагнітали з печі гаряче повітря, адже температура «за бортом» сягала 20 градусів морозу. Роботи тривали цілий тиждень, але результат був прекрасний. Ванна плавального басейну за всі ці роки жодного разу не протікала.

Головним куратором будівництва спортивного комплексу був депутат Верховної Ради УРСР Михайло ЛУШПА, на території виборчого округу якого знаходився педагогічний інститут. Він і автор цієї книги народилися в один день – 4 жовтня, але з різницею у 38 років...

1986 рік.
Плавальний басейн
приймав перших
відвідувачів.

Були й курйози. Коли басейн уже був готовий, то виявилось, що він на 10 см коротший за проектну довжину в 25 м. Просто не врахували ширину опалубки при бетонуванні і товщину кахельної плитки з обох бортиків. Дехто махнув на це рукою, мовляв, не будемо ж ми тут проводити олімпійських ігор і встановлювати світові рекорди. Однак Володимир Андріянов, який на той час був призначений директором спорткомплексу, наполіг на тому, що все має відповідати існуючим стандартам і правилам змагань. Довелося вносити відповідні корективи, але все вийшло точно — сантиметр у сантиметр. Був ще один «прокол». Зводячи стіну гімнастичної зали, прорахувалися з довжиною перемички, яка була на кілька сантиметрів коротшою. Довелося спочатку помізкувати, а потім приварювати спеціальні «п'ятаки», за допомогою яких цю проблему успішно розв'язали.

Головна ж проблема спортивного комплексу, за словами Володимира Затилкіна, полягала в тому, що він був збудований за морально застарілим проектом. Власне, це була типова для того часу вада радянського періоду. Недотриматися проекту не могли, а залишити все, як було сплановано, теж було не можна, бо виходячи з необхідності потрібно було мати іншу конфігу-

рацію. За проектною документацією будувався суто спортивний комплекс, а потрібен був навчальний корпус факультету фізичного виховання з відповідними приміщеннями. Тож пізніше довелося перебудувувати деякі приміщення і навіть блоки.

«Пригадую, як довелося діставати матеріал для підлоги спортивної зали, — далі згадує Володимир Затилкін, — де конче був потрібен брус 60х60. Це сьогодні в постачанні подібних матеріалів немає жодних проблем — були б гроші. Однак тоді, в епоху суцільного дефіциту, його важко було дістати. Тож довелося здійснити цілу низку «бартерних операцій», аж поки не одержали те, що було потрібно. Спочатку дістали так звану дошку «50-ку», яку потім обміняли на іншу, а вже ту — на необхідний нам брус. Ігрова зала спорткомплексу розміром 42х42 метри і висотою стелі 11 метрів була наприкінці 1980-х років найбільшою в подібних спорудах області. Червона гума «Олімпік» для покриття бігових доріжок і секторів факультетського стадіону частково бралася зі стадіону «Спартак», який на той час вже був на реконструкції. «Регупол» же для хокейного поля спеціально придбали під цей проект».

Завершили будівництво власної спортивної бази улітку 1986 року. Тож з початку 1986—1987 навчального року студенти мали можливість тренуватися на легкоатлетичному стадіоні, в ігровій і гімнастичній залі, плавальному басейні, користуватися роздягальнями й душовими. У спорткомплексі розмістилися також деканат факультету, кафедра ТМФК і викладацькі кабінети.

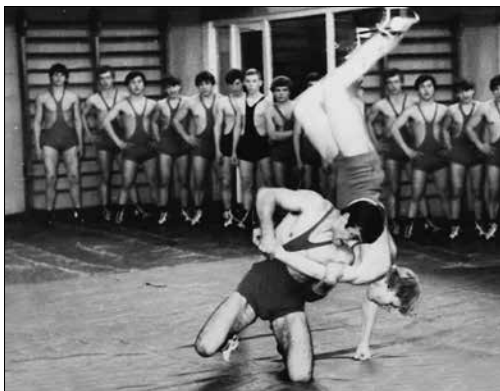
1986 рік. Перші змагання легкоатлетів на доріжці новозбудованого стадіону факультету фізичної культури

1992 рік. Студенти – випускники факультету фізичного виховання під час складання іспиту з легкої атлетики на стадіоні споткомплексу. У центрі нижнього ряду – нинішній ректор університету Юрій ЛЯННОЙ (праворуч) і директор Інституту фізичної культури Михайло ЛЯННОЙ

А тим часом випускники «першої хвилі» з дипломами фахівців у галузі фізичного виховання вже встигли зробити перші самостійні кроки в обраній професії. Наведу лише кілька прізвищ тих, хто завершив навчання у 1984 році, аби продемонструвати як рівень їхньої підготовки на той момент, так і перспективні успіхи, яких не було б без відмінних базових знань.

Заслужений тренер України Юрій ГОЛУБ виховав цілу плеяду борців вільного стилю світового рівня.

Гравчині хокейної команди «Буревісник» – майстри спорту СРСР Валентина КОВБАСА і Ольга РОМАНЕНКО були запрошені до складу збірної Радянського Союзу, взявши участь у кількох товариських зустрічах.

Дві гравчині хокейної команди «Буревісник» – майстри спорту СРСР Валентина Ковбаса (Остапенко) і Ольга Романенко (Гончаренко) – встигли стати беззаперечними лідерами не лише у своєму колективі, а й були запрошені до складу збірної Радянського Союзу, взявши участь у кількох товариських зустрічах. Згодом обидві успішно проявили себе у викладацькій діяльності, відповідно, на профільних кафедрах Української академії банківської справи (нині – СумДУ) і СумДПУ імені А.С.Макаренка.

По завершенні навчання працювати у своїй «alma mater» залишилися Віталій Лапицький і Олександр Міщенко. Перший став заслуженим тренером України з хокею на траві, має вчене звання доцента. Другий захистив дисертацію, додавши науковий ступінь кандидата наук з фізичного виховання і спорту до доцентського вченого звання, певний час очолював одну з інститутських кафедр. Майстер спорту СРСР з легкої атлетики Володимир Сергієнко обіймав посаду заступника директора інституту, згодом захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора наук з фізичного виховання і спорту.

Заслуженими тренерами України стали Юрій Голуб (вільна боротьба), Сергій Хоменко (тхеквондо) і Леонід Ткаченко. При цьому останній удостоєний високого професійного звання за тренерські успіхи одразу у двох видах спорту – вільній боротьбі і неолімпійському панкратіоні, а Хоменко став ще й заслуженим працівником фізичної культури і спорту України.

У середині 1980-х років майбутній двічі «заслужений» тренер Леонід Ткаченко (другий ліворуч у нижньому ряду) був одним з лідерів збірної Сумщини з вільної боротьби.

Спортивна

«мекка» регіону

Сьогодні навчально-спортивна база Інституту фізичної культури – одна з кращих баз серед педагогічних навчальних закладів України.

На сьогодні матеріальна база Навчально-наукового інституту фізичної культури Сумського педуніверситету – одна з кращих для педагогічних навчальних закладів республіки. До її складу входять стадіон зі штучним покриттям бігових доріжок і секторів з трибунами на 3 тисячі глядацьких місць, підтрибунне приміщення для занять легкоатлетів узимку, поле для хокею на траві, два басейни, ігрова, гімнастична і тренажерна зали, три спеціалізовані зали єдиноборств, зала лікувальної фізичної культури, лижна база, навчально-реабілітаційний центр, навчальний центр з логопедії, кабінети анатомії, фізіології, біомеханіки, масажу, спортивної медицини, рефлекс- і герудотерапії, туризму, військової справи,

методичний кабінет зі спеціалізованим бібліотечним фондом, який нараховує понад три тисячі примірників, лекційні аудиторії з мультимедійним обладнанням, науково-дослідні лабораторії оздоровчо-реабілітаційних технологій, вікової фізіології і шкільної гігієни та науково-дослідна лабораторія з логопедії.

Одночасно з наданням у 2006 році колишньому факультету фізичної культури статусу інституту фізичного виховання університетський спортивний комплекс був підпорядкований адміністрації новоствореного структурного підрозділу СумДПУ ім. А.С. Макаренка. Комендантом спорткомплексу був призначений Сергій Павлович Кізеєв, а з 2014 року цю посаду обіймає Ельвіра Вікторівна Мірошніченко, організуючи роботу з підготовки та проведення численних спортивно-масових заходів.

Спорткомплекс Інституту фізкультури вже давно набув статусу одного з найбільших центрів розвитку спорту в регіоні. На його базі традиційно відбуваються різноманітні змагання з багатьох видів спорту. Так, зокрема, упродовж більш ніж 25 років спорткомплекс сумського інфізкульту приймає Різдва́ний турнір з футболу, присвячений пам'яті одного з викладачів кафедри олімпійського і професійного спорту Володимира Танькова, у якому разом зі студентами інституту – командою «СКІФ» перемогу виборювали «Випускники» цього навчального закладу, «Династія», «Зірки», «Кадети» і «Зміна». Інститут фізкультури традиційно проводить розіграш Кубка пам'яті Петра Вернидуба

1990 рік. Одні з перших всеукраїнських змагань лучників на стадіоні інститутського спорткомплексу

Жовтень 2020 року. Ректор університету Юрій ЛЯННОЙ, директор НН ІФК Михайло ЛЯННОЙ та завідувач кафедри теорії та методики спорту Діана БЕРМУДЕС вітають керівників Олександра СТРЕЛЬЧЕНКО та Тамару Іщенко та тренерський колектив ліцею-інтернату.

Заняття з плавання в басейні спортивного комплексу НН Інституту фізичної культури

Заняття з оздоровчого фітнесу в гімнастичній залі спортивного комплексу

Спеціалізований бібліотечний фонд навчально-методичного кабінету Інституту фізичної культури налічує понад три тисячі примірників.

2012 рік. Переможці, призери, організатори і судді традиційного «Свята гімнастики», яке щорічно проводить кафедра теорії та методики фізичної культури.

з туризму, змагання з легкоатлетичного кросу пам'яті Олександра Барабаша і викладача кафедри олімпійського і професійного спорту Петра Сайка.

Багато років поспіль на базі інституту проводився дитячий Різдвяний футзальний турнір, участь у якому брали не лише команди з різних міст України, а й гості з Росії і Азербайджану. Паркет інститутської ігрової зали став «фартовим» для футзальної команди Сумського державного університету, яка за часів виступів в чемпіонатах України 2005–2009 рр. саме на цьому майданчику здобула свої найгучніші перемоги над грандами українського футзалу.

Спорткомплекс інституту двічі приймав зональні змагання особистого чемпіонату Радянського Союзу з настільного тенісу, чемпіонату Радянського Союзу зі стрільби з луку, чемпіонати України з карате-до, студентські чемпіонати республіки з боротьби дзюдо, республіканські юнацькі першості з пляжного волейболу (зимова версія), відкриті чемпіонати обласного центру, а також студентські чемпіонати України зі спортивної та фітнес-аеробіки за участю команд багатьох вищих навчальних закладів республіки, турніри з вільної боротьби, панкратіону, спортивної гімнастики і акробатики. Стадіон спорткомплексу впродовж 25 останніх років неодмінно приймає всі обласні змагання легкоатлетів, на ньому неодноразово проводилися першості республіки з хокею на траві, зимові чемпіонати міста з футболу.

На етапі розвитку

2003 рік. Перший випуск спеціалістів-фізреабілітологів з куратором групи, доцентом Володимиром КУКСОЮ

З ініціативи Олександра Володимировича Бріжатога, який очолював факультет у 1994 році, були зроблені помітні кроки в напрямку появи нових спеціальностей. У 1997 році на кафедрі біологічних основ фізичної культури, яку на той час очолювала доцент Ольга Олександрівна Єжова, почалася підготовка до ліцензування спеціальності «Фізична реабілітація».

2010 рік. Показові виступи студентів ІФК спеціалізації «Сокіл»

Ольга Олександрівна разом з викладачами кафедри розробила навчальний план підготовки бакалаврів з фізичної реабілітації. У 1998 році була одержана відповідна ліцензія, завдяки чому вже влітку відбувся прийом на денну і заочну форму навчання. За результатами вступних іспитів набрали одну групу – 25 осіб на денну і близько 100 осіб на заочну форму навчання.

1999 року було відкрито нову спеціальність – «Олімпійський і професійний спорт». На денну форму навчання набрали одну групу – 25 осіб і незначну кількість студентів на заочну форму навчання. У цей самий період (1997–1998) фахівців фізичного виховання перевели на п'ятирічний термін навчання. Усі ці заходи сприяли значному збільшенню кількості студентів (до 300) і викладачів факультету.

У цей самий час на факультеті фізичної культури вперше в Україні відкрили комерційну спеціалізацію «Охорона юридичних і фізичних осіб», на базі якої було створене міське громадське об'єднання з охорони правопорядку «Сокіл». Місце державного замовлення під неї не давали, а отже, набір був суто комерційним. На ньому факультет заробляв до мільйона гривень на рік, спрямовуючи ці кошти на розвиток не лише власної матеріальної бази, а й педуніверситету в цілому.

Збільшенню кількості студентів сприяло й відкриття кількох навчально-консультативних пунктів. Перший з'явився в Шостці на початку травня 1997 р., готували там фахівців з фізич-

1989 рік. Перша перемога студентської команди «Маяк» на чолі з Володимиром ТАНЬКОВИМ в обласному футбольному чемпіонаті

ної культури і фізичної реабілітації. На початку серпня 2001 р. НКП з підготовки фахівців фізичної культури і фізреабілітологів відкривається в Котовську, а за місяць – у Ромнах, де готують фахівців фізичної культури. У середині травня 2004 року НКП з підготовки фахівців фізичної культури відкрито в Путивлі. На сьогодні з різних об'єктивних причин педуніверситет не має жодного навчально-консультативного пункту в районах області.

З 1998 року почалося переобладнання інститутського гуртожитку під навчальний корпус. Кілька кімнат стали навчальними і діагностичними лабораторіями, що розширило навчальну базу для аспірантів. Придбали мас-спектрометр, міотонометри. Саме завдяки цьому підготували й успішно захистили кандидатські дисертації Юрій Лянной, Анатолій Ратов, Олександр Томенко.

У цей самий час факультет фізичного виховання змінив назву на факультет фізичної культури. Це була не просто зміна вивіски – відбулися значні зміни навчальних планів, які певною мірою розширили спектр дисциплін і підвищили рівень фахової підготовки студентів.

За надзвичайно складної економічної ситуації в Україні на початку 90-х років минулого століття, коли на розвиток факультету не спрямовувалося жодної копійки бюджетних коштів, не оціненними були ініціативи Володимира Вікторовича Затилкіна. Саме він організував створення двох кафе, за рахунок доходів яких ефективно вирішувалися проблеми фінансування багатьох навчальних програм і наукових проектів. Керівництво

1994 рік. Хокейний клуб «СБТС» Володимира ГОНЧАРЕНКА, сформований зі студенток факультету фізичного виховання, першим серед українських команд з ігрових видів спорту в шотландському Единбурзі посів 3-тє місце в розігравшї Кубка володарів Кубків європейських країн у дивізіонї В.

1996 рік. Викладачі факультету фізичної культури біля навчального корпусу «СКІФ» на чолї з ректором СумДПІ іменї А.С. Макаренка, професором Володимиром Степановичем ІВАНІЄМ

Вихованки Віталія ЛАПИЦЬКОГО (на фото в центрі) і Миколи ШАПОВАЛА з «Демпурга» у сезонї 1995–1996 вперше серед українських хокейних команд оформили «требл», вигравши Кубок володарів Кубків європейських країн, чемпіонат і Кубок України.

педагогічного інституту дозволило оренду факультетської спортивної бази (басейн та ігрова спортивна зала). Успішно й прибутково працювали абонементні групи з плавання, аеробіки, шейпінгу. Платні послуги надавалися також за рахунок сауни, масажних і стоматологічного кабінетів.

Не можу не зазначити вельми помітні міжнародні успіхи студенток факультету фізичного виховання, які у серединї 1990-х захищали кольори одразу двох сумських клубів з хокею на травї. У 1994-му «СБТС» Володимира Гончаренка першим серед українських команд з ігрових видів спорту (крім футболу) виїхав до шотландського Единбурга, де взяв участь у розігравшї Кубка володарів Кубків європейських країн у дивізіонї В, посівши 3-тє місце.

Наступного, 1995 року вже «Демпург» Миколи Шаповала і Віталія Лапицького здійснив вояж до бельгійського Брюсселя, де жіночі хокейні команди дивізіону В визначали володарів путівок до елітної вісімки у тому самому розігравшї Кубка володарів Кубків країн Старого Світу. Сумчанки виграла груповий турнір, а у фіналі сенсаційно переграли іспанську «Барселону». За підсумками чемпіонату України сезону 1995–1996 сумський «Демпург» перервав багаторічну чемпіонську гегемонію бориспільського «Колоса», вигравши до того ж і Кубок України!

АТО ми є, чого ми варті

Підготовка фахівців у Навчально-науковому інституті фізичної культури на цей час здійснюється за п'ятьма напрямками підготовки (спеціальностями): фізичне виховання, здоров'я людини (фізична реабілітація), спорт (олімпійський і професійний спорт), корекційна освіта (логопедія) та туризмознавство (туризм і відпочинок).

Навчально-науковий інститут фізичної культури традиційно відкриває урочисту ходу на вересневій Посвяті в першокурсники.

Інститут фізичної культури має вагомі здобутки на всеукраїнських студентських олімпіадах і конкурсах студентських наукових робіт, утримуючи першість серед інших структурних підрозділів СумДПУ імені А.С.Макаренка.

29 жовтня 2016 року. Учасники засідання секції фізичної культури і спорту відділення вищої освіти НАПН України на базі Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту

2015 рік. Сумський міський голова Олександр ЛИСЕНКО не один рік плідно співпрацює з керівниками СумДПУ імені А.С.Макаренка і інституту фізичної культури

Напрямок підготовки «Фізичне виховання» має дві спеціалізації – «Організатор спортивно-масової та анімаційної роботи» та «Захист Вітчизни». З 2001 року в Інституті фізичної культури ліцензовано робітничу професію «Охоронець», а з 2012 року – робітничу професію «Молодша медична сестра з догляду за хворим».

Підготовка фахівців за всіма спеціальностями – «Фізичне виховання», «Фізична реабілітація», «Спорт» (за видами), «Корекційна освіта» (логопедія), «Туризмознавство» – здійснюється за найвищим, четвертим освітньо-кваліфікаційним рівнем, що дозволяє готувати бакалаврів, спеціалістів і магістрів.

Підготовка фахівців у Навчально-науковому інституті фізичної культури на цей час здійснюється за п'ятьма напрямками підготовки (спеціальностями): фізичне виховання, здоров'я людини (фізична реабілітація), спорт (олімпійський і професійний спорт), корекційна освіта (логопедія) та туризмознавство (туризм і відпочинок).

За 40 років існування Інститут фізичної культури став справжнім навчально-методичним і науковим центром підготовки висококваліфікованих фахівців багатьох галузей фізичного виховання і спорту, педагогічної освіти, туризму: вчителів фізичної культури і валеології, організаторів спортивно-масової і туристичної роботи, тренерів-викладачів з різних видів спорту, ін-

структорів з бодібілдингу і фітнесу, спецохоронців, фізичних реабілітологів, корекційних педагогів-логопедів.

Кілька генерацій випускників Інституту фізичної культури успішно працює в освітніх, навчально-спортивних, лікувально-профілактичних, оздоровчо-рекреаційних закладах на посадах вчителів фізичної культури та валеології, тренерів-викладачів, керівників відділів фізичної культури і спорту органів державної влади та спортивних товариств, директорів спортивних шкіл, викладачів фізичного виховання вищих навчальних закладів регіону, інструкторів лікувальної фізичної культури та масажу.

Навчально-науковий інститут фізичної культури плідно співпрацює з різними освітніми, лікувально-профілактичними, спортивними, фізкультурно-оздоровчими закладами і установами не лише в Україні, а й поза її межами. Серед них – Олімпійська академія України, Федерація футболу України, ДП «Олімпійський навчально-спортивний центр» у Кончі-Заспі, Московська державна академія фізичної культури, Вітебський державний університет імені П.М. Машерова, Національний університет фізичного виховання і спорту України, Львівський державний університет фізичної культури, Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту, Харківська державна академія фізичної культури, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Вінницький державний

Навчально-науковий інститут фізичної культури реалізує багато спільних проєктів з Сумським обласним відділенням НОК України.

Переважає більшість лауреатів щорічних церемоній вшанування кращих атлетів «Спортивна особистість Сумщини» – студенти і випускники Навчально-наукового інституту фізичної культури СумДПУ імені А.С.Макаренка.

педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, Запорізький національний університет, Глухівський національний педагогічний університет ім. Олександра Довженка, ПрАТ «Санаторій “Київ”» (Алушта, АРК), Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України (м. Київ).

Інститут налагодив тісні зв'язки з управлінням молоді і спорту Сумської облдержадміністрації, профільним відділом Сумської міської ради, Сумським обласним відділенням Національного олімпійського комітету України, обласною ДЮСШ системи освіти, СДЮШОР Володимира Голубничого, СДЮШОР «Динамо», ФЦ «Барса» (колишня СДЮШОР «Зміна»), обласною ШВСМ, усіма міськими комунальними ДЮСШ, обласними радами спортивних товариств «Динамо», «Спартак», «Локомотив», «Колос» і туристичними клубами.

Серед партнерів інституту в місті Суми – Обласний центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів, обласний центр «Інваспорт», Обласна дитяча клінічна лікарня, районна клінічна лікарня, міська клінічна лікарня № 1, ЗАТ «Вертебролог», спеціалізований дошкільний навчальний заклад № 20 «Посмішка», навчально-виховний заклад для дітей-інвалідів № 34, дошкільний навчальний заклад № 39 «Теремок», навчально-виховний комплекс № 9 «Веснянка», навчально-виховний комплекс № 11 «Журавонька», гімназія № 1, ЗОШ № 3, 11, 15, 18, 20, 25, Косівщинська спеціалізована школа для дітей з вадами слуху.

За останні кілька років завдяки зусиллям ректора університету Юрія Олеговича Ляного, проректора з адміністративно-господарської роботи Юрія Михайловича Штики, директора Навчально-наукового інституту фізичної культури Михайла

2019 рік. Капітально відремонтована гімнастична зала спортивного комплексу, крім проведення академічних занять, приймає міські і обласні змагання юних гімнастів.

Олеговича Ляного відбулося помітне покращення інститутської матеріальної бази. Капітально, із застосуванням сучасних технологій відремонтовані всі кабінети чотирьох інститутських кафедр: теорії та методики фізичної культури; здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії; громадського здоров'я та медико-біологічних основ фізичної культури, а також кафедри логопедії. Замінені на сучасні пластикові віконні системи в усіх

У спеціалізованій залі спортивного комплексу інституту проводять тренування і змагання кращі майстри пауерліфтингу Сумщини.

2019 рік.
У капітально відремонтованій спортивній залі центрального корпусу університету викладачі кафедри спортивних дисциплін і фізичного виховання проводять більшість занять зі студентами «неспортивних» інститутів і факультетів.

без винятку залах і кабінетах спортивного комплексу; капітально відремонтовано плавальний басейн і гімнастичну залу. Крім того, капітального ремонту від підлоги і до стелі зазнала ігрова зала центрального корпусу університету, де проводить більшість занять кафедра спортивних дисциплін і фізичного виховання. У фінансуванні цього проекту й урочистому відкритті ігрової зали взяв участь народний депутат України Олег В'ячеславович Медуніця.

На сьогодні понад 80% фахівців спортивної галузі Сумщини різних напрямів – від викладачів фізичного виховання в загальноосвітніх школах і до керівників спортивних організацій – мають дипломи Навчально-наукового інституту фізичної культури Сумського державного педуніверситету. А колишній факультет став одним із провідних профільних навчальних закладів України, на який за багатьма показниками рівняються ті, з кого ми на початку своєї історії брали приклад. Тож запитання, а чи варто було починати цей проект у далекому вже 1979-му, звучить вельми риторично...

Адміністрація НН Інституту фізичної культури

ЛЯННОЙ Михайло Олегович – директор Навчально-наукового інституту фізичної культури (НН ІФК) Сумського державного педгогічного університету імені А.С. Макаренка. Кандидат педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики фізичної культури.

Розробляє стратегію розвитку Навчально-наукового інституту за напрямами діяльності та забезпечує її реалізацію. Бере участь

у розробленні перспективного та поточного планів методичного забезпечення навчально-виховного процесу в навчально-науковому інституті, затверджує та забезпечує їх виконання. Здійснює загальне керівництво навчальною, науковою, методичною, організаційною, виховною та спортивною роботою. Здійснює керівництво процесом виконання навчальних планів і програм, навчальною та виробничою практикою студентів.

Контролює розрахунки штатів професорсько-викладацького складу і навчального навантаження кафедр на навчальний рік та дотримання всіма підрозділами штатно-фінансової дисципліни. Очолює вчену раду та приймальну комісію навчально-наукового інституту. Відповідає за результати діяльності навчально-наукового інституту перед вченою радою університету, щорічно звітує про діяльність і досягнення інституту з навчальної, наукової та методичної роботи перед зборами трудового колективу навчально-наукового інституту.

ЛИТВИНЕНКО Віталіна Анатоліївна — секретар вченої ради НН ІФК. Кандидат педагогічних наук доцент кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії.

Формує річний план роботи засідань вченої ради. Забезпечує підготовку матеріалів для розгляду на засіданнях вченої ради університету, інституту, ректорату, директорату, готує підсумкові протоколи засідань та бере участь у засіданнях.

Віталіна
Анатоліївна
ЛИТВИНЕНКО

Володимир
Леонідович
ЖУКОВ

ЖУКОВ Володимир Леонідович — заступник директора НН ІФК з навчально-методичної роботи. Старший викладач кафедри теорії та методики фізичної культури, Почесний доцент університету.

Контролює навчальну дисципліну студентів, викладачів і працівників, здійснює контрольні перевірки відвідування занять студентами. Відповідає за складання та виконання розкладу навчальних занять. Організовує контроль за самостійною роботою студентів, проведенням заліків, іспитів; готує проекти наказів про допуск студентів до складання заліків, іспитів та захисту кваліфікаційних робіт. Забезпечує підготовку документів до складання підсумкової атестації.

Здійснює координацію діяльності навчальних і наукових підрозділів, що входять до складу навчально-наукового інституту. Забезпечує контроль за ліквідацією студентами академічної заборгованості та академічної різниці. Організовує й проводить виробничі наради з питань організації освітнього процесу з працівниками директорату, кураторами та старостами академічних груп. Аналізує результати сесій та звіти голів ЕК з метою підвищення якості освіти студентів.

З 2010 по 2020 р. — голова конференції трудового колективу Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

КОПИТІНА Яна Миколаївна — заступник директора НН ІФК з наукової роботи і інформатизації. Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії.

Забезпечує взаємодію з методично-організаційним відділом, науковою частиною й аспірантурою університету. Подає щорічні звіти про наукову роботу професорсько-викладацького складу та студентів НН ІФК. Здійснює керівництво і контроль за діяльністю навчально-наукових лабораторій, науково-дослідною роботою науково-педагогічних працівників та студентів. Організовує міжкафедральні наукові та науково-методичні семінари, конференції. Супроводжує укладання договорів з підприємствами та організаціям на виконання науково-дослідних робіт. Організовує роботу з обдарованою молоддю, науково-дослідну роботу студентів, проведення олімпіад і конкурсів.

Яна Миколаївна
КОПИТІНА

**Андрій Васильович
ЛЕОНЕНКО**

**Анна Леонідівна
ЗАЙКІНА**

Контролює роботу та наповнюваність усіх сторінок сайту НН ІФК, редагує збірники матеріалів міжнародних і всеукраїнських конференцій, які проводить навчально-науковий інститут.

ЛЕОНЕНКО Андрій Васильович — заступник директора НН ІФК зі спортивної роботи та профорієнтації. Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури. Майстер спорту України з пауерліфтингу.

Організовує підготовку і виступи збірних команд інституту у всеукраїнських студентських змаганнях, обласних і міських спартакіадах, здійснює контроль за ефективним використанням бази спортивного комплексу інституту.

Організовує профорієнтаційну роботу в системі довузівської підготовки молоді для вступу на навчання з урахуванням потреб регіону.

ЗАЙКІНА Анна Леонідівна — заступник директора НН ІФК з виховної роботи. Кандидат психологічних наук, доцент кафедри громадського здоров'я та медико-біологічних основ фізичної культури.

Сприяє роботі органів студентського самоврядування та створює умови для їх діяльності. Здійснює керівництво центром творчої молоді «Креатив» — потужного центру розвитку творчих здібностей студентів Інституту фізичної культури та університету в цілому.

Здійснює активну роботу з національно-патріотичного, естетичного, морального виховання студентів, активно співпрацює зі

студентським самоврядуванням. Щороку організовує благодійні візити з концертно-розважальними програмами до Сумського спеціалізованого будинку дитини та Сумського геріатричного центру, реалізуючи благодійні проекти «Слідами Святого Миколая», «Тепло душі напередодні Нового року».

ЗІГУНОВ Василь Миколайович — заступник директора НН ІФК з інфраструктури. Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанного сервісу.

Здійснює контроль за дотриманням Правил внутрішнього трудового розпорядку науково-педагогічних працівників інституту.

Здійснює відповідні заходи для забезпечення дотримання охорони праці, техніки безпеки, пожежної безпеки в навчально-науковому інституті та призначає відповідальних осіб, вносить пропозиції щодо закріплення аудиторного фонду кафедр.

Контролює готовність навчальної бази та аудиторного фонду до нового навчального року. Координує раціональне використання навчальних приміщень, забезпечує їх належний санітарно-гігієнічний стан.

МОРОЗ Людмила Василівна — голова навчально-методичної комісії НН ІФК. Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри логопедії.

Організовує та координує науково-методичну діяльність у навчально-науковому інституті фізичної культури. Організовує

**Василь
Миколайович
ЗІГУНОВ**

**Людмила
Василівна
МОРОЗ**

Ганна
Олександрівна
ЛАТІНА

Лариса
Володимирівна
ЛЕБІДЬ

роботу науково-методичної комісії НН ІФК, контролює якість науково-методичного забезпечення освітнього процесу. Координує науково-методичну діяльність кафедр, здійснює контроль якості науково-методичної роботи кафедр, розробляє заходи щодо поліпшення науково-методичної діяльності.

Член навчально-методичної ради університету.

ЛАТІНА Ганна Олександрівна — голова конференції трудового колективу НН ІФК. Кандидат біологічних наук, доцент кафедри громадського здоров'я та медико-біологічних основ фізичної культури.

Організовує і проводить збори конференції трудового колективу інституту, на яких заслуховується звіт директора про роботу за рік, обирається вчена рада НН ІФК, визначаються претенденти на заміщення посад завідувачів кафедр, обираються делегати на конференцію трудового колективу університету і кандидатури до складу вченої ради СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Фахівці директорату НН ІФК — ТРЕТЯК Тетяна Анатоліївна — ГАНЖА-ШЕПОТЬКО Любов Миколаївна, ЛОГІНОВА Наталія Анатоліївна.

Завідувач мультимедійного кабінету — ЛЕБІДЬ Лариса Володимирівна.

Завідувач навчально-методичного кабінету — почесний працівник університету ЛОБАНОВА Валентина Іванівна.

Кафедри НН Інституту фізичної культури

На сьогодні їх сім. Різні за напрямками роботи, за кількістю викладачів, профільних дисциплін, окремі кафедри утворюють єдиний творчий колектив інституту. Саме всередині інститутських кафедр народжуються й формуються стратегічні напрями роботи навчального закладу, створюються оригінальні методики викладання профільних дисциплін, закладаються підвалини фахової підготовки майбутніх викладачів фізичної культури, спортивних тренерів, фізичних реабілітологів, корекційних педагогів, менеджерів туристичної галузі.

Завдяки тому що більшості викладачів навчального закладу, які свого часу стояли біля витоків створення колишнього факультету фізичного виховання, властива багатопрофільність у викладанні багатьох дисциплін, сьогодні Навчально-науковий інститут фізичної культури має загін справжніх віртуозів своєї справи. Обізнаність у багатьох курсах дозволяє викладачам ще на рівні підготовки до лекцій і практичних занять налагоджувати міжпредметні зв'язки, формуючи в студентів цілісне сприйняття найскладніших дисциплін.

Кафедра теорії та методики фізичної культури

Говорити про те, що ця базова кафедра заснована з дня відкриття факультету фізичного виховання Сумського педагогічного інституту — у 1980 році, можна з певною часткою умовності.

2020 рік.
Професорсько-викладацький склад кафедри теорії та методики фізичної культури

Справа в тому, що на початковому етапі створення факультету фізвиховання кафедра теорії та методики фізичної культури» зі зрозумілих причин не мала чіткого організаційно-структурного оформлення і, якщо й існувала як кафедра, то, скоріше, на папері відповідних звітних документів.

Упродовж перших років свого існування кафедра ТМФК зазнавала певних труднощів. Викладання теоретичних і практичних дисциплін, що були передбачені навчальним планом факультету, було новою, невідомою для багатьох викладачів справою. Заняття зі студентами перших курсів за своїм змістом мали скоріше навчально-тренувальний, ніж навчальний характер. Усі проблеми організаційного періоду довелося вирішувати нечисленному викладацькому колективу кафедри. Більшість перших викладачів факультету були викладачами інститутської кафедри фізичного виховання і не мали необхідного досвіду викладацької роботи на кафедрі профільного спортивного навчального закладу.

Першим, хто очолив кафедру ТМФК, був кандидат педагогічних наук, доцент Олександр Бурла, який на той час вже мав значний досвід викладацької роботи: до переїзду до Сум Олександр Михайлович очолював подібну кафедру в Новосибірському педагогічному інституті. Крім того, він мав також тренерську практику роботи з бігунами на середні дистанції – атлетами високого класу, які були призерами чемпіонатів Росії, входили до складу збірної команди Російської Федерації.

Діяльність кафедри ТМФК на той час була багатоаспектною і мала забезпечувати навчально-виховний процес за двома напрямками. Перший з них – фізичне виховання студентів інших

факультетів педагогічного інституту, а другий – професійно-педагогічна підготовка студентів новоствореного факультету фізичного виховання. Крім того, колективу викладачів кафедри необхідно було вирішувати завдання фізкультурно-оздоровчої і спортивно-масової роботи зі студентами інституту.

У 1984 році завідувачем кафедри ТМФК було призначено кандидата біологічних наук, доцента Валентину Курілову. Зміна керівника в цілому позитивно позначилася на навчально-виховному процесі. Валентина Іванівна приділяла велику увагу покращенню матеріально-технічного забезпечення навчально-виховного процесу. З 1984 по 1994 рік кафедру знову очолює Олександр Бурла. Удосконаленню навчальної і спортивної роботи в цей період сприяло введення в експлуатацію навчально-спортивного комплексу, куратором будівництва якого був викладач кафедри, голова спортивного клубу педінституту, нині доцент кафедри теорії та методики спорту Володимир Затилкін.

У 1994 році кафедру було перейменовано на кафедру теорії та методики фізичної культури. З цього року і до 2013-го керівником кафедри була кандидат педагогічних наук, доцент (згодом – професор, заслужений працівник фізичної культури та спорту України), майстер спорту зі спортивної гімнастики Тетяна Лоза. Звичайно, за час керівництва кафедрою Тетяною Олександрівною відбулася ротація кадрів, що сприяло підвищенню темпів розвитку всіх стратегічних напрямів діяльності колективу. Помітно активізувалася навчальна, науково-дослідна, спортивна та громадська діяльність. У 2001 році кафедра одержала ліцензію на підготовку студентів робітничої професії «Охоронець», а у 2007 році при кафедрі розпочали навчання студенти за спеціальністю «Туризм».

2020 рік. Учасники XX Міжнародної наукової конференції «Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення», присвяченої 40-річчю створення Навчально-наукового інституту фізичної культури

У 2014–2016 роках кафедра теорії та методики фізичної культури тричі поспіль ставала організатором Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Фізичне виховання».

Червень 2020 року. Студенти з КНР, які навчаються за програмою академічної мобільності за спеціальністю 014 «Середня освіта (Фізична культура)» з керівниками профільної кафедри, інституту і університету

4 квітня 2019 року. Директор Навчально-наукового інституту фізичної культури, професор Михайло Олегович ЛЯННОЙ разом зі студентами, викладачами та випускниками інституту різних років – переможцями щорічного рейтингу «Спортивна особистість Сумщини»

Листопад 2019 року. Члени експертної комісії НАЗЯВО з керівниками університету та НН ІФК під час акредитації магістерської освітньо-професійної програми 014 «Середня освіта (Фізична культура)»

З 2013 року й до цього часу кафедрою завідує доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, заслужений тренер України з панкратіону Олександр Анатолійович Томенко. Першочерговими завданнями колективу стали: навчально-методичне викладання профільних теоретичних дисциплін; збільшення обсягу науково-дослідної роботи.

Сьогодні кафедра ТМФК – один із провідних і авторитетних педагогічних колективів університету. Історія кафедри – це історія одного із системотвірних елементів структури навчально-наукового інституту фізичної культури з підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері фізичної культури і спорту.

Олександр
Анатолійович
ТОМЕНКО

Склад кафедри

ТОМЕНКО Олександр Анатолійович – завідувач кафедри, професор. З відзнакою закінчив Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка (1998) зі спеціальності «Фізичне виховання».

Доктор наук з фізичного виховання та спорту, спеціальність – «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Тема дисертації – «Теоретико-методологічні основи неспеціальної фізкультурної освіти учнівської молоді» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 30.11.2012, Національний університет фізичного виховання і спорту України).

Професор кафедри теорії та методики фізичної культури (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 23.09.2014).

Автор та співавтор близько 200 наукових публікацій, з них понад 80 – у фахових виданнях, автор чотирьох навчальних посібників з грифом МОН України, трьох монографій.

Підготував п'ятьох кандидатів наук з фізичного виховання та спорту (Оксана Дубинська, Сергій Лазоренко, Андрій Титович, Анастасія Старченко, Василь Босько). Керівник наукової школи.

Заслужений тренер України з панкратіону (наказ міністра у справах сім'ї, молоді і спорту України № 65 від 17.01.2008).

Нагороджений нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти України» (2004), нагрудним знаком МОН України «За наукові та освітні досягнення» (2017), Почесною грамотою НАПН України (2019), Почесною грамотою Сумської обласної ради (2016), медаллю НАПН України «Ушинський К.Д.» (2019).

КУДРЕНКО Анатолій Іванович – професор. З відзнакою закінчив Тернопільський державний педагогічний інститут (1972) зі спеціальності «Фізичне виховання».

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Теорія і методика фізичного виховання, спортивного тренування та лікувальної фізичної культури». Тема дисертації – «Аналіз та обґрунтування ефективних форм і методів ідейно-політичного виховання спортсменів високої кваліфікації (на прикладі збірних команд республіки)» (рішення ВАК при Раді Міністрів СРСР від 08.09.1982, Київський державний інститут фізичної культури).

Професор кафедри теорії та методики фізичної культури (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 24.12.2007).

Автор понад 70 наукових робіт, з них – три посібники з грифом МОН України. Співавтор книги «Воспитательная работа со спортсменами» (1988). Автор книги «Физическая культура и спорт на Сумщине» (1992).

Заслужений працівник фізичної культури і спорту України (Указ Президента України № 805/2005 від 16.05.2005).

Нагороджений нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти України» (2005), нагрудним знаком МОН України «За наукові та освітні досягнення» (2015), грамотами МОН України (1986–2014), грамотами Сумської ОДА (2012), удостоєний почесного звання «Почесний професор СумДПУ імені А.С. Макаренка» (2020).

ДЕРЕКА Тетяна Григорівна – доцент. Закінчила Київський державний інститут фізичної культури (1992) зі спеціальності «Фізична культура і спорт»; Національний університет фізичного виховання і спорту (1997) зі спеціальності «Фізична реабілітація».

Доктор педагогічних наук, спеціальність – «Теорія і методика професійної освіти». Тема дисертації – «Акмеологічні засади неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 27.04.2017, Київський університет імені Бориса Грінченка).

Доцент кафедри «Теорії та методики фізичного виховання» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 16.02.2006).

Автор понад 120 наукових та науково-методичних праць, монографії, співавтор міжнародної колективної монографії.

Член редакційної колегії фахових наукових видань: українсько-польський науковий журнал «Освітологія» (Київський університет імені Бориса Грінченка); «Продовження професійної освіти: теорія і практика» (Київський університет імені Бориса Грінченка); «Фізико-математична освіта» (Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка).

Анатолій Іванович
КУДРЕНКО

Тетяна
Олександрівна
ЛОЗА

Член-кореспондент Української академії акмеологічних наук. Нагороджена Грамотою ректора Київського університету імені Бориса Грінченка (2014).

Тетяна Григорівна
ДЕРЕКА

ЛОЗА Тетяна Олександрівна – професор. Закінчила Київський державний інститут фізичної культури (1972) зі спеціальності «Фізична культура і спорт».

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Теорія і методика фізичного виховання, спортивного тренування та лікувальна фізична культура». Тема дисертації – «Оптимізація процесу навчання гімнастичним вправам у зв'язку зі специфічними особливостями жіночого організму» (рішення ВАК при Раді Міністрів СРСР від 09.12.1981, Київський державний інститут фізичної культури).

Професор кафедри «Теорії та методики фізичної культури» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 03.07.2008).

Автор понад 270 наукових та науково-методичних праць, автор та співавтор п'яти навчальних посібників з грифом МОН України, однієї міжнародної колективної монографії.

Підготувала 11 кандидатів педагогічних наук (Михайло Лянной, Світлана Гвоздецька, Ігор Верблюдов, Юлія Картава (Бондаренко), Роман Стасюк, Яна Коштур (Писаревська), Наталія Петренко, Світлана Король, Людмила Михно, Діана Бермудес, Олена Петренко). Керівник наукової школи.

Заслужений працівник фізичної культури та спорту України (указ Президента України № 430/2016 від 04.10.2016).

Нагороджена нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти України» (2002), медаллю МОН України «Антон Макаренко» (2005), Почесною відзнакою Сумської міської ради «За майстерність» (2015).

Михайло Олегович
ЛЯННОЙ

Удостоєна почесної відзнаки СумДПУ імені А.С. Макаренка «За видатні заслуги перед колективом університету», а також почесно-го звання «Заслужений професор СумДПУ імені А.С. Макаренка». Майстер спорту СРСР зі спортивної гімнастики.

ЛЯННОЙ Михайло Олегович – професор. Закінчив Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка зі спеціальностей «Фізичне виховання» (1992), «Менеджер (управитель) з адміністративної діяльності» (2018), «Англійська мова і література» (2019).

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Корекційна педагогіка». Тема дисертації – «Фізична реабілітація старшокласників-інвалідів з наслідками ДЦП у пізній резидуальній стадії» (рішення ВАК Міністерства освіти Російської Федерації від 17.04.2003, Московська державна академія фізичної культури; нострифіковано 28.12.2006 у спеціалізованій вченій раді К 41.053.04 – рішення президії ВАК України від 15.03.2007, Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського).

Професор кафедри теорії та методики фізичної культури (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 15.10.2019).

Автор 130 публікацій, з них 100 наукових та 30 навчально-методичних, у тому числі наукових праць, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, які внесені до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Автор та співавтор п'яти монографій.

Підготував трьох кандидатів наук (Дмитро Балашов, Тетяна Бугаєнко, Людмила Максименко).

Нагороджений Подякою (2017) і Грамотою (2019) МОН України, Грамотою Сумської обласної державної адміністрації (2016), Подякою Сумської обласної ради (2015), Грамотою департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації (2004), Подякою Сумського міського голови з врученням нагрудного знака (2017).

РИБАЛКО Петро Федорович – доцент. З відзнакою закінчив Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2001) зі спеціальності «Фізичне виховання».

Доктор педагогічних наук, спеціальність – «Теорія і методика професійної освіти». Тема дисертації – «Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації фізкультурно-оздоровчого середовища закладу загальної середньої освіти» (захист відбувся 19.09.2020 у спеціалізованій вченій раді Д 12.112.01 у Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет»).

**Петро Федорович
РИБАЛКО**

**Олександр
Михайлович БУРЛА**

**Оксана Яківна
ДУБИНСЬКА**

Доцент кафедри теорії та методики фізичної культури (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 31.05.2013).

Автор понад 120 наукових праць, з них: публікації у фахових виданнях України, статті в міжнародних наукових збірниках і у виданнях, що входять до наукометричної бази Scopus та WofS, навчальних посібників, автор двох монографій.

Підготував двох кандидатів наук (Сергій Харченко, Олександр Хоменко).

Нагороджений Почесною грамотою голови Сумської ОДА (2019), грамотою Департаменту освіти і науки Сумської ОДА (2015), подякою (2013) і грамотами ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка (2014, 2015).

БУРЛА Олександр Михайлович — доцент. Закінчив Томський інститут фізичної культури (1963) зі спеціальності «Фізична культура».

Кандидат педагогічних наук, спеціальність — «Теорія і методика фізичного виховання, спортивного тренування та лікувальної фізичної культури». Тема дисертації — «Експериментальне обґрунтування методики тренування юних спортсменів на етапі початкової спортивної спеціалізації» (рішення ВАК Міністерства вищої і середньої освіти СРСР від 08.12.1974, ВНДІ фізичної культури).

Доцент кафедри фізичного виховання (рішення ВАК при Раді міністрів СРСР від 21.05.1980).

Автор понад 150 наукових праць з теорії та методики фізичної культури і спорту, двох навчально-методичних посібників з легкої атлетики та плавання, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для студентів вищих навчальних закладів.

Автор та співавтор семи навчальних посібників, два з яких — з грифом МОН України.

Автор 15 художніх, документальних та наукових книг, зокрема художніх повістей про видатних спортсменів, чемпіонів і призерів олімпійських ігор — «Вызов фаворитам», «Биатлон по-Тихонову», «Первым буду я», «Золотые кольца спидвея», «Рыцари беговой дорожки», «Испытательный срок» тощо.

Підготував шість майстрів спорту з легкої атлетики.

Нагороджений нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти України» (2003).

Удостоєний почесної відзнаки СумДПУ імені А.С. Макаренка «За видатні заслуги перед колективом університету», а також почесного звання «Професор СумДПУ імені А.С. Макаренка».

ДУБИНСЬКА Оксана Яківна — доцент. З відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2001) зі спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізична культура».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність — «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Тема дисертації — «Застосування фітнес-технології для підвищення рухової активності та фізичної підготовленості підлітків» (рішення президії ВАК України від 28.04.2009, Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського).

Доцент кафедри «Теорії та методики фізичної культури» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 23.12.2011).

Автор 35 наукових статей, з них 19 — у фахових виданнях, співавтор двох навчальних посібників з грифом МОН України.

Підготувала кандидата наук Івана Салатенка.

Заслужений працівник фізичної культури і спорту України (Указ Президента України № 300/218 від 03.10. 2018).

Нагороджена Почесною грамотою (2006) і Подякою (2016) МОН України, Почесною грамотою Сумської ОДА (2014), Почесною грамотою (2018) і грамотами (2009, 2010, 2012, 2018) Департаменту освіти та науки Сумської ОДА, Почесною відзнакою Сумської міської ради «За майстерність» (2017), Почесними грамотами Сумського міського голови (2009, 2015, 2018).

ГВОЗДЕЦЬКА Світлана Володимирівна — доцент. З відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2001) зі спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізична культура».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність — «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Тема дисертації — «Корекційна спрямованість занять

**Світлана
Володимирівна
ГВОЗДЕЦЬКА**

**Сергій Вікторович
ЧЕРЕДНІЧЕНКО**

**Дмитро Іванович
БАЛАШОВ**

з фізичного виховання з дітьми старшого дошкільного віку із ЗПР» (рішення президії ВАК України від 11.05.2005, Харківська державна академія фізичної культури).

Доцент кафедри теорії та методики фізичної культури (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 09.11.2010).

Автор 75 наукових публікацій, з них 25 – у фахових виданнях, співавтор навчального посібника з грифом МОН України.

ЧЕРЕДНІЧЕНКО Сергій Вікторович – доцент. Закінчив СумДПУ імені А.С. Макаренка (2001) зі спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізична культура».

Доцент кафедри теорії та методики фізичної культури» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 15.12.2015).

Автор 57 наукових та науково-методичних праць, з них 13 у фахових виданнях, автор трьох навчально-методичних посібників з грифом МОН України.

Заслужений працівник фізичної культури і спорту України (указ Президента України № 676/2014 від 23.08.2014). Заслужений тренер України з панкратіону (наказ міністра у справах сім'ї, молоді і спорту України № 65 від 17.01.2008).

Нагороджений Почесною грамотою НАПН України (2017), грамотами Сумської обласної ради (2014, 2018), Почесною грамотою Сумської ОДА (2016), почесними відзнаками Сумської міської ради «За заслуги перед містом» III ступеня (2013) і «За майстерність» (2017), медаллю НАПН України «Ушинський К.Д.» (2020).

БАЛАШОВ Дмитро Іванович – доцент. Закінчив Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2002)

зі спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізична культура».

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Теорія і методика професійної освіти». Тема дисертації – «Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до інноваційної професійної діяльності» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка).

Доцент кафедри теорії та методики фізичної культури (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 14.05.2020).

Автор понад 60 наукових праць, навчальних посібників і методичних розробок.

Нагороджений Подякою МОН України (2020), Подякою Сумської ОДА (2018), Грамотою Сумської міської ради (2009), грамотою (2015) і подяками ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка (2013, 2016, 2019).

Майстер спорту України зі спортивної гімнастики.

ПРОКОПОВА Людмила Іванівна – почесний доцент університету. З відзнакою закінчила Харківський державний педагогічний інститут імені Г.С. Сковороди (1980) зі спеціальності фізичне виховання.

Працює в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка з 1981 року на посаді викладача кафедри фізичного виховання. З 1988 року – старший викладач кафедри теорії та методики фізичної культури.

Автор майже 140 публікацій, з них понад 80 статей (20 опубліковані у фахових виданнях). Автор понад 40 методичних рекомендацій, 12 навчальних посібників, з них 3 – з грифом МОН України. Взяла участь у 21 міжнародній і 56 Всеукраїнських наукових конференціях.

Нагороджена нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти України» (1994), грамотою Міністерства освіти і науки України (2010), нагрудним знаком МОН України «Василь Сухомлинський» (2018), грамотами управління освіти і науки Сумської обласної адміністрації (2009, 2010).

ЖУКОВ Володимир Леонідович – почесний доцент університету. Закінчив Київський державний інститут фізичної культури (1984) зі спеціальності викладач фізичної культури і спорту.

Працює в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка з 1994 року на посаді старшого викладача кафедри теорії та методики фізичної культури. Заступник директора Навчально-наукового інституту фізичної культури з навчально-методичної роботи.

**Людмила Іванівна
ПРОКОПОВА**

Володимир
Леонідович
ЖУКОВ

Автор 40 публікацій, з них 35 статей (15 – у фахових виданнях). Автор 5 навчальних посібників.

Нагороджений нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти України» (1999), Почесною грамотою МОН України (2010), грамотою Сумського міського голови (2010), грамотою Сумської ОДА (2018), грамотами Сумського обласного управління освіти і науки (2005, 2007), відзнакою Президента України (2016), медаллю НАПН України «Ушинський К.Д.» (2019).

ЛЕОНЕНКО Андрій Васильович – доцент, заступник директора НН ІФК зі спортивно-масової роботи та профорієнтації. З відзнакою закінчив Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2000) зі спеціальності «Фізична культура, методика спортивно-масової роботи, туристична робота».

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Теорія і методика професійної освіти». Тема дисертації – «Методика формування готовності майбутнього вчителя фізичної культури до патріотичного виховання старшокласників» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 14.05.2015, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка).

Доцент кафедри теорії та методики фізичної культури (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 20.03.2018).

Автор близько 50 наукових праць, з них 22 – у фахових виданнях, чотирьох статей у міжнародних виданнях, дві з яких входять до бази Scopus. Автор однієї монографії, трьох навчально-методичних розробок.

Нагороджений Подякою МОН України (2018), Грамотою Міністерства молоді та спорту України (2014), медаллю НАПН України «Ушинський К.Д.» (2020), Грамотою Сумської ОДА (2014), Грамотою управління молоді та спорту Сумської ОДА (2015), грамотами Сумської міської ради (2009, 2016), Подякою Сумського міського голови з врученням нагрудного знака (2017), грамотами ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка (2007, 2014, 2015).

Майстер спорту України з пауерліфтингу.

ІВАНІЙ Ігор Володимирович – доцент. Закінчив Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка (1994) зі спеціальності «Фізична культура».

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я)». Тема дисертації – «Методика індивідуалізації нормування рухових навантажень

Андрій Васильович
ЛЕОНЕНКО

Ігор
Володимирович
ІВАНІЙ

Андрій Дмитрович
КРАСИЛОВ

молодших школярів з використанням здоров'язбережувальних технологій» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 30.11.2012, Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка).

Доцент кафедри теорії та методики фізичної культури (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 31.10.2014).

Автор 108 наукових праць, з них – чотири навчально-методичні посібники, 92 наукові статті, опубліковані у фахових виданнях і виданнях, що входять до наукометричної бази Scopus.

Нагороджений грамотами Департаменту освіти і науки Сумської ОДА (2015, 2017), грамотами ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка (2013, 2019), Подякою ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка (2014).

КРАСИЛОВ Андрій Дмитрович – старший викладач. З відзнакою закінчив Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2000) зі спеціальності «Фізична культура, методика спортивно-масової роботи, туристична робота».

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Теорія і методика професійної освіти». Тема дисертації – «Розвиток кінезіологічної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту на засадах диференційованого підходу» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 26.11.2020, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка).

Автор близько 40 наукових праць, з них 17 у фахових виданнях, трьох статей у міжнародних виданнях. Автор трьох навчально-методичних посібників.

Нагороджений Грамотою Сумської ОДА (2018), Грамотою Сумського міського голови (2017), Грамотою ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка (2019).

Майстер спорту України і заслужений тренер України з пауерліфтингу (2013).

Старші викладачі – ЖУКОВ Володимир Леонідович, ПРОКОПОВА Людмила Іванівна.

Старший лаборант – ЛИСИЦЯ Наталія Миколаївна.
Лаборант – КОРОЛЕВИЧ Наталія Сергіївна.

Кафедра громадського здоров'я та медико-біологічних основ фізичної культури

Професорсько-викладацький склад кафедри громадського здоров'я та медико-біологічних основ фізичної культури

Першого вересня 2014 року шляхом об'єднання двох потужних кафедр НН ІФК – кафедри спортивної медицини та валеології і кафедри біологічних основ фізичної культури, кожна з яких має власну багаторічну історію, було створено кафедру медико-біологічних основ фізичної культури.

Історія кафедри СМВ розпочалася в 1968 році, коли на базі Сумського педагогічного інституту імені А.С. Макаренка був

відкритий курс цивільної оборони з підготовки медичних сестер запасу. На той час на кафедрі працювало близько 20 викладачів, переважно (за сумісництвом) фахівців із закладів охорони здоров'я міста, а очолила її кандидат медичних наук Надія Михайлівна Барзілович.

З 1970 року курс цивільної оборони очолив кандидат медичних наук, доцент Микола Полікарпович Мішенда. На той час штат кафедри збільшився до 25 викладачів, переважно з погодинною оплатою, серед яких були кандидати медичних наук Надія Михайлівна Барзілович і Микола Маркович Васюк, Олександр Федорович Дегтярьов.

У 1976 році завідувачем кафедри цивільної оборони обрано кандидата медичних наук, доцента Миколу Марковича Васюка. Значно збільшилася кількість викладачів, серед яких були кандидати медичних наук, доценти Микола Полікарпович Мішенда, Борис Тимофійович Крутько, Фаїна Григорівна Коленко, Олександр Михайлович Бабічев, старший викладач Микола Мусійович Твердохліб, викладачі Тетяна Володимирівна Кохановська, Тамара Миколаївна Гець, Ніна Іванівна Ракша, Ірина Леонідівна Полюдова, Олена Миколаївна Журко, Олександр Федорович Дегтярьов, а також близько 35 викладачів-сумісників.

З 1995 року кафедру перейменовано на кафедру медико-педагогічної підготовки та безпекожиттєдіяльності, очолив її

Іспит в одного з найавторитетніших викладачів кафедри, кандидата медичних наук, доцента Миколи Марковича ВАСЮКА завжди був відповідальним і нелегким випробуванням.

Старший викладач кафедри цивільної оборони Микола Мусійович ТВЕРДОХЛІБ зі студентками на заняттях з підготовки медичних сестер запасу

1 жовтня 2019 року. Учасники IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Арт-терапевтичні технології у здоров'язбережувальній діяльності сучасних закладів освіти»

Борис Крутько. А у 2003 р. у зв'язку із розпочатою в СумДПУ реорганізацією кафедру приєднано до факультету фізичної культури зі зміною назви і керівника. Ним стала кандидат медичних наук, доцент Ірина Олександрівна Калиниченко. Після створення у 2006 році Інституту фізичної культури були внесені зміни до організації навчального процесу на кафедрі, що обумовило й зміну її назви на кафедру спортивної медицини та валеології.

За рахунок випускників університету і лікарів закладів охорони здоров'я міста значно оновився викладацький склад кафедри. До досвідчених педагогів приєдналися викладачі Раїса Вікторівна Склярєва, Ганна Олександрівна Латіна, Ганна Леонідівна Заїкіна, Наталія Вікторівна Любченко, Анна Геннадіївна Ємельянова, Марина Миколаївна Вербенко, Світлана Вікторівна Дяченко, Валентина Іванівна Лобанова, Юлія Леонідівна Дяченко.

На початковому етапі існування факультету фізичного виховання анатоμο-фізіологічні дисципліни викладалися без урахування специфіки фізичної культури і спорту. А тому в 1988 році з ініціативи кандидата біологічних наук, професора Валентини Іванівни Курілової на факультеті фізичного виховання було створено кафедру біологічних основ фізичної культури (БОФК), яка об'єднала фахівців саме цієї галузі.

2019 рік. Учасників IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Арт-терапевтичні технології у здоров'язбережувальній діяльності сучасних закладів освіти» вітають ректор університету, професор Юрій ЛЯННОЙ, директор НН ІФК, професор Михайло ЛЯННОЙ і завідувач кафедри ГЗМБОФК, професор Ірина КАЛИНИЧЕНКО

20 лютого 2020 року. Традиційний семінар-практикум для вчителів з предмету «Захист України» на тему «Надання допомоги пораненим в умовах бойових дій»

Серед перших викладачів цієї кафедри були доктор наук, професор Іван Іванович Яновський, доцент Ольга Олександрівна Єжова, викладачі Григорій Іванович Гончарук, Володимир Олександрович Кукса, Олександр Володимирович Бріжятий, Лідія Миколаївна Іваненко, Анатолій Іванович Кравченко, Інна Сергіївна Зігунова, аспіранти Василь Миколайович Зігунов і Юрій Олегович Лянной.

Валентина Іванівна Курілова очолювала кафедру до 1995 року і у зв'язку з переїздом до Одеси (Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського) передала керівництво кандидату біологічних наук, доценту Ользі Олександрівні Єжовій, яка в лютому 2013 року захистила докторську дисертацію на тему «Теоретичні і методичні засади формування ціннісного ставлення до здоров'я в учнів професійно-технічних навчальних закладів», а за рік одержала атестат професора.

У 1996 році на кафедрі БОФК була створена лабораторія функціональної діагностики спортсменів, на базі якої працюють наукові проблемні групи. Цього самого року кафедра уклала договір про наукове та науково-методичне співробітництво з Сумським обласним центром «Інваспорт».

У 1998 році на кафедрі БОФК відкрито нову спеціальність — «Фізична реабілітація», а вже наступного року вона відокремилася й стала самостійною кафедрою факультету фізичної культури.

У 2016 році кафедра спільно з інформаційно-методичним центром управління освіти і науки Сумської міської ради започаткувала регіональний конкурс з основ громадського здоров'я імені Миколи Василя для старшокласників сумських загальноосвітніх шкіл.

11 лютого 2020 року. Заняття з фітнесу для вчителів ЗОШ м. Суми у рамках регіонального науково-практичного семінару «Фітнес-школа» за програмою роботи ресурсного центру «Школа педагогіки здоров'я»

З вересня 2007 року у зв'язку зі вступом Ольги Олександрівни Єжової до докторантури кафедру очолив кандидат педагогічних наук, доцент (згодом – професор) Анатолій Іванович Кравченко. З 1 вересня 2009 р. кафедра БОФК змінила назву на кафедру логопедії та біологічних основ фізичної культури. Це було пов'язано з підготовкою до акредитації спеціальності «Корекційна освіта» та першим випуском бакалаврів-логопедів.

А в червні 2011 року було створено окрему випускову кафедру логопедії. Необхідність утворення цього структурного підрозділу з відокремленням його від базового напрямку була обумовлена, насамперед, потребою розроблення досконалого програмно-методичного забезпечення спеціальності, якій притаманна певна специфіка, що відрізняється від специфіки підготовки фахівців інших спеціальностей галузі 0101 – «Педагогічна освіта».

У зв'язку з ліцензуванням у 2019 році нової спеціальності «Громадське здоров'я» освітнього рівня бакалавр, саме назва цієї спеціальності була додана до назви кафедри медико-біологічних основ фізичної культури, яка стала випусковою для нової спеціальності. Керівник кафедри, яка забезпечує підготовку студентів різних інститутів та факультетів і різних спеціальностей Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка шляхом викладання предметів медико-біологічного блоку, не змінився – доктор медичних наук, професор Ірина Олександрівна Калиниченко.

Основні предмети, що викладаються кафедрою: анатомія людини, біомеханіка, валеологія, вікова фізіологія, гігієна, лікарсько-педагогічний контроль, медико-біологічне забезпечення підготовки спортсменів, методи досліджень і основи науково-дослідної роботи, новітні здоров'язбережувальні технології у закладах освіти, основи медичних знань, охорона праці в галузі, психогігієна, спортивна медицина, метрологічний контроль, спортивна фізіологія, фізіологія людини, комп'ютерна техніка та математичні методи у фізичному вихованні і спорті, вікова психофізіологія.

Склад кафедри

КАЛИНИЧЕНКО Ірина Олександрівна – завідувач кафедри, професор. Закінчила Полтавський медичний стоматологічний інститут (1988) зі спеціальності «Лікувальна справа». Після проходження інтернатури з 1989 р. працювала лікарем-терапевтом у шостій та п'ятій поліклініках м. Суми. У 2002–2014 роках очолювала кафедру спортивної медицини та валеології, а згодом

кафедру медико-біологічних основ фізичної культури Інституту фізичної культури.

Доктор медичних наук, спеціальність – «Гігієна та професійна патологія». Тема дисертації – «Гігієнічні основи оптимізації фізичного виховання школярів» (рішення президії ВАК України від 28.05.2010, Інститут гігієни та медичної екології імені О.М. Марзєєва НАМН України).

Професор кафедри спортивної медицини та валеології (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 25.12.2013).

Автор 175 науково-методичних праць (методичні рекомендації, навчальні видання, статті, тези до конференцій, патенти), двох підручників (один – з грифом МОН України), трьох монографій.

Підготувала трьох кандидатів біологічних наук (Ганна Латіна, Ольга Скиба, Марина Завадська), кандидата наук з фізичного виховання та спорту (Юлія Тонкопей) та кандидата психологічних наук (Анна Заїкіна). Керівник наукової школи.

Професор Ірина Калиниченко є організатором Всеукраїнської науково-практичної конференції «Освіта і здоров'я», яка проводиться на базі СумДПУ імені А.С. Макаренка з 2003 року. Під її керівництвом на базі кафедри з 2011 року працює ресурсний центр «Школа педагогіки здоров'я».

Нагороджена знаком «Відмінник освіти України» (2004), нагрудним знаком МОН України «За наукові та освітні досягнення» (2017), медаллю НАПН України «Ушинський К.Д.» (2017), почесний професор університету (2020).

ЛАТІНА Ганна Олександрівна – доцент. З відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2004) зі спеціальності «Фізична реабілітація та соціальна педагогіка».

Кандидат біологічних наук, спеціальність – «Гігієна та професійна патологія». Тема дисертації – «Фізіолого-гігієнічні аспекти професійної діяльності вчителів загальноосвітніх навчальних закладів» (рішення президії ВАК України від 21.05.2008, Інститут медицини праці імені Ю.І. Кундієва НАМН України).

Доцент кафедри спортивної медицини та валеології (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 20.01.2011).

Ірина
Олександрівна
КАЛИНИЧЕНКО

Анна
Олександрівна
ЛАТІНА

Анна Леонідівна
ЗАКІНА

Ольга
Олександрівна
СКИБА

Відповідає за навчальні курси робітничої професії 5132 «Молодша медична сестра з догляду за хворими».

Автор понад 210 наукових публікацій, 12 навчально-методичних праць, навчального посібника з грифом МОН України, одного патенту.

Нагороджена Грамотою Сумського міського голови (2015), Грамотою Сумської обласної ради (2017), Подякою МОН України (2019).

Голова ради трудового колективу навчально-наукового інституту фізичної культури.

ЗАКІНА Анна Леонідівна — доцент, заступник директора НН ІФК з виховної роботи. Закінчила Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка (2001) зі спеціальності «Біологія, хімія, валеологія і основи екології».

Кандидат психологічних наук, спеціальність — «Психофізіологія». Тема дисертації — «Психофізіологічна «ціна» пізнавальної діяльності учнів» (рішення президії ВАК України від 30.03.2010, Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України).

Доцент кафедри спортивної медицини та валеології (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 26.10.2012).

З 2017 року виконує обов'язки заступника директора НН ІФК з виховної роботи, керує центром творчої молоді «Креатив».

Автор понад 100 друкованих праць, шести науково-методичних видань, трьох навчальних посібників.

Нагороджена Грамотою Сумської обласної ради (2016), медаллю НАПН України «Ушинський К.Д.» (2018) та Подякою МОН України (2019).

СКИБА Ольга Олександрівна — доцент. З відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка зі спеціальностей «Фізична культура» (2011) та «Біологія» (2016).

Кандидат біологічних наук, спеціальність — «Гігієна та професійна патологія». Тема дисертації — «Фізіолого-гігієнічне обґрунтування організації навчально-тренувального процесу у позашкільних навчальних закладах спортивного профілю» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 28.04.2015, Інститут гігієни та медичної екології імені О.М. Марзєєва НАМН України).

Доцент кафедри медико-біологічних основ фізичної культури (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 18.12.2018).

Автор понад 60 наукових і науково-методичних праць, наукових статей, що індексуються в наукометричній базі Scopus, опубліковані у вітчизняних фахових і міжнародних рецензованих виданнях.

Нагороджена Подякою МОН України (2017), Грамотою МОН України (2019).

Вчений секретар СумДПУ імені А.С. Макаренка.

ТОНКОПЕЙ Юлія Леонідівна — доцент. З відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2007) зі спеціальності «Фізична реабілітація».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність — «Фізична реабілітація». Тема дисертації — «Фізична реабілітація дітей 4–6 років із гіпермобільністю суглобів в умовах навчальних закладів» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 03.04.2014, Національний університет фізичного виховання і спорту України).

Доцент кафедри медико-біологічних основ фізичної культури (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018).

Автор 75 наукових праць, серед яких колективна монографія, наукові статті, що індексуються в наукометричній базі Scopus, опубліковані у вітчизняних фахових і міжнародних рецензованих виданнях, праці навчально-методичного характеру.

Рішенням вченої ради Навчально-наукового інституту фізичної культури № 9 від 29.04.2015 ветеранам кафедри **ТВЕРДОХЛІБУ Миколі Мусійовичу** та **ІВАНЕНКО Лідії Михайлівні**

Юлія Леонідівна
ТОНКОПЕЙ

Микола Мусійович
ТВЕРДОХЛІБ

Лідія Михайлівна
ІВАНЕНКО

присвоєно звання «Почесний доцент кафедри медико-біологічних основ фізичної культури».

Викладачі – КОЛЕСНИК Анна Сергіївна, ЩАПОВА Аліна Юріївна.

Старший лаборант – ДЯЧЕНКО Світлана Володимирівна.

Лаборант – ОБЕРЛЯНД Анастасія Костянтинівна.

Кафедра здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії

Одна з найпотужніших щодо наукового потенціалу кафедр Інституту фізичної культури. Заснована в 1999 році на базі кафедри біологічних основ фізичної культури. Першими викладачами кафедри, яка при створенні мала назву кафедри фізичної реабілітації (ФР), стала частина викладачів кафедри БОФК та кілька провідних фахівці лікувально-профілактичних закладів обласного центру – Юрій Олегович Лянной, Олександр Анатолійович Томенко, Володимир Олександрович Кукса, Лідія Михайлівна Мазанова, Людмила Никодимівна Приступа, Юрій Миколайович Корж, Володимир Іванович Котелевський, Оксана Олександрівна Погорельцева, Олена Миколаївна Шовкопляс.

Першим керівником кафедри був призначений кандидат педагогічних наук (нині – доктор педагогічних наук, професор, з

листопада 2015 року – ректор СумДПУ імені А.С. Макаренка) Юрій Олегович Лянной, який очолював своє «дітище» до 1 вересня 2015 року, передавши керівництво кафедрою кандидату наук з фізичного виховання і спорту, доценту Олександру Миколайовичу Звіряці.

На цей час випускова кафедра здійснює підготовку фахівців за трьома освітньо-кваліфікаційними рівнями (бакалавр, спеціаліст і магістр). Ця підготовка базується на вивченні фундаментальних і спеціальних дисциплін, а також на оволодінні професійними навичками й уміннями в навчанні та під час проходження навчальної й виробничих фізреабілітаційних практик, стажування магістрів.

Кафедра здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії забезпечує викладання понад 60 дисциплін, а також виробничу практику і стажування студентів. Головну увагу в підготовці студентів викладачі кафедри приділяють системному підходу в оволодінні фаховими знаннями і здатності застосовувати їх на практиці.

Висококваліфікований реабілітолог має розуміти головні завдання й проблеми обраної професії, закономірності психічного розвитку і здорового формування особистості, знати основні закономірності анатомо-фізіологічних, морфофункціональних, психологічних норм, особливостей і відхилень у стані здоров'я людини, засоби і методики фізреабілітаційного впливу під час оздоровлення та відновлення пацієнтів, володіти фізреабілітаційними, оздоровчими, психологічними і методичними прийомами на рівні, необхідному для вирішення практичних завдань, що ви-

Професорсько-викладацький склад кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії

Засновником і керівником кафедри впродовж 16 років був нинішній ректор СумДПУ імені А.С.Макаренка, доктор педагогічних наук, професор Юрій Олегович ЛЯННОЙ

никають під час професійної діяльності, а також навичками наукового підходу до організації фізреабілітаційного процесу з використанням комп'ютерної техніки, знань іноземних мов.

У лютому 2003 року за сприяння кафедри ЗЛФР на базі приватної клініки «Вертебролог» уперше в Україні створено Сумський обласний центр медичної та фізичної реабілітації. Цього самого року на кафедрі відкрито клінічну секцію ортопедії, травматології і неврології, яка розташована на базі новоствореного центру. Очолив її заслужений лікар України Віктор Васильович Купина. У 2006 році на базі кафедри було відкрито секцію логопедії, яку очолив кандидат педагогічних наук, доцент Анатолій Іванович Кравченко і яка з часом стала самостійною кафедрою НН ІФК.

Перший випуск 120 спеціалістів в галузі фізичної реабілітації відбувся в червні 2003 року. За 20 років диплом фізичного реабілітолога (фізичного терапевта та ерготерапевта) отримали більше 1400 випускників, з них 500 магістрів. На сьогодні серед випускників спеціальності «Фізична реабілітація» 14 кандидатів наук і два навчаються в аспірантурі або готуються до захисту.

19 червня 2003 року кафедрою ЗЛФР спільно з обласним управлінням охорони здоров'я вперше в Україні започатковано й проведено I Сумську обласну науково-практичну конференцію «Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації». З 2005 року вона має статус всеукраїнської.

Кандидат педагогічних наук, доцент Юрій Миколайович КОРЖ проводить практичне заняття з лікувальної фізичної культури.

Практичне заняття з магістрантами-реабілітологами проводить кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Олександр Миколайович ЗВІРЯКА.

2006 рік. Студенти-реабілітологи Роман МАСЛОВ і Віталій ХОМІЧЕНКО під керівництвом Сергія Юрійовича КАПРАЛОВА проходять практику у ДП «Олімпійський навчальний центр» у Кончі-Заспі під Києвом. Їхній пацієнт – олімпійський чемпіон Афіні-2004 зі спортивної гімнастики Валерій ГОНЧАРОВ.

У лютому 2006 року студенти-магістранти кафедри ЗЛФР з ініціативи завідувача реабілітаційного відділення ДП «Олімпійський навчальний центр» у Кончі-Заспі під Києвом Сергія Капралова були запрошені для проходження практики до головної спортивної бази республіки. Перші практиканти Сергія Юрійовича – Артем Карпенко, Катерина Говтва, Яна Кравченко, Дарина Гукова, Роман Маслов, Віталій Хоміченко, Олена Бережна, згодом – Сергій Орлов, Галина Косаченко, Євгенія Дейнека, Людмила Полевик, Наталія Заїка.

Загалом практику у відділенні реабілітації Капралова пройшло близько 30 сумських студентів. Високу фахову майстерність майбутніх магістрів високо оцінили провідні гімнасти України, зокрема, олімпійський чемпіон Афіні-2004 у вправах на брусах Валерій Гончаров, абсолютний чемпіон Європи серед юніорів Микола Куксенков, бронзовий призер молодіжного чемпіонату Європи Олександр Якубовський, чемпіонка світу у вправах на колоді Ірина Краснянська. У книзі відгуків відділення реабілітації олімпійського центру в Кончі-Заспі кілька десятків записів зі словами вдячності сумським студентам від членів національних збірних з легкої і важкої атлетики, боротьби дзюдо. Зрозуміло, що такі слова ніхто за вказівкою писати не буде, а, отже, кожна така подяка дорого коштує.

Кафедра здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерго-терапії плідно співпрацює з різними освітніми, лікувально-

30 червня 2017 року. Юрій Олегович ЛЯННОЙ першим серед викладачів кафедри успішно захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук у спеціалізованій вченій раді Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

У 2015–2020 роках кафедра стала базою для проведення Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт та Всеукраїнських предметних олімпіад зі спеціальності «Фізична терапія (фізична реабілітація) та ерго-терапія».

2019 рік. Викладачі кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії у навчально-науковій лабораторії ІКРАТЕ

2019 рік. Організатори, учасники і призери IV Всеукраїнського чемпіонату з класичного та СПА-масажу

Січень 2020 року. Випусники магістратури спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» з керівниками університету і інституту після урочистого вручення дипломів

Члени журі, переможці і призери Всеукраїнської студентської олімпіади з фізичної реабілітації, яку кафедра вперше провела у квітні 2017 року

Березень 2019 року. Клінічна практика за профілем професії майбутніх фізичних терапевтів у навчально-реабілітаційному центрі Навчально-наукового інституту фізичної культури (четверта ліворуч – завідувач центру Галина Юріївна ЛЯННА)

2018 рік. Викладачі та студенти профільної кафедри – активні учасники навчально-наукової лабораторії ІКРАТЕ

профілактичними, соціально-реабілітаційними закладами й установами.

4 листопада 2015 року кафедрою ЗФТРЕ проведено заочну Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Проблеми здоров'я людини та фізичної реабілітації», присвячену 15-річчю кафедри, видано збірник наукових праць.

У жовтні 2019 року кафедра, яка з 2018 року має назву кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії, відсвяткувала 20-річний ювілей, підготувавши книгу про історію, здобутки та перспективи розвитку.

27 грудня 2017 року при кафедрі ЗФТРЕ відкрито лабораторію інноваційних корекційно-розвивальних, арт-технологій та ерготерапії (ІКРАТЕ). Завідувач – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри Віталіна Анатоліївна Литвиненко. Напрями діяльності навчально-наукової лабораторії ІКРАТЕ: розробка та презентація наукових та інноваційних творчих проєктів за напрямами діяльності; розробка змісту та проведення корекційно-розвивальних, арт-занять з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку; надання ерготерапевтичних послуг; організація та проведення науково-практичних заходів: форумів, семінарів, круглих столів, тренінгів тощо; пошук та підтримка талановитих дослідників серед студентів; підготовка їх до участі у Всеукраїнських конкурсах наукових робіт; проведення експериментальних досліджень; розробка і застосування арт та ерго-розробок; забезпечення необхідної документації для їх трансферу у навчальний процес.

Склад кафедри

ЗВІРЯКА Олександр Миколайович – завідувач кафедри, доцент. З відзнакою закінчив Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2003) зі спеціальності «Фізична реабілітація».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність – «Фізична реабілітація». Тема дисертації – «Гідрокінезотерапія у системі фізичної реабілітації хворих після переломів кісточок» (рішення президії ВАК України від 14.10.2009, Львівський державний університет фізичної культури).

Доцент кафедри здоров'я людини та фізичної реабілітації (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 26.10.2012).

Автор понад 100 наукових і навчально-методичних праць, навчальних та навчально-методичних посібників. Автор семи патентів на винаходи.

Нагороджений Подякою Міністерства освіти та науки України (2016), медаллю НАПН України «Ушинський К.Д.» (2019), грамотою Управління освіти і науки Сумської ОДА (2014), Подякою Сумського міського голови з врученням нагрудної відзнаки (2017).

З 2007 року – голова осередку в Сумській області Української Асоціації фізичної терапії.

ЛЯННОЙ Юрій Олегович – професор, завідувач кафедри (1999–2015). Закінчив Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка (1992) зі спеціальності «Фізичне виховання».

Доктор педагогічних наук, спеціальність – «Теорія і методика професійної освіти». Тема дисертації – «Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх магістрів з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах» (рішення атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 11.10.2017, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова).

Професор кафедри фізичної реабілітації (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 30.10.2008).

Автор понад 200 наукових і навчально-методичних праць, з них монографія «Професійна підготовка магістрів з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах: теоретико-методичний аспект», два навчальні посібники з грифом МОН України («Основи фізичної реабілітації», «Реабілітація і спорт інвалідів»).

Підготував дванадцять кандидатів наук (Олександр Міхеєнко, Олександр Колишкін, Людмила Мороз, Наталія Кукса, Віталіна Литвиненко, Юлія Арешина, Яна Копитіна, Юрій Корж, Інна Зігунова, Олена Сущенко, Оксана Беспалова, Любов Середа). Брав участь у підготовці переможця і 10 призерів всеукраїнських предметних олімпіад з фізичної реабілітації. Керівник наукової школи.

Нагороджений знаком «Відмінник освіти України» (2003), нагрудним знаком МОН України «За наукові та освітні досягнення» (2014), медаллю НАПН України «Ушинський К.Д.» (2017), Подякою Національного олімпійського комітету України (2014), почесними відзнаками Сумської міської ради «За майстерність» (2015), «За заслуги перед містом» III ступеня» (2019).

Удостоєний почесної відзнаки СумДПУ імені А.С. Макаренка «За видатні заслуги перед колективом університету», а також почесного звання «Заслужений професор СумДПУ імені А.С. Макаренка».

КОРЖ Зоя Олександрівна – почесний доцент університету. Закінчила Донецький медичний інститут імені О.М. Горь-

кого (1982) зі спеціальності «Педіатрія». Працює в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка з 2001 року на посаді викладача кафедри фізичної реабілітації. З 2008 року – старший викладач кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії. Має 27-річний досвід практичної діяльності на посаді лікаря-педіатра вищої категорії, 13-річний стаж лікаря-фізіотерапевта вищої категорії. Майже 15 років працювала на посаді завідувача фізіотерапевтичним відділенням Сумської обласної дитячої клінічної лікарні.

Автор 45 наукових та навчально-методичних праць, двох патентів на корисну модель.

Нагороджена грамотами ректора (2011, 2016), грамотою Департаменту освіти і науки Сумської ОДА (2020).

МІХЕЄНКО Олександр Іванович – професор. Закінчив Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка зі спеціальності «Фізичне виховання» (1990), «Англійська мова і література» (2018).

Доктор педагогічних наук, спеціальність – «Теорія і методика професійної освіти». Тема дисертації – «Теоретичні і методичні основи професійної підготовки майбутніх фахівців зі здоров'я людини до застосування здоров'язміцнювальних технологій» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 10.10.2016, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка).

Доцент кафедри фізичної реабілітації (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 15.06.2006).

Автор понад 130 наукових праць, п'яти навчально-методичних посібників, два із яких мають гриф МОН України.

**Юрій Олегович
ЛЯННОЙ**

**Зоя Олександрівна
КОРЖ**

**Олександр
Іванович
МІХЕЄНКО**

Яна Миколаївна
КОПИТІНА

Нагороджений Подякою МОН України (2016), Почесною грамотою (2017) і знаком НАПН України «Ушинський К.Д.» (2019), Грамотою голови Сумської ОДА (2015).

КОПИТІНА Яна Миколаївна – доцент, заступник директора НН ІФК з наукової роботи та інформатизації. З відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка зі спеціальностей «Фізична реабілітація» (2009), «Англійська мова та зарубіжна література» (2011).

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність – «Фізична реабілітація». Тема дисертації – «Відновлення якості життя хворих після хірургічних операцій з приводу гриж передньої черевної стінки засобами фізичної реабілітації» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 10.10.2013, Національний університет фізичного виховання і спорту України).

Доцент кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 20.03.2018).

Автор понад 80 наукових і навчально-методичних праць, навчальних та навчально-методичних посібників.

Нагороджена Подякою МОН України (2020), Почесною грамотою Сумської обласної ради (2018), грамотою ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка (2015).

КОРЖ Юрій Миколайович – доцент. Закінчив Черкаський державний педагогічний інститут імені 300-річчя возз'єднання України з Росією (1977) зі спеціальності «Фізичне виховання».

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Корекційна педагогіка». Тема дисертації – «Методика фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку з порушеннями функцій опорно-рухового апарату» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 14.02.2014, Київський національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова).

Доцент кафедри здоров'я людини та фізичної реабілітації (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 15.12.2015).

Автор понад 100 наукових і навчально-методичних праць, навчального посібника «Експериментальна авторська методика оздоровчо-корекційної гімнастики «Богатир» для дітей старшого дошкільного віку з порушенням опорно-рухового апарату».

Автор шести патентів на винаходи.

Нагороджений Подякою МОН України (2016), Грамотою МОН України (2018), Почесною грамотою МОН України (2020).

Юрій Миколайович
КОРЖ

Удостоєний почесного звання «Почесний професор СумДПУ імені А.С. Макаренка» (2020).

КОТЕЛЕВСЬКИЙ Володимир Іванович – доцент. Закінчив Одеський медичний інститут імені Н.І. Пирогова (1986) зі спеціальності «Лікувальна справа» і Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка (2003) зі спеціальності «Фізичне виховання».

Володимир
Іванович
КОТЕЛЕВСЬКИЙ

Кандидат медичних наук, спеціальність – «Медична реабілітація, фізіотерапія та курортологія». Тема дисертації – «Патогенетичне обґрунтування комплексного застосування психокорекції лікувального масажу та мануальної терапії у хворих на вертебральний остеохондроз» (рішення президії ВАК України від 21.05.2008, Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України).

Доцент кафедри фізичної реабілітації (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 17.06.2010).

Автор 72 наукових і науково-методичних праць, у тому числі навчального посібника з грифом МОН України.

КУКСА Наталія Вікторівна – доцент. З відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2005) зі спеціальності «Фізична реабілітація та соціальна педагогіка».

Наталія Вікторівна
КУКСА

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Корекційна педагогіка». Тема дисертації – «Розвиток функціональних можливостей рук у дітей 5–10 років зі спастичними формами церебрального паралічу» (рішення президії ВАК України від 14.10.2009, Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського).

Юлія Борисівна
АРЕШИНА

Віталіна
Анатоліївна
ЛИТВИНЕНКО

Ольга
Володимирівна
ЛЯННА

Доцент кафедри здоров'я людини та фізичної реабілітації (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 17.01.2014).

Автор понад 60 наукових праць, опублікованих в Україні та за кордоном у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Web of Science, CoreCollection, Index, Scopus; двох навчально-методичних посібників.

Нагороджена Подякою МОН України (2018), Подякою Сумської обласної ради (2015), грамотою управління охорони здоров'я Сумської обласної державної адміністрації (2010), Почесною грамотою Сумського міського голови (2019), Подякою ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка (2016, 2018, 2019).

АРЕШИНА Юлія Борисівна — доцент. З відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2006) зі спеціальності «Фізична реабілітація».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність — «Фізична реабілітація». Тема дисертації — «Фізична реабілітація дітей середнього та старшого дошкільного віку, які страждають на рецидивний бронхіт» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 10.10.2013, Національний університет фізичної культури і спорту України).

Доцент кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020).

Автор понад 30 наукових праць. Одержала чотири свідоцтва про реєстрацію авторського права.

Нагороджена Подякою голови Сумської ОДА (2019), Грамотою Управління освіти і науки Сумської ОДА (2012), грамотами (2007, 2011, 2012) і подяками ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка (2009, 2019).

ЛИТВИНЕНКО Віталіна Анатоліївна — доцент. З відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка зі спеціальностей «Фізична реабілітація» (2005) та «Дефектологія» (2008).

Кандидат педагогічних наук, спеціальність — «Корекційна педагогіка». Тема дисертації — «Корекція фонетико-фонематичного недорозвинення мовлення засобами артпедагогіки» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 14.02.2014, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова).

Доцент кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020)..

Автор понад 80 наукових праць та п'яти навчально-методичних посібників, один з яких має гриф МОН України.

З 2016 року — завідувач навчально-наукової лабораторії інноваційних, корекційно-розвивальних, арт-технологій та ерготерапії.

Нагороджена Подякою МОН України (2016), Подякою Сумської обласної ради (2019), Грамотою управління освіти і науки Сумської ОДА (2012), Грамотою управління молоді та спорту Сумської ОДА (2015), грамотою ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка (2012).

ЛЯННА Ольга Володимирівна — доцент. З відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка за спеціальностями «Фізична реабілітація, соціальна педагогіка» (2003) та «Спеціальна освіта» (2017).

Кандидат педагогічних наук (доктор філософії), спеціальність — «Корекційна педагогіка». Тема дисертації — «Відновлення мовленнєвого спілкування при афазії у осіб післяінсультного стану» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 05.07.2018, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова).

Доцент кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020).

Автор близько 50 наукових публікацій. Дійсний член ГО «Українська асоціація корекційних педагогів».

Нагороджена Грамотою департаменту освіти і науки Сумської ОДА (2017) та Почесною грамотою Сумського міського голови (2019).

БЕСПАЛОВА Оксана Олександрівна — старший викладач. З відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2002) за спеціальністю «Фізична культура».

Оксана
Олександрівна
БЕСПАЛОВА

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Теорія та методика професійної освіти». Тема дисертації – «Формування готовності майбутніх бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 26.02.2020, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка).

Автор близько 70 наукових та п'яти навчально-методичних праць.

Нагороджена грамотою Департаменту освіти і науки Сумської ОДА (2018), грамотою ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка (2011).

БУГАЄНКО Тетяна Вікторівна – старший викладач. Із відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка зі спеціальностей «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізична культура» (2007) та «Фізична терапія, ерготерапія» (2018).

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Теорія і методика професійної освіти». Тема дисертації – «Формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури у процесі педагогічної практики» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 05.03.2019, Інститут професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України).

Автор понад 40 наукових праць, з них – одна монографія у співавторстві, один навчально-методичний посібник, 14 статей у фахових виданнях України, вісім розділів у зарубіжних монографіях.

Нагороджена грамотами ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка (2015, 2016, 2019).

КАЛИНИЧЕНКО Дмитро Олегович – старший викладач. Закінчив Сумський державний університет (2011) зі спеціальності «Лікувальна справа».

Кандидат біологічних наук, спеціальність – «Гігієна та професійна патологія». Тема дисертації – «Гігієнічне обґрунтування комплексної оцінки репродуктивного потенціалу дівчат-студенток закладів вищої освіти 17–22 років» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020, ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України»).

Автор 28 наукових праць, з них – шість статей у фахових наукових періодичних виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз, та міжнародних наукових періодичних виданнях, два науково-методичні видання, Інформаційний лист про нововведення в системі охорони здоров'я.

Старший викладач – КОРЖ Зоя Олександрівна.

Викладачі – ДЕМЧЕНКО Людмила Володимирівна, КАРПЕНКО Юлія Миколаївна, РУДЕНКО Анна Миколаївна.

Завідувач навчально-реабілітаційної лабораторії – ЛЯННА Галина Юріївна.

Старший лаборант – КАРПЕНКО Юлія Миколаївна.

Лаборант – КУЧМА Юлія Андріївна.

Тетяна Вікторівна
БУГАЄНКО

Дмитро Олегович
КАЛИНИЧЕНКО

Галина Юріївна
ЛЯННА

Кафедра теорії та методики спорту

Помітні досягнення сумських спортсменів на престижних міжнародних змаганнях у перші роки після здобуття Україною незалежності, бурхливий розвиток нових видів спорту (панкратіон, пауерліфтинг, футзал, волейбол пляжний, карате, спортивні бальні танці, кікбоксинг тощо) створили передумови для відкриття спеціальності, яка б дала можливість спортсменам цих видів спорту паралельно з тренуваннями й успішними виступами на змаганнях найвищого рівня здобувати сучасні знання щодо організації тренувального процесу, теоретико-методичних основ обраного виду спорту.

На той час такою новою спеціальністю, визначеною Міністерством освіти і науки України, була спеціальність «Олімпійський і професійний спорт», тому адміністрацією Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка було прийнято рішення створити кафедру олімпійського і професійного спорту, яка б готувала тренерів з видів спорту за цим профілем.

Професорсько-викладацький склад кафедри теорії та методики спорту

21 грудня 2020 року. Завідувач кафедри теорії та методики спорту, кандидат педагогічних наук доцент Діана БЕРМУДЕС разом з викладачами кафедри, заслуженими тренерами України Ігорем КРАВЧЕНКОМ, Володимиром ГЛАДОВИМ і головою СК «Прометей» Валерієм КИСЕЛЬОВИМ, нагородженими за внесок у розвиток студентського футболу в Україні

15 червня 2018 року. Діана Валеріївна БЕРМУДЕС щойно успішно захистила кандидатську дисертацію у спеціалізованій вченій раді СумДПУ імені А.С.Макаренка.

16 грудня 2015 року. Колеги й однодумці, ректори кращих профільних закладів вищої освіти з фізичної культури і спорту (зліва направо) – Віктор САВЧЕНКО, Олександр АЖИППО, Євген ІМАС, академік Микола ЄВТУХ і Юрій ЛЯННОЙ

Вересень 2019 року. Зустріч студентів і викладачів НН ІФК з дворазовим олімпійським чемпіоном з веслування на байдарках, почесним громадянином м. Суми Олександром ШАПАРЕНКОМ і автором книги про нього, заслуженим журналістом України Олександром ВЕРТІЛЕМ

Футзальна команда НН ІФК під керівництвом заслужених тренерів України Володимира ГЛАДОВА і Ігоря КРАВЧЕНКА у 2009–2020 роках чотири рази ставала срібним призером чемпіонату України серед студентів.

Практичне заняття з теорії та методики викладання лижного спорту з майбутніми тренерами проводить кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Вікторія ВОРОНА

У сезоні 2019–2020 років випускниці і студентки сумського інфізкульту у складах «Сумчанки» (головний тренер – заслужений тренер України Світлана МАКАЄВА) і збірної ІФК (головний тренер – заслужений тренер України Наталія КУКАРИНА) здобули золоті і срібні нагороди національного чемпіонату з хокею на траві.

Панкратіоністи інституту фізичної культури – серед переможців і призерів чемпіонату світу 2018 року з грепплінгу в казахській Астані

На вже існуючій на той час кафедрі теорії та методики фізичної культури факультету фізичної культури працювала група викладачів, які мали досвід підготовки висококваліфікованих спортсменів, тож новий структурний підрозділ було вирішено створити шляхом поділу кафедри теорії та методики фізичної культури. Кафедру олімпійського і професійного спорту, створену в 1999 році, очолив доцент, заслужений тренер України з хокею на траві (згодом – кандидат педагогічних наук, профе-

Гравець «Манчестер Сіті» і національної збірної України Олександр ЗІНЧЕНКО – найтитлованіший український легіонер в історії англійської футбольної прем'єр-ліги

сор, заслужений працівник фізичної культури і спорту України) Володимир Іванович Гончаренко.

Кафедрою були розроблені концепція та перспективні напрями розвитку спеціальності «Олімпійський і професійний спорт», які визначали мету та професійне призначення фахівця цієї галузі знань, а також була сформульована мета підготовки фахівців у галузі спорту, що базується на знаннях фундаментальних та спеціальних дисциплін, дисциплін гуманітарного й соціально-економічного циклів, на оволодінні професійними навичками і уміннями під час навчання та проходження педагогічної й тренерської практик.

За більш ніж 20 років існування кафедри теорії та методики спорту (таку назву вона має з 2013 року) більшість її викладачів долучалися до підготовки великої кількості спортсменів з різних видів спорту, які під час навчання та після закінчення університету здобували спортивну славу місту, області, Україні, ставали чемпіонами й призерами олімпійських ігор, чемпіонатів світу, Європи, розіграшів Кубків світу і Європи як з олімпійських, так і з неолімпійських видів спорту.

Показово, що більшість викладачів кафедри – випускники інституту фізкультури різних років. З кафедрою плідно співпрацюють практично всі спортивні товариства і дитячо-юнацькі спортивні школи обласного центру, провідні тренери Сумщини.

Склад кафедри

БЕРМУДЕС Діана Валеріївна – завідувач кафедри, доцент. Закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2004) зі спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізична культура».

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Теорія і методика професійної освіти». Тема дисертації – «Підготовка майбутніх учителів фізичної культури та хореографії до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка).

Доцент кафедри теорії та методики фізичної культури (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 14.05.2020).

Автор понад 80 наукових праць, методичних розробок і навчальних посібників, рекомендованих до друку МОН України.

Нагороджена Подякою НАПН України (2019), Подякою Сумської обласної ради (2018), Грамотою Сумської міської ради (2009), грамотами ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка (2010, 2015).

ГОНЧАРЕНКО Володимир Іванович – професор (завідувач кафедри з дня її заснування у 1999 році по 31.08.2020 року). З відзнакою закінчив Тернопільський державний педагогічний інститут (1976) зі спеціальності «Фізичне виховання».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність – «Олімпійський та професійний спорт». Тема дисертації – «Фізична підготовка висококваліфікованих спортсменок у хокеї на траві залежно від амплуа у річному тренувальному циклі» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 21.11.2013, Харківська державна академія фізичної культури).

Професор кафедри теорії та методики спорту (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 30.06.2015).

Автор понад 100 наукових публікацій, 12 науково-методичних посібників, з яких 3 – з грифом МОН України, 8 навчальних програм, 5 з яких – з грифом МОН України.

Член науково-методичної ради Української асоціації футболу. Перший заступник голови Асоціації футболу Сумської області, голова науково-методичного (технічного) комітету АФСО.

Заслужений працівник фізичної культури і спорту України (указ Президента України № 549/2007 від 22.06.2007). Заслужений тренер України з хокею на траві (постанова Колегії Державного комітету Української СРСР з фізичної культури і спорту від 03.12.1991).

Нагороджений нагрудними знаками МОН України «Відмінник освіти України» (2005) і «За наукові та освітні досягнення» (2020), Почесною відзнакою Сумської міської ради «За заслуги перед містом» III ступеня (2010), Почесною відзнакою Федерації футболу України «За заслуги» III ступеня (2010).

РАТОВ Анатолій Максимович – доцент. Закінчив Львівський державний інститут фізичної культури (1973) зі спеціальності «Фізична культура».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність – «Олімпійський та професійний спорт». Тема дисертації – «Удосконалення спеціальної підготовки лижників-гонщиків з урахуванням біомеханічних властивостей їхніх скелетних м'язів» (рішення президії ВАК України від 13.12.2000, Національний університет фізичного виховання і спорту України).

Доцент кафедри теорії та методики спорту (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 18.04.2002).

Автор понад 80 наукових публікацій з проблем спортивного тренування, фізичного виховання школярів і студентів, шести навчально-методичних посібників (один – з грифом МОН України).

Підготував двох кандидатів наук – Вікторію Ворону та Ірину Скрипку.

Нагороджений нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти України» (2003), Подякою МОН України (2016), Подякою Сумської обласної ради (2015), медаллю НАПН України «Ушинський К.Д.» (2020).

Удостоєний почесного звання «Професор СумДПУ імені А.С. Макаренка».

Майстер спорту СРСР з лижних перегонів.

МИЩЕНКО Олександр Володимирович – доцент. З відзнакою закінчив Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка (1987) зі спеціальності «Фізичне виховання».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність – «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Тема дисертації – «Реалізація міжпредметних зв'язків у фізичному вихованні молодших школярів» (рішення президії ВАК України від 11.12.2002, Львівський державний університет фізичної культури).

Доцент кафедри фізичного виховання (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 24.12.2003).

З 2002 по 2011 рік – завідувач кафедри фізичного виховання СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Автор понад 70 науково-методичних праць, серед яких публікації у фахових виданнях, методичні рекомендації студентам до курсу викладання рухливих і спортивних ігор.

Володимир
Іванович
ГОНЧАРЕНКО

Анатолій
Максимович
РАТОВ

Олександр
Володимирович
МИЩЕНКО

**Ніна Анатоліївна
КУЛИК**

**Вікторія Вікторівна
ВОРОНА**

**Віталій
Олександрович
ЛАПИЦЬКИЙ**

Нагороджений нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти України» (2005), Подякою НАПН України (2019).

КУЛИК Ніна Анатоліївна — доцент. Закінчила Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка (1995) зі спеціальності «Фізичне виховання».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність — «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Тема дисертації — «Корекція фізичного стану дошкільників 5–6 років з використанням елементів легкої атлетики» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 26.06.2014, Харківська державна академія фізичної культури).

Доцент кафедри спортивних дисциплін і фізичного виховання (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 23.04.2019).

Автор понад 40 наукових праць, у тому числі восьми навчальних та навчально-методичних посібників (два — з грифом МОН України) та трьох методичних рекомендацій.

ВОРОНА Вікторія Вікторівна — доцент. Закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2004) зі спеціальності «Олімпійський та професійний спорт».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність — «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Тема дисертації — «Ефективність застосування засобів лижної підготовки в системі урочних занять з фізичної підготовки підлітків» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 16.05.2014, Харківська державна академія фізичної культури).

Доцент кафедри спортивних дисциплін і фізичного виховання (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 26.02.2020).

Автор 20 наукових праць у фахових та зарубіжних виданнях, у тому числі двох навчально-методичних посібників.

Майстер спорту України з біатлону і лижних перегонів.

ЛАПИЦЬКИЙ Віталій Олександрович — доцент. Закінчив Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка (1984) зі спеціальності «Фізичне виховання».

Доцент кафедри олімпійського та професійного спорту (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 23.12.2008).

Автор понад 70 публікацій у сфері фізичної культури і спорту, автор п'яти навчально-методичних посібників, один з яких — з грифом МОН України.

Заслужений тренер України з хокею на траві (наказ міністра у справах сім'ї, молоді і спорту України від 03.08.2000). Підготував 7 майстрів спорту України міжнародного класу, 20 майстрів спорту України. Суддя національної категорії з хокею на траві.

Нагороджений Подякою (2014), Грамотою (2018) та Почесною Грамотою МОН України (2020).

ЧХАЙЛО Микола Борисович — доцент. З відзнакою закінчив Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка (1990) зі спеціальності «Фізичне виховання».

Доцент кафедри олімпійського та професійного спорту (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 18.02.2010).

Автор близько 50 публікацій у сфері фізичної культури, спорту та паралімпійського спорту, співавтор п'яти навчально-методичних посібників, два з яких — з грифом МОН України.

З 2002 року — головний тренер національної збірної команди України з футзалу серед атлетів з вадами зору, яка за цей період чотири рази ставала чемпіоном світу та двічі — чемпіоном Європи. Підготував 12 заслужених майстрів спорту України, 20 майстрів спорту міжнародного класу, 18 майстрів спорту України.

Заслужений працівник фізичної культури і спорту України (указ Президента України № 430/2016 від 4.10.2016 року).

Заслужений тренер України з футзалу (наказ міністра у справах сім'ї, молоді і спорту України від 06.11.2007).

Нагороджений нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти України» (2008), Почесною відзнакою Федерації футболу України «За заслуги» III ступеня (2008), відзнакою Федерації футболу України (2017), подякою міського голови (2019).

Микола Борисович
ЧХАЙЛО

Голова ради трудового колективу СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Ірина Миколаївна
СКРИПКА

СКРИПКА Ірина Миколаївна – доцент. З відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2007) зі спеціальності «Олімпійський та професійний спорт».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність – «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Тема дисертації – «Програмування фізкультурно-оздоровчих занять з елементами дзюдо для молодших школярів у групах продовженого дня» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 26.06.2014, Харківська державна академія фізичної культури).

Доцент кафедри теорії та методики спорту (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 16.12.2019).

Автор 42 публікацій, з них – дві навчальні програми з грифом МОН України, 40 наукових праць, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях.

Нагороджена подякою голови Сумської ОДА (2019), почесною відзнакою Сумської міської ради «За заслуги перед містом» III ступеня (2006).

Майстер спорту України з боротьби самбо.

МАКСИМЕНКО Людмила Михайлівна – старший викладач. З відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2008) за спеціальністю «Фізична реабілітація», Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (2010) за спеціальністю «Практична психологія».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність – «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Тема дисертації – «Використання засобів флорболу у процесі фізичного виховання дітей 5–6 років» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 23.04.2019, Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту).

Автор понад 30 наукових публікацій.

Старші викладачі – майстер спорту, заслужений тренер України з футзалу КРАВЧЕНКО Ігор Миколайович; заслужений тренер України з футзалу ГЛАДОВ Володимир Васильович; заслужений тренер України зі стрільби з лука СОЛОНЕНКО Євген Васильович, ЗАЯЦ Сергій Валерійович, СКАЧЕДУБ Наталія Миколаївна. Викладачі-сумісники – КИСЕЛЬОВ Валерій Олександрович, САХНЕНКО Анна Василівна (доктор філософії).

Старший лаборант – ЛАПИЦЬКА Надія Іванівна, лаборант – КОСАР Тетяна Ігорівна, КАЛЬЧЕНКО Наталія Володимирівна.

Грудень 2019 року, м. Анталія (Туреччина). Студенти та випускники НН ІФК у складі збірної команди України з футзалу серед спортсменів з вадами зору під керівництвом заслужених тренерів України, викладачів кафедри ТМС Миколи ЧХАЙЛА, Володимира ГЛАДОВА та Ігоря КРАВЧЕНКА щойно здобули золоті нагороди чемпіонату світу.

Кафедра логопедії

Підготовку майбутніх логопедів Навчально-науковий інститут фізичної культури здійснює з 1 вересня 2006 року, коли при кафедрі фізичної реабілітації було створено секцію логопедії. Наступного року її було приєднано до кафедри біологічних основ фізичної культури, у вересні 2009 року вона стала кафедрою логопедії та біологічних основ фізичної культури, а двома роками пізніше вже окрема кафедра логопедії здобула статус випускової.

Необхідність утворення окремого структурного підрозділу була обумовлена, насамперед, потребою розроблення досконалого програмно-методичного забезпечення спеціальності, якій притаманна певна специфіка, що відрізняється від специфіки підготовки фахівців інших спеціальностей галузі 0101 – «Педагогічна освіта».

Один з ініціаторів створення кафедри і її незмінний керівник на всіх стадіях зміни статусу – кандидат педагогічних наук, професор Анатолій Іванович Кравченко. Його першим науковим наставником був професор Іван Іванович Яновський, а формування фахівця-логопеда здійснювалося під керівництвом одного

Професорсько-викладацький склад кафедри логопедії

з визнаних авторитетів вітчизняної корекційної педагогіки, доктора педагогічних наук, професора Марії Купріянівни Шеремет.

Наукова робота на кафедрі логопедії здійснюється згідно з планом науково-дослідної роботи Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка і є складовою науково-дослідної кафедральної теми «Науково-педагогічні засади корекційного процесу серед осіб з психофізичними вадами».

Викладачі кафедри логопедії беруть активну участь у міжнародних, всеукраїнських, регіональних і міських науково-практичних конференціях, семінарах і симпозиумах біологічного, педагогічного, психологічного та корекційного напрямів. До наукової роботи залучається найбільш обдарована студентська молодь, а результати досліджень студентів-науковців знаходять своє відображення в курсових і дипломних роботах, у наукових публікаціях і виступах. Спільно зі студентами викладачі кафедри опублікували понад 180 наукових статей.

2009 року кафедра виступила ініціатором проведення на базі СумДПУ імені А.С. Макаренка I міського науково-практичного семінару «Сучасні проблеми логопедії та реабілітації» для науковців, аспірантів, студентів і фахівців-практиків корекційно-оздоровчої та логопедичної галузі. Згодом цей науковий захід набув статусу першої обласної науково-практичної конференції, наразі щорічно відбувається у форматі всеукраїнської заочної конференції з міжнародною участю.

Практичні заняття з майбутніми логопедами в науково-дослідній лабораторії кафедри проводить професор Анатолій Іванович КРАВЧЕНКО.

Січень 2020 року. Випускники магістратури спеціальності «Спеціальна освіта (Логопедія)» на урочистому врученні дипломів разом з викладачами профільної кафедри

2020 рік. Учасників міжнародної конференції з логопедії вітають ректор СумДПУ імені А.С.Макаренка, професор Юрій ЛЯННОЙ, директор НН ІФК, професор Михайло ЛЯННОЙ і завідувач кафедри логопедії, професор Анатолій КРАВЧЕНКО.

29 жовтня 2020 року. Доцент кафедри логопедії Людмила Василівна МОРОЗ – кращий гравець серед викладачів НН ІФК інтелектуальної гри «Що? Де? Коли?» 2020–2021 навчального року

27 вересня 2020 року. Завідувач кафедри логопедії професор Анатолій КРАВЧЕНКО (третій праворуч) – ініціатор встановлення поклонного Хреста козакам-оборонцям форпосту і переселенцям з центральної України, які під проводом осадчого Герасима Кондратьєва заснували Старе село (1637–1642).

15 грудня 2016 року. Кафедра логопедії святкує 10-річчя появи цієї дисципліни серед інших напрямів підготовки фахівців Навчально-наукового інституту фізичної культури.

Традиційний логопедичний фестиваль «Логофест-2020», організований спільними зусиллями викладачів кафедри логопедії і фахівців управління освіти і науки Сумської міської ради зібрав у педагогічному університеті понад 180 практичних логопедів і психологів з усієї області.

Кафедра логопедії плідно співпрацює з провідними вищими навчальними закладами України, а також постійно шукає шляхи міжнародного співробітництва. Викладачами підтримуються тісні зв'язки із загальноосвітніми та спеціальними закладами освіти, що дає можливість підвищувати кваліфікацію майбутніх фахівців у галузі корекційної освіти, обмінюватися науково-методичним і практичним досвідом та розширювати науково-методичну бази кафедри.

Викладачами кафедри логопедії спільно з провідними фахівцями аналогічної кафедри Київського національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова було розроблено й затверджено у встановленому порядку основні документальні матеріали підготовки фахівців за напрямом «Корекційна освіта. Логопедія»: освітньо-кваліфікаційну характеристику, освітньо-професійну програму та навчальний план підготовки із зазначеного напрямку.

Для забезпечення навчального процесу використовується спеціалізована навчальна, корекційно-реабілітаційна та фізкультурно-оздоровча база, яка охоплює науково-практичний центр кафедри логопедії, дві спеціалізовані аудиторії, залу лікувальної фізичної культури, тренажерну залу, кабінети рефлексотерапії, анатомії, фізіології, спортивної медицини, туризму, навчально-методичний кабінет зі спеціалізованим бібліотечним фондом, комп'ютерну кімнату, зимовий сад із живим куточком тощо.

При кафедрі створено науково-дослідну лабораторію з логопедії, функціонує науковий гурток «Ти і Я – логопедична сім'я» та навчально-науковий центр кафедри логопедії. Кафедра співпрацює із Центром СКІФ, на базі якого відбуваються заняття з дітьми, що мають вади психофізичного розвитку. Мета діяльності наукового гуртка та навчально-наукових центрів полягає у формуванні в студентів професійної готовності до здійснення майбутньої фахової діяльності, розвитку дослідницького мислення, творчої активності.

Важливим напрямом виховної роботи є формування гуманістично орієнтованої особистості, морально готової до суспільно корисної діяльності. Практичним відображенням цього аспекту виховної роботи є активна участь студентів – майбутніх логопедів у заходах до Всесвітнього дня солідарності з ВІЛ-позитивними людьми, благодійних акціях до Всесвітнього дня інвалідів, Всесвітнього дня захисту родини, Дня матері, Всесвітнього дня захисту дитини.

Отже, за майже 15 років підготовки педагогів-логопедів у Сумській області Навчально-науковий інститут фізичної культури СумДПУ імені А.С. Макаренка має вагомі наукові, методичні, навчально-виховні та матеріально-технічні здобутки, покликані

Завідувач кафедри логопедії професор Анатолій КРАВЧЕНКО з колегами та студентами спеціальності 016 «Спеціальна освіта (Логопедія)»

Грудень 2019 року. Під час презентації книги «Макаренківська alma mater», виданої до 95-річчя університету (зліва направо) – Ольга, Юрій, Олег, Михайло ЛЯННІ, Людмила МОРОЗ, Анатолій КРАВЧЕНКО

забезпечувати підготовку кваліфікованого, конкурентоспроможного фахівця, здатного виконувати свою професійну діяльність відповідно до суспільних запитів, що постійно змінюються та зростають.

Склад кафедри

КРАВЧЕНКО Анатолій Іванович – завідувач кафедри, професор. Закінчив Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка зі спеціальностей «Фізичне виховання» (1988), «Корекційна освіта (Логопедія)» (2016) та «Фізична реабілітація» (2017).

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Корекційна педагогіка». Тема дисертації – «Корекція заїкання у дітей молодшого та середнього шкільного віку засобами комплексної фізичної реабілітації» (рішення президії ВАК України від 11.02.2004, Інститут спеціальної педагогіки НАПН України).

Професор кафедри логопедії (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 28.04.2015).

Автор близько 250 наукових публікацій, з них – п'ять посібників і один підручник з грифом МОН України.

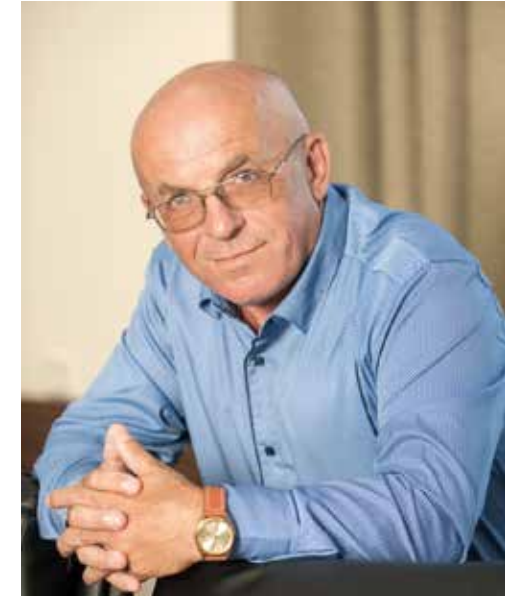
Нагороджений нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти України» (2008), Почесною грамотою (2004) і нагрудним знаком МОН України «За наукові та освітні досягнення» (2014), медаллю НАПН України «Ушинський К.Д.» (2017), Почесною відзнакою Сумської міської ради «За заслуги перед містом» III ступеня (2019).

Удостоєний почесного звання «Почесний професор СумДПУ імені А.С. Макаренка» (2019).

МОРОЗ Людмила Василівна – доцент. Закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка зі спеціальностей «Фізичне виховання» (з відзнакою, 2001), «Біологія» (2013), «Логопедія. Спеціальна психологія» (2018).

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Корекційна педагогіка». Тема дисертації – «Розвиток рухової активності в учнів з ДЦП засобами нетрадиційних технологій навчання» (рішення президії ВАК України від 13.12.2007, Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського).

Доцент кафедри логопедії (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 20.01.2011).

Анатолій Іванович КРАВЧЕНКО

Людмила
Василівна МОРОЗ

Автор понад 80 наукових та навчально-методичних публікацій, зокрема двох посібників (у співавторстві) з грифом МОН України.

Нагороджена Грамотою НАПН України (2018), грамотами Департаменту освіти і науки Сумської ОДА (2009, 2015, 2019).

Голова науково-методичної комісії НН ІФК.

ЗЕЛІНСЬКА-ЛЮБЧЕНКО Катерина Олександрівна – старший викладач. Закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка зі спеціальностей «Дефектологія. Корекційна педагогіка. Соціальна реабілітація» (2008), «Управління навчальним закладом» (2009), «Корекційна освіта. Логопедія» (2014), «Фізична реабілітація» (з відзнакою, 2017).

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Корекційна педагогіка». Тема дисертації – «Розвиток комунікативних умінь дітей молодшого шкільного віку з інтелектуальними вадами за допомогою арттерапії» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 26.02.2015, Київський національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова).

Автор близько 60 наукових публікацій, з них – чотири посібники, два з яких мають гриф МОН України.

Нагороджена Подякою НАПН України (2018), грамотами Департаменту освіти і науки Сумської ОДА (2014, 2015), грамотами ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка (2011–2015).

ХАРЧЕНКО Тамара Григорівна – старший викладач. Закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка зі спеціальностей «Історія» (2001), «Педагогіка і методика середньої освіти. Історія. Практична психологія» (2003).

Кандидат психологічних наук, спеціальність – «Спеціальна психологія». Тема дисертації – «Психологічний супровід процесу ресоціалізації засуджених з вадами психічного розвитку» (рішення президії ВАК України від 12.05.2016, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова).

Автор понад 37 наукових публікацій.

Нагороджена Подякою НАПН України (2019), Подякою Північно-Східного управління Міністерства юстиції України (2018), грамотою голови Сумської ОДА (2016), грамотою Департаменту освіти і науки Сумської ОДА (2016), Грамотою Сумського міського голови (2014), грамотами та подяками ректорату СумДПУ імені А.С.Макаренка (2012–2019), грамотами та подяками Управління пенітенціарної служби України в Сумській області (2007–2015).

ЛАСТОЧКІНА Олена Володимирівна – старший викладач. Закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка зі спеціальностей «Фізика та математика» (1999), «Дефектологія» (2007).

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Корекційна педагогіка». Тема дисертації – «Пізнавальні завдання як засіб підготовки дітей із тяжкими порушення мовлення до навчання в школі» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 23.09.2014, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова).

Автор понад 80 наукових праць, з них – три монографії та чотири навчальні посібники.

Нагороджена Грамотою голови Сумської ОДА (2015), Подякою Сумської обласної ради (2019), грамотою Департаменту освіти і науки Сумської ОДА (2014), подяками Всеукраїнської громадської організації «Українська асоціація корекційних педагогів» (2018, 2019).

СТАХОВА Лариса Львівна – старший викладач. Закінчила Іркутський державний педагогічний інститут (1995) зі спеціальності «Олігофренопедагогіка з додатковою спеціальністю логопедія».

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Корекційна педагогіка». Тема дисертації – «Проектування методичної системи розвитку професійної компетентності учителя-логопеда дошкільного навчального закладу в умовах професійного середовища» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 25.01.2013, Київський національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова).

Катерина
Олександрівна
ЗЕЛІНСЬКА-
ЛЮБЧЕНКО

Лариса Львівна
СТАХОВА

Тамара Григорівна
ХАРЧЕНКО

Олена
Володимирівна
ЛАСТОЧКІНА

Автор близько 70 наукових публікацій, зокрема п'яти посібників з грифом МОН України.

Нагороджена грамотами Управління (департаменту) освіти і науки Сумської ОДА (2009, 2019), грамотою Управління освіти і науки Сумської міської ради (2007), грамотами Сумського міського голови (2009, 2015), відзначена правом занесення на алею слави освітян міста Суми (2011).

Завідувач науково-практичного центру кафедри логопедії НН ІФК СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Старші викладачі – КРАВЧЕНКО Ірина Вікторівна, КРАВЦОВА Ірина Вадимівна.

Лаборанти – СЕРДЮК Алла Андріївна, РУДЕНКО Аліна Анатоліївна.

Кафедра туризму та готельно-ресторанного сервісу

Підготовка фахівців туристичної галузі в Навчально-науковому інституті фізичної культури розпочалася у 2007 році на базі кафедри теорії та методики фізичної культури, яку на той час очолювала Тетяна Олександрівна Лоза. Новостворену кафедру філософської антропології і культурології очолив доктор філософських наук, професор Валерій Андрійович Косяк, а згодом цей напрям здобув своє організаційно-структурне оформлення.

У зв'язку з виконанням вимог експертної акредитаційної комісії щодо підготовки та випуску фахівців спеціальності «Туризм» з 1 вересня 2010 р. рішенням вченої ради Сумського державного педуніверситету від 29.06.2010 кафедру філософської антропології і культурології перейменовано на кафедру спортивно-гуманітарних дисциплін, економіки та туризму, а з 1 вересня 2012 р. рішенням від 30.08.2012 – на кафедру туристознавства, спортивно-гуманітарних дисциплін та економіки. При цьому кафедрі надавався статус випускової зі спеціальності «Туризм» із закріпленням за нею всіх фахових дисциплін навчального плану підготовки фахівців напряму підготовки «Туризм», загальноуніверситетської дисципліни «Основи економічної теорії» та дисципліни спеціалізації «Економіка» фізико-математичного факультету.

Професорсько-викладацький склад кафедри туризму та готельно-ресторанного сервісу

Тренування студентів на скелетромі в туристсько-спортивному клубі імені Петра ВЕРНИДУБА Навчально-наукового інституту фізичної культури

На цей час кафедру туризму та готельно-ресторанного сервісу (таку назву вона має з 1 листопада 2017 р. після кількох корекційних змін з відокремлення економічного блоку і приєднанням його до фізико-математичного факультету) очолює кандидат педагогічних наук, доцент, голова комісії з підготовки та атестації кадрів Федерації спортивного туризму Сумської області Інна Сергіївна Зігунова.

Розвиток туризму у світі диктує попит на розширення спектру підготовки спеціалістів туристської галузі згідно з потребами суспільства. Тривалий час кафедра працює над пошуком можливостей для впровадження нових спеціалізацій на спеціальності «Туризм», зміцненням матеріально-технічної бази, удосконаленням навчально-методичного забезпечення навчально-виховного процесу студентів та примноженням наукових здобутків.

Багатогранність індустрії туризму визначає спектр навчальних дисциплін та студентських практик, що пропонуються майбутнім фахівцям галузі туризму та гостинності для опанування обраної професії. Під час практики майбутні фахівці з туризму підвищують професійну майстерність, працюючи в туристських підприємствах (турагенціях, туроператорських фірмах, готелях, ресторанах, базах відпочинку), напрацьовуючи практичний досвід у туристському обслуговуванні, здійсненні екскурсійної та анімаційної діяльності, а також у сфері туристського супроводу на маршрутах активного туризму (пішохідного, гірського, ве-

Сумський міський голова Олександр Миколайович ЛИСЕНКО у виставковому центрі «Іллінський» знайомиться зі стендом кафедри на виставці «Сумщина туристична-2018», організаторами якої в червні 2018 року стали Сумська обласна державна адміністрація, обласна рада і Сумська торгово-промислова палата.

лосипедного, водного, лижного). Останніми роками кафедра практикує студентські практики за кордоном (Польща, Болгарія, Туреччина).

У науковій діяльності кафедра тісно співпрацює з кафедрою географії і туризму Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедрою туризму і готельно-ресторанної справи Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Старобільськ), кафедрами туризму, теорії і методики фізичної культури і спорту Запорізького національного університету, кафедрою менеджменту, економіки, права і туризму льотної академії Національного авіаційного університету (м. Кропивницький).

2012 року кафедра започаткувала проведення науково-практичної конференції «Стан та перспективи сучасного туризму», активними учасниками якої є викладачі та студенти кафедри, науковці з інших ЗВО України, Білорусі, Казахстану, фахівці-практики різних сфер туристської індустрії. Кафедра бере активну участь в організації різноманітних науково-практичних заходів: семінарів, засідань «круглих столів», форумів, майстер-класів, присвячених розвитку індустрії туризму і гостинності в Сумській області.

Щороку студенти спеціальності «Туризм» беруть активну участь у конкурсах наукових студентських робіт, студентських олімпіадах, наукових квестах, вікторинах з туризму тощо. Гордістю кафедри став студент магістратури Вадим Яцина, який у

Студенти напряму підготовки «Туризмознавство» в туристичному поході

Випусник кафедри туризму та готельно-ресторанного сервісу Андрій ГРЕБЕНЮК (крайній ліворуч) у складі гумористичного гурту «Гостиница-72» кілька сезонів успішно представляє університет, місто і Сумщину в українській «Лізі сміху».

2017 році здобув перемогу у всеукраїнській студентській олімпіаді з туризму в номінації «Практична підготовка» (науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент І.С. Зігунова).

Кафедра туризму та готельно-ресторанного сервісу бере активну участь в організації туристичних виставок та ярмарків на теренах Сумщини, а також залучає до цієї діяльності студентів – майбутніх фахівців з туризму.

Під час різноманітних туристичних заходів студенти спеціальності «Туризм» зміцнюють знання, набуті в процесі навчання в університеті, удосконалюючи професійні компетенції. У період «третього трудового семестру», працюючи в туристських фірмах, готелях, ресторанах, санаторіях, туристсько-рекреаційних комплексах, на базах відпочинку, студенти одержують практичну підготовку у сфері туризму та гостинності.

Під керівництвом викладачів кафедри студенти підвищують рівень туристсько-спортивної майстерності, здійснюючи щорічні рекреаційні та спортивні походи (пішохідні, гірські, лижні, водні, велосипедні, а також комбіновані), гірські сходження різної категорії складності в горах України та за її межами, виконуючи спортивні розряди та одержуючи інструкторські звання і категорії.

Основні предмети, що викладаються кафедрою: організація туризму, основи індустрії гостинності, основи міжнарод-

ного туризму, міжнародне законодавство в індустрії туризму та гостинності, географія туризму, туристське країнознавство, регіоназнавство, організація готельного і ресторанного господарства, національні кухні народів світу, менеджмент і маркетинг в туризмі, мотиваційний менеджмент, інноваційні технології в індустрії туризму та гостинності, реклама та PR-технології в туризмі, організація екскурсійних послуг, організація гастрономічного туризму, організація сільського туризму, «зелений» туризм, рекреаційні комплекси світу, основи курортології, страхування в індустрії туризму, організація транспортних послуг в туризмі, психологія в індустрії туризму, інформаційні системи та технології в індустрії туризму, економіка туристського підприємства, організація туристичного бізнесу, державне та регіональне управління в туризмі, правове регулювання туристичної діяльності, правове регулювання бізнесу в індустрії туризму і готельно-ресторанній сфері, безпека в індустрії туризму, альпінізм і скелелазіння, теорія і методика активного туризму, основи топографії і спортивного орієнтування, організація і проведення туристичних походів, спортивний туризм, лижний і гірськолижний туризм, підвищення туристсько-спортивної майстерності.

Склад кафедри

ЗИГУНОВА Інна Сергіївна – завідувач кафедри, доцент. Закінчила Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка (1985) зі спеціальності «Географія і біологія», Українську академію банківської справи НБУ (2000) зі спеціальності «Облік і аудит».

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Теорія і методика професійної освіти». Тема дисертації – «Професійна підготовка інструкторів туристського супроводу у вищих навчальних закладах» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 01.07.2016, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди).

Доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного сервісу (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018).

Автор понад 80 наукових публікацій.

Нагороджена Подякою МОН України (2019), грамотою управління культури і туризму Сумської ОДА (2009), грамотою управління освіти і науки Сумської ОДА (2014).

Інна Сергіївна
ЗИГУНОВА

Василь
Миколайович
ЗІГУНОВ

Марина
Миколаївна
КСЕНОФОНТОВА

Дар'я
Ростиславівна
МОЗГОВА

ЗІГУНОВ Василь Миколайович – доцент. Закінчив Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка (1985) зі спеціальності «Географія і біологія», Українську академію банківської справи НБУ (2000) зі спеціальності «Банківська справа».

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Теорія і методика професійної освіти». Тема дисертації – «Професійна підготовка майбутніх менеджерів з туризму до організації туристсько-спортивної діяльності» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 28.04.2015, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди).

Доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного сервісу (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 18.12.2018).

Автор понад 100 наукових публікацій, зокрема трьох навчальних посібників.

Голова ВП «Сумська обласна Федерація спортивного туризму» Федерації спортивного туризму України, голова комісії з підготовки та атестації кадрів спортивного туризму Федерації спортивного туризму України.

Нагороджений Грамотою (2017) і Подякою (2014) МОН України, Почесною грамотою Сумської обласної ради (2017), грамотою департаменту освіти і науки Сумської ОДА (2012).

КСЕНОФОНТОВА Марина Миколаївна – доцент. Закінчила Сумський державний університет (1998) зі спеціальності «Економіка підприємств»; Сумський національний аграрний університет (2015) зі спеціальності «Правознавство»; Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2019) зі спеціальності «Філологія» (освітня програма «Англійська мова»).

Кандидат економічних наук, спеціальність – «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища». Тема дисертації – «Еколого-економічні проблеми стійкого розвитку екосистем в умовах інтенсивного використання земель» (рішення президії ВАК України від 13.04.2005, Сумський державний університет).

Доцент кафедри менеджменту в галузях АПК (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 21.06.2007).

Автор та співавтор понад 30 наукових праць, у тому числі однієї одноосібної монографії, трьох колективних монографій, двох навчальних посібників.

МОЗГОВА Дар'я Ростиславівна – старший викладач. Закінчила Українську академію банківської справи Національного банку України (2010) зі спеціальності «Міжнародна економіка», Київський національний економічний університет (2011) зі спеціальності «Міжнародна економіка», Харківський національний університет внутрішніх справ (2014) зі спеціальності «Юриспруденція».

Кандидат економічних наук, спеціальність – «Гроші, фінанси і кредит». Тема дисертації – «Науково-методичні засади оцінювання розвитку вітчизняного ринку страхування міжнародного туризму» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 29.09.2015, Українська академія банківської справи НБУ).

Автор 35 наукових статей та методичних розробок.

Викладачі – ЄВТУШЕНКО Ярослав Васильович, ПАВЛЕНКО Вікторія Сергіївна.

Лаборанти – НОГА Ангеліна Сергіївна, ТВАРДОВСЬКИЙ Дмитро Олександрович.

2018 рік. Студенти різних курсів спеціальності «Туризм» – чемпіони та призери численних Всеукраїнських і обласних змагань з туризму

Кафедра спортивних дисциплін і фізичного виховання

Наймолодша з кафедр Навчально-наукового інституту фізичної культури. Почала свою історію у вересні 2013 року, її створення стало підсумком пошуку оптимального варіанту організації навчального процесу в педагогічному університеті.

Кафедра СДФВ стала правонаступницею загальноінститутської кафедри фізичного виховання, заснованої в 1961 році в структурі тодішнього педагогічного інституту, а у 2006 році приєднаної до Інституту фізичної культури. Завідували кафедрою в різні роки Алій Петрович Музиченко, Віктор Павлович Григор'єв, Владислав Петрович Рудько, Валентин Петрович Кривцун, кандидат педагогічних наук Микола Михайлович Кобозєв і кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Олександр Володимирович Міщенко.

Нині кафедру спортивних дисциплін і фізичного виховання очолює кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, заслужений працівник фізичної культури і спорту України, заслужений тренер України з вільної боротьби Сергій Анатолійович Лазоренко. Серед його вихованців — заслужений майстер спорту, чемпіонка світу і неодноразова чемпіонка Європи з вільної боротьби Катерина Бурмістрова, майстер спорту міжнародного класу з панкратіону Дмитро Неткачов.

Професорсько-викладацький склад кафедри спортивних дисциплін і фізичного виховання

Основним завданням роботи кафедри спортивних дисциплін і фізичного виховання було і залишається формування професійно-прикладних рухових якостей і навичок, необхідних студентам для попередження стомлення, підвищення працездатності та прискорення її відновлення як у період навчання в університеті, так і в майбутній професійній діяльності. Викладачі кафедри здійснюють роботу за трьома напрямками: з основними та спеціальними медичними групами і спортивними відділеннями.

Засоби фізичного виховання студентів під час аудиторних занять — елементи класичних видів спорту, а саме: футболу, волейболу, баскетболу, легкої атлетики, гімнастики та танців, туризму, а також професійно-прикладна фізична підготовка. Крім аудиторних занять, активно здійснюється позанавчальна спортивно-масова робота. Щорічна університетська спартакіада студентів серед збірних інститутів та факультетів збирає кілька сотень учасників змагань з футзалу, баскетболу, волейболу, легкої атлетики, плавання і шахів.

Свого часу викладачами колишньої кафедри фізичного виховання були створені умови для підготовки цілої плеяди атлетів високого класу. Серед них — майстри спорту міжнародного класу зі стрільби з лука рекордсменка світу та чемпіонка Європи Валентина Родіонова (природничий факультет) і чемпіонка Європи Владлена Колеснікова (факультет іноземних мов), бронзова призерка всесвітньої універсіади 2019 року в Неаполі в жіночих парних змаганнях Ірина Хочіна (природничо-

На початку 1980-х років Станіслав ДУГІН (№ 86) був одним із провідних бігунів Радянського Союзу на дистанції 5000 м.

Випусниця природничого факультету, майстер спорту міжнародного класу, рекордсменка світу зі стрільби з лука Валентина РОДІОНОВА

Випусниця факультету іноземних мов, майстер спорту міжнародного класу, чемпіонка Європи зі стрільби з лука Владлена КОЛЕСНИКОВА

Випусниця природничого факультету, одна з перших рекордсменок Радянського Союзу зі спортивної ходьби на дистанції 5000 м, неодноразова чемпіонка світу і Європи у категорії «мастери» Тетяна КРИВОХИЖА

географічний факультет, згодом – інститут фізичної культури); майстри спорту зі стрільби з лука, призери чемпіонатів України Наталія Родіонова, Юлія Рудик, призери чемпіонату ЦР і Уккради «Буревісник» Віра Заїка і Віталій Северин. Останній, до речі, був першим майстром спорту серед лучників педагогічного інституту.

Серед тих студентів, які мали певні успіхи в кульовій стрільбі, можна згадати майстрів спорту, чемпіонку України Валентину Гахову (фізико-математичний факультет), призерів чемпіонату республіки Наталію Ремез (фізико-математичний факультет) і Володимира Шульженка (філологічний факультет).

Випусник факультету іноземних мов, а згодом і Навчально-наукового інституту фізичної культури, майстер спорту Станіслав Дугін у 1981 році був бронзовим призером чемпіонату Радянського Союзу з легкоатлетичного кросу на дистанції 8 км, а його рекорд Сумщини в бігові на 5000 м – 13.47,2, показаний двічі впродовж 1981 року, не побитий і до цього часу. По завершенні спортивної кар'єри Станіслав Петрович присвятив себе багатоаспектній діяльності за першою освітою, ставши автором багатьох підручників з вивчення кількох іноземних мов.

Випусниця природничого факультету, а згодом і Сумського інфікульту Тетяна Кривохижа у 1980 році була однією з перших рекордсменок СРСР на дистанції спортивної ходьби 5000 м, у 1985-му в Сумах перемагала на змаганнях розіграшу Кубка Радянського Союзу на дистанції 10 км. Крім того, Тетяна Василівна неодноразово ставала чемпіонкою світу і Європи серед атлетів категорії «мастери».

Майстер спорту і заслужений тренер України з хокею на траві та заслужений працівник фізичної культури і спорту України Світлана Макаєва, яка свого часу закінчила факультет мистецтв

(на той час – музично-педагогічний), у 2010 році в Дуйсбургу привела своїх вихованок до перемоги на чемпіонаті Європи, наступного року здобула з ними бронзові нагороди світового чемпіонату з індорхокею у польській Познані. У 2009 році підопічні Світлани Миколаївни здобули в Мадриді срібні нагороди в розіграші Кубка європейських чемпіонок з індорхокею, у 2015 році в литовському Шауляї підтвердили свій високий рівень «бронзою» європейського клубного індору, здобувши нагороди такого самого гатунку у 2020-му в нідерландській Гаазі. Практично всі гравчині української збірної – випусниці або ж студентки Інституту фізкультури педуніверситету.

Випусниця музично-педагогічного факультету, заслужений тренер і заслужений працівник фізичної культури і спорту України, головний тренер «Сумчанки» і національної збірної України з хокею на траві Світлана Миколаївна МАКАЄВА

Голова спортивного клубу «Прометей» СумДПУ імені А.С. Макаренка Валерій Олександрович КИСЕЛЬОВ (другий ліворуч) з гравцями інтернаціональної університетської команди з настільного тенісу

Випусниця природничо-географічного факультету, бронзова призерка Всесвітньої універсиади 2019 року в Неаполі в командних змаганнях жінок-лучниць Ірина ХОЧІНА (ліворуч)

Високі спортивні досягнення своїх попередників успішно продовжили недавні випускники Інституту педагогіки та психології педуніверситету, вихованці Алія Петровича Музиченка і заслуженого тренера України Євгена Васильовича Солоненка – майстри спорту зі стрільби з луку Олена Яценко, Олександра Телешева, Дмитро Гриценко, Олена Бабкіна, Дмитро Шаматрін.

Сергій
Анатолійович
ЛАЗОРЕНКО

Склад кафедри

ЛАЗОРЕНКО Сергій Анатолійович – завідувач кафедри, доцент. Закінчив Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка (1994) зі спеціальності «Географія, біологія». Профільну освіту здобув у 2004 році, закінчивши факультет післядипломної та додаткової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність – «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Тема дисертації – «Оптимізація фізкультурно-оздоровчої діяльності студентів в умовах регіону» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 25.01.2013, Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту).

Доцент кафедри спортивних дисциплін та фізичного виховання (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 31.10.2014).

Автор двох навчальних та трьох навчально-методичних посібників з історії та філософії фізичної культури і спорту, тема дослідження яких відображена в 50 фахових виданнях.

Заслужений працівник фізичної культури і спорту України (указ Президента України № 731/2019 від 06.10.2019). Заслужений тренер України з вільної боротьби (наказ міністра у справах сім'ї, молоді і спорту України № 2841 від 29.12.2002).

Нагороджений Почесною відзнакою Сумської міської ради «За заслуги перед містом» II і III ступенів, Подякою Сумського міського голови з врученням нагрудного знака.

ТИТОВИЧ Андрій Олександрович – доцент. З відзнакою закінчив Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2001) зі спеціальності «Фізичне виховання».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність – «Олімпійський та професійний спорт». Тема дисер-

Андрій
Олександрович
ТИТОВИЧ

Олексій Іванович
ГОЛОВЧЕНКО

Інна Олександрівна
ПАВЛЕНКО

тації – «Залежність результатів виконання спортивних вправ від психічного стану студентів, що займаються спортом» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 17.01.2014, Харківська державна академія фізичної культури).

Доцент кафедри спортивних дисциплін і фізичного виховання (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 15.12.2015).

Автор понад 40 наукових та навчально-методичних праць, у тому числі двох навчально-методичних посібників.

ГОЛОВЧЕНКО Олексій Іванович – доцент. З відзнакою закінчив Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (2005) зі спеціальності «Олімпійський і професійний спорт».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність – «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Тема дисертації – «Особливості впливу фізичного виховання на формування особистості учнів середнього шкільного віку» (рішення президії ВАК України від 22.12.2011, Харківська державна академія фізичної культури).

Доцент кафедри спортивних дисциплін та фізичного виховання (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 03.04.2014).

Автор понад 50 наукових і навчально-методичних праць, у тому числі семи навчальних та методичних посібників.

ПАВЛЕНКО Інна Олександрівна – доцент. З відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка (1990) зі спеціальності «Фізичне виховання».

Павло Михайлович
ОКСЬОМ

Кандидат педагогічних наук, спеціальність — «Теорія і методика професійної освіти». Тема дисертації — «Формування валеологічного мислення майбутніх вчителів природничих спеціальностей в процесі професійної підготовки» (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 29.05.2015, Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди).

Автор 50 наукових праць у фахових та зарубіжних виданнях, серед яких — одна монографія, один навчально-методичний посібник та дві методичні рекомендації.

ОКСЬОМ Павло Михайлович — старший викладач. Закінчив Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка (1994) зі спеціальності «Фізична культура».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність — «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Тема дисертації — «Ефективність фізичної підготовленості студенток вищого педагогічного навчального заходу засобами міні-футболу» (рішення президії ВАК України від 08.10.2008, Харківська державна академія фізичної культури).

Автор понад 75 наукових праць, у тому числі 32 — у фахових та зарубіжних виданнях та двох монографій.

Старші викладачі — ВОСТОЦЬКА Ірина Федорівна, БЕРЕЖНА Лариса Іллівна, ГУДИМ Світлана Василівна, майстер спор-

Червень 2019 року.
Заслужений майстер спорту, голова відділення НОК України в Сумській області Олена ПЕТРОВА разом з Михайлом і Юрієм ЛЯННИМИ під час проведення Олімпійського дня в міському парку імені Івана Кожедуба

ту СРСР і України з хокею на траві ПРИЙМЕНКО Лариса Олександрівна.

Викладачі — ШУМАКОВ Олег Вікторович, СИДОРЕНКО Ольга Романівна.

Старші лаборанти — МОРОЗОВА Вікторія Миколаївна, ГРЕК Наталія Миколаївна.

Грудень 2019 року.
Переможці й призери першого розіграшу Кубка ректора університету та директора НН ІФК з волейболу разом з організаторами змагань

Керівники

інституту різних років

За 40 років існування навчального закладу спочатку як факультету фізвиховання, а згодом — Навчально-наукового інституту фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка їх було п'ятеро. Тих, хто брав на себе відповідальність за долю трудового колективу і студентів структурного підрозділу навчального закладу, вирішуючи численні повсякденні проблеми і дивлячись на кілька років вперед. Тих, хто кожен день починав лекціями, а завершував нарадами, йшов у щорічну відпустку останнім і повертався до справ першим. Тих, хто знав кожного студента на ім'я і не забував про дні народження колег і підлеглих.

Усі п'ятеро докладали максимум зусиль, щоб якомога повніше розкрити потенціал студентів і викладачів, примножити здобутки і зберегти традиції. Кожен з них мав власну позицію щодо пріоритетів розвитку, кадрової політики і методів вирішення організаційних проблем, але всі разом вони робили одну спільну справу.

Кожен з них мав право на помилку, докладаючи всіх зусиль, аби уникати гострих кутів. І кожен з цього квінтету яскравих і неповторних особистостей за правом може пишатися результатом їхньої спільної 40-річної праці.

Анатолій Іванович КУДРЕНКО (декан факультету фізичного виховання з 1982 по 1994 рік)

Випускник Тернопільського державного педагогічного інституту (1972). З 1974 року після служби в армії працював викладачем кафедри фізичного виховання Сумського державного педінституту імені А.С. Макаренка.

У березні 1982 року призначений першим деканом факультету фізичного виховання Сумського педінституту, який очолю-

Анатолій Іванович
КУДРЕНКО

вав до 1994 року. Кандидат педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики фізичної культури. Завідувач кафедри олімпійського і професійного спорту (2009—2010).

З 1994 року — проректор з виховної роботи, проректор з навчальної роботи, перший проректор Сумського педуніверситету. У 2009 році обраний ректором Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка і переобраний на цю посаду у вересні 2014 року.

На долю Анатолія Івановича випало чи не найважче завдання — дати поштовх важливій справі, сформувати працездатний колектив викладачів, визначити перспективи розвитку факультету, налагодити взаємодію кафедри ТМФК з іншими кафедрами педінституту, викладачі яких читали лекції і вели практичні заняття з майбутніми спортивними педагогами. Надзвичайно важливим було утвердитися на спортивному просторі республіки, продемонструвавши потенціал студентів факультету фізичного виховання.

Необхідно пам'ятати, що саме на час керівництва факультетом Анатолієм Кудренком припали радикальні зміни існуючого устрою колишнього Радянського Союзу з набуттям Україною політичної незалежності та з подальшими економічними негараздами. І перший декан разом з колективом викладачів з честю подолав усі проблеми, загартувавшись для плідної роботи.

Автор понад 70 наукових робіт, з них — три посібники з грифом МОН України. Співавтор книги «Воспитательная работа со спортсменами» (1988). Автор книги «Физическая культура и спорт на Сумщине» (1992).

Підготував кандидатів наук з фізичного виховання і спорту Олександра Міщенка, Олексія Головченка та Ірину Бріжату.

Заслужений працівник фізичної культури і спорту України (указ Президента України № 805/2005 від 16.05.2005 року).

Член Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи, член Спілки ректорів вищих навчальних закладів України, член Регіонального комітету з економічних реформ (Сумська область), член громадської гуманітарної ради при Сумській ОДА.

Голова обласного відділення і член виконкому Олімпійської академії України, голова Сумського обласного осередку Студентської спортивної спілки України.

Нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, галузевою нагородою МОН України — знаком «За наукові та освітні досягнення», почесною відзнакою Сумської міської ради «За заслуги перед містом» III ступеня, удостоєний почесної відзнаки СумДПУ імені А.С. Макаренка «За видатні заслуги перед колективом університету».

Олександр Володимирович БРІЖАТИЙ (декан факультету фізичної культури з 1994 по 2001 рік)

Навчався в Одеському інженерно-будівельному інституті, закінчив Одеський державний педагогічний інститут імені К.Д. Ушинського (1987), магістратуру Тартуського університету (1991). Доцент кафедри біологічних основ фізичної культури факультету фізичного виховання Сумського педінституту (1993).

У 1994 році Олександр Бріжатий прийняв від Анатолія Кудренка керівництво факультетом фізичної культури. Наступні сім років Олександр Володимирович сприяв відкриттю двох нових спеціальностей — «Фізична реабілітація» та «Олімпійський і професійний спорт». Факультет був переведений на п'ятирічний термін навчання, що дозволило значно збільшити кількість студентів і викладачів. Набагато покращилася матеріально-технічна база факультету, збільшилася кількість навчальних аудиторій і лабораторій. Саме завдяки зусиллям Олександра Бріжатого з середини 90-х років минулого століття потужний поштовх отримала наукова активність викладачів факультету фізичної культури.

З ініціативи Олександра Бріжатого вперше в Україні на факультеті фізичної культури відкрили комерційну спеціалізацію «Охорона юридичних і фізичних осіб», завдяки чому одержані кошти спрямовувалися для розвитку матеріальної бази факультету. Олександр Володимирович доклав певних зусиль для покращення житлових умов багатьом викладачам інституту, створенню умов для якнайкращого поєднання навчального процесу і тренувань провідним атлетам — членам збірних команд України з олімпійських і неолімпійських видів спорту.

У березні 2001 року Олександр Бріжатий був призначений проректором з навчальної роботи Сумського державного педуніверситету імені А.С. Макаренка. З 2006 року — проректор, а з 2010 року — перший проректор Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. З 2012 року Олександр Володимирович — проректор з науково-педагогічної роботи Сумського державного університету.

Автор понад 120 наукових публікацій, зокрема трьох монографій. Підготував трьох кандидатів наук (Юрій Лянной, Анатолій Ратов, Олександр Томенко).

Нагороджений знаком «Відмінник освіти України» (2001).

Олександр Анатолійович ТОМЕНКО (декан факультету фізичної культури з 2001 по 2006 рік)

Випускник факультету фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, який з відзнакою закінчив у 1998 році. За часів навчання був срібним призером (1997) і переможцем (1998) Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Фізичне виховання», яка проводилася на базі Львівського державного інституту фізичної культури. У 2000—2002 рр. — стипендіат Кабінету Міністрів України як молодий вчений.

У березні 2001 року після призначення Олександра Володимировича Бріжатого проректором з навчальної роботи Сумського педуніверситету став третім деканом факультету фізичної культури. Доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор кафедри теорії та методики фізичної культури.

За час керівництва факультетом Олександр Анатолійович сприяв значному (з 800 до 1300 осіб) збільшенню кількості студентів денної форми навчання, насамперед, завдяки ефективній маркетинговій політиці під час вступних кампаній, запровадженню робітничої професії «Охоронник», організації проходження через військову кафедру студентів факультету фізичної культури. За час його керівництва факультетом дві

Олександр
Анатолійович
ТОМЕНКО

спеціальності – «Олімпійський та професійний спорт» і «Фізична реабілітація» – пройшли першу експертизу за найвищим IV рівнем акредитації «магістр».

Двічі – у 2007 і 2008 рр. – Олександр Томенко представляв Україну на сесіях Міжнародної олімпійської академії в Олімпії (Греція).

Автор понад 100 наукових робіт (статті, методичні рекомендації). Підготував чотирьох кандидатів наук з фізичного виховання і спорту – Сергія Лазоренка, Андрія Титовича, Анастасію Старченко та Оксану Дубинську (Кібальник), у співавторстві з якою видав посібник з грифом МОН України «Оздоровчий фітнес: теорія та методика викладання».

Нагороджений знаком «Відмінник освіти України» (2003). У 2004 році разом із Сергієм Вікторовичем Чередніченком був ініціатором створення обласної Федерації панкратіону, згодом очолив раду цієї Федерації. Заслужений тренер України з панкратіону (2008).

Юрій Олегович
Лянной

Юрій Олегович Лянной (з квітня 2006 року – декан факультету фізичної культури, з 1 вересня 2006 р. по 16 листопада 2015 р. – директор Навчально-наукового інституту фізичної культури, з 4 листопада 2015 р. – ректор СумДПУ імені А.С. Макаренка)

Випускник факультету фізичної культури Сумського державного педуніверситету імені А.С. Макаренка (1992). Доктор педагогічних наук, професор кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії.

Юрій Олегович був ініціатором набуття факультетом фізичної культури статусу інституту, ліцензування спеціальностей «Корекційна освіта (логопедія)» і «Туризм», створення випускових кафедр туризму і логопедії. За час керівництва Юрієм Олеговичем Інститут фізичної культури успішно багаторазово пройшов експертизу за IV рівнем акредитації спеціальності «Фізичне виховання», «Фізична реабілітація», «Спорт (за видами)», «Туризмознавство», «Логопедія».

Юрій Лянной був ініціатором впровадження на спеціальності «Фізична

культура» освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» трьох офіційно прийнятих МОН України спеціалізацій: «Спортивно-масова робота», «Організатор туристичної роботи» та «Захист Вітчизни».

Автор понад 200 наукових і навчально-методичних праць, з них – одна монографія («Професійна підготовка магістрів з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах: теоретико-методичний аспект»), два навчальні посібники з грифом МОН України («Основи фізичної реабілітації», «Реабілітація і спорт інвалідів»). Підготував 12 кандидатів наук (Олександр Міхеєнко, Олександр Колишкін, Людмила Мороз, Наталія Кукса, Віталіна Литвиненко, Юлія Арешина, Яна Копитіна, Юрій Корж, Інна Зігунова, Олена Сущенко, Оксана Беспалова, Любов Середа). Брав участь у підготовці переможця і 10 призерів всеукраїнських предметних олімпіад з фізичної реабілітації.

Єдиний з п'яти керівників Інституту фізичної культури різних років пройшов шлях від студента до лаборанта, викладача, старшого викладача, завідувача кафедри, декана факультету, директора інституту і ректора університету, а на науковій ниві – від кандидата до доктора педагогічних наук, від доцента – до професора, яким став у 37-річному віці.

За його підтримки в університеті ліцензовано більше двадцяти нових спеціальностей, серед яких і спеціальність Інституту фізичної культури «Громадське здоров'я». Укладено двосторонні угоди про підготовку фахівців за програмами «Академічна мобільність» і «Подвійний диплом» з навчальними закладами Китайської Народної Республіки, Польщі та Болгарії, серед учасників яких є іноземні студенти Інституту фізичної культури. За підтримки ректора Юрія Олеговича Лянного у 2016–2020 рр. капітально відремонтовано спортивну і навчальну інфраструктуру Інституту фізичної культури.

У 2016 році Юрій Олегович обраний членом міжнародної Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи, членом секції з фізичної культури і спорту відділення вищої освіти національної Академії педагогічних наук України.

Нагороджений галузевими нагородами МОН України – знаком «Відмінник освіти України» (2003), знаком «За наукові та освітні досягнення» (2014), медаллю НАПН України «Ушинський К.Д.» (2017), Почесними відзнаками Сумської міської ради «За майстерність» (2015), «За заслуги перед містом» III ступеня (2019). Удостоєний почесної відзнаки СумДПУ імені А.С. Макаренка «За видатні заслуги перед колективом університету», а також почесного звання «Заслужений професор СумДПУ імені А.С. Макаренка».

Президент Сумської обласної федерації гімнастики (2009). За вагомий внесок у розвиток олімпійського руху нагороджений Подякою Національного олімпійського комітету України (2014).

Михайло Олегович ЛЯННОЙ (директор Навчально-наукового інституту фізичної культури з 1 лютого 2016 року)

Випускник Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка зі спеціальності «Фізичне виховання» (1992). Кандидат педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики фізичної культури.

У 2018–2019 роках заочно закінчив магістратуру в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка за освітніми програмами «Менеджмент освіти» та «Англійська мова і література».

За час керівництва Михайлом Олеговичем Лянним Навчально-науковим інститутом фізичної культури спеціальності кафедри туризму та готельно-реktorанної справи і кафедри теорії та методики фізичної культури пройшли акредитацію на рівні бакалавра і магістра. Крім того, у 2019 році кафедра теорії та методики фізичної культури одержала ліцензію на підготовку іноземних громадян та осіб без громадянства. На кафедрі медико-біологічних основ фізичної культури ліцензовано нову спеціальність 229 «Громадське здоров'я»

Значно покращилася матеріально-технічна база інституту: здійснено капітальний ремонт навчальних аудиторій двох поверхів інституту, відкрито лабораторію спеціальних освітніх методик кафедри логопедії, лабораторію інноваційних корекційно-розвивальних, арт-технологій та ерготерапії кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії. Здано під ключ піс-

Михайло Олегович
ЛЯННОЙ

ля капітального ремонту лабораторію оздоровчо-реабілітаційних технологій, кабінет функціонального оздоровлення, центр естетичної реабілітації, створено кабінет спеціального психолога. Капітально відремонтовані плавальний басейн, гімнастична і тренажерна зали спортивного комплексу, на сучасні енергозощаджувальні замінені всі віконні системи спортивного комплексу інституту.

Михайло Олегович Лянной підготував трьох докторів філософії (Дмитро Балашов, Тетяна Бугаєнко, Людмила Максименко). Автор 130 публікацій, з них – 100 наукових та 30 навчально-методичних, у тому числі наукових праць, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, які індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science. Автор та співавтор п'яти монографій.

Нагороджений Подякою (2017) і Грамотою (2019) МОН України, грамотою Сумської обласної державної адміністрації (2016), подякою Сумської обласної ради (2015), грамотою департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації (2004), подякою Сумського міського голови з врученням нагрудного знака (2017).

Члени вченої ради Навчально-наукового інституту фізичної культури, обраної на 2020–2021 навчальний рік

Наукові досягнення студентів

2015. Учасники та члени журі Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фізичне виховання» в СумДПУ ім. А.С.Макаренка

У Навчально-науковому інституті фізичної культури започатковані й щорічно проводяться наукові конференції міжнародного та всеукраїнського рівня. З 2000 року – «Біосоціокультурні та психолого-педагогічні аспекти фізичного виховання», роком пізніше – «Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення». У 2003 році започаткована наукова конференція «Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації», з 2004 року – «Здоров'я і освіта», з 2010 р. – «Сучасні проблеми логопедії та реабілітації», а з 2012 року – «Стан і перспективи сучасного туризму». За підсумками роботи цих наукових заходів, що збирають представників практично всіх профільних навчальних закладів країни, а

також представників Росії, Білорусії, Вірменії, Грузії, Казахстану, Узбекистану, видаються збірники наукових праць та доповідей.

У 2014–2015 рр. Інститут фізичної культури вперше став організатором двох представницьких наукових заходів, а саме: другого етапу Всеукраїнської олімпіади з напрямку «Фізичне виховання», яку успішно повторно проведено 15–17 квітня 2015 року, та другого туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Фізичне виховання та спорт», який відбувся 19–20 лютого 2015 року.

Серед студентів інституту різних років є багато переможців і призерів всеукраїнських студентських олімпіад та всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт з профільних спеціальностей інституту. Для багатьох з них ці досягнення стали своєрідним «трампліном» для помітних успіхів у майбутній науковій діяльності.

Кафедра теорії та методики фізичної культури

ТОМЕНКО Олександр (випускник 1998 року), спеціальність «Фізичне виховання» – нагороджений дипломами II (1997) і I ступеня (1998) всеукраїнських студентських олімпіад за напрямом «Фізичне виховання» (Львівський державний інститут фізичної культури). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент ЛОЗА Тетяна Олександрівна.

2005 рік.
Професор Тетяна ЛОЗА з бронзовою призеркою всеукраїнської студентської олімпіади з фізичного виховання Юлією ІВАНЕНКО

Володарка диплому II ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фізичне виховання» 2015 р. Анна КОРНІЄНКО зі своїм науковим керівником, кандидатом наук з фізичного виховання і спорту, доцентом Оксаною ДУБИНСЬКОЮ

Тетяна ТРЕМБАЧ

Оксана
КРАСОВСЬКА

Оксана
ПОСКРЬОБИШЕВА

Сьогодні Олександр Анатолійович – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури НН ІФК.

ІВАНЕНКО Юлія (випускниця 2004 року), спеціальність «Фізичне виховання» – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фізичне виховання» 2004 року (Національний університет фізичного виховання і спорту України). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент ЛОЗА Тетяна Олександрівна.

ТРЕМБАЧ Тетяна (випускниця 2007 року), спеціальність «Фізичне виховання» – нагороджена дипломом I ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізичне виховання» 2007 року (Львівський державний університет фізичної культури). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент ЛОЗА Тетяна Олександрівна.

ГАРКАВИНА Євген (випускник 2013 року), спеціальність «Фізичне виховання» – нагороджений дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізичне виховання» 2013 року (Національний університет фізичного виховання і спорту України). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент РИБАЛКО Петро Федорович.

БОНДАР Віталій (випускник 2014 року), спеціальність «Фізичне виховання» – нагороджений дипломом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізичне виховання» 2014 року (Національний університет фізичного виховання і спорту України). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент ІВАНІЙ Ігор Володимирович.

КОРНІЄНКО Анна (випускниця 2016 року), спеціальність «Фізичне виховання» – нагороджена дипломом III (2014) і II ступенів (2015) Всеукраїнських студентських олімпіад за напрямом «Фізичне виховання» (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент ДУБИНСЬКА Оксана Яківна.

Нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фітнес» 2016 року (Львівський державний університет фізичної культури). Науковий керівник – викладач КАРПЕНКО Юлія Миколаївна.

КРАСОВСЬКА Оксана (випускниця 2015 року), спеціальність «Фізичне виховання» – нагороджена дипломом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізичне виховання» 2015 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент РИБАЛКО Петро Федорович.

ПОСКРЬОБИШЕВА Оксана (випускниця 2015 року), спеціальність «Фізичне виховання» – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізичне виховання» 2015 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат біологічних наук, доцент СИТНИК Ольга Андріївна.

СТЕЦЬОРА Аліна (випускниця 2017 року), спеціальність «Фізичне виховання» – нагороджена дипломом II ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фізичне виховання» 2016 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – старший викладач ПРОКОПОВА Людмила Іванівна.

ЄРЕМЕНКО Наталія (випускниця 2016 року) та **СІРЕНКО Владислав** (випускник 2018 року), спеціальність «Фізичне виховання» – нагороджені дипломом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізичне виховання» 2016 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Наукові керівники – кандидат педагогічних наук, професор ЛОЗА Тетяна Олександрівна та старший викладач ЖУКОВ Володимир Леонідович.

ВЕЛИКОДНА Катерина (випускниця 2018 року), спеціальність «Фізичне виховання» – нагороджена дипломом III ступеня

Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізичне виховання» 2016 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент ДУБИНСЬКА Оксана Яківна.

УЄДРАОГО Сандра (випускниця 2017 року), спеціальність «Фізичне виховання» – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізичне виховання» 2016 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент БАЛАШОВ Дмитро Іванович.

Нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фітнес та рекреація» 2017 року (Львівський державний університет фізичної культури). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент ДУБИНСЬКА Оксана Яківна.

СКВОРЦОВА Світлана (випускниця 2019 року), спеціальність «Фізичне виховання» – нагороджена дипломом II ступеня (2017) та II ступеня (2018) Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фізичне виховання» (Національний університет фізичного виховання і спорту України). Наукові керівники – кандидат педагогічних наук, професор ЛОЗА Тетяна Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент ЛЕОНЕНКО Андрій Васильович та старший викладач ПРОКОПОВА Людмила Іванівна.

Наталія ЄРЕМЕНКО,
Владислав
СІРЕНКО, Сандра
УЄДРАОГО

МЕЛЬНИК Сергій (випускник 2018 року) та **СІРЕНКО Владислав** (випускник 2018 року), спеціальність «Фізичне виховання» – нагороджені дипломом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізичне виховання» 2017 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Наукові керівники – кандидат педагогічних наук, доцент ЛЕОНЕНКО Андрій Васильович та кандидат педагогічних наук, доцент ІВАНІЙ Ігор Володимирович.

ПЕТРЕНКО Ріта (випускниця 2019 року) та **СТЕЦЮРА Аліна** (випускниця 2017 року), спеціальність «Середня освіта. Фізична культура» – нагороджені дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізичне виховання» 2017 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Наукові керівники – кандидат педагогічних наук, професор ЛОЗА Тетяна Олександрівна та кандидат наук з фізичного виховання і спорту, старший викладач СТАРЧЕНКО Анастасія Юріївна.

МАРИЧЕНКО Ольга (рік вступу – 2015), спеціальність «Середня освіта. Фізична культура» – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фітнес та рекреація» 2018 року (Львівський державний університет фізичної культури). Науковий керівник – кандидат

Ольга МАРИЧЕНКО

Аліна СТЕЦЮРА,
професор Тетяна
ЛОЗА, Ріта
ПЕТРЕНКО

Вадим КАС'ЯН

наук з фізичного виховання і спорту, доцент ДУБИНСЬКА Оксана Яківна та викладач КАРПЕНКО Юлія Миколаївна.

ПРОХОРЕНКО Юлія (випускниця магістратури 2019 року) та **ІВАНОВА Анастасія** (рік вступу – 2015), спеціальність «Середня освіта. Фізична культура» – нагороджені дипломом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізичне виховання» 2018 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, професор ЛОЗА Тетяна Олександрівна.

КОВАЛЕНКО Ольга (рік вступу – 2017), спеціальність «Середня освіта. Фізична культура» – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фізичне виховання» 2019 року (Національний університет фізичного виховання і спорту України). Наукові керівники – кандидат педагогічних наук, професор ЛОЗА Тетяна Олександрівна, та старший викладач ПРОКОПОВА Людмила Іванівна.

ОСАДЧИЙ Олександр (рік вступу – 2016) та **МАРИЧЕНКО Ольга** (рік вступу – 2015), спеціальність «Середня освіта. Фізична культура» – нагороджені дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізична культура і спорт» 2019 року (Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент ДУБИНСЬКА Оксана Яківна.

БЕЛЯ Анастасія (рік вступу – 2018) та **МАРИЧЕНКО Ольга** (рік вступу – 2015), спеціальність «Спорт» та «Середня освіта. Фізична культура» – нагороджені дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціалізацією «Фітнес» 2020 року (Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент ДУБИНСЬКА Оксана Яківна.

КАС'ЯН Вадим (рік вступу – 2016) та **РАШЕВСЬКА Юлія** (рік вступу – 2015), спеціальність «Середня освіта. Фізична культура» – нагороджені дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціалізацією «Фізичне виховання» 2020 року (Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент РИБАЛКО Петро Федорович.

Кафедра здоров'я фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії

ЛАТІНА Ганна (випускниця 2004 року), спеціальність «Фізична реабілітація» – нагороджена дипломами I (2003) і II ступенів (2004) всеукраїнських студентських олімпіад за напрямом «Фізична реабілітація». (Львівський державний інститут фізичної культури). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент ЛЯННОЙ Юрій Олегович.

На сьогодні Ганна Олександрівна – кандидат біологічних наук, доцент кафедри громадського здоров'я та медико-біологічних основ фізичної культури НН ІФК.

ПРИКАЖЧИК Катерина (випускниця 2004 року), спеціальність «Фізична реабілітація» – нагороджена дипломом II ступеня Всеукраїнської предметної студентської олімпіади за напрямом «Фізична реабілітація» 2003 року (Львівський державний інститут фізичної культури). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент ЛЯННОЙ Юрій Олегович.

ДАЦЕНКО Ольга (випускниця 2005 року), спеціальність «Фізична реабілітація» – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фізична реабілітація» 2005 року (Львівський державний інститут фізичної культури). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент ЛЯННОЙ Юрій Олегович.

2005 рік. Доцент Юрій ЛЯННОЙ зі срібними призами Всеукраїнської студентської олімпіади з фізичної реабілітації у ЛДІФК Юлією АРЕШИНОЮ (СИНЧЕЮ) і Ольгою ДАЦЕНКО

Ганна КУЗНЕЦОВА

Любов ЮНАК

АРЕШИНА (СІНЧА) Юлія (випускниця 2006 року), спеціальність «Фізична реабілітація» – нагороджена дипломами II ступеня всеукраїнських студентських олімпіад за напрямом «Фізична реабілітація» 2004–2006 років (Львівський державний інститут фізичної культури). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент ЛЯННОЙ Юрій Олегович.

Сьогодні Юлія Борисівна – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії НН ІФК.

КУЗНЕЦОВА Ганна (випускниця 2008 року), спеціальність «Фізична реабілітація» – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фізична реабілітація» 2007 року (Національний університет фізичного виховання і спорту України). Науковий керівник – викладач АРЕШИНА Юлія Борисівна.

КУХАР Роман (випускник 2009 року), спеціальність «Фізична реабілітація» – нагороджений дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фізична реабілітація» 2008 року (Національний університет фізичного виховання і спорту України). Науковий керівник – викладач АРЕШИНА Юлія Борисівна.

ПАЛАТАЙ Юлія (випускниця 2011 року), спеціальність «Фізична реабілітація» – нагороджена дипломом II ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фізична ре-

абілітація» 2011 року (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника). Науковий керівник – викладач АРЕШИНА Юлія Борисівна.

ЮНАК Любов (випускниця 2012 року), спеціальність «Фізична реабілітація» – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фізична реабілітація» 2012 року (Волинський національний університет імені Лесі Українки). Науковий керівник – викладач АРЕШИНА Юлія Борисівна.

САЖКО Олександра (випускниця 2011 року), спеціальність «Фізична реабілітація» – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Безпека життєдіяльності» 2011 року (Сумський державний університет). Науковий керівник – старший викладач ТВЕРДОХЛІБ Микола Мусійович.

БУЙВАЛО (ЛІГУША) Валентина (випускниця 2015 року), спеціальність «Фізична реабілітація» – нагороджена дипломами III (2013) та II (2014) ступенів всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт за напрямом «Педагогічні науки» (Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент БРІЖАТА Ірина Анатоліївна.

Анастасія
ТАРАСОВА

СТЕПАНЕНКО Олександр (випускник 2014 року), спеціальність «Фізична реабілітація» – нагороджений дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фізична реабілітація» 2014 року (Львівський державний університет фізичної культури). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент ЗВІРЯКА Олександр Миколайович.

ТАРАСОВА Анастасія (випускниця 2018 року), напрям підготовки – «Здоров'я людини» (спеціальність – «Фізична реабілітація») – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фізична реабілітація» 2015 року (Львівський державний університет фізичної культури) та дипломом II ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фізична реабілітація» 2017 року

Юлія БУЛЬЧЕНКО

(Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент ЗВІРЯКА Олександр Миколайович.

Юлія ЮРЧЕНКО

Сергій КОЛОМЄЄЦ

ВОЙТЕНКО Валентина та БУЛЬЧЕНКО Юлія (випускниці 2015 року), спеціальність «Фізична реабілітація» – нагороджені дипломом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізична реабілітація» 2015 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент КОРЖ Юрій Миколайович.

ЮРЧЕНКО Юлія (випускниця 2015 року), спеціальність «Фізична реабілітація» – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фітнес і рекреація» 2015 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – викладач КАРПЕНКО Юлія Миколаївна.

КОЛОМЄЄЦ Сергій (випускник 2016 року), спеціальність «Фізична реабілітація» – нагороджений дипломом II ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади з «Безпеки життєдіяльності» 2016 року (Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне). Науковий керівник – кандидат психологічних наук, доцент ЗАЇКІНА Ганна Леонідівна.

АНДРОСОВ Іван (випускник 2016 року) та **ТАРАСОВА Анастасія** (випускниця 2018 року), напрям підготовки – «Здоров'я людини» (спеціальність – «Фізична реабілітація») – нагороджені дипломом I ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізична реабілітація» 2016 року

(Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Наукові керівники – кандидат педагогічних наук, професор КРАВЧЕНКО Анатолій Іванович та кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент ЗВІРЯКА Олександр Миколайович.

ТВЕРДОХЛІБ Вадим (випускник 2018 року) та **БАТЮТЕНКО Аліна** (випускниця 2016 року), напрям підготовки – «Здоров'я людини» (спеціальність – «Фізична реабілітація») – нагороджені дипломом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізична реабілітація» 2016 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Наукові керівники – кандидат педагогічних наук, доцент ЛЯННОЙ Михайло Олегович та кандидат педагогічних наук, доцент КУКСА Наталія Вікторівна.

ЛУК'ЯНОВА Наталія (випускниця 2018 року) та **ПРИХОДЬКО Владислав** (випускник 2018 року), напрям підготовки – «Здоров'я людини» (спеціальність – «Фізична реабілітація») – нагороджені дипломом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізична реабілітація» 2017 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Наукові керівники – кандидат педагогічних наук, доцент КОРЖ Юрій Миколайович та кандидат педагогічних наук, доцент ЛИТВИНЕНКО Віталіна Анатоліївна.

САМОДІЙ Юлія (випускниця 2018 року) та **ЗАРУДНА Катерина** (випускниця 2018 року), спеціальність «Фізична

Вадим ТВЕРДОХЛІБ і директор інституту Михайло ЛЯННОЙ

Аліна БАТЮТЕНКО

Доцент Юрій
КОРЖ, Наталія
ЛУК'ЯНОВА,
Владислав
ПРИХОДЬКО і
доцент Віталіна
ЛИТВИНЕНКО

терапія, ерготерапія» – нагороджені дипломом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізична реабілітація» 2017 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Наукові керівники – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент ЗВІРЯКА Олександр Миколайович та кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент КОПИТІНА Яна Миколаївна.

ЛУКАШЕНКО Оксана (випусниця 2019 року) та **СИДОРЕНКО Катерина** (випусниця 2018 року), спеціальність «Фізична терапія, ерготерапія» – нагороджені дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізична реабілітація» 2017 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Наукові керівники – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент ТОНКОПЕЇЮлія Леонідівна та викладач РУДЕНКО Анна Миколаївна.

ЛУКАШЕНКО Оксана (випусниця 2019 року), спеціальність «Фізична терапія, ерготерапія» – нагороджена дипломом II ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фізична реабілітація» 2018 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент ЗВІРЯКА Олександр Миколайович.

АЛЕКСЕНКО Анастасія (випусниця 2019 року), спеціальність «Фізична терапія, ерготерапія» – нагороджена дипломом I ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт

за напрямом «Фізична реабілітація» 2018 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, старший викладач ЛЯННА Ольга Володимирівна.

БЕРМУДЕС Валерія (рік вступу – 2015), спеціальність «Фізична терапія, ерготерапія» – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фітнес та рекреація» 2019 року (Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент БАЛАШОВ Дмитро Іванович.

ЗАГОВАЙЛО Ольга (рік вступу – 2014), спеціальність «Фізична терапія, ерготерапія» – нагороджена дипломом I ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізична терапія та ерготерапія» 2019 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент КУКСА Наталія Вікторівна.

Нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» 2020 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент ЛИТВИНЕНКО Віталіна Анатоліївна.

Ольга ЗАГОВАЙЛО

Валерія БЕРМУДЕС

Юлія РУДЕНКО

СОКОЛ Єлизавета (рік вступу – 2016), спеціальність – «Фізична терапія, ерготерапія» та **КАС'ЯН Вадим** (рік вступу – 2016), спеціальність «Середня освіта. Фізична культура» – нагороджені дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фітнес та рекреація» 2019 року (Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, м. Дніпро). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, старший викладач АРЕШИНА Юлія Борисівна.

РУДЕНКО Юлія (випускниця 2019 року), спеціальність «Фізична терапія, ерготерапія» – нагороджена дипломом I ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Фізична терапія, ерготерапія» 2019 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент ЗВІРЯКА Олександр Миколайович.

ОВЧАР Олександр (рік вступу – 2016), спеціальність «Фізична терапія, ерготерапія» – нагороджений дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» 2020 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент КОПИТІНА Яна Миколаївна.

КОСТИРКО Діана (рік вступу – 2015), спеціальність «Фізична терапія, ерготерапія» – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» 2020 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент ЗВІРЯКА Олександр Миколайович.

Кафедра теорії та методики спорту

ШОВКУН Роман (випускник 2003 року) – нагороджений дипломами I (2003) і II (2004) ступенів всеукраїнських студентських олімпіад зі спеціальності «Олімпійський та професійний спорт» (Львівський державний інститут фізичної культури). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент РАТОВ Анатолій Максимович.

ГОЛОВЧЕНКО Олексій (випускник 2004 року), спеціальність «Олімпійській і професійний спорт» – нагороджений дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом

«Спорт» 2004 року (Львівський державний інститут фізичної культури). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент РАТОВ Анатолій Максимович.

Сьогодні Олексій Іванович – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри спортивних дисциплін і фізичного виховання НН ІФК.

КУРИЛЬЧЕНКО Наталія (випускниця 2006 року), спеціальність «Олімпійській і професійний спорт» – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Спорт» 2006 року (Харківська державна академія фізичної культури). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент РАТОВ Анатолій Максимович.

СКИБА Ольга (випускниця 2011 року), спеціальність «Фізичне виховання» – нагороджена дипломом II ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Спорт» 2011 року (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника). Науковий керівник – кандидат біологічних наук, доцент ЛАТІНА Ганна Олександрівна.

Сьогодні Ольга Олександрівна – кандидат біологічних наук, доцент кафедри медико-біологічних основ фізичної культури НН ІФК, вчений секретар ради університету.

ШАГАНДІНА Богдана (випускниця 2015 року), спеціальність «Спорт» – нагороджена дипломом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Спорт» 2015 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, в.о. професора РАТОВ Анатолій Максимович.

Ольга СКИБА

ЛУЦЕНКО Ігор (випускник 2018 року), спеціальність «Спорт» – нагороджений дипломом III ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Спорт» 2016 та 2017 років (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Наукові керівники – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент РАТОВ Анатолій Максимович та доцент ЛАПИЦЬКИЙ Віталій Олександрович.

Нагороджений дипломом III ступеня (2016 року) та II ступеня (2017 року) Всеукраїнського конкурсу студентських наукових

Доцент Анатолій
РАТОВ і Ірина
ВЛАСЕНКО

робіт за напрямом «Спорт» (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Науковий керівник – кандидат біологічних наук, доцент СКИБА Ольга Олександрівна.

ПРИХОДЧЕНКО Тетяна (випускниця 2016 року), спеціальність «Спорт» – нагороджена дипломом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Спорт» 2016 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Наукові керівники – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент РАТОВ Анатолій Максимович та кандидат біологічних наук, доцент СКИБА Ольга Олександрівна.

ВЛАСЕНКО Ірина (випускниця 2018 року), спеціальність «Спорт» – нагороджена дипломом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Спорт» 2017 року (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка). Наукові керівники – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент РАТОВ Анатолій Максимович та кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент СКРИПКА Ірина Миколаївна.

ЗАЦАРНА Олена (випускниця 2020 року), спеціальність «Спорт» – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціалізацією «Спорт» 2020 року (Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, м. Дніпро). Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент РАТОВ Анатолій Максимович.

Кафедра логопедії

КОСТЯН Юлія (випускниця 2015 року), спеціальність «Логопедія» – нагороджена дипломом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Логопедія» 2014 року (Київський національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент КРАВЧЕНКО Анатолій Іванович.

ГРЕБІННИК Ганна (випускниця 2018 року), спеціальність «Спеціальна освіта (логопедія)» – нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Логопедія» 2018 року (Київський національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент ЗЕЛІНСЬКА-ЛЮБЧЕНКО Катерина Олександрівна.

БОШКОВА Світлана (випускниця 2019 року), спеціальність «Спеціальна освіта (логопедія). Спеціальна психологія» – нагороджена дипломом I ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських методичних робіт з корекційної педагогіки 2019 року (Бердянський державний педагогічний університет). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент ЛАСТОЧКІНА Олена Володимирівна.

Кафедра туризму та готельно-ресторанного сервісу

ЯЦИНА Вадим (випускник 2018 року), спеціальність «Туризм» – нагороджений дипломом I ступеня Всеукраїнської студентської олімпіади з туризму 2017 року в номінації «Практична підготовка» (Національний університет харчових технологій). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент ЗІГУНОВА Інна Сергіївна.

Вадим ЯЦИНА

Жанна
ЛЕВКОВСЬКА

Ангеліна НОГА

ЛЕВКОВСЬКА Жанна (випускниця 2019 року), спеціальність «Туризм» — нагороджена дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Туризм» 2019 року (Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця). Науковий керівник — кандидат педагогічних наук, доцент ЗІГУНОВ Василь Миколайович.

НОГА Ангеліна (рік вступу — 2015), спеціальність «Туризм» — нагороджена дипломом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціальністю «Туризм» 2020 року (Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця). Науковий керівник — кандидат педагогічних наук, доцент ЗІГУНОВА Інна Сергіївна.

Організатори, члени журі, переможці і призери Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Спорт» 2017 року

Нагороди всесвітніх універсіад

«П'ятірка» в заліковій книжці з найскладнішої для тебе дисципліни дає підстави відчутти неабияке задоволення результатами своєї праці. Найскладніша ж дисципліна для студентів інституту фізкультури — улюблений вид спорту, якому віддав не один рік і в якому прагнеш вдосконалюватися до завершення навчання. Тож всесвітні універсіади — чудова нагода одержати схвальні відгуки про рівень твоєї спортивно-технічної підготовки. І не від викладачів інституту, а від прискіпливих, а іноді й упереджених арбітрів престижніших у світі змагань студентів. А відтак провідні атлети Сумського навчально-наукового інституту фізичної культури свої найвідповідальніші студентські іспити склали «на відмінно».

Українські атлети під прапором незалежної України беруть участь у літніх і зимових всесвітніх універсіадах починаючи з 1993 року. На своїй дебютній літній універсіаді в американському Баффало (1993) українці посіли 4-те загальнокомандне місце, здобувши 26 медалей різного гатунку (11 + 6 + 9). Господарі, які здобули командну перемогу, вибороли 75 нагород (30 + 25 + 20). У 1995 році в японській Фукуоці українська команда опинилася на 8-й позиції — 16 медалей (4 + 5 + 7), а першість знову була за американцями — 69 (24 + 27 + 18).

Справжній прорив відбувся 1997 року в італійській Сицилії, де збірна України поступилася тільки американській команді, здобувши 27 нагород (17 + 6 + 4). За два роки в іспанській Пальма-де-Мальорці українські студенти здобувають 23 медалі (7 + 7 + 9) і посідають 7-ме командне місце. У 2001 році в китайському Пекіні Україна робить два кроки вгору і з 34 нагородами (13 + 14 + 7) стає п'ятою командою у світі.

На двох наступних всесвітніх універсіадах — у Дегу (Південна Корея, 2003) і Ізмірі (Туреччина, 2005) — наші студенти значно прогресують за кількістю здобутих нагород — 55 (23 + 15 + 17)

Підбиття підсумків виступів українських атлетів на зимовій Всесвітній Універсіаді 2015 року в словацькому Осрблі на засіданні Міністерства освіти і науки України

і 52 (18 + 16 + 18), посідаючи 4-ті місця. А у 2007 році в Бангкоку (Таїланд) студентська команда України досягає найбільшого успіху за історію виступів на всесвітніх універсіадах, здобуваючи 66 нагород (28 + 20 + 18), що виводить нашу команду на третю позицію після Китаю і Росії.

На всесвітній універсіаді в сербському Белграді у 2009 році українська команда посіла 6-те місце, виборовши 31 медаль (7 + 11 + 13), за два роки в китайському Шенчжені українські студенти здобули 44 нагороди, з яких 11 золотих, 18 срібних і 14 бронзових, посівши в командному заліку 7-ме місце. На всесвітній універсіаді 2013 року в російській Казані студентська збірна України з 77 медалями знову 6-та – 12 нагород вищого ґатунку, 29 срібних і 36 бронзових медалей.

Китайський Тайбей став місцем проведення всесвітніх студентських ігор 2017 року. 12 золотих, 11 срібних і 13 бронзових медалей, здобутих українськими атлетами (загалом – 36), вивели національну збірну на 6-те місце в командному заліку. А в італійському Неаполі, де відбулася літня універсіада 2019 року, в активі українських студентів 20 нагород (6 + 7 + 7) і 11-те загальнокомандне місце.

Щодо успіхів на зимових універсіадах, то почали українські атлети більш ніж скромно, здобувши лише одне «золото» на іграх у польському Закопане в 1993 році і замкнувши чільну десятку кращих команд світу. А першими стали японці, у яких тоді було 15 нагород (6 + 5 + 4). За два роки в іспанському містечку Хакка збірна України теж 10-та, виборовши 4 бронзові медалі.

У південнокорейських Чонджу і Муджу, де відбулися все-світні студентські ігри у 1997 році, українці здобули 2 срібні і

4 бронзові медалі, не втратившись до чільної десятки – 11-те місце. У словацьких Попрад-Татрах у 1999 році в скарбниці української команди вже було 8 нагород (4 + 1 + 3), з якими наші студенти піднялися на 4-ту позицію в командному заліку. За два роки знову польський Закопане і знову тільки 11-те місце з 4-ма медалями (1 + 1 + 2).

От де відбувся справжній триумф української команди, так це у 2003 році в італійському Тарвізіо – 14 нагород (7 + 4 + 3) і друге місце після росіян, здобуток яких був удвічі більшим – 30 (11 + 10 + 9). Ще краще наша команда виступила в австрійському Інсбруку у 2005 році, здобувши 16 медалей (4 + 10 + 2), але в командному заліку лишилася тільки 6-ю. З тими самими 16 нагородами, але в іншій конфігурації (2 + 8 + 6) українська команда опинилася на 11-му місці в італійських Чезана і Сансікаріо у 2007 році. У китайському Харбіні 2009-го на нашу команду чекало розчарування – 13-те місце з 7-ма нагородами (1 + 2 + 4).

Здобувши удвічі більше нагород – 15 (6 + 5 + 4), українська команда у 2011 році в турецькому Ерзурумі посіла 3-тє місце після збірних Росії і Республіки Кореї. Шкода, але в італійському Трентіно (2013) студентська збірна України стала 8-ю з 9-ма нагородами (3 + 3 + 3), а у 2015 році в словацькому Осрблі задовольнилася більш ніж скромним здобутком – 5 медалей (2 + 1 + 2), поділивши в підсумку 13–14 місця з австрійськими студентами.

Казахська Алмати приймала літню універсіаду у 2017 році, і українські студенти здобули на ній 9 нагород різного ґатунку

Керівники вищих навчальних закладів України з нагородами за успішний виступ атлетів на всесвітній зимовій універсіаді 2015 року в словацькому Осрблі

(2 + 3 + 4), замкнувши чільну десятку в командному заліку. У 2019-му ж на змагання до російського Красноярська українська команда не поїхала на знак протесту проти анексії Криму і окупації частини Донецької і Луганської областей.

У наведених вище досягненнях українських студентів є вагомий внесок і атлетів Навчально-наукового інституту фізичної культури СумДПУ імені А.С. Макаренка, які представляють область і Україну на всесвітніх універсіадах з 1995 року¹.

Літні універсіади

2001, Пекін (Китай)

БЕРМУДЕС Дмитро – футбол – II місце в складі національної збірної України.

2003, Дегу (Південна Корея)

ВАСИЛЬЄВ Валерій – легка атлетика, стрибки в довжину – I місце (8,07).

¹ Статистичні дані про результати виступу студентів НН ІФК у літніх і зимових всесвітніх універсіадах надані Комітетом з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України.

Дмитро БЕРМУДЕС

Валерій ВАСИЛЬЄВ

Катерина БУРМІСТРОВА

Артем БУЦЬКИЙ

Тетяна ГОЛОВЧЕНКО

2005, Ізмір (Туреччина)

БУРМІСТРОВА Катерина – вільна боротьба – II місце в категорії 72 кг.

БУЦЬКИЙ Артем – баскетбол – II місце.

ГОЛОВЧЕНКО Тетяна – легка атлетика, біг на 1500 м – II місце (4.12,73), біг на 5000 м – II місце (15.44,16).

2007, Бангкок (Тайвань)

ГОЛОВЧЕНКО Тетяна – легка атлетика, біг на 1500 м – II місце (4.10,46), біг на 5000 м – II місце (15.40.32).

2011, Шенчжень (Китай)

САМОДАЙ Валерій – пляжний волейбол – III місце.

2013, Казань (Росія)

КОРЖ Віталій – легка атлетика, естафета 4x100 м – I місце (38,56).

2017, Тайбей (Китай)

КАШИНА Інна – легка атлетика, спортивна ходьба на 20 км – I місце (1:39.44) в індивідуальних і командних змаганнях разом з Аліною Цвілій, Валентиною Мирончук і Тамарою Гаврилюк.

Віталій КОРЖ

Валерій САМОДАЙ

2019, Неаполь (Італія)

РОДІОНОВА Поліна – стрільба з лука – III місце у мікстових і парних змаганнях.

ХОЧІНА Ірина – стрільба з лука – III місце в парних змаганнях.

Ірина КАШИНА

Ірина ХОЧІНА і Поліна РОДІОНОВА

Зимові універсиади

1995, Хакка (Іспанія)

НІКОН Геннадій – лижні перегони, естафета 4x10 км – III місце.

ПЕСТРЯКОВА Марина – лижні перегони, естафета 3x5 км – I місце.

1997, Чонджу – Муджу (Південна Корея)

БІЛАНЕНКО Олександр – біатлон, естафета 4x7,5 км – II місце.

НІКОН Геннадій – лижні перегони, естафета 4x10 км – III місце.

ОЛЬШАНСЬКИЙ Володимир – лижні перегони, естафета 4x10 км – III місце.

1999, Попрад-Татри (Словаччина)

БІЛАНЕНКО Олександр – біатлон, естафета 4x7,5 км – II місце.

ЄМЕЛЬЯНЕНКО Юрій – біатлон, естафета 4x7,5 км – II місце.

ПЕСТРЯКОВА Марина – лижні перегони, естафета 3x5 км – III місце.

2001, Закопане (Польща)

ОЛЬШАНСЬКИЙ Володимир – лижні перегони, естафета 4x10 км – II місце.

РУДЬ Тетяна – біатлон, естафета 3x6 км – III місце.

Олександр БІЛАНЕНКО

Тетяна РУДЬ

Валентина і Віта СЕМЕРЕНКО

Тетяна ЗАВАЛІЙ (АНТИПЕНКО)

2003, Тарвізіо (Італія)

БІЛАНЕНКО Олександр – біатлон, індивідуальна гонка на 20 км – I місце, естафета 4x7,5 км – III місце.

2005, Інсбрук (Австрія)

БІЛАНЕНКО Олександр – біатлон, індивідуальна гонка на 20 км – I місце, спринт 10 км – II місце, гонка переслідування 12,5 км – III місце.

ПРОХОР Олексій – лижні перегони, естафета 4x10 км – III місце.

ПУЦКО Олександр – лижні перегони, естафета 4x10 км – III місце.

СУПРУН Інна – біатлон, естафета 3x6 км – I місце.

2007, Чезана, Сансікаріо (Італія)

СЕМЕРЕНКО Валентина – біатлон, спринт 7,5 км – II місце, гонка переслідування 10 км – II місце, гонка з масового старту на 12,5 км – III місце, естафета 3x5 км – II місце.

СЕМЕРЕНКО Вікторія – біатлон, гонка переслідування 10 км – I місце, спринт 7,5 км – II місце, індивідуальна гонка на 15 км – III місце, естафета 3x5 км – II місце.

Олександр ПУЦКО і Олексій ПРОХОР (на першому плані)

Марина АНЦИБОР
(ліворуч)

Інна СУПРУН

Руслан ТКАЛЕНКО

2009, Харбін (Китай)

ЗАВАЛІЙ Тетяна – лижні перегони, естафета 3x5 км – II місце.

2011, Ерзурум (Туреччина)

СЕМЕРЕНКО Вікторія – біатлон, спринт 7,5 км – I місце, гонка переслідування на 10 км – I місце, змішана естафета – I місце.

АНЦИБОР Марина – лижні перегони, естафета 3x5 км – II місце.

2013, Трентіно (Італія)

АНЦИБОР Марина – лижні перегони, спринт 5 км – III місце, естафета 3x5 км – I місце.

2015, Осрблі (Словаччина)

ТКАЛЕНКО Руслан – біатлон, змішана естафета – III місце.

Майстри спорту міжнародного класу

Людей, досягнення яких викликають захоплення, з повагою називають майстром своєї справи. Майстер у спорті – недосяжна для багатьох пересічних громадян вершина, підкорити яку дано лише талановитим і цілеспрямованим атлетам. Нехай не образяться на мене ті незгадані в цій книзі майстри спорту, які здобули це високе звання за часів Радянського Союзу і вже в незалежній Україні, але спроба навести всі їхні прізвища приречена на невдачу. Лише за попередніми підрахунками майстрів спорту серед випускників Інституту фізичної культури – близько тисячі! Хтось став студентом, вже маючи відповідне посвідчення і знак, хтось підкорив «майстерську» вершину під час навчання, а дехто приєднався до когорти непересічних вже після отримання диплому.

Проте є ще один щабель у Єдиній спортивній класифікації, якого досягає далеко не кожен майстер спорту. «Міжнародник» – так коротко відповідно до спортивного сленгу називають тих, хто спромігся показати результат світового рівня. Досягши його, атлет по праву претендує на високі місця в протоколах престижних міжнародних змагань.

Першими майстрами спорту міжнародного класу серед випускників колишнього факультету фізичного виховання в середині 1980-х років стали лижники Олександр Ушкаленко і Микола Придатко. Перший тричі здобув звання чемпіона світу серед юніорів, а другий виграв 50-кілометровий марафон на традиційному мурманському «Святі Півночі» – престижних традиційних міжнародних змаганнях лижників.

Серед випускників Інституту фізичної культури майже 100 таких атлетів, які за 40 років історії навчального закладу стали майстрами спорту міжнародного класу з понад 20 олімпійських і неолімпійських видів спорту. Упевнений, що з часом серед студентів інституту збільшиться як кількість атлетів світового класу, так і значно розшириться спектр видів спорту, де вони досягатимуть успіхів.

Варто зауважити, що з приходом у 2012 році колишнього декана факультету фізичної культури СумДПУ імені А.С. Макаренка Олександра Бріжатого на посаду проректора Сумського державного університету в цьому навчальному закладі помітно поживалася спортивна робота. Маючи для цього фінансові можливості, СумДУ запросив на навчання до магістратури цілу низку атлетів високого класу – як з інших регіонів України і навіть Росії, так і кількох «зіркових» випускників НН ІФК. Мова, зокрема, про біатлоністок сестер Семеренко, борчиню Катерину Бурмістрову, легкоатлетів Віталія Коржа, його тезку Бутрима та Ігоря Мусієнка, панкратіоністку Вікторію Синявіну.

Уже будучи студентами СумДУ вони продовжили успішні виступи на міжнародній арені, здобувши яскраві перемоги на престижних змаганнях. Щиро радіємо за них, констатуємо, що високого рівня базової спортивної підготовки вони набули саме в стінах Сумського інфізкульту. Не можемо не побажати подальшого зростання рівня розвитку як студентського спорту, так і спорту вищих досягнень нашим колегам з Сумського державного університету, де проректор, який є куратором спортивного напрямку, викладачі профільної кафедри з докторськими науковими ступенями, керівники спортивного клубу різних років – вихідці з головної «кузні спортивних кадрів» Сумщини.

АНТИПЕНКО (ЗАВАЛІЙ) Тетяна (випусниця 2004 року) – лижні перегони

АНЦИБОР Марина (випусниця 2010 року) – лижні перегони

БАБИЧ Ілона (випусниця 2001 року) – стрільба з лука

БЕРМУДЕС Дмитро (випусник 2002 року) – футбол

БОНДАРЕНКО (УГНІЧ) Марія (випусниця 2009 року) – карате-до

БОРУТА Олексій (випусник 2018 року) – вільна боротьба

БУБЛИК Сергій (випусник 2004 року) – альпінізм і скелелазіння

БУДЬОННА Альвіна (випусниця 2009 року) – хокей на траві

БУТРИМ Віталій (випусник 2013 року) – легка атлетика

БУЦЬКИЙ Артем (випусник 2005 року) – баскетбол

ВАСИЛЬЄВ Валерій (випусник 1998 року) – легка атлетика

Марія
БОНДАРЕНКО
(УГНІЧ)

ВАСИЛЬЄВ Роман (випусник 2014 року) – футзал

ВЕЛИКОДНА Катерина (випусниця 2018 року) – спортивна аеробіка

ВИГАНЯЙЛО Людмила (випусниця 2002 року) – хокей на траві

ВИНОГРАДОВА Марина (випусниця 2008 року) – хокей на траві

ВИНОГРАДОВА Наталія (випусниця 2002 року) – хокей на траві

ГАВРИЛЕНКО Антон (випусник 2018 року) – футзал

ГОЛОВЧЕНКО Тетяна (випусниця 2002 року) – легка атлетика

Віталій БУТРИМ

Людмила
ВИГАНЯЙЛО

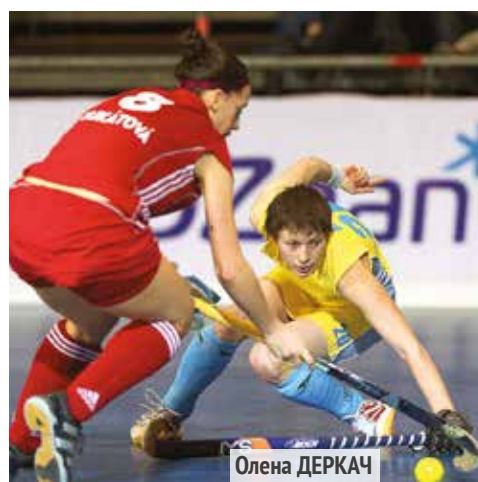
Марина
ВИНОГРАДОВА

Артем БУЦЬКИЙ

Тетяна ГОЛОВЧЕНКО

Олена ДЕРКАЧ

Юлія ЖУРАВОК

Сергій ДАНЬКО

Юрій ГОЛУБ зі своїм батьком і тренером – заслуженим тренером України Юрієм Миколайовичем ГОЛУБОМ

- ГОЛУБ Юрій** (випускник 2005 року) – вільна боротьба
- ГОЛУБЦОВА Іванна** (випускниця 2000 року) – пауерліфтинг
- ГРИЗОДУБ Ольга** (випускниця 2006 року) – хокей на траві
- ГУЛЕНКО Ольга** (випускниця 2006 року) – хокей на траві
- ГУМЕННАЯ Сабіна** (випускниця 1995 року) – хокей на траві
- ГУЧЕНКО Ганна** (випускниця 1991 року) – хокей на траві
- ДАНЬКО Сергій** (випускник 2008 року) – панкратіон
- ДЕРКАЧ Олена** (випускниця 2002 року) – хокей на траві
- ДЯЧЕНКО Олександр** (випускник 2006 року) – пляжний волейбол

- ЄКІМЕНКО (КАПРАН) Ольга** (випускниця 2008 року) – легка атлетика
- ЄМЕЦЬ Дмитро** (випускник 2009 року) – панкратіон
- ЖУРАВОК Юлія** (рік вступу – 2013) – біатлон
- ЗАВОЛОВИЙ Олексій** (рік вступу – 2020) – футзал
- ЗАТИЛКІНА Анна** (рік вступу – 2015) – пляжний волейбол
- КАТКОВ Іван** (випускник 2005 року) – настільний теніс
- КАШИНА Інна** (випускниця 2014 року) – легка атлетика
- КІЦЕЛА Віталій** (випускник 2009 року) – панкратіон
- КОВАЛЬОВ Сергій** (випускник 2011 року) – панкратіон

Ольга ЄКІМЕНКО (КАПРАН) – № 15

Олексій КУЛИНИЧ і Олександр ДЯЧЕНКО

Ольга ГРИЗОДУБ

Ольга ГУЛЕНКО

Інна КАШИНА

Яна КОРТАЄВА (СТАЛО)

Віталій КОРЖ
(ліворуч)

Микола (ліворуч)
і Фелікс
КОЛТАКОВИ разом
з директором
НН ІФК (нині –
ректором
СумДПУ імені
А.С.Макаренка),
професором Юрієм
ЛЯННИМ

Іван КАТКОВ

КОЖОКАР Іван (рік вступу – 2016) – стрільба з лука
КОЖУХОВ Микола (випускник 2018 року) – боротьба сумо
КОЗЛОВ Анатолій (випускник 1993 року) – легка атлетика
КОЛТАКОВ Микола (випускник 2015 року) – пауерліфтинг
КОМІСАР Дмитро (випускник 2003 року) – вільна боротьба
КОРЕНЕВ Микола (випускник 1996 року) – кікбоксинг
КОРЖ Віталій (випускник 2009 року) – легка атлетика
КОРТАЄВА (СТАЛО) Яна (випускниця 2011 року) – хокей на траві
КРИВОХИЖА Тетяна (випускниця 1990 року) – легка атлетика
КУЛИНИЧ Олексій (випускник 2006 року) – пляжний волейбол

КУПРІЄНКО Геннадій (випускник 1996 року) – карате-до
КУЦЕНКО Олексій (випускник 1999 року) – кікбоксинг
ЛЕВЕНОК Станіслав (випускник 2018 року) – боротьба сумо
ЛІТОВЦЕВ Євген (випускник 1996 року) – армрестлінг
ЛЯШЕНКО (ГЛИНЕНКО) Галина (випускниця 2010 року) – хокей на траві
МАРЧЕНКО Дмитро (випускник 2016 року) – стрільба з лука
МАЦАК Віталій (випускник 2004 року) – пауерліфтинг
МАЦАК Світлана (випускниця 2005 року) – важка атлетика
МИХАЛЬЧЕНКО Олена (випускниця 1999 року) – хокей на траві

Іван КОЖОКАР

Галина ЛЯШЕНКО
(ГЛИНЕНКО)

Поліна РОДІОНОВА

Андрій РЕЗНІК

Сергій СВІТЛИЧНИЙ - № 84

МИРОШНИЧЕНКО Олена (випусниця 1999 року) – легка атлетика

МОРОЗ Євгенія (випусниця 2010 року) – хокей на траві

МУСІЄНКО Ігор (випусник 2015 року) – легка атлетика

НЕТКАЧОВ Дмитро (випусник 2012 року) – панкратіон

НИКОЛЕНКО Неллі (випусниця 2000 року) – карате-до

НИКОН Геннадій (випусник 1999 року) – лижні перегони

НИКОНЕЦЬ Денис (випусник 2019 року) – панкратіон

ОЖОГ Едуард (випусник 2006 року) – футзал

ОМЕЛЬЧЕНКО Ігор (випусник 2018 року) – стрільба з лука

ОЛЬШАНСЬКИЙ Володимир (випусник 2000 року) – лижні перегони

ПЕСТРЯКОВА Марина (випусниця 1999 року) – лижні перегони

ПЕТРЕНКО Світлана (випусниця 1994 року) – хокей на траві

ПІСКУНОВ Віктор (випусник 2006 року) – пауерліфтинг

ПОНОМАРЕНКО Наталія (випусниця 1993 року) – хокей на траві

ПРИДАТКО Микола (випусник 1989 року) – лижні перегони

П'ЯТАЧЕНКО Сергій (випусник 1989 року) – легка атлетика

РЕЗНІК Андрій (випусник 2009 року) – панкратіон

Валерій САМОДАЙ

Микола СЕМЕНЯГА разом з олімпійським чемпіоном Лондона Олександром УСИКОМ

Ігор МУСІЄНКО

Євгенія МОРОЗ

Марина ХІЛЬКО

Вікторія СИНЯВІНА

Інна СУПРУН

Микита ШИШКІН

Ігор УГНІЧ

Національна збірна України з футзалу серед атлетів з вадами зору під керівництвом Миколи ЧХАЙЛА і Ігоря КРАВЧЕНКА – віце-чемпіон світу 2013 року

РИКУН Анна (рік вступу – 2016) – пауерліфтинг

РОДІОНОВА Поліна (рік вступу – 2019) – стрільба з лука

РОМАНОВА Вікторія (випускниця 1999 року) – хокей на траві

РУДЬ Тетяна (випускниця 2003 року) – біатлон

САВЕНКО Жанна (випускниця 2001 року) – хокей на траві

САДОВА Богдана (випускниця 2010 року) – хокей на траві

САМОДАЙ Валерій (випускник 2013 року) – пляжний волейбол

СВІТЛИЧНИЙ Сергій (випускник 2016 року) – легка атлетика

СЕМЕНЯГА Микола (випускник 2008 року) – бокс

СЕРГІЄНКО (СИНЯВІНА) Вікторія (випускниця 2013 року) – панкратіон

СИНЯВІНА Раїса (випускниця 1990 року) – легка атлетика

СІТАЛО Олександр (випускник 2004 року) – панкратіон

СКАЧОК Олександр (випускник 2012 року) – стрільба з лука

СУПРУН Інна (випускниця 2004 року) – біатлон

СУШКО Олена (випускниця 2017 року) – панкратіон

ТАГІЄВА Діана (випускниця 2001 року) – хокей на траві

УГНІЧ Ігор (випускник 2007 року) – карате-до

УШКАЛЕНКО Олександр (випускник 1985 року) – лижні перегони

ФРОЛОВА Вікторія (випускниця 2008 року) – панкратіон

Олексій ШЕЛЕСТ

Людмила ШЕЛЕСТ
(ЕГОРОВА)

Ганна ШОСТАК
(праворуч)

Олександр СІТАЛО

Вікторія ФРОЛОВА

ХОМЕНКО Олександр (випускник 2013 року) – тхеквондо

ХОЧІНА Ірина (випускниця 2019 року) – стрільба з лука

ХІЛЬКО Марина (випускниця 2007 року) – хокей на траві

ШЕВЧЕНКО Володимир (випускник 1999 року) – карате-до

ШЕЛЕСТ Олексій (випускник 1995 року) – легка атлетика

ШЕЛЕСТ (ЄГОРОВА) Людмила (випускниця 1995 року) – легка атлетика

ШИШКІН Микита (випускник 2015 року) – стрільба з лука

ШОВКУН Роман (випускник 2003 року) – ачорі-біатлон

ШОСТАК Ганна (випускниця 2013 року) – боротьба дзюдо

Рівень світової еліти

Успіх на найпрестижніших міжнародних змаганнях – чемпіонатах, розіграшах Кубків світу і Європи виводить атлета на якісно вищий рівень – рівень світової еліти. Зійти на п'єдестал пошани і дивитися, як на щоглі під звуки державного гімну повільно пливе вгору прапор твоєї країни, – мрія кожного атлета. Однак не кожен може її здійснити. І не кожен подібний заклад вищої освіти України може пишатися такою кількістю тих, хто відзначився на престижних міжнародних змаганнях, прославивши свою Батьківщину.

БАБИЧ Ілона (випускниця 2001 року) – чемпіонка Європи (1998) зі стрільби з лука.

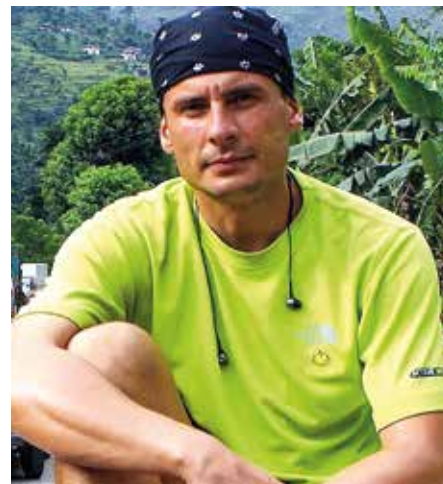
БАРАНОВ Дмитро (випускник 2014 року) – чемпіон (2011–2013, 2016–2019), срібний (2010, 2011, 2014–2019) і бронзовий (2015, 2018, 2019) призер чемпіонатів світу; переможець розіграшу

Дмитро БАРАНОВ

Юлія БОРДАКОВА

Сергій БУБЛИК

Кубка світу (2013, 2018); чемпіон (2009–2018) і бронзовий призер (2013, 2017, 2018) чемпіонатів Європи з панкратіону.

БІЛАНЕНКО Олександр (випускник 2000 року) — бронзовий призер чемпіонату світу в естафеті (2011); чемпіон (2003) і триразовий срібний призер (2002, 2005, 2006) чемпіонатів Європи з біатлону; чотириразовий чемпіон (2003, 2007) і п'ятиразовий срібний призер чемпіонатів світу (1998, 2007, 2011); чемпіон і срібний призер чемпіонату Європи (2007) з літнього біатлону.

БОНДАРЕНКО (УГНІЧ) Марія (випускниця 2010 року) — чемпіонка і бронзова призерка чемпіонату світу (2009) з карате (WUKF); чемпіонка Європи (2007) з карате (IKA), срібна призерка чемпіонату Європи (2008) з шотокан карате-до (FSKA).

БОРУТА Олексій (випускник 2018 року) — чемпіон Європи (2018) серед молоді з вільної боротьби.

Олександр
БІЛАНЕНКО

Альвіна БУДЬОННА

БОРДАКОВА Юлія (випускниця 2012 року) — переможниця і срібна призерка фіналу розіграшу Кубка світу з карате і кобудо (2009), дворазова бронзова призерка чемпіонату світу (2009) з карате (WUKF); дворазова чемпіонка Європи (2008) з шотокан карате-до (FSKA).

БУБЛИК Сергій (випускник 2004 року) — підкорювач Макалу (8463 м) у складі української експедиції альпіністів (2010) разом з Володимиром Рошком і Дмитром Венславовським; кавалер відзнаки «Сніговий барс» (2015) за підкорення усіх п'яти «семитисячників» на теренах колишнього СРСР (пік Ісмоїла Со-моні — 7495 м, пік Перемоги — 7439 м, пік Абу Алі ібн Сіні — 7134 м, пік Корженевської — 7105 м та пік Хан-Тенгри — 7010 м).

БУДЬОННА Альвіна (випускниця 2010 року) — бронзова призерка чемпіонату світу (2011); чемпіонка Європи (2010), срібна призерка розіграшу Кубка європейських чемпіонок (2009) з індорхокею.

БУРМІСТРОВА Катерина (випускниця 2002 року) — чемпіонка (2002) і бронзова призерка (2008) чемпіонатів світу; переможниця (2002) і срібна призерка (2005) розіграшів Кубка світу; чотириразова чемпіонка (2004, 2005, 2009, 2011), триразова срібна (2007, 2010, 2012) і дворазова бронзова призерка (2013, 2014) чемпіонатів Європи з вільної боротьби.

БУТРИМ Віталій (випускник 2013 року) — срібний призер чемпіонату Європи серед молоді віком до 21 року в бігові на 400 м (2013); рекордсмен України в бігові на 400 м на змаганнях просто неба (45,01, 2015) і в приміщенні (46,45, 2018); фіналіст чемпіонату світу і рекордсмен України (2014) в естафеті 4x400 м (3.07,54) на змаганнях під дахом.

ВАКУЛЕНКО Дмитро (рік вступу — 2018) — бронзовий призер чемпіонату світу 2019 року з панкратіону.

Катерина
БУРМІСТРОВА

Олексій БОРУТА

Віталій БУТРИМ

Марина ВІНОГРАДОВА

Тетяна ГОЛОВЧЕНКО

Олександр ВИСОЦЬКИЙ

ВАСИЛЕНКО Наталія (випускниця 2001 року) – бронзова (2000) призерка молодіжного чемпіонату Європи з хокею на траві.

ВАСИЛЬЄВ Роман (випускник 2014 року) – срібний призер Всесвітніх ігор незрячих (2007); чемпіон світу (2008, 2017, 2019); чемпіон Європи (2016, 2018); володар Кубка Європи (2015) з футзалу серед атлетів з вадами зору.

ВЕЛИКОДНА Катерина (випускниця 2018 року) – бронзова призерка чемпіонату світу (2018) у розділі аеро-степ; бронзова призерка чемпіонату Європи (2017) у розділі аеро-степ зі спортивної аеробіки в складі національної збірної України.

ВИГАНЯЙЛО Людмила (випускниця 2002 року) – срібна (1996) і дворазова бронзова (1998, 2000) призерка молодіжного чемпіонату Європи; срібна (1998) і бронзова (1999) призерка розіграшів Кубка володарів Кубків європейських країн з хокею на траві.

підприємства Європи; срібна (1998) і бронзова (1999) призерка розіграшів Кубка володарів Кубків європейських країн з хокею на траві.

ВІНОГРАДОВА Наталія (випускниця 2002 року) – срібна (1996) і дворазова бронзова (1998, 2000) призерка молодіжного чемпіонату Європи; срібна (1998) і бронзова (1999) призерка розіграшів Кубка володарів Кубків європейських країн з хокею на траві.

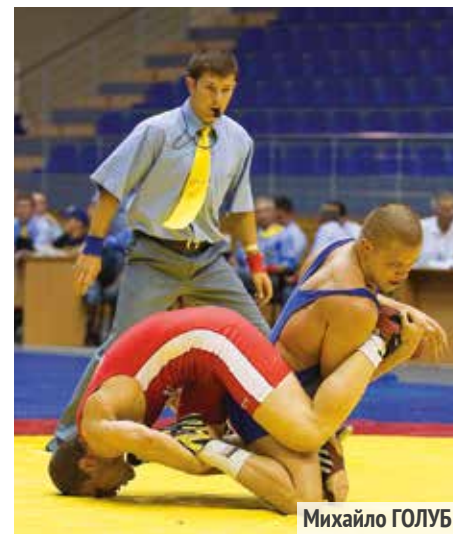
ВІНОГРАДОВА Марина (випускниця 2008 року) – бронзова призерка чемпіонату світу (2011); чемпіонка Європи (2010); срібна (2009) і бронзова (2015, 2020) призерка розіграшів Кубка європейських чемпіонок з індорхокею.

Володимир ВОЛИНКІН

Катерина ВЕЛИКОДНА (друга праворуч)

Михайло ГОЛУБ

Юрій ГОЛУБ

Владислав В'ЮН

Кирило ГОРОБЕЦЬ

ВИСОЦЬКИЙ Олександр (випускник 2013 року) — чемпіон (2010) і бронзовий призер (2013) Всесвітніх ігор з єдиноборств; триразовий чемпіон світу (2010, 2011, 2012), дворазовий володар Кубка світу (2009, 2011), чемпіон світу серед молоді (2009); триразовий чемпіон (2010, 2012, 2013) і дворазовий срібний призер (2011, 2012) чемпіонатів Європи, дворазовий чемпіон Європи (2008, 2009) серед юніорів з панкратіону.

ВОЛИНКІН Володимир (випускник 2015 року) — срібний (2015) і дворазовий бронзовий призер чемпіонатів світу (2011, 2014); триразовий бронзовий призер чемпіонатів Європи (2012, 2015) з панкратіону.

ВОСКОБОЙНИК Анастасія (випускниця 2020 року) — чемпіонка (2016), срібна (2018, 2019) і бронзова призерка (2016, 2019) чемпіонатів світу з панкратіону.

В'ЮН Владислав (випускник 2017 року) — дворазовий бронзовий призер чемпіонатів Європи серед молоді (2015, 2017); триразовий бронзовий призер розіграшів Кубка Європи (2018, 2019) з боротьби сумо.

ГАВРИЛЕНКО Антон (випускник 2018 року) — чемпіон Всесвітніх ігор незрячих (2015); чемпіон світу (2017, 2019); чемпіон Європи (2016, 2018); володар Кубка Європи (2015) з футзалу серед атлетів з вадами зору.

ГАЛЕТА Андрій (випускник 2020 року) — бронзовий призер чемпіонату світу (2015); чемпіон і дворазовий срібний призер чемпіонату Європи (2015) з боротьби сумо серед юніорів; бронзовий призер чемпіонату світу (2018) з панкратіону.

ГОЛОВЧЕНКО Тетяна (випускниця 2002 року) — чемпіонка Європи з легкоатлетичного кросу (2006); срібна призерка розіграшу Кубка Європи з бігу на 10 000 м доріжкою стадіону (2007).

ГОЛОМІДОВ Антон (рік вступу — 2018) — бронзовий призер чемпіонату світу серед юніорів 2019 року з панкратіону.

ГОЛУБ Михайло (випускник 2007 року) — дворазовий чемпіон Європи серед кадетів (2001, 2002), бронзовий призер молодіжного чемпіонату Європи (2005) з вільної боротьби.

ГОЛУБ Юрій (випускник 2006 року) — дворазовий бронзовий призер молодіжного чемпіонату світу (2001, 2003), срібний призер розіграшу Кубка світу (2005), бронзовий призер молодіжного чемпіонату Європи (2000) з вільної боротьби.

ГОНЧАРЕНКО Наталія (випускниця 2017 року) — бронзова призерка розіграшу Кубка європейських чемпіонок (2015) з індорхокею.

ГОНЧАРЕНКО Ольга (випускниця 2017 року) — бронзова призерка розіграшу Кубка європейських чемпіонок (2015, 2020) з індорхокею.

ГОРОБЕЦЬ Кирило (випускник 2017 року) — чемпіон світу серед юніорів (2013) і дорослих (2015, 2019), срібний (2017) і бронзовий призер чемпіонатів світу (2015–2018); переможець (2018) і дворазовий бронзовий призер розіграшів Кубка світу (2013); чемпіон (2013, 2014, 2015, 2016, 2018), срібний (2015–2017) і бронзовий призер (2017) чемпіонатів Європи з панкратіону.

ГРИЗОДУБ Ольга (випускниця 2006 року) — бронзова призерка чемпіонату світу (2011), чемпіонка Європи (2010) з індорхокею.

ГУЗЕВ Сергій (випускник 2013 року) — володар повного комплекту нагород Всесвітніх ігор з єдиноборств; чемпіон (2010, 2011, 2015, 2018), срібний (2006, 2014) і бронзовий (2008, 2016) призер чемпіонатів світу; володар Кубка світу (2008); чемпіон I Європейських ігор з єдиноборств (2007); чемпіон

Ольга ГОНЧАРЕНКО

Наталія ГОНЧАРЕНКО

(2011, 2012, 2015, 2016) і бронзовий призер (2013) чемпіонатів Європи з панкратіону.

ГУЛЕНКО Ольга (випускниця 2006 року) – чемпіонка Європи (2010); срібна призерка розіграшу Кубка європейських чемпіонок (2009) з індорхокею.

ГУМЕННАЯ Сабіна (випускниця 1995 року) – срібна (1996) і дворазова бронзова (1998, 2000) призерка молодіжного чемпіонату Європи; срібна (1998) і бронзова (1999) призерка розіграшу Кубка володарів Кубків європейських країн з хокею на траві.

ГУМЕНЮК Антон (рік вступу – 2016) – чемпіон (2015) і срібний призер (2007) Всесвітніх ігор незрячих; чемпіон (2008, 2015, 2017, 2019) і срібний призер чемпіонатів світу (2007, 2011, 2013); чемпіон (2016, 2018), срібний (2009) і бронзовий призер чемпіонатів Європи (2012, 2014); володар Кубка Європи (2015) з футзалу серед атлетів з вадами зору.

ГУТЕНКО Віталій (випускник 2010 року) – срібний і бронзовий призер чемпіонату світу (2009) з карате (WUKF); срібний призер чемпіонату Європи (2008) з шотокан карате-до (FSKA).

ГУЧЕНКО Ганна (випускниця 1991 року) – срібна призерка молодіжного чемпіонату Європи (1996); срібна (1998) і бронзова (1999) призерка розіграшу Кубка володарів Кубків європейських країн з хокею на траві.

ДАВИДЕНКО Наталія (випускниця 2004 року) – бронзова призерка молодіжного чемпіонату Європи 2000 року з хокею на траві.

ДАНЬКО Сергій (випускник 2008 року) – срібний призер чемпіонату світу (2008); срібний призер розіграшу Кубка світу

(2007); срібний призер чемпіонату Європи (2009) з панкратіону.

ДЕМЧЕНКО Сергій (випускник 2001 року) – інтерконтинентальний чемпіон світу з боксу (2008) серед професіоналів за версією IBF.

ДЕРКАЧ Олена (випускниця 2002 року) – бронзова призерка чемпіонату світу (2011); чемпіонка Європи (2010); срібна призерка розіграшу Кубка європейських чемпіонок (2009) з індорхокею.

ДМИТРЕНКО Юрій (випускник 1994 року) – срібний призер чемпіонату світу (1998) з літнього біатлону в естафеті; срібний (1999, 2001) і бронзовий (1999) призер чемпіонатів світу з ачорі-біатлону.

ДУДЧЕНКО Антон (випускник 2018 року) – срібний (2016) і триразовий бронзовий призер (2016, 2017) чемпіонатів Європи серед юніорів з біатлону; срібний призер чемпіонату світу з літнього біатлону серед юніорів (2016) у змішаній естафеті.

ДЯЧЕНКО Олександр (випускник 2006 року) – чемпіон Азійських ігор з пляжного волейболу (2014) у складі збірної Казахстану в парі з Олексієм Сидоренком.

ЕМЕЦЬ Дмитро (випускник 2009 року) – чемпіон світу (2012); чемпіон (2010) і срібний призер (2012) чемпіонатів Європи з панкратіону.

ЄФИМЕНКО Олексій (випускник 2010 року) – володар Кубка світу (2008), чемпіон Європи (2009) з панкратіону.

Микола КОЛТАКОВ

Антон ДУДЧЕНКО

Сергій ГУЗЄВ

Сергій ДЕМЧЕНКО

Олександр ДЯЧЕНКО

Юлія ЖУРАВОК

Анна ЗАТИЛКІНА
(ліворуч)

Олена ЗАЙЧЕНКО
(СВИСТЮР)

ЖУРАВОК Юлія (рік вступу – 2013) – дворазова чемпіонка (2012, 2015), дворазова срібна (2013) і бронзова (2015) призерка чемпіонатів світу серед юніорок; чемпіонка (2018), срібна (2019) і дворазова бронзова призерка чемпіонатів Європи (2015), бронзова призерка чемпіонату Європи з біатлону серед юніорок (2013); чемпіонка (2015), срібна (2015) і триразова бронзова (2014, 2015, 2017) призерка чемпіонатів світу, чемпіонка і дворазова срібна призерка чемпіонату Європи (2013) з літнього біатлону серед юніорок.

ЗАВОЛОВИЙ Олексій (рік вступу – 2020) – чемпіон і кращий гравець чемпіонату світу (2019); чемпіон і кращий гравець чемпіонату Європи (2018) з футзалу серед атлетів з вадами зору.

ЗАЙЧЕНКО (КОЗЛОВА) Вікторія (випускниця 2003 року) – дворазова бронзова (1998, 2000) призерка молодіжного чемпіонату Європи з хокею на траві.

ЗАЙЧЕНКО (СВИСТЮР) Олена (випускниця 2002 року) – срібна (1996) і дворазова бронзова (1998, 2000) призерка молодіжного чемпіонату Європи з хокею на траві; срібна призерка розіграшу Кубка європейських чемпіонок (2009) з індорхокею.

ЗАТИЛКІНА Анна (рік вступу – 2015) – чемпіонка Дефлімпійських ігор (2017), чемпіонка Європи (2018) у парі з Раїсою Риловою з Чорноморська з пляжного волейболу серед атлетів з вадами слуху.

ЗЕЛЕНСЬКИЙ Денис (рік вступу – 2016) – чемпіон і срібний призер чемпіонату Європи (2018) серед юніорів з панкратіону.

ІВАЩЕНКО Віталій (випускник 2019 року) – переможець і срібний призер розіграшу Кубка світу 2018 року з панкратіону.

КАЛАШНИКОВ Юрій (Ізраїль, випускник 2020 року) – бронзовий призер чемпіонату світу серед молоді (2017) з вільної боротьби.

КАРПЕНКО Оксана (випускниця 2005 року) – чемпіонка і бронзова призерка 1-го чемпіонату світу (1998) серед юніорів і кадетів (IJKKF) з контактного карате.

КЕРНОЗ Євгенія (випускниця 2014 року) – бронзова призерка чемпіонату світу (2011); бронзова призерка розіграшу Кубка європейських чемпіонок (2015) з індорхокею.

КІЦЕЛА Віталій (випускник 2009 року) – чемпіон Європи (2010) з панкратіону.

КЛОПОВ Андрій (випускник 2011 року) – чемпіон світу серед молоді (2009), бронзовий призер чемпіонату світу (2008); срібний призер I Європейських ігор (2007) з панкратіону.

КОВАЛЕНКО (СКРИПКА) Ірина (випускниця 2008 року) – чемпіонка світу з боротьби самбо серед юніорок (2006); бронзова призерка чемпіонатів Європи з боротьби дзюдо (2006) і сумо (2007).

КОВАЛЬОВ Сергій (випускник 2011 року) – срібний (2012) і бронзовий (2010) призер чемпіонатів світу; чемпіон (2013) і срібний (2012) і бронзовий (2011) призер чемпіонатів Європи з панкратіону.

КОЖОКАР Іван (рік вступу – 2016) – чемпіон світу серед юніорів в індивідуальних і срібний призер у командних змаганнях (2018); дворазовий чемпіон (2019) і бронзовий призер чемпіонату Європи серед юніорів (2018) в індивідуальних змаганнях зі стрільби з лука.

КОЖУХОВ Микола (випускник 2018 року) – бронзовий призер чемпіонату світу у командних змаганнях (2016); триразовий чемпіон (2015, 2017), срібний (2016) і дворазовий бронзовий призер (2015, 2016) чемпіонатів Європи; бронзовий призер розіграшу Кубка Європи (2018) з боротьби сумо серед молоді і дорослих.

КОЗЛОВ Олександр (випускник 2019 року) – бронзовий призер чемпіонату світу (2016, 2017); переможець (2015, 2017, 2018) і срібний призер (2015) розіграшу Кубка світу; срібний призер (2016, 2017, 2018) чемпіонату Європи з панкратіону.

КОЛОМІЄЦЬ Вадим (випускник 1999 року) – чемпіон і бронзовий призер чемпіонату Європи (2003) з карате (ІКА).

КОЛТАКОВ Микола (випускник 2015 року) – чемпіон світу (2008) з пауерліфтингу (жим лежачи) WUAP у суперважкій вазі.

КОМІСАР Дмитро (випускник 2003 року) – срібний (2011) і бронзовий (2009) призер розіграшу Кубка світу з вільної боротьби.

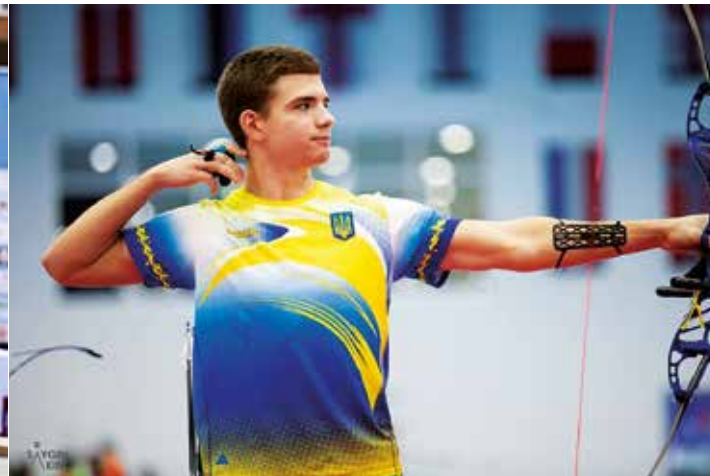

Євгенія КЕРНОЗ

Тетяна
КРИВОХИЖА

Микола КОЖУХОВ

КОНОНЕНКО Ірина (випускниця 2004 року) – бронзова призерка молодіжного чемпіонату Європи 2000 року з хокею на траві.

КОРЕНЄВ Микола (випускник 1996 року) – чемпіон (1999) і бронзовий призер (1995) чемпіонатів світу; чемпіон (1998) і бронзовий призер (1996) чемпіонатів Європи з кикбоксингу; чемпіон світу (1996) з тайського боксу серед професіоналів.

КОРОБКІНА Людмила (випускниця 2001 року) – бронзова призерка молодіжного чемпіонату Європи 2000 року з хокею на траві.

КОСТЕНКО Олександр (випускник 2020 року) – срібний і бронзовий призер чемпіонату Європи 2017 року з панкратіону.

КРИВОХИЖА Тетяна (випускниця 1990 року) – дворазова чемпіонка Всесвітніх ігор майстрів (2013); шестиразова чемпіонка (1991, 2013, 2014), шестиразова срібна (1991, 2007, 2008) і дворазова бронзова призерка чемпіонатів світу (2009); шестиразова чемпіонка (2008, 2011) і срібна призерка (2008) Європейських ігор майстрів; чотириразова чемпіонка (2008, 2012) і дворазова срібна призерка (2007) чемпіонатів Європи в категорії «мастерс» зі спортивної ходьби.

КРУТОВ Олексій (випускник 2010 року) – бронзовий призер чемпіонату світу (2009); срібний призер чемпіонату Європи (2007) з карате (ІКА), бронзовий призер чемпіонату Європи (2008) з шотокан карате-до (FSKA).

КУДІНОВА Лілія (випускниця 2010 року) – чемпіонка Європи (2007) з карате (ІКА).

КУПРІЄНКО Геннадій (випускник 1996 року) – чемпіон світу (1996) і дворазовий чемпіон Європи (1995, 1997) з карате.

КУРОВСЬКА Анна (випускниця 2019 року) – бронзова призерка розіграшу Кубка європейських чемпіонок (2015, 2020) з індорхокею.

КУРОВСЬКА Ольга (випускниця 2019 року) – бронзова призерка розіграшу Кубка європейських чемпіонок (2015) з індорхокею.

КУЧЕР Ігор (випускник 2007 року) – срібний (2002) і бронзовий призер (2003) розіграшу Кубка світу з карате (ІКА Nachi-o-Kai).

ЛАЗАРЕНКО Тетяна (випускниця 2001 року) – срібна (1996) і бронзова (1998) призерка молодіжного чемпіонату Європи з хокею на траві.

ЛЕВЕНОК Станіслав (випускник 2018 року) – триразовий чемпіон (2015) і бронзовий призер (2014) чемпіонатів Європи з боротьби сумо.

ЛІСНЯК Владислав (випускник 2014 року) – срібний призер чемпіонату Європи в командних змаганнях (2019) зі стрільби з лука.

Іван КОЖОКАР

Юрій
КАЛАШНИКОВ

Анна КУРОВСЬКА

Ольга КУРОВСЬКА

Дмитро КОМІСАР
Владислав ЛІСНЯК
(ліворуч)

ЛИТВИН Анастасія (рік вступу – 2019) – срібна призерка чемпіонату Європи (2019) у командних змаганнях (аеро-степ) зі спортивної аеробіки.

ЛИТОВЧЕНКО Денис (рік вступу – 2017) – бронзовий призер чемпіонату світу серед юніорів (2018, 2019); чемпіон і бронзовий призер чемпіонату Європи 2018 року серед юніорів з панкратіону.

ЛИТОВЧЕНКО Тетяна (випускниця 2003 року) – триразова бронзова призерка чемпіонатів світу з літнього біатлону в естафеті (1999, 2001, 2002); чемпіонка і дворазова срібна призерка чемпіонату світу (2003) серед юніорок з літнього біатлону.

ЛИТОВЦЕВ Євген (випускник 1996 року) – срібний призер чемпіонату світу (2001); срібний призер розіграшу Кубка світу (2010); бронзовий призер (2004, 2007, 2018, 2019) чемпіонатів Європи з армрестлінгу.

ЛЯШЕНКО (ГЛИНЕНКО) Галина (випускниця 2010 року) – бронзова призерка чемпіонату світу (2011); чемпіонка Європи (2010); срібна (2009) і бронзова (2015) призерка розіграшів Кубка європейських чемпіонок з індорхокею.

МАРЧЕНКО Дмитро (випускник 2016 року) – бронзовий призер чемпіонату Європи серед кадетів (2005); переможець розіграшу Кубка Європи серед юніорів (2006) у командних змаганнях, бронзовий призер розіграшу Кубка Європи серед кадетів (2005) в індивідуальних змаганнях зі стрільби з лука.

МИРОНОВ Роман (випускник 1999 року) – переможець розіграшу Кубка світу 2017 року з панкратіону.

МОГИЛЬНИКОВ Павло (випускник 1990 року) – бронзовий призер чемпіонату світу (2003); чемпіон (2010, 2015) і бронзо-

вий призер чемпіонатів Європи (2004) серед ветеранів з пауерліфтингу (жим лежачи).

МОСКАЛЕНКО Тимур (рік вступу – 2018) – дворазовий чемпіон світу з кікбоксингу 2019 року серед юніорів у фулконтакті (91 кг) і лайт-контакті (89 кг).

МОРОЗ Євгенія (випускниця 2010 року) – бронзова призерка чемпіонату світу (2011); чемпіонка Європи (2010); срібна (2009) і бронзова (2020) призерка розіграшів Кубка європейських чемпіонок з індорхокею.

МОСЬПАН Альберт (випускник 2020 року) – чемпіон і бронзовий призер чемпіонату світу (2016); переможець (2017) і срібний призер (2017, 2018) розіграшів Кубка світу; чемпіон (2016, 2017) і срібний призер (2016, 2017) чемпіонатів Європи з панкратіону.

НАЗАРОВА Ольга (випускниця 2006 року) – віце-чемпіонка світу з фітнесу (2019) у категорії «Miss Bikini» 35 (WABBA).

НЕТКАЧОВ Дмитро (випускник 2012 року) – чемпіон (2018) і бронзовий призер (2014, 2015, 2020) чемпіонатів світу; переможець (2017) і бронзовий призер (2013) розіграшів Кубка світу, срібний і бронзовий призер (2015) чемпіонату Європи з панкратіону.

НИКОЛЕНКО Неллі (випускниця 2000 року) – шестиразова чемпіонка (1995, 2000, 2003), срібна призерка чемпіонату світу (2000); срібна і бронзова призерка розіграшу Кубка світу (1997); дворазова срібна призерка чемпіонату Європи (1994), бронзова призерка чемпіонату Європи серед студентів (1994) з карате.

НИКОНЕЦЬ Денис (випускник 2019 року) – чемпіон (2015), срібний (2014, 2018) і бронзовий (2016, 2018, 2019) призер

Тимур
МОСКАЛЕНКО

Ольга
НАЗАРОВА

Михайло
ОСТАШЕВСЬКИЙ
(у центрі)

чемпіонатів світу; переможець розіграшів Кубка світу (2015, 2017, 2018); чемпіон (2017), срібний (2015, 2016, 2017, 2018, 2020) і бронзовий (2017) призер чемпіонатів Європи з панкратіону.

НОСОК Вікторія (випусниця 2010 року) – бронзова призерка чемпіонату світу (2006) з вільної боротьби серед студентів.

ОДІНЦОВ Олександр (випусник 2020 року) – переможець розіграшу Кубка світу (2017); срібний (2017, 2018) і бронзовий (2017, 2018) призер чемпіонатів Європи з панкратіону.

ОЖОГ Едуард (випусник 2006 року) – срібний призер чемпіонату світу (2011) з футзалу серед атлетів з вадами зору.

ОМЕЛЬЧЕНКО Ігор (випусник 2018 року) – чемпіон Європи серед юніорів (2014); бронзовий призер розіграшу Кубка Європи (2012) зі стрільби з лука.

ОСТАШЕВСЬКИЙ Михайло (випусник 1988 року) – чемпіон (2014), триразовий срібний (2012, 2013, 2014) і дворазовий бронзовий (2013, 2019) призер чемпіонатів світу; триразовий чемпіон (2011, 2019) і дворазовий бронзовий призер (2011) Європейських ігор майстрів; дворазовий срібний (2005, 2011) і дворазовий бронзовий (2000, 2014) призер чемпіонатів Європи в категорії «мастерс» з легкої атлетики (спринт).

ПАВЛОВА Анастасія (випусниця 2019 року) – срібна призерка чемпіонату світу серед молоді в командних змаганнях (2011); чемпіонка світу серед юніорок у командних змаганнях в приміщенні (2012); рекордсменка Європи серед юніорок – 588 очок (2013); чемпіонка світу в командних змаганнях і бронзова призерка в особистій першості (2014); чемпіонка і рекордсменка Європи серед юніорок у командних змаганнях, срібна призерка

в особистій першості (2014); бронзова призерка I Європейських олімпійських ігор у командних змаганнях (2015); чемпіонка Європи у командних змаганнях (2016), дворазова бронзова призерка чемпіонату Європи у мікстових і парних змаганнях (2016), бронзова призерка чемпіонатів Європи у командних змаганнях (2017, 2019); бронзова призерка чемпіонату світу в командних змаганнях (2018) і рекордсменка світу (2018) у міксті разом з Маркіяном Івашком – 1343 очки зі стрільби з лука.

ПЕДОРЕНКО Микола (випусник 2007 року) – абсолютний чемпіон (2018), срібний (2014) і дворазовий бронзовий призер (2019) чемпіонатів світу; чемпіон (2018), дворазовий срібний (2019) і бронзовий призер чемпіонатів Європи (2018) з армрестлінгу серед атлетів з вадами опорно-рухового апарату.

ПЕСОЦЬКИЙ Ярослав (випусник 2009 року) – срібний призер чемпіонату Європи серед студентів (2009) з футзалу.

ПЕТРАКОВ Євген (випусник 2008 року) – срібний призер чемпіонату Європи серед студентів (2009) з футзалу.

ПЕТРЕНКО Світлана (випусниця 1994 року) – срібна (1998) і бронзова (1999) призерка розіграшу Кубка володарів Кубків європейських країн з хокею на траві.

ПИРОГОВА Марина (випусниця 2002 року) – дворазова бронзова (1998, 2000) призерка молодіжних чемпіонатів Європи з хокею на траві.

ПІСКУНОВ Віктор (випусник 2006 року) – чемпіон (2010) і бронзовий призер (2002) чемпіонатів світу; бронзовий призер чемпіонату Європи (2003) серед юніорів з пауерліфтингу;

Євген ПЕТРАКОВ
(праворуч)

Микола
ПЕДОРЕНКО

Денис ПОЯЦИКА

дворазовий рекордсмен світу у вазі 67,5 кг – 195 кг і 200 кг (2010), чемпіон і рекордсмен Європи ЕРА (2010) з жиму.

ПОДОЛЯКА Олексій (випускник 2020 року) – бронзовий призер чемпіонату Європи 2017 року серед юніорів з панкратіону.

ПОНОМАРЕНКО Наталія (випускниця 1993 року) – срібна (1998) і бронзова (1999) призерка розіграшів Кубка володарів Кубків європейських країн з хокею на траві.

ПОНОМАРЕНКО Оксана (випускниця 2014 року) – бронзова призерка розіграшу Кубка європейських чемпіонок (2020) з індорхокею.

ПОЯЦИКА Денис (випускник 2008 року) – срібний (2005) і бронзовий (2006) призер розіграшів Кубка світу; чемпіон (2006) і дворазовий бронзовий призер (2010, 2013) чемпіонатів Європи з боксу.

Оксана
ПОНОМАРЕНКО
(праворуч)

ПРОКОПОВ Василь (до 1996 року – викладач кафедри олімпійського і професійного спорту) – срібний призер Всесвітніх ігор майстрів (2010) з лижних перегонів на дистанції 20 км вільним стилем і естафеті 3x5 км, бронзовий призер на дистанції 10 км вільним стилем; дворазовий срібний призер чемпіонату світу (2013) у категорії «мастерс» з біатлону.

ПРЯДКА Роман (випускник 2000 року) – чемпіон і бронзовий призер 1-го чемпіонату світу (1998) з контактного карате серед юніорів і кадетів (IJJKF); дворазовий срібний призер розіграшу Кубка світу (2000) з карате (ІКА Nachi-o-Kai), срібний призер чемпіонату Європи (1999) з шотокан карате-до (JKA).

РЕЗНИК Андрій (випускник 2009 року) – чемпіон (2010), срібний (2012) і бронзовий (2011) призер чемпіонатів світу; срібний призер II Всесвітніх ігор з єдиноборств (2013); срібний призер розіграшу Кубка світу (2008); чемпіон (2009) і бронзовий (2010) призер чемпіонатів Європи з панкратіону.

РИКУН Анна (рік вступу – 2016) – чемпіонка (2019) і срібна призерка (2018) чемпіонатів світу серед юніорок; триразова чемпіонка Європи (2017, 2018, 2019) серед юніорок з жиму.

РОДІОНОВА Поліна (рік вступу до магістратури – 2019) – чемпіонка Європи в командних змаганнях серед кадетів (2008); бронзова призерка чемпіонату світу в командних змаганнях серед кадетів (2009); срібна призерка розіграшу Кубка Європи (2010) у командних і бронзова в індивідуальних змаганнях серед кадеток; чемпіонка Європи в індивідуальних змаганнях і бронзова призерка в командних і мікстових змаганнях серед кадеток (2010); срібна призерка чемпіонату світу серед кадеток у командних змаганнях (2011); чемпіонка світу в командних змаганнях і бронзова призерка в індивідуальних змаганнях юніорок (2012); чемпіонка Європи в командних змаганнях серед

Анна РИКУН
(у центрі)

Поліна РОДІОНОВА,
Лідія
СИЧЕНИКОВА і
Анастасія ПАВЛОВА

Світлана САЄНКО

Тетяна РУДЬ

юніорок (2012); чемпіонка світу в командних змаганнях серед юніорок (2013); срібна призерка чемпіонату світу в командних змаганнях серед юніорок (2014); бронзова призерка чемпіонату Європи в командних змаганнях серед юніорок (2014); дворазова бронзова призерка чемпіонатів Європи в командних змаганнях (2019) зі стрільби з лука. Неодноразова рекордсменка світу і Європи серед кадеток в індивідуальних і командних змаганнях лучників.

РОМАНОВА Вікторія (випусниця 1999 року, заочне відділення) — срібна (1998) і бронзова (1999) призерка розіграшів Кубка володарів Кубків європейських країн з хокею на траві.

Андрій РЕЗНІК

РУДЬ Тетяна (випусниця 2003 року) — чемпіонка світу з біатлону серед юніорок (1997); срібна і бронзова призерка чемпіонату світу (2007) з літнього біатлону.

САВЕНКО Жанна (випусниця 2001 року) — срібна (1996) і бронзова (1998) призерка молодіжних чемпіонатів Європи; срібна (1998) і бронзова (1999) призерка розіграшів Кубка володарів Кубків європейських країн з хокею на траві.

САДОВА Богдана (випусниця 2010 року) — бронзова призерка чемпіонату світу (2011); чемпіонка Європи (2010); срібна призерка розіграшу Кубка європейських чемпіонок (2009) з індорхокею.

САЄНКО Володимир (випусник 2007 року) — срібний призер чемпіонату Європи серед студентів (2009) з футболу.

САЄНКО Світлана (випусниця 2003 року) — бронзова призерка чемпіонату світу (2005); переможниця розіграшу Кубка світу (2008); бронзова призерка I Європейських олімпійських ігор (2015); чотириразова срібна (2002, 2004, 2006, 2007) і чотириразова бронзова (2001, 2009, 2010, 2017) призерка чемпіонатів Європи з вільної боротьби.

САМОДАЙ Валерій (випусник 2013 року) — дворазовий чемпіон світу (2009, 2011); чемпіон (2008), срібний (2009) і бронзовий (2010) призер чемпіонатів Європи серед юніорів; чемпіон Європи серед молоді віком до 23 років (2012) в парі з Сергієм Поповим з пляжного волейболу.

САХНЮК Віталій (випусник 2005 року) — срібний призер розіграшу Кубка світу (2000) з карате (ІКА Nachi-o-Kai).

СЕМЕНЯГА Микола (випусник 2008 року) — чемпіон світу (2001) і Європи (2001) серед кадетів; бронзовий призер розіграшу Кубка світу з боксу (2006).

Валентина і Віта СЕМЕРЕНКО

Валерій САМОДАЙ
(праворуч)

Вікторія СИНЯВІНА

СЕМЕРЕНКО Валентина (випусниця 2008 року) – чемпіонка олімпійських ігор (2014); чемпіонка (2015), дворазова срібна (2008, 2013) і триразова бронзова (2013, 2015, 2019) призерка чемпіонатів світу; шестиразова чемпіонка (2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2015), триразова срібна (2010, 2012) і бронзова (2007) призерка чемпіонатів Європи; чотириразова переможниця (2009, 2013), п'ятиразова срібна (2010, 2012, 2013) і 10-разова бронзова (2011–2015) призерка етапів розіграшу Кубка світу з біатлону; чемпіонка (2011, 2019), п'ятиразова срібна призерка (2011, 2012, 2014) чемпіонатів світу з літнього біатлону.

СЕМЕРЕНКО Віта (випусниця 2008 року) – чемпіонка і бронзова призерка олімпійських ігор (2014); дворазова срібна (2008, 2013) і п'ятиразова бронзова (2011, 2012, 2013, 2019, 2020) призерка чемпіонатів світу; шестиразова чемпіонка (2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2015), триразова срібна (2007, 2009, 2010) і дворазова бронзова (2007, 2010) призерка чемпіонатів Європи з біатлону; триразова переможниця (2009, 2013), семиразова срібна (2008, 2010, 2012, 2013) і триразова бронзова (2009, 2012, 2013) призерка етапів розіграшу Кубка світу з біатлону; чемпіонка, дворазова срібна (2012) і бронзова (2019) призерка чемпіонатів світу з літнього біатлону.

СЕРГЄЄВ Максим (випусник 2019 року) – срібний призер чемпіонату світу (2018); чемпіон Європи 2018 року з панкратіону.

СЕРГІЄНКО (СИНЯВІНА) Вікторія (випусниця 2013 року) – срібна призерка II Всесвітніх ігор з єдиноборств (2013); чемпіонка (2012, 2019), срібна (2015) і бронзова призерка (2011, 2015, 2018, 2019) чемпіонатів світу; переможниця (2018), срібна (2018) і бронзова (2013) призерка розіграшу Кубка світу; чемпіонка (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2018) і бронзова призерка (2013) чемпіонатів Європи; чемпіонка світу (2009) і Європи (2009) серед юніорок з панкратіону.

СЄДАЯ Вікторія (випусниця 2001 року) – бронзова призерка молодіжного чемпіонату Європи 1998 року з хокею на траві.

СІТАЛО Олександр (випусник 2004 року) – чемпіон I Європейських ігор (2007); чемпіон світу (2008, 2011); переможець (2008) і срібний призер (2005) розіграшів Кубка світу; чемпіон (2004) і срібний призер (2011) чемпіонатів Європи з панкратіону.

СІТАЛО Яна (випусниця 2011 року) – бронзова призерка чемпіонату світу (2011); чемпіонка Європи (2010); срібна (2009) і бронзова (2015) призерка розіграшу Кубка європейських чемпіонів з індорхокею.

СІЧЕНИКОВА Лідія (випусниця 2018 року) – дворазова рекордсменка Європи серед юніорок – 584 очки (2012) і 588 очок (2013); бронзова призерка I Європейських олімпійських ігор у командних змаганнях (2015); чемпіонка Європи в командних і бронзова призерка в парних змаганнях (2016); бронзова призерка чемпіонату Європи в командних змаганнях (2017); дворазова срібна в індивідуальних і дворазова бронзова призерка чемпіонату Європи в командних змаганнях (2019) зі стрільби з лука.

СКАЧОК Олександр (випусник 2012 року) – рекордсмен Європи в командних змаганнях (2013) зі стрільби з лука.

Національна збірна України, сформована з гравців «Сумчанки», – чемпіон Європи з індорхокею 2010 року

Віктор ТЕСЦОВ

Олександр УРСАКІ
(ліворуч)

СКОТНІКОВ Роман (випускник 2005 року) — чемпіон Всесвітніх ігор незрячих (2015); чемпіон (2008, 2017, 2019), срібний (2011, 2013) і бронзовий (2014) призер чемпіонатів світу; чемпіон (2016, 2018), срібний (2009) і бронзовий (2012) призер чемпіонатів Європи; володар Кубка Європи (2015) з футзалу серед атлетів з вадами зору.

СКРИПНИК Світлана (випускниця 2017 року) — чемпіонка (2015, 2017, 2019), срібна (2014, 2015, 2018, 2019) і бронзова (2014, 2017, 2018) призерка чемпіонатів світу; переможниця (2015, 2018) і срібна призерка розіграшів Кубка світу (2015); чемпіонка (2015, 2018) і срібна призерка чемпіонатів Європи (2015, 2018, 2020) з панкратіону.

СОРОКА Вадим (випускник 2018 року) — срібний призер чемпіонату світу з зимового спорту серед юнаків (2011); дворазовий рекордсмен світу серед юнаків у ваговій категорії 66 кг — 170 кг і 172,5 кг (2011) з зимового спорту.

СТЕПАНЧЕНКО Тетяна (випускниця 2008 року) — бронзова призерка чемпіонату світу (2011); бронзова призерка розіграшу Кубка європейських чемпіонок (2015, 2020) з індорхокею.

СТЕЦЕНКО Вікторія (випускниця 2014 року) — бронзова призерка розіграшів Кубка європейських чемпіонок (2015, 2020) з індорхокею.

СУПРУН Інна (випускниця 2005 року) — чемпіонка Європи в естафеті (2009) з біатлону.

СУШКО Олена (випускниця 2017 року) — чемпіонка (2015, 2016, 2017, 2019), срібна (2018) і бронзова (2018) призерка чемпіонатів світу; переможниця розіграшів Кубка світу (2017, 2018); чемпіонка (2016, 2017, 2018) і срібна призерка (2015) чемпіонатів Європи з панкратіону.

СЧАСНИЙ Артем (рік вступу до магістратури — 2020) — чемпіон світу (2017, 2019); чемпіон (2016, 2018) і срібний призер (2009) чемпіонатів Європи з футзалу серед атлетів з вадами зору

ТАГІЄВА Діана (випускниця 2001 року) — срібна (1996) і дворазова бронзова (1998, 2000) призерка молодіжного чемпіонату Європи; срібна (1998) і бронзова (1999) призерка розіграшів Кубка володарів Кубків європейських країн з хокею на траві.

ТЕСЦОВ Віктор (випускник 2015 року) — срібний призер Всесвітніх ігор з неолімпійських видів спорту (2013); чемпіон (2012) і дворазовий срібний призер (2009, 2011) чемпіонатів світу; чемпіон Європи серед юнаків (2007); неодноразовий рекордсмен світу, володар понад 50 рекордів України з пауерліфтингу IPF у суперважкій вазі в окремих вправах і в сумі триборства (кращі результати: присідання — 445 кг, жим лежачи — 370 кг, тяга — 360 кг, сума — 1170 кг).

Світлана
СКРИПНИК

Вікторія СТЕЦЕНКО

Тетяна
СТЕПАНЧЕНКО

Ігор УГНІЧ
(другий ліворуч)

ТИМОФЄЄВ В'ячеслав (випускник 2007 року) — чемпіон (1996) і дворазовий срібний призер (1993) чемпіонатів світу; чемпіон Європи (1994) з кікбоксингу.

ТКАЛЕНКО Руслан (випускник 2014 року) — бронзовий призер чемпіонату Європи серед юніорів у змішаній естафеті (2013), бронзовий призер чемпіонату Європи серед дорослих у змішаній естафеті (2017) з біатлону.

ТКАЧЕНКО Маргарита (рік вступу — 2015) — дворазова чемпіонка світу (2016), чемпіонка Європи (2016) з панкратіону.

ТОКАРЄВ Володимир (випускник 1993 року) — чемпіон Всесвітніх ігор майстрів (2002); дворазовий чемпіон (2001, 2004) і срібний призер (2003) чемпіонатів світу; триразовий чемпіон Європи (2001, 2003, 2004) в категорії «мастерс» зі спортивної ходьби.

УГНІЧ Ігор (випускник 2008 року) — дворазовий чемпіон і срібний призер чемпіонату світу (2009) з карате WUK; чемпіон Європи (2007) з Годзю-Рю IJKF; чемпіон Європи (2011) з Годзю-Рю WKF; бронзовий призер чемпіонату Європи IKA (2007); чемпіон Європи (2008) з шотокан карате-до FSKA; срібний (2009) і бронзовий (2010) призер чемпіонатів Європи з карате WUKF; бронзовий призер чемпіонатів Європи (2017, 2018) у командному куміте з карате WKF.

УДОВИЧЕНКО Марина (випускниця 2004 року) — дворазова срібна призерка 1-го чемпіонату світу (1998) з контактного карате серед юніорів і кадетів (IJKKF), дворазова срібна призер-

ка розіграшу Кубка світу (2000) з карате (IKA NACHI-O-KAI),

УРСАКІ Олександр (випускник 2020 року) — бронзовий призер чемпіонату світу (2018) з пляжної боротьби; чемпіон Європи 2019 року в командних змаганнях і бронзовий призер в індивідуальних змаганнях; бронзовий призер розіграшу Кубка Європи (2018, 2020) з боротьби сумо.

УШКАЛЕНКО Олександр (випускник 1985 року) — триразовий чемпіон (1983, 1984) і бронзовий призер (1984) чемпіонату світу серед юніорів з лижних перегонів.

ФАДЕЄВА Юліана (випускниця 2016 року) — бронзова призерка розіграшів Кубка європейських чемпіонок (2015, 2020) з індорхокею.

ФІЛІП'ЄВ Сергій (випускник 1986 року) — бронзовий призер чемпіонату Європи з легкої атлетики серед юніорів (1983) у складі збірної СРСР з естафетного бігу 4x400 м.

ФІЛЬ Максим (випускник 2014 року) — чемпіон Всесвітніх ігор незрячих (2015); чемпіон (2008, 2017, 2019), срібний (2011) і бронзовий (2014) призер чемпіонатів світу; чемпіон (2016, 2018) і срібний призер чемпіонатів Європи (2009); володар Кубка Європи (2015) з футзалу серед атлетів з вадами зору.

ФІСЮН Ольга (випускниця 2003 року) — дворазова бронзова (1998, 2000) призерка молодіжних чемпіонатів Європи

Руслан ТКАЛЕНКО

Юліана ФАДЕЄВА

Ольга ФІСЮН

з хокею на траві; срібна призерка розіграшу Кубка європейських чемпіонок (2009) з індорхокею.

ФРОЛОВА Вікторія (випускниця 2008 року) — володарка Кубка світу (2008); чемпіонка I Європейських ігор (2007), чемпіонка Європи (2009) з панкратіону.

ХАРЧЕНКО Іван (випускник 2020 року) — бронзовий призер розіграшу Кубка світу (2017) з панкратіону.

Микита ШИШКІН

ХІЛЬКО Марина (випускниця 2006 року) — бронзова призерка чемпіонату світу (2011); чемпіонка Європи (2010), срібна призерка розіграшу Кубка європейських чемпіонок (2009) з індорхокею.

ХОМЕНКО Олександр (випускник 2013 року) — срібний (2006, 2009) і бронзовий (2007, 2009) призер чемпіонатів Європи серед кадетів з тхеквондо (WTF); семиразовий чемпіон і чотириразовий срібний призер чемпіонатів світу (2015–2019) з військово-спортивного багатоборства.

ЧЕРКОВ Артем (випускник 2018 року) — бронзовий призер чемпіонату Європи 2013 року з панкратіону.

ШВЕЦЬ Вадим (випускник 2012 року) — чемпіон Всесвітніх ігор незрячих (2015); чемпіон (2017, 2019), срібний (2014) і бронзовий (2013) призер чемпіонатів світу; чемпіон (2016, 2018) і бронзовий призер чемпіонатів Європи (2012); володар Кубка Європи (2015) з футзалу серед атлетів з вадами зору.

ШЕВЕЛЬ Ігор (випускник 2003 року) — дворазовий чемпіон (1997, 1999) і бронзовий призер (1995) чемпіонатів світу за версією WAKO в розділі фулконтакт; дворазовий чемпіон Європи в розділі лоу-кік (1996, 1998) з кікбоксингу.

ШЕВЧЕНКО Володимир (випускник 1999 року) — дворазовий срібний (1995, 2000) і бронзовий (2000) призер чемпіонатів світу; чемпіон (1997) і дворазовий срібний призер чемпіонатів Європи (1994, 1997), срібний призер чемпіонату Європи серед студентів (1994) з карате.

ШЕВЧЕНКО Юлія (випускниця 2016 року) — бронзова призерка розіграшів Кубка європейських чемпіонок (2015, 2020) з індорхокею.

Юлія ШЕВЧЕНКО

Катерина ШОКАЛЕНКО

Сергій ЯЦЮК

ШЕЛЕСТ (ЄГОРОВА) Людмила (випускниця 1995 року) – бронзова призерка розіграшу Кубка світу (2018) в командних змаганнях зі спортивної ходьби на 50 км.

ШИШКІН Микита (випускник 2015 року) – чемпіон Європи серед юніорів (2012) у командних змаганнях; бронзовий призер розіграшу Кубка Європи (2012) серед юніорів; рекордсмен Європи (2013) у командних змаганнях зі стрільби з лука.

ШОВКУН Роман (випускник 2004 року) – срібний призер чемпіонату світу в естафеті, бронзовий призер у спринті і гонці з масового старту (2003); бронзовий призер чемпіонату світу в естафеті (2004), переможець розіграшу Кубка світу в естафеті (2004) з ачорі-біатлону.

ШОКАЛЕНКО Катерина (випускниця 2019 року) – бронзова призерка

розіграшу Кубка європейських чемпіонок (2020) з індорхокею.

ШОСТАК Ганна (випускниця 2013 року) – чемпіонка (2013, 2017) і срібна призерка (2009) Дефлімпійських ігор; чемпіонка світу (2012) серед атлетів з вадами слуху з боротьби дзюдо.

ШПОТА Андрій (випускник 2009 року) – чемпіон світу (2010), чемпіон (2009) і бронзовий призер чемпіонату Європи з панкратіону.

ЯЦЮК Сергій (випускник 1996 року) – чемпіон світу (2011); абсолютний чемпіон (2010) і бронзовий призер чемпіонату Європи (2013) з бодібілдингу WABBA.

Серед спортивних «зірок» Навчально-наукового інституту фізичної культури є атлети, формат спортивних досягнень яких знаходиться поза традиційними рамками, але їхні успіхи не стають від цього менш вагомими й унікальними. Життєвий девіз цих максималістів – досягти, здавалося, недосяжного, чогось такого, у що на початку шляху навіть сам не віриш. Але вони щоденно самовіддано працюють, досягаючи поставленої мети...

Уродженець Радомишля, що на Житомирщині, **Олександр ЗІНЧЕНКО** став студентом 2-го курсу Сумського інфізукульту у 2016 році, відновивши навчання по переводу з Донецького

Олександр ЗІНЧЕНКО – найтитлованийший український легіонер англійської прем'єр-ліги

Олександр ЗІНЧЕНКО з братами Юрієм і Михайлом ЛЯННИМИ

інституту фізичної культури і спорту. Займатися футболем він почав ще у восьмирічному віці в місцевій ДЮСШ, а після «Карпатії» і іллічівського «Моноліта» у 2010 році перспективний юнак був запрошений до донецького «Шахтаря», у складі «молодіжки» якого провів чотири сезони. Здавалося, чого ще тобі, юначе, треба, адже «Шахтар» – заповітна мрія кожного молодого футболіста України, команда, у якій можна повністю розкрити свій багатющий потенціал. Однак Зінченко вирішив не обмежувати свої амбіції ані рамками «Шахтаря», ані географічними кордонами України – якщо й грати, то в кращій команді кращої футбольної ліги світу!

Потім була російська «Уфа», за яку він виступав понад рік, а влітку 2016 року Зінченко уклав п'ятирічний контракт з «Манчестер Сіті» і до завершення сезону 2016–2017 на правах оренди грав за нідерландський «ПСВ». Повернувшись до складу «городян», Олександр за умов найгострішої конкуренції в команді самого Хосепа Гвардіоли спромігся утвердитися в основі «Ман Сіті», з яким двічі вигравав чемпіонат англійської прем'єр-ліги (2017–2018, 2018–2019), ставав володарем Кубка (2018–2019) і Суперкубка Англії (2019), а Кубок англійської ліги вигравав тричі поспіль – у сезонах 2017–2018, 2018–2019 і 2019–2020!

З цим комплектом трофеїв Олександр став найтитлованишим українцем в англійському футболі. Нагадаємо, крім Зінченка, за англійські клуби свого часу грали шестеро українців – Олександр Євтушок, Сергій Ребров, Олег Лужний, а також три Андрії – Воронін, Шевченко і Ярмоленко. І лише Олег Лужний («Арсенал») і Андрій Шевченко («Челсі») вигравали зі своїми клубами англійські футбольні трофеї.

У складі національної збірної України Зінченко дебютував 10 жовтня 2015 року, коли на 88-й хвилині вийшов на заміну в заключному матчі кваліфікації до Євро-2016 проти іспанців. А 29 травня 2016 р. в товариському матчі проти збірної Румунії Олександр вийшов на заміну в другому таймі і вже на третій хвилині перебування на полі відзначився забитим м'ячем. Саме завдяки йому 19-річний Зінченко став наймолодшим автором голу в історії національної збірної, перевершивши досягнення Андрія Шевченка.

Вихованка сумської хокейної школи, випускниця Інституту фізичної культури 2008 року, свого часу гравець національної збірної України, чемпіонка Європи, бронзова призерка чемпіонату світу, срібна і дворазова бронзова призерка розіграшів Кубка європейських чемпінок з індорхокею в складі «Сумчанки» **Марина ВІНОГРАДОВА** з 2009 року стала однією з перших українських леґіонерок з хокею на траві, почавши виступи за хокейний клуб «Амсіора» з Кальярі на Сардинії.

Марина ВІНОГРАДОВА (у центрі) – краща гравчиня італійського хокейного чемпіонату в складі «Амсіора»

У 2015 році вона визнана кращою гравчиною італійського національного чемпіонату з хокею на траві, ставши першою українкою, яка здобула чемпіонство в складі європейського хокейного клубу. Це значно полегшило процедуру одержання

нею того самого року італійського громадянства для виступів за національну збірну Італії. У 2019 році «Амсікора», за яку, крім Виноградової, грали ще дві сумчанки – Марина Хілько і Аліна Фадєєва, утретє в історії клубу виграла італійське хокейне скудетто, а Марина вдруге визнана кращею гравчинєю італійського національного чемпіонату з класичного хокею на траві. За два тижні по тому «Амсікора» оформила дубль, здобувши перемогу у фіналі чотирьох розіграшів Кубка Італії. У напівфіналі клуб з Кальярі виграв 2:1 у НС «Argentia», а у вирішальному матчі розгромив 5:1 HF «Lorenzoni», за який, до речі, виступають випускниці інституту фізичної культури Жанна Савенко і Ірина Виганяйло.

За сезон Марина Виноградова забила у ворота суперниць 15 м'ячів. До речі, національна збірна Італії з сумчанкою у своєму складі вийшла до фіналу відбору на XXXII олімпійські ігри, які японський Токіо прийматиме у 2021 році.

Артем СІРОБАБА
тричі згадується
у Книзі рекордів
Гіннеса

27 серпня 1955 року вийшов з друку перший випуск «Книги рекордів Гіннеса» – щорічного довідника про найнеймовірніші світові рекорди, видання, яке має статус «книги, захищеної авторським правом, що найбільше продається в світі». Серед наведених у ній рекордів є багато досягнень, які викликають, скоріше, іронічну посмішку, але є й такі, що значно розширюють наші традиційні уявлення про межі людських фізичних можливостей.

Так, скажімо, у розділі «Спорт» ми знайдемо прізвище легендарного українського стрибунка з жерди-

ною, Героя України, президента НОК України Сергія Бубки, який за спортивну кар'єру 35 разів вносив поправки до таблиці світових рекордів на змаганнях у приміщенні і просто неба. А інша українка – не менш легендарна гімнастка Лариса Латініна здобула 14 олімпійських нагород, дев'ять з яких найвищого ґатунку!

Є в спортивному розділі Книги рекордів Гіннеса і прізвище студента Навчально-наукового інституту СумДПУ імені А.С. Макаренка. Мова про уродженця Краснопілля **Артема СІРОБАБУ**. До 9-го класу він був звичайним підлітком, зовні нічим не відрізнявся від своїх однолітків. Хіба що вправно підтягувався на поперечині, вразивши результатом 60 разів і своїх друзів, і вчителя фізичної культури.

Ставши студентом ІФК педагогічного університету, майбутній фізичний терапевт півтора роки займався стріт-воркаутом у групі майстра спорту зі спортивної гімнастики, кандидата педагогічних наук, доцента Дмитра Балашова, підтягнувши до необхідного рівня потенціал м'язового корсету тулуба... Аж от у 2018 році впродовж двох місяців він встановив одразу три досягнення з підтягування на поперечині з різною вагою – 34 рази з 40 фунтами (18,2 кг), 27 разів з вагою 60 фунтів (27,2 кг) і 17 разів з вагою 100 фунтів (45,4 кг). Я зроблю одне уточнення, і ці результати засяють значно яскравішими спортивними «барвами» – на виконання кожної з цих вправ давалася лише одна хвилина! Тим самим Артем зробив екс-рекордсменами світу американців, відповідно, Адама Сандела, Роні Купера і Стівена Прото. Тож у Книзі рекордів Гіннеса вже є унікальні рекорди з сумською «педагогічною» пропискою.

Як це не дивно, але шкільні уроки фізкультури, що стояли в розкладі останніми, **Євген ГЛИВА**... прогулював. А у випускному класі здивував усіх своїх друзів тим, що легко, «на одному диханні» виграв шкільний легкоатлетичний крос, що й визначило вектор його подальшої долі, хоча в Сумському педагогічному навчався не на бюджеті, а на комерційній основі.

У 2009 році Євген одержав диплом вчителя фізичного виховання, а роком раніше вже встиг подолати на офіційних змаганнях свою першу ультрамарафонську «сотню» кілометрів. Це сталося на відкритому чемпіонаті Білорусі в містечку Молодечно, а оскільки змагання відбулися в грудні, то проводили їх у легкоатлетичному манежі з довжиною кола 200 м. Тож для дебютної перемоги в ультрамарафоні з результатом 7:35 Євгенові довелося накрутити 500 кіл! На призові кошти довчився в магістратурі, а невдовзі йому почали надходити пропозиції участі в престижних змаганнях у Європі – Бельгії, Італії, Швейцарії, Польщі. За цей час кількість ультрамарафонів, учасником яких став наш земляк,

Євген ГЛИВА – один з кращих ультрамарафонців України

наблизилася до 50, а кількість країн світу, де він побував на змаганнях, перевищила три десятки.

У 2013 році Глива посів 2-ге місце на дистанції 100 км комерційних змагань в Італії, піднявшись на 2-ге місце у світовому рейтингу ультрамарафонців. А за кілька днів одержав лист-запрошення від організаторів одного з найпрестижніших у світі Oman Desert Marathon, учасники якого за шість днів долають 165 км оманською пустелею Руб-ель-Халі. Дебют став скромним, як для амбітного атлета, – 7-ме місце серед сотні учасників. Ledь відновив дихання після фінішу заключного етапу, як вирішив, що здатен на більше. Наступного року він замкнув трійку призерів, у 2015 році став другим після традиційного переможця мароканця Рашида ель Морабіті, повторивши свій успіх наступного року.

Значне зростання рівня конкуренції серед учасників Oman Desert Marathon завадило Євгенові зійти на п'єдестал у 2017 і 2018 роках (4-те і 5-те місця відповідно). Утім, 2019 року Глива здобуває свою другу «бронзу», а його брат Іван посів досить високе, як для дебютанта, шосте місце.

Мрії? Звичайно ж, вони у Євгена Гливи є. Перша – стати переможцем Oman Desert Marathon, а друга – подолати 100 км менше ніж за шість годин. Яка з них здійсниться першою, покаже час...

Олімпійці

Змагання, що відбуваються раз на чотири роки, були, є і будуть найвищим рівнем випробування спортивної майстерності. Стати олімпійцем мріє кожен честолюбний початківець, навіть не уявляючи, скільки для цього потрібно зробити. Не кожен учасник Олімпійських ігор сходить на п'єдестал, не кожного вінчають лаврами переможця, і більшість учасників найпрестижніших змагань сучасності лише оплесками вітає тріумфатора.

Така вже проза спортивного життя з гірким присмаком поразки, яка неодмінно надихає на майбутні перемоги. Проте жоден з тих, хто хоч раз ставав олімпійцем, ніколи не погодиться з бароном П'єром де Кубертенем, що головне не перемога, а участь. Серед них і сімнадцятеро випускників Сумського інфізкульту, які були учасниками п'яти літніх і шести зимових Олімпіад.

Літні олімпійські ігри

2000, Сідней (Австралія)

ШЕЛЕСТ Олексій (випускник 1995 року) – легка атлетика, спортивна ходьба на 50 км, 32-ге місце (4:07.39).

2004, Афіни (Греція)

САЄНКО Світлана (випускниця 2003 року) – вільна боротьба, 72 кг, 4-те місце – у груповому раунді перемога над гречанкою Марією Луїзою Вріоні і монголкою Очірбатин Бурмаа, у напівфіналі поразка від росіянки Гюзель Манюрової, а в бронзовому фіналі – від неодноразової чемпіонки світу японки Кіюко Хамагучі.

2008, Пекін (Китай)

ШЕЛЕСТ Олексій (випускник 1995 року) – легка атлетика, спортивна ходьба на 50 км, 27-ме місце (3:59.46).

Олексій ШЕЛЕСТ

2012, Лондон (Великобританія)

САЄНКО Світлана (випускниця 2003 року) – вільна боротьба, 72 кг, 10-те місце (у складі збірної Молдови) – в 1/8 фіналу перемога над французенкою Ванессою Вескан і поразка 0:5 в 1/4 фіналу від китаянки Ван Цзяо.

СІЧЕНИКОВА Лідія (випускниця 2018 року) – стрільба з лука, індивідуальні змагання – 33-тє місце (в 1/32 фіналу в перестрільці поступилася 5:6 білорусці Єкатерині Тимофєєвій), командні – 9-тє місце (поразка в 1/8 фіналу від японок).

БУРМІСТРОВА Катерина (випускниця 2002 року) – вільна боротьба, 72 кг, 12-тє місце – в 1/8 фіналу поразка від росіянки Наталії Воробійової і поразка у втішній чвертьфінальній сутичці від казашки Гюзель Манюрової.

Катерина БУРМІСТРОВА

Віталій БУТРИМ

БУТРИМ Віталій (випускник 2013 року) – легка атлетика, біг на 400 м, 5-тє місце в попередньому забігу (47,62) – 42-й підсумковий результат.

2016, Ріо-де-Жанейро (Бразилія)

БУТРИМ Віталій (випускник 2013 року) – легка атлетика, біг на 400 м, 4-тє місце в попередньому забігу (45,92) – 30-й підсумковий результат.

КАШИНА Інна (випускниця 2014 року) – легка атлетика, спортивна ходьба 20 км – 21-ше місце (1:33.15).

ПАВЛОВА Анастасія (випускниця 2019 року) – стрільба з лука, індивідуальні змагання – 17-тє місце (1/32 фіналу – перемога 6:0 над казашкою Луїзою Сайдієвою, 1/16 фіналу – поразка 0:6 від Тан Я-Тінг з Тайваня), командні – 12-тє місце (1/8 фіналу – поразка 2:6 від японок).

СІЧЕНИКОВА Лідія (випускниця 2018 року) – стрільба з лука, індивідуальні змагання – 17-тє місце (1/32 фіналу – перемога 7:1 над грузинкою Хатуною Наріманідзе, 1/8 фіналу – поразка

Анастасія ПАВЛОВА

Світлана САЄНКО та її наставник, заслужений тренер України Юрій ГОЛУБ

Інна КАШИНА

Лідія СІЧЕНИКОВА

2:6 від майбутньої олімпійської чемпіонки Чан Хьо Джін з Південної Кореї), командні – 12-те місце (1/8 фіналу – поразка 2:6 від японок).

Губернатор Сумщини Анатолій ЄПІФАНОВ під час зустрічі з учасниками олімпійських ігор 1998 року в Нагано (Японія) Мариною ПЕСТРЯКОВОЮ (зліва) і Оленою ПЕТРОВОЮ (справа)

Геннадій НІКОН і Олександр УШКАЛЕНКО (обидва в центрі) на урочистому відкритті Олімпійських ігор 1998 року в Нагано

Зимові олімпійські ігри

1998, Нагано (Японія)

ПЕСТРЯКОВА Марина (випусниця 1999 року) – лижні перегони, естафета 4x5 км – 9-те місце.

НІКОН Геннадій (випусник 1999 року) – лижні перегони, 10 км класичним стилем – 60-те місце (31.07,6), 30 км класичним стилем – 38-ме місце (1:42.32,7), гонка переслідування 25 км – 46-те місце (1:12.44,1).

УШКАЛЕНКО Олександр (випусник 1985 року) – лижні перегони, 30 км класичним стилем – 48-ме місце (1:44.15,7), 50 км класичним стилем – 57-ме місце (2:27.09,1).

2002, Солт-Лейк-Сіті (США)

БІЛАНЕНКО Олександр (випусник 2000 року) – біатлон, індивідуальна гонка 20 км – 68-ме місце.

ПЕСТРЯКОВА Марина (випусниця 1999 року) – лижні перегони, 30 км класичним стилем – зійшла.

2006, Турин (Італія)

АНТИПЕНКО (ЗАВАЛІЙ) Тетяна (випусниця 2004 року) – лижні перегони, командний спринт – 8-ме місце в напівфіналі, 10 км класичним стилем – 27-ме місце (30.13,2), дуатлон 15 км (7,5 + 7,5) – 45-те місце (47.18,7), естафета 4x5 км – 8-ме місце.

ОЛЬШАНСЬКИЙ Володимир (випусник 2000 року) – лижні перегони, 15 км класичним стилем – 57-ме місце (42.33,6), 50 км – 62-ге місце (2:16.14,7), естафета 4x10 км – 14-те місце.

ПУЦКО Олександр (випусник 2003 року) – лижні перегони, спринт 1,5 км – 66-те місце, дуатлон 30 км (15 + 15) – 52-ге місце (1:22.37,6), 50 км вільним стилем – зійшов, естафета 4x10 км – 14-те місце.

БІЛАНЕНКО Олександр (випусник 2000 року) – біатлон, спринт – 34-те місце, індивідуальна гонка 20 км – 49-те місце.

СЕМЕРЕНКО Валентина (випусниця 2008 року) – біатлон, індивідуальна гонка 15 км – 46-те місце.

Тетяна АНТИПЕНКО (ЗАВАЛІЙ)

Олександр ПУЦКО і Олексій ПРОХОП (праворуч на першому плані)

Марина АНЦИБОР
і Валентина
СЕМЕРЕНКО

Олександр
БІЛАНЕНКО

Віта СЕМЕРЕНКО

2010, Ванкувер (Канада)

СЕМЕРЕНКО Валентина (випускниця 2008 року) – біатлон, спринт 7,5 км – 22-ге місце, гонка переслідування 10 км – 23-тє місце, індивідуальна гонка 15 км – 13-тє місце, гонка з масового старту 12,5 км – 19-тє місце, естафета 4x6 км – 6-тє місце.

СЕМЕРЕНКО Віта (випускниця 2008 року) – біатлон, спринт 7,5 км – 34-тє місце, гонка переслідування 10 км – 42-ге місце, індивідуальна гонка 15 км – 22-ге місце, естафета 4x6 км – 6-тє місце.

БІЛАНЕНКО Олександр (випускник 2000 року) – біатлон, індивідуальна гонка 20 км – 22-ге місце, естафета 4x7,5 км – 8-ге місце.

АНТИПЕНКО (ЗАВАЛІЙ) Тетяна (випускниця 2004 року) – лижні перегони, гонка переслідування 15 км – 31-ше місце (42.50,7), гонка з масового старту 30 км – 22-ге місце (1:34.32,3), естафета 4x5 км – 14-тє місце.

АНЦИБОР Марина (випускниця 2010 року) – лижні перегони, гонка 10 км – 37-ге місце (27.07,4), гонка переслідування 15 км – зійшла, естафета 4x5 км – 14-тє місце, командний спринт (разом з Катериною Григоренко) – 8-ге місце в напівфіналі – 19.55,6 (1.13,4), не кваліфікувалися.

ПУЦКО Олександр (випускник 2003 року) – лижні перегони, гонка 15 км – 62-ге місце (37.09,8), гонка переслідування 30 км – 52-ге місце (1:24.47,1).

2014, Сочі (Росія)

СЕМЕРЕНКО Віта (випускниця 2008 року) – біатлон, спринт 7,5 км – III місце, естафета 4x6 км, I місце.

СЕМЕРЕНКО Валентина (випускниця 2008 року) – біатлон, естафета 4x6 км – I місце.

АНЦИБОР Марина (випускниця 2010 року) – лижні перегони, спринт – 34-тє місце у кваліфікації, дуатлон 15 км (7,5 + 7,5) – 48-ге місце.

АНТИПЕНКО (ЗАВАЛІЙ) Тетяна (випускниця 2004 року) – лижні перегони, дуатлон 15 км (7,5 + 7,5) – 52-ге місце.

2018, Пхьончхан (Південна Корея)

СЕМЕРЕНКО Віта (випускниця 2008 року) – біатлон, спринт 7,5 км – 14-тє місце, гонка переслідування 10 км – 18-тє місце, індивідуальна гонка 15 км – 63-тє місце, гонка з масового старту – 24-тє місце, естафета 4x6 км – 11-тє місце.

СЕМЕРЕНКО Валентина (випускниця 2008 року) – біатлон, спринт 7,5 км – 46-тє місце, індивідуальна гонка 15 км – 25-тє місце, гонка з масового старту – 19-тє місце.

АНТИПЕНКО (ЗАВАЛІЙ) Тетяна (випускниця 2004 року) – лижні перегони, дуатлон 15 км (7,5 + 7,5) – 45-тє місце, спринт – 56-тє місце у кваліфікації, гонка 10 км вільним стилем – 52-ге місце, командний спринт – останнє місце у напівфіналі, гонка 30 км класичним стилем – 38-ге місце.

АНЦИБОР Марина (випускниця 2010 року) – лижні перегони, спринт – 54-тє місце у кваліфікації, дуатлон 15 км (7,5 + 7,5) – 53-тє місце, гонка 10 км вільним стилем – 46-тє місце, командний спринт – останнє місце в напівфіналі.

I Європейські олімпійські ігри

2015, Баку (Азербайджан)

Ідея розширення спектру комплексних змагань під егідою МОК належить голові Європейського олімпійського комітету Патріку Джозефу Хіккі, а рішення про проведення першої європейської олімпіади було прийнято 8 грудня 2012 року в Римі на 41-й Генеральній асамблеї Європейського олімпійського комітету.

I Європейські ігри відбулися в Баку з 12 по 28 червня 2015 року. 6200 атлетів з 50 країн Старого Світу розіграли 253 комплек-

Світлана САЄНКО
(праворуч)

ти нагород у змаганнях з 20 видів спорту, при цьому в 11 видах програми Європейської олімпіади розігрувалися ліцензії на літні олімпійські ігри 2016 року в Ріо-де-Жанейро.

Серед учасників цих престижних змагань було четверо представників Сумського інфізкульту, троє з яких стали призерами Європейських ігор.

САЄНКО Світлана (випускниця 2003 року) – вільна боротьба (у складі збірної Молдови), категорія 75 кг – III місце (1/8 фіналу – перемога 9:2 над естонкою Епп Мае, 1/4 фіналу – поразка 0:9 від росіянки Єкатерини Букіної, втішна сутичка за вихід до «бронзового» фіналу – перемога 12:0 над полькою

Анастасія
ПАВЛОВА

Іван КАТКОВ

Лідія СІЧЕНИКОВА

Діаною Осоцькою, поєдинок за бронзову нагороду – перемога 10:3 над туркенею Ясмін Адар).

ПАВЛОВА Анастасія (випускниця 2019 року) – стрільба з лука, командні змагання (разом з Лідією Січениковою і Веронікою Марченко) – III місце (в 1/4 фіналу – перемога 5:4 над збірною Грузії, в 1/2 фіналу – поразка 3:5 від збірної Білорусії, у фіналі за бронзові нагороди – перемога 5:4 над збірною Росії); індивідуальні змагання – в 1/32 фіналу перемога 6:0 над молдаванкою Александрою Міркою, в 1/16 фіналу перемога 6:2 над словачкою Александрою Лонговою і в 1/8 фіналу поразка 5:6 від ізраїльтянки Євангелії Псарри).

КАТКОВ Іван (випускник 2005 року) – настільний теніс, одиночний розряд – у першому раунді поразка 0:4 (5:11, 3:11, 3:11 і 7:11) від словенця Бояна Токіча; командні змагання – у першому раунді поразка 0:3 від збірної Швеції (пара Іван Катков – Ярослав Жмуденко поступилася 6:11, 7:11 і 4:11 парі Йон Перссон – Пар Герелл).

СІЧЕНИКОВА Лідія (випускниця 2018 року) – стрільба з лука, командні змагання (разом з Анастасією Павловою і Веронікою Марченко) – III місце (в 1/4 фіналу – перемога 5:4 над збірною Грузії, в 1/2 фіналу – поразка 3:5 від збірної Білорусії, у фіналі за бронзові нагороди – перемога 5:4 над збірною Росії).

Заслужені майстри спорту

Для того щоб стати «заслуженим майстром», мало бути атлетом світового класу. Вища відзнака для спортсмена – свідчення особливого статусу і здатність зробити дві речі. Перша – яскраво спалахнути від «Божої іскри» на спортивно-му небосхилі, аби відблиск цього полум'я був помітним далеко поза межами країни. Друга – сяяти не один сезон, викликаючи захоплення своїм незрівняним талантом, терпінням, прагненням перемоги і готовністю не раз і не два здобути її в боротьбі з найкращими атлетами планети. Таких атлетів серед студентів республіки небагато, і кожен з них – неповторний діамант¹.

2000 – ШЕВЕЛЬ Ігор (випускник 2003 року) – дворазовий чемпіон (1997, 1999) і бронзовий призер (1995) чемпіонату світу за версією WAKO у розділі фулконтакт; дворазовий чемпіон Європи в розділі лоу-кік (1996, 1998) з кікбоксингу.

Олег ГУСЕВ

Ігор ШЕВЕЛЬ

¹ Спортивні досягнення атлетів вказані на момент присвоєння почесного звання.

2002 – БУРМІСТРОВА Катерина (випусниця 2002 року) – чемпіонка світу (2002); переможниця розіграшу Кубка світу (2002) з вільної боротьби.

2004 – САЄНКО Світлана (випусниця 2003 року) – срібна (2002, 2004) і бронзова (2001) призерка чемпіонатів Європи з вільної боротьби. На олімпійських іграх в Афінах (2004) посіла 4-те місце у ваговій категорії 72 кг.

2006 – ГУСЕВ Олег (випускник 2006 року) – гравець київського «Динамо» і національної збірної України з футболу. Чвертьфіналіст чемпіонату світу (2006), чемпіон (2004) і срібний (2005, 2006) призер чемпіонатів України, володар Кубка (2005, 2006) і Суперкубка України (2004), кращий футболіст України (2005).

Світлана САЄНКО

Катерина БУРМІСТРОВА

Денис ПОЯЦИКА

Валентина і Віта СЕМЕРЕНКО зі своїм тренером у національній збірній, заслуженим тренером України Григорієм ШАМРАЄМ

Сергій ГУЗЕВ
(у центрі)

2006 – ПОЯЦИКА Денис (випускник 2008 року) – срібний (2005) і бронзовий (2006) призер розіграшів Кубка світу; чемпіон Європи (2006) з боксу.

2008 – СЕМЕРЕНКО Валентина (випускниця 2008 року) – срібна призерка чемпіонату світу (2008); чемпіонка (2008) і бронзова (2007) призерка чемпіонатів Європи з біатлону.

2008 – СЕМЕРЕНКО Віта (випускниця 2008 року) – срібна призерка чемпіонату світу (2008); чемпіонка (2008), срібна (2007) і бронзова (2007) призерка чемпіонатів Європи з біатлону.

2009 – ГУМЕНЮК Антон (рік вступу – 2016) – срібний призер Всесвітніх ігор незрячих (2007); чемпіон світу (2008); срібний призер чемпіонату Європи (2009) з футзалу серед атлетів з вадами зору.

В'ячеслав
ТІМОФЄЄВ
зі своїм
наставником,
заслуженим
тренером
України Віктором
ЧИЧИКАЛОВИМ

2010 – ГУЗЕВ Сергій (випускник 2013 року) – бронзовий призер Всесвітніх ігор з єдиноборств (2010); чемпіон (2010), срібний (2006) і бронзовий (2008) призер чемпіонатів світу; володар Кубка світу (2008); чемпіон I Європейських ігор з єдиноборств (2007) з панкратіону.

2011 – БІЛАНЕНКО Олександр (випускник 2000 року) – бронзовий призер чемпіонату світу в естафеті (2011); чемпіон (2003) і триразовий срібний (2002, 2005, 2006) призер чемпіонатів Європи з біатлону; чоти-

Олександр
БІЛАНЕНКО
(другий праворуч)

риразовий чемпіон (2003, 2007) і п'ятиразовий срібний призер чемпіонатів світу (1998, 2007, 2011), чемпіон і срібний призер чемпіонату Європи (2007) з літнього біатлону.

2012 – ТІМОФЄЄВ В'ячеслав (випускник 2007 року) – чемпіон (1996) і дворазовий срібний призер (1993) чемпіонатів світу; чемпіон Європи (1994) з кікбоксингу.

2013 – БАРАНОВ Дмитро (випускник 2014 року, заочне відділення) – чемпіон (2011–2013), срібний призер (2010, 2011) чемпіонатів світу; переможець розіграшу Кубка світу (2013); чемпіон (2009–2013) і бронзовий призер (2013) чемпіонатів Європи з панкратіону.

2013 – ВИСОЦЬКИЙ Олександр (випускник 2013 року) – чемпіон Всесвітніх ігор з єдиноборств (2010); триразовий чемпіон

Дмитро БАРАНОВ

Олександр
ВИСОЦЬКИЙ зі
своїм тренером,
заслуженим
тренером України
Володимиром
ГОРДІЄНКОМ

Віктор ТЕСЦОВ

світу (2010, 2011, 2012); володар Кубка світу (2009); чемпіон і срібний призер чемпіонату Європи (2012), чемпіон світу серед молоді (2009) з панкратіону.

Лідія СІЧЕНИКОВА

2013 – ТЕСЦОВ Віктор (випускник 2015 року) – срібний призер Всесвітніх ігор з неолімпійських видів спорту (2013); чемпіон (2012) і дворазовий срібний призер (2009, 2011) чемпіона-

Анастасія ПАРВЛОВА

тів світу; чемпіон Європи серед юнаків (2007); неодноразовий рекордсмен світу, володар понад 50 рекордів України з пауерліфтингу IPF у суперважкій вазі в окремих вправах і в сумі триборства (кращі результати: присідання – 445 кг, жим лежачи – 370 кг, тяга – 360 кг, сума – 1170 кг).

2015 – СКОТНІКОВ Роман (випускник 2005 року) – чемпіон Всесвітніх ігор незрячих (2015); чемпіон (2008), дворазовий срібний (2011, 2013) і бронзовий (2014) призер чемпіонатів світу; срібний (2009) і бронзовий (2012) призер чемпіонатів Європи з футзалу серед атлетів з вадами зору.

2015 – ФІЛЬ Максим (випускник 2014 року) – чемпіон Всесвітніх ігор незрячих (2015); чемпіон (2008), срібний (2011) і бронзовий (2014) призер чемпіонатів світу; срібний призер чемпіонату Європи (2009) з футзалу серед атлетів з вадами зору.

2016 – ПАРВЛОВА Анастасія (випускниця 2019 року) – бронзова призерка I Європейських олімпійських ігор (2015) в командних змаганнях; чемпіонка Європи в командних змаганнях, дворазова бронзова призерка чемпіонату Європи (2016) у міксті і парних змаганнях зі стрільби з лука.

2016 – СІЧЕНИКОВА Лідія (випускниця 2018 року) – бронзова призерка I Європейських олімпійських ігор (2015) в командних змаганнях; чемпіонка Європи в командних і бронзова призерка в парних змаганнях (2016) зі стрільби з лука.

2017 – ШВЕЦЬ Вадим (випускник 2012 року) – чемпіон Всесвітніх ігор незрячих (2015); чемпіон (2017), срібний (2014) і бронзовий (2013) призер чемпіонатів світу; бронзовий призер чемпіонату Європи (2012), володар Кубка Європи (2015) з футзалу серед атлетів з вадами зору.

Вадим ШВЕЦЬ (третій ліворуч у верхньому ряду), **Роман СКОТНІКОВ**, **Максим ФІЛЬ**, **Антон ГАВРИЛЕНКО**, **Антон ГУМЕНЮК** (зліва направо у нижньому ряду) і головний тренер збірної України з футзалу **Микола ЧХАЙЛО** (крайній праворуч у верхньому ряду) – чемпіони світу за програмою Всесвітніх ігор незрячих 2015 року

Висока оцінка вагомих досягнень

2018 – ГОРОБЕЦЬ Кирило (випускник 2017 року) – чемпіон світу серед юніорів (2013) і дорослих (2015), срібний (2017) і бронзовий призер чемпіонату світу (2015–2018); переможець (2018) і дворазовий бронзовий призер розіграшу Кубка світу (2013); чемпіон (2013–2016, 2018), срібний (2015–2017) і бронзовий призер (2017) чемпіонатів Європи з панкратіону.

2018 – СКРИПНИК Світлана (випускниця 2017 року) – чемпіонка (2015, 2017), срібна (2014, 2015, 2018) і бронзова (2014, 2017, 2018) призерка чемпіонатів світу; переможниця (2015, 2018) і срібна призерка розіграшів Кубка світу (2015); чемпіонка (2015, 2018) і срібна призерка чемпіонатів Європи (2015, 2018) з панкратіону.

2020 – ХОМЕНКО Олександр (випускник 2013 року) – срібний (2006, 2009) і бронзовий (2007, 2009) призер чемпіонатів Європи серед кадетів з тхеквондо (WTF); семиразовий чемпіон і чотириразовий срібний призер чемпіонатів світу (2015–2019) з військово-спортивного багатоборства.

2020 – ГАВРИЛЕНКО Антон (випускник 2018 року) – чемпіон Всесвітніх ігор незрячих (2015); чемпіон світу (2017, 2019); чемпіон Європи (2016, 2018); володар Кубка Європи (2015) з футболу серед атлетів з вадами зору.

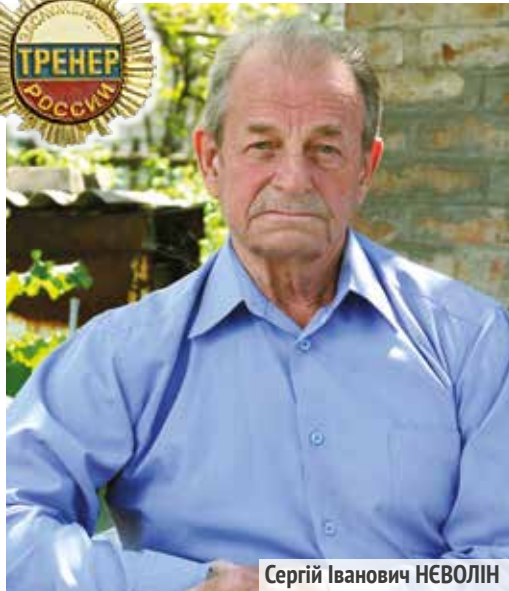
2020 – СЧАСНИЙ Артем (рік вступу до магістратури – 2020) – чемпіон світу (2017, 2019); чемпіон (2016, 2018) і срібний призер (2009) чемпіонатів Європи з футболу серед атлетів з вадами зору.

Не секрет, що вагомим стимулом плідної і багаторічної праці для творчої особистості є належна оцінка й публічне визнання суспільством її професійних досягнень. Існуюча в країні система заохочення неординарних особистостей дозволяє відзначити успіхи людини в будь-якій сфері життя. Для Навчально-наукового інституту фізичної культури Сумського педуніверситету, який готує майбутніх спортивних тренерів і викладачів фізичної культури, надзвичайно важливо мати високопрофесійних педагогів, які б власними успіхами надихали своїх учнів, були прикладом натхненної праці, що неодмінно дасть свої плоди.

Серед працівників інституту багато таких людей, які удостоєні почесного звання «заслужений» – найвищої оцінки професійної майстерності, свідчення вагомих особистих досягнень і звершень справжнього фахівця. Одні прийшли до інституту, вже маючи високу відзнаку, інші стали визнаними майстрами своєї справи, плідно працюючи в навчальному закладі.

Цікаво й досить показово, що, крім суто «профільного» і найбільш поширеного звання «Заслужений тренер України», серед випускників і викладачів інституту різних років є й люди з подібною російською відзнакою, «заслужені» працівники фізичної культури і спорту, культури, лікарі, журналісти. Словом, нам є ким пишатися й на кого рівнятися!

Олександр
ХОМЕНКО
(у центрі)

Сергій Іванович НЕВОЛІН

У 1987–1993 роках старшим викладачем кафедри теорії та методики фізичної культури, а згодом — заступником декана факультету фізичного виховання працював **Сергій Іванович НЕВОЛІН**. З 1975 року він — «Заслужений тренер Росії» за підготовку трьох чемпіонів Спартакіади народів Радянського Союзу зі стрибків на лижах з трампліна. Змінивши за п'ять років свердловську прописку на сумську, підготував першого і єдиного серед українців чемпіона СРСР зі стрибків на лижах з трампліна Валерія Савіна, а також срібного призера чемпіонату Радянського Союзу серед юніорів Володимира Вдовенка. Пішов з життя Сергій Іванович у 2013 році...

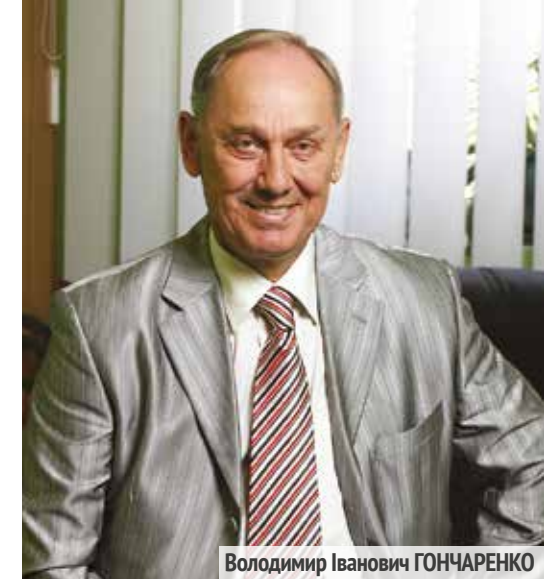

Першим, хто був удостоєний звання «Заслужений тренер України» серед викладачів Навчально-наукового інституту фізичної культури, став завідувач кафедри олімпійського і професійного спорту **Володимир Іванович ГОНЧАРЕНКО**. Наприкінці 1970-х років саме він був засновником і головним тренером жіночої хокейної команди, сформованої на базі педагогічного інституту, яку згодом вивів до вищої ліги чемпіонату Радянського Союзу. У ній суперницями сумського «Буревісника» впродовж кількох сезонів були команди столиць союзних республік колишнього Союзу, які мали значно кращі умови підготовки і фінансові можливості. Після пониження сумських хокеїсток у класі в 1988 році Володимир Іванович був відсторонений від керівництва команди, але вже за кілька років створив новий колектив — «ОССА-Педінститут», згодом — «СБТС», який успішно конкурував з його колишніми вихованками. Збірна команда України, у складі якої грали підопічні Гончаренка, у 1991 році стала чемпіоном Радянського Союзу серед молоді, за що наставник сумських хокеїсток і був удостоєний високого звання.

У тому самому 1991 році диплом випускника заочного відділення тодішнього факультету фізичного виховання одержав **Віктор Васильович ШЕВЦОВ**. Його вихованка Тетяна Рудь у 1997 році стала першою в історії спорту Сумщини й України чемпіонкою світу з біатлону серед юніорок, за що її наставник був удостоєний почесного звання «Заслужений тренер України». На жаль, у 2009 році він надто передчасно пішов з життя у розквіті свого тренерського таланту...

Віктор Васильович ШЕВЦОВ

Володимир Іванович ГОНЧАРЕНКО

Не менш плідно, ніж свого часу Володимир Гончаренко, працювали з сумськими хокеїстками ще двоє фахівців. Один з перших випускників факультету фізичного виховання 1984 року, а нині — доцент кафедри теорії та методики спорту **Віталій Олександрович ЛАПИЦЬКИЙ** у 1995 році разом з **Миколою Сергійовичем ШАПОВАЛОМ** (випускником магістратури 2007 року) здійснили вояж до бельгійського Брюсселя, де вивели сумчанок з «Демпурга» до елітної вісімки в розіграші Кубка володарів Кубків європейських країн.

Один із перших і найдосвідченіших викладачів Інституту фізичної культури **Василь Леонтійович ПРОКОПОВ** ще в 1977 році набрав необхідні «залікові бали» для присвоєння почесного звання. Саме його вихованець Олександр Растопін став того року четвертим на чемпіонаті світу з біатлону. Крім того, ще четверо вихованців Василя Леонтійовича в середині 1970-х років відзначилися на престижних змаганнях. Так, Віктор Бондаренко і Євген Малоштан здобули, відповідно, «срібло» і «бронзу» чемпіонату Радянського Союзу в змаганнях з «малокаліберного» біатлону, Олександр Болтов виборов бронзову нагороду чемпіонату України, а Микола Василега був срібним призером чемпіонату

Василь Леонтійович ПРОКОПОВ

Віталій
Олександрович
ЛАПИЦЬКИЙ

Микола Сергійович
ШАПОВАЛ

ЦР «Локомотив». На жаль, через бюрократичні перепони документам на присвоєння почесного звання «не дали ходу». Однак наприкінці 1990-х серед вихованців Прокопова з'явилася Тетяна Литовченко, яка стала чемпіонкою світу з літнього біатлону серед юніорок, здобувала нагороди в дорослій команді. Майстри спорту в цей самий період стали ще троє вихованок Прокопова — Олена Павленко, Марина Тернюк і Юлія Тверезовська. Тож «за сукупністю» своїх тренерських досягнень Василь Леонтинович у 2001 році здобув заслужену відзнаку.

Одна з провідних майстринь спортивної ходьби Радянського Союзу, володарка Кубка СРСР на дистанції 10 км 1985 року, майстер спорту міжнародного класу **Раїса Федорівна СИНЯВІНА**,

Раїса Федорівна СИНЯВІНА

Юрій Миколайович ГОЛУБ

Сергій Анатолійович ЛАЗОРЕНКО

яка після завершення спортивної кар'єри почала кар'єру тренерську, виховала цілу плеяду скороходів світового класу. Серед них — майстри спорту міжнародного класу Олексій і Людмила Шелест, а також Олена Мірошниченко, успішні виступи яких на республіканській і міжнародній арені принесли Раїсі Федорівні звання «Заслужений тренер України».

Не залишилися непоміченими успіхи **Юрія Миколайовича ГОЛУБА**, який став заслуженим тренером України за підготовку цілої плеяди майстрів вільної боротьби, серед яких — заслужені майстри спорту Світлана Саєнко і Катерина Бурмістрова, майстри спорту міжнародного класу Юрій Голуб, Дмитро Комісар, кілька десятків майстрів спорту, які досягли помітних успіхів на міжнародній арені.

Подальші багаторічні успіхи Катерини Бурмістрової на європейській арені пов'язані ще з одним її наставником — нинішнім завідувачем кафедри спортивних дисциплін і фізичного виховання, кандидатом наук з фізичного виховання і спорту, доцентом **Сергієм Анатолійовичем ЛАЗОРЕНКОМ**, який до звання «Заслужений тренер України» додав вищу професійну відзнаку, ставши у 2019 році заслуженим працівником фізичної культури і спорту України.

Старший син Юрія Миколайовича Голуба — один із найтитлованиших борців вільного стилю Сумщини серед чоловіків **Юрій Юрійович ГОЛУБ**, схоже на те, вирішив не відставати від батька в тренерських досягненнях. Саме він сприяв вступу до Навчально-наукового інституту фізичної культури першого іноземця серед борців вільного стилю — ізраїльтянина Юрія

Юрій Юрійович
ГОЛУБ

Анатолій Іванович
СЕМЕНЕЦЬ

Калашникова, який у 2017 році виборов «бронзу» чемпіонату світу серед молоді, саме він став наставником найтитулованіших сумоїстів Сумщини Миколи Кожухова, Станіслава Левенка і Миколи Грінченка, за успіхи яких на міжнародній арені, як і Голубстарший, у квітні 2017 року був удостоєний звання «Заслужений тренер України».

Випускник факультету фізичного виховання 1995 року **Анатолій Іванович СЕМЕНЕЦЬ** став тим, хто спромігся розгледіти в скромному й працювиту 10-річному хлопчику зі Степанівки Сумського району майбутню футбольну «зірку». Мова про Олега Гусєва, який перші п'ять років своєї футбольної кар'єри тренувався під керівництвом Анатолія Івановича. З 17 років Гусєв грав за сумський «Фрунзенець-Лігу-99», де його помітив наставник столичного «Арсенала» В'ячеслав Грозний. Але «каноніром» Олег був лише рік, пов'язавши свою подальшу кар'єру з київським «Динамо», якому віддав 15 років, зігравши за білосиніх 443 матчі і забивши 96 м'ячів. За національну збірну Гусєв зіграв 98 матчів, ставши автором 13 голів. Найголовніший же гол у своїй кар'єрі випускник інституту фізичної культури СумДПУ оформив у серії пенальті матчу зі швейцарцями, який вивів команду Олега Блохіна до чвертьфіналу чемпіонату світу 2006 року. Невдовзі після цього Олег Гусєв став заслуженим майстром спорту, а його перший тренер Анатолій Семенець — заслуженим тренером України.

Успіхи футзальної збірної України серед атлетів з вадами зору — чемпіона (2015) і срібного призера (2007) Всесвітніх ігор незрячих; чемпіона (2008, 2015, 2017, 2019) і срібно-

Микола Борисович
ЧХАЙЛО та Ігор
Миколайович
КРАВЧЕНКО

Володимир
Васильович
ГЛАДОВ

го (2007, 2011, 2013) призера чемпіонатів світу; чемпіона (2016, 2018), срібного (2009) і бронзового призера (2012, 2014) чемпіонатів Європи, володаря Кубка Європи (2015) пов'язані з доцентом кафедри теорії та методики спорту **Миколою Борисовичем ЧХАЙЛОМ** і старшим викладачем цієї кафедри **Ігорем Миколайовичем КРАВЧЕНКОМ**.

З 2010 року до проведення тренувального процесу українських футзалістів з вадами зору і поліпшення техніко-тактичної підготовки національної збірної за умов загострення конкуренції на світових і європейських чемпіонатах заслужені тренери України Микола Чхайло і Ігор Кравченко запросили ще одного викладача кафедри теорії та методики спорту — **Володимира Васильовича ГЛАДОВА**. Маючи неабиякий досвід роботи з багатьма футзальними командами Сумщини, він помітно покращив командний стиль гри збірної, урізноманітивши тактичний арсенал українців. Після перемоги національної збірної на Всесвітніх іграх незрячих 2015 року Володимир Васильович теж удостоєний звання «Заслужений тренер України».

А досягнення сумських майстрів панкратіону в чемпіонатах і розіграшах Кубка світу, чемпіонатах Європи дали підстави для присвоєння звання «Заслужений тренер України» нинішньому завідувачу кафедри теорії та методики фізичної культури, доктору наук з фізичного виховання і спорту, професору **Олександру Анатолійовичу ТОМЕНКУ** і доценту цієї кафедри, головному тренеру національної збірної з панкратіону **Сергію Вікторовичу ЧЕРЕДНІЧЕНКУ**.

Один з кращих панкратіоністів України, майстер спорту міжнародного класу, випускник 2004 року, згодом — старший тренер з панкратіону обласної ради ФСТ «Динамо» **Олександр Михайлович СІТАЛО** успішні виступи в спорті вищих досягнень поєднує з плідною тренерською діяльністю. Його вихованка

Олександр
Анатолійович
ТОМЕНКО

Сергій Вікторович
ЧЕРЕДНІЧЕНКО

Олександр
Михайлович
СІТАЛО

Світлана Іванівна
БАЙДА

Павло Михайлович
МОГИЛЬНИКОВ

Євген
Володимирович
ЗЕРНОВ

Вікторія Фролова впродовж 2007–2009 рр. стала володаркою Кубка світу, чемпіонкою Європи і I Європейських ігор з панкратіону, за що була удостоєна звання майстра спорту міжнародного класу, а її наставник у 2010 році став заслуженим тренером України.

До плеяди заслужених тренерів України з панкратіону увійшли також **Євген Володимирович ЗЕРНОВ** і майстер спорту СРСР з вільної боротьби **Володимир Володимирович ГОРДІЄНКО**. Перший удостоєний високого звання за багаторічні успіхи на палестрі Дмитра Баранова – заслуженого майстра спорту, одного з найтитулованіших панкратіоністів України, неодноразового чемпіона світу і Європи. Другий став заслуженим тренером України за підготовку шістьох чемпіонів світу і Європи та сімох призерів світових і європейських чемпіонатів з панкратіону і бойового самбо, кращий серед яких – заслужений май-

Володимир
Володимирович
ГОРДІЄНКО зі
своїм кращим
вихованцем
Олександром
ВИСОЦЬКИМ

Євген Васильович
СОЛОНЕНКО

Оксана Євгенівна
КВІТЧЕНКО

Валерій Іванович
САМОДАЙ

стер спорту, чемпіон Всесвітніх ігор з єдиноборств, триразовий чемпіон світу і чемпіон Європи, володар Кубка світу Олександр Висоцький. А у 2016 році тренер-викладач Сумської обласної ДЮСШ системи освіти Володимир Гордієнко удостоєний вищої професійної відзнаки – звання «Заслужений працівник фізичної культури і спорту України».

Одна з перших випускниць заочного відділення 1989 року **Світлана Іванівна БАЙДА** свого часу знайшла серед краснопільських дівчаток двох сестер, які згодом не раз славили Сумщину й Україну своїми перемогами на лижні й стрільбищах. Мова про олімпійських чемпіонок Сочі Валентину і Віту Семеренко, які ще в юніорському віці у 2005–2008 роках неодноразово ставали призерками молодіжного чемпіонату світу як з класичного, так і з літнього біатлону. А Світлана Іванівна у 2007 році за успіхи своїх вихованок удостоєна звання «Заслужений тренер України».

Багаторічний завідувач сектору фізичної культури і спорту ПАТ «Сумхімпром» **Павло Михайлович МОГИЛЬНИКОВ**, який одержав диплом випусника 1990 року, відзначений високим званням за підготовку чотирьох майстрів спорту міжнародного класу з пауерліфтингу, троє з них – Віктор Піскунов, Іванна Голубцова і Віталій Мацак – випускники інституту фізкультури різних років.

У 2009 році заслуженими тренерами України стали колишні випускники факультету фізкультури **Євген Васильович СОЛОНЕНКО, Оксана Євгенівна КВІТЧЕНКО і Валерій Іванович САМОДАЙ**. Серед вихованців першого – чемпіон світу і Європи зі стрільби з лука серед юніорів Дмитро Шаматрін, майстри спорту міжнародного класу Микита Шишкін, Олександр Скачок, срібний призер чемпіонату Європи в командних змаганнях чоловіків Владислав Ліснюк, бронзова призерка всесвітньої

Юрій
Володимирович
ДМИТРЕНКО

Світлана
Миколаївна
МАКАЄВА

універсиади в парних змаганнях жінок Ірина Хочіна. Оксана Квітченко підготувала дворазову бронзову призерку юніорських чемпіонатів світу з боротьби самбо Богдану Василенко та чемпіонку світу з боротьби самбо серед юніорок і бронзову призерку чемпіонату Європи з боротьби дзюдо, згодом – кандидата педагогічних наук, доцента кафедри теорії та методики спорту Ірину Скрипку. Щодо Валерія Самодая, то він привів до звання чемпіона світу і Європи з пляжного волейболу серед юніорів і молоді свого сина-тезку Валерія. Необхідно додати, що за багаторічну сумлінну працю та вагомий особистий внесок у розбудову й розвиток українського волейболу та з нагоди 90-річчя розвитку цього виду спорту в Україні віце-президент ФВУ, голова комісії з пляжного волейболу Валерій Самодай-старший у червні 2015 року нагороджений «Почесним знаком ФВУ» II ступеня.

Завершивши спортивну кар'єру, випускник 1994 року **Юрій Володимирович ДМИТРЕНКО** став одним з провідних тренерів України з біатлону. Серед його підопічних, зокрема, заслужений майстер спорту Олександр Біланенко і майстер спорту міжнародного класу Олег Бережний. Останній у 2005 році став чемпіоном Європи серед юніорів у спринті, а у 2010 році вже серед дорослих здобув срібну нагороду континентального чемпіонату на дистанції 20 км. Саме за цей успіх Бережного його тренер того самого року був удостоєний звання «Заслужений тренер України».

З тренерською діяльністю **Світлани Миколаївни МАКАЄВОЇ** (у 1983 році вона закінчила факультет мистецтв тодішнього педінституту, а у 2015 році – Навчально-науковий інститут фізичної культури за спеціальністю «Фізичне виховання») пов'язана чвертьвікова епоха розвитку сумського хокею на траві. Очоливши в 1996 році тренерський колектив СДЮШОР «Динамо», Світлана Миколаївна доклала величезних зусиль для формування

команди, здатної не лише гідно конкурувати з кращими європейськими клубами та національними збірними, а й перемагати їх. В активі вихованок заслуженого тренера України Світлани Макаєвої «бронза» чемпіонату світу і «золото» чемпіонату Європи, а також срібні і бронзові нагороди розіграшів Кубка європейських чемпіонок з індорхокею. Необхідно додати, що Світлана Миколаївна стала повним кавалером почесної відзнаки Сумської ради «За заслуги перед містом» і у 2017 році удостоєна почесного звання «Заслужений працівник фізичної культури і спорту України».

У січні 2010 року національна жіноча збірна України з індорхокею, у складі якої виступали лише гравці «Сумчанки», у німецькому Дуйсбургу стала автором сенсації європейського масштабу, виборовши золоті нагороди на чемпіонаті Європи. Показово, що в 14 попередніх розіграшах найпочеснішого європейського трофею для національних збірних 13 перемог здобули німкені. Разом з головним тренером національної збірної, заслуженим тренером України Світланою Макаєвою радість цього визначного успіху по праву розділили її колеги з хокейної динамівської СДЮШОР, випускниці колишнього факультету **Тетяна Іванівна КАЛТИПАН (ГІЛЕНКО), Наталія Олексіївна КУКАРИНА (ПЕТРИЧЕНКО) і Вікторія Миколаївна МАТВЄЄНКО**. Свого часу вони залучили до занять хокеєм на траві тих дівчат, які згодом успішно виступали в складі національної збірної на чемпіонаті світу і Європи, а також у складі «Сумчанки» в розіграшах Кубка європейських чемпіонок з індорхокею. Крім того, Тетяна Калтипан нагороджена Почесною відзнакою Сумської міської ради «За заслуги перед містом» II і III ступеня.

Вікторія
Миколаївна
МАТВЄЄНКО,
Тетяна Іванівна
КАЛТИПАН
(ГІЛЕНКО) і
Наталія Олексіївна
КУКАРИНА
(ПЕТРИЧЕНКО)

Один із перших випускників факультету фізичного виховання — **Леонід Миколайович ТКАЧЕНКО** став автором досягнення, перевершити яке буде досить складно. Він удостоєний звання «Заслужений тренер України» одразу у двох видах спорту — вільній боротьбі і панкратіоні. У далекому вже 1992 році його вихованець Давид Бічінашвілі став срібним призером чемпіонату світу серед молоді, згодом здобувши три бронзові медалі чемпіонатів Європи серед дорослих. Того самого 1992 року інший борець вільного стилю — Ніко Бегашвілі здобув срібну медаль юнацького чемпіонату Європи. Третьою «зіркою» серед борців — вихованців Леоніда Миколайовича став дворазовий призер розіграшів Кубка світу, майстер спорту міжнародного класу Дмитро Комісар. Щодо панкратіону, то серед численних вихованців Леоніда Ткаченка — найтитулованіший атлет України, заслужений майстер спорту Сергій Гузєв, володар вищих нагород чемпіонатів світу і Європи, всесвітніх і європейських ігор з єдиноборств.

Однорупник Леоніда Ткаченка **Сергій Васильович ХОМЕНКО** свою практичну тренерську діяльність присвятив одному з видів східних бойових мистецтв — тхеквондо (WTF). 2011 року він став заслуженим тренером України за підготовку свого сина Олександра — чотириразового призера чемпіонатів Європи серед кадетів (2006—2009), а також бронзової призерки чемпіонату Європи серед кадетів 2007 року Яни Бокової. А 2017 року до Дня Конституції України старший викладач (нині — завідувач) кафедри фізичного виховання Сумського національ-

Леонід Миколайович ТКАЧЕНКО (праворуч) зі своїм сином, чемпіоном України Дмитром і дядьком, одним із ветеранів вільної боротьби на Сумщині Віктором ТКАЧЕНКОМ

ного аграрного університету Сергій Хоменко Указом Президента України удостоєний звання «Заслужений працівник фізичної культури і спорту України».

Помітних успіхів досяг і син Сергія Васильовича **Олександр Сергійович ХОМЕНКО** — майстер спорту міжнародного класу з тхеквондо (WTF), а також заслужений майстер спорту, неодноразовий чемпіон і призер чемпіонатів світу з військово-спортивного багатоборства. Випускник бакалаврату 2013 року, а згодом — аспірантури СумДПУ імені А.С. Макаренка, він наприкінці 2019 року у Львівському державному університеті фізичної культури імені Івана Боберського успішно захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту. А у 2019 році за підготовку трьох майстрів спорту міжнародного класу і шести майстрів спорту України став заслуженим тренером України з військово-спортивного багатоборства.

Випускник Сумського інфізкульту 2002 року, полтавчанин **Костянтин Володимирович СЕМЕНЯГА** заслуженим тренером України з боксу став після того, як його син Микола (згодом теж випускник Інституту фізичної культури) у 2001 році здобув «золото» на чемпіонатах світу і Європи серед кадетів. Працюючи в рідній Полтаві, Костянтин Володимирович виховав не одне покоління боксерів світового класу.

Випускник інституту фізичної культури 2015 року — майстер спорту з пауерліфтингу, бронзовий призер чемпіонату Європи WPC 2008 року глухівчанин **Фелікс Володимирович КОЛТАКОВ** удостоєний звання «Заслужений тренер України» у 2011 році за успіхи кращих своїх вихованців — заслуженого майстра спорту, чемпіона і рекордсмена світу і Європи, неодноразового призера світових і європейських чемпіонатів з пауерліфтингу Андрія Кримова і рідного брата Миколи Колтакова — теж випускника інституту фізкультури, майстра спорту міжнародного

Сергій Васильович ХОМЕНКО

Олександр Сергійович ХОМЕНКО

Костянтин Володимирович СЕМЕНЯГА

класу, чемпіона світу з жиму WUAP 2008 року, відомого спортивного журналіста, з лютого 2015 року — головного редактора журналу «Железний мир». А за останні кілька років Фелікс Володимирович підготував ще одну «зірку» — майстра спорту міжнародного класу, неодноразового чемпіона світу і Європи серед юнаків і юніорів, рекордсмена світу і Європи Артура Зальотова.

Третім на Сумщині заслуженим тренером України з пауерліфтингу після Павла Могильникова і Фелікса Колтакова став у 2013 році старший викладач кафедри теорії і методики фізичної культури, майстер спорту з цього неолімпійського виду **Андрій Дмитрович КРАСИЛОВ** — один з тих, хто в складі тренерської бригади доклав зусиль для підготовки заслуженого майстра спорту криворожця Віктора Тесцова. В активі останнього — неодноразові перемоги на чемпіонатах світу і Європи IPF, кілька рекордів світу, а також понад 50 рекордів України як у класичному триборстві, так і в окремих вправах суперважкої категорії. Крім того, серед вихованців Андрія Дмитровича є й представники Сумщини — чемпіонка та неодноразова призерка чемпіонатів світу і Європи серед юніорок з жиму, студентка сумського інфізкульту, майстер спорту міжнародного класу Анна Рикун і випускник педагогічного університету, срібний призер чемпіонату світу з жиму серед юнаків, дворазовий рекордсмен світу з жиму серед юнаків у ваговій категорії 66 кг Вадим Сорока.

За останні кілька років старший викладач кафедри спортивних дисциплін і фізичного виховання, заслужений тренер України **Микола Павлович ГУДИМ** підготував трьох майстрів спорту міжнародного класу і п'ятьох майстрів спорту з легкої атлети-

Брати Микола і Фелікс КОЛТАКОВИ

Андрій Дмитрович КРАСИЛОВ

Микола Павлович ГУДИМ

Володимир Вікторович ЗАТИЛКІН

Серед вихованців Євгена Анатолійовича ЛІТОВЦЕВА багато чемпіонів і призерів чемпіонатів світу і Європи серед атлетів з вадами опорно-рухового апарату

ки. Серед його кращих учнів — чемпіон Всесвітньої універсиади 2003 року зі стрибків у довжину Валерій Васильєв, срібний призер чемпіонату Європи серед молоді в бігові на 400 м, учасник олімпійських ігор 2012 року в Лондоні і 2016 року в Ріо-де-Жанейро, рекордсмен України в бігові на 400 м як на змаганнях просто неба, так і під дахом Віталій Бутрим, чемпіонка Всесвітньої універсиади 2013 року в естафеті 4x100 м, член

національної олімпійської команди на іграх у Лондоні Вікторія Кашєєва (П'ятаченко).

Доцент кафедри теорії та методики фізичної культури **Володимир Вікторович ЗАТИЛКІН** — один з тих, хто свого часу був серед перших викладачів новоствореного факультету фізичного виховання, очолював спортивний клуб, керував зведенням спортивного комплексу. Викладацьку роботу він вдало поєднував з тренерською, виховавши не одне покоління волейболістів. Найпомітнішим же його досягненням стала перемога в змаганнях з пляжного волейболу на Дефлімпійських іграх 2017 року його доньки Анни Затилкіної, за що її наставник був удостоєний звання «Заслужений тренер України».

У 2020 році заслуженим тренером України з армспорту став майстер спорту міжнародного класу **Свєн Анатолійович ЛІТОВЦЕВ**. Кілька його вихованців з Центру «Інваспорт», у тому числі випускники СумДПУ імені А.С. Макаренка Микола Педоренко і Сергій Семеренко не раз ставали чемпіонами і призерами чемпіонатів світу і Європи серед атлетів з вадами опорно-рухового апарату.

До вже згаданих випускників і викладачів Сумського інфізкульту, серед яких не лише практичні тренери вищої кваліфікації, відзначені високим галузевим званням, а й фахівці фізичної культури та спорту, здобутки яких на професійній педагогічній ниві відзначені високими почесними званнями на рівні державних нагород, необхідно додати ще кілька прізвищ.

За вісім років після присвоєння звання «Заслужений тренер України» **Віктор Васильович ШЕВЦОВ** став ще й заслуженим працівником фізичної культури і спорту України, чим відзначені його вагомий внесок у розвиток біатлону в Україні, багаторічна плідна тренерська діяльність з підготовки атлетів світового класу: після Тетяни Рудь вагомих успіхів як у класичному біатлоні, так і в його літній версії досяг армієць Олександр Біланенко.

Вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної фізичної культури і спорту, активна пропаганда олімпійського руху в республіці, багаторічна плідна викладацька діяльність з підготовки фахівців фізичної культури і спорту ректора університету, професора **Анатолія Івановича КУДРЕНКА** і завідувача кафедри олімпійського і професійного спорту **Володимира Івановича ГОНЧАРЕНКА** Указом Президента України були відзначені званням «Заслужений працівник фізичної культури і спорту України». Перший одержав високу нагороду у 2005 році, а його колега — у 2007 році.

Такою самою високою державною нагородою у 2014 році був відзначений вагомий особистий внесок **Сергія Вікторовича ЧЕРЕДНІЧЕНКА** в успіхи панкратіоністів національної збірної

України в чемпіонатах і розіграшах Кубка світу, Європи, всесвітніх іграх з єдиноборств, де українці традиційно були кращими в командному заліку. Крім того, за значний особистий внесок у розвиток панкратіону і високі досягнення сумчан на міжнародній арені він нагороджений Почесною відзнакою Сумської міської ради «За заслуги перед містом» III ступеня.

П'ятий серед випускників і викладачів Сумського інфізкульту, які стали двічі «заслуженими», — **Володимир Анатолійович ВІННИКОВ**. За збігом обставин він — одnogрупник іншого заслуженого тренера України з боксу Костянтина Семеняги. За перемогу кращого зі своїх учнів Тараса Шелестюка на чемпіонаті світу 2011 року він удостоєний звання «Заслужений тренер України», а після здобуття ним олімпійської «бронзи» на Лондонських іграх став заслуженим працівником фізичної культури і спорту України. За вагомі досягнення й високу професійну майстерність Володимир Вінніков нагороджений почесною відзнакою Сумської міської ради «За заслуги перед містом» II ступеня.

Національна збірна України з футзалу серед атлетів з вадами зору починаючи з 2007 року досягла максимуму можливого з погляду здобуття вищих титулів на престижних міжнародних змаганнях, ставши чемпіоном Всесвітніх ігор незрячих, чемпіоном світу і Європи, володарем Кубка Європи. Не дивно, що головний тренер команди, доцент кафедри теорії та методики спорту **Микола Борисович ЧХАЙЛО** у 2016 році був удостоєний вищої професійної відзнаки — звання «Заслужений працівник фізичної культури і спорту України».

Цього самого 2016 року до Дня працівників освіти України такої самої відзнаки за плідну педагогічну і наукову роботу, підготовку фахівців фізичної культури і спорту удостоєна багаторічний завідувач, а нині професор кафедри теорії та методики

Анатолій Іванович
КУДРЕНКО

Володимир
Анатолійович
ВІННИКОВ зі
своїм кращим
вихованцем
Тарасом
ШЕЛЕСТЮКОМ

Тетяна Олександрівна ЛОЗА

Оксана Яківна ДУБИНСЬКА з однією з кращих своїх вихованок – Анастасією КУРАШВІЛІ

фізичної культури, кандидат педагогічних наук **Тетяна Олександрівна ЛОЗА**.

Одна з вихованок Тетяни Олександрівни – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури **Оксана Яківна ДУБИНСЬКА** вдало поєднує педагогічну діяльність, тренерську роботу і керівництво обласною Федерацією спортивної аеробіки. Помітних успіхів на міжнародній арені досягли у 2018–2019 роках вихованці Оксани Яківни – Анастасія Курашвілі разом зі Станіславом Галайдою стала бронзовою призеркою всесвітньої гімназиади, дві «бронзи» здобули вони на змаганнях розіграшу Кубка світу. Катерина Великодна стала майстром спорту міжнародного класу, здобувши бронзові нагороди чемпіонатів світу і Європи, Владислав Великодний з нагородою такого самого гатунку – у розіграші Кубка світу. А дві Анастасії – Литвин і Курашвілі – здобули, відповідно, срібну і бронзову медалі чемпіонату Європи. Саме за ці здобутки своїх вихованців Оксана Дубинська удостоєна почесного звання «Заслужений працівник фізичної культури і спорту України».

Після ХІХ зимових Дефлімпійських ігор 2019 року в Італії список заслужених працівників фізичної культури і спорту України серед випускників інституту фізичної культури поповнився

Серед підопічних заслуженого тренера і заслуженого працівника фізичної культури і спорту України Миколи Борисовича ЧХАЙЛА (крайній праворуч) ціла дюжина заслужених майстрів спорту України, зокрема, Антон ГУМЕНЮК, Роман СКОТНІКОВ, Максим ФІЛЬ, Вадим ШВЕЦЬ, Антон ГАВРИЛЕНКО і Артем СЧАСНИЙ

Сергій Іванович ХАРЧЕНКО підготував триразового чемпіона Дефлімпійських ігор з лижних перегонів Дмитра МАЖАЄВА і бронзового призера Руслана ДЕНИСЕНКА.

ще одним прізвищем. За підготовку триразового чемпіона Дефлімпійських ігор з лижних перегонів Дмитра Мажаєва і бронзового призера Руслана Денисенка, які стали кавалерами ордену «За заслуги» III ступеня, указом Президента України звання «Заслужений працівник фізичної культури і спорту України» удостоєний тренер сумського Центру «Інваспорт», випускник факультету фізичного виховання 1988 року **Сергій Іванович ХАРЧЕНКО**, який у вересні 2020 року до Дня фізичної культури і спорту одержав посвідчення заслуженого тренера України.

А тепер про тих, хто своїми досягненнями значно розширив уявлення про спектр діяльності викладачів Сумського інфізкульту. Доцент кафедри фізичної реабілітації **Віктор Васильович КУПИНА** у 2007 році став заслуженим лікарем України, чим відзначений його вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної медицини, розроблення й упровадження в медичну практику оригінальних методик лікування патології опорно-рухового апарату, зокрема реабілітація дітей, хворих на церебральний параліч.

Віктор Васильович КУПИНА

Доцент кафедри олімпійського і професійного спорту у 2000–2008 роках, засновниця відомої далеко за межами України танцювальної школи **Ольга Яківна ГАРАНІНА** за багаторічну плідну працю, успішні виступи її вихованців на всеукраїнських і міжнародних змаганнях, високий професіоналізм, вагомий особистий внесок у розвиток національної культури і мистецтва ще в 1999 р. удостоєна звання «Заслужений працівник культури України».

Ольга Яківна ГАРАНІНА

Людмила Сергіївна МИХНО

Оксана Вікторівна РАХМАТУЛІНА

Серед викладачів фізичної культури загальноосвітніх шкіл Сумщини — двоє «Заслужених вчителів України». І обидва, точніше обидві, випускниці Сумського інфізкульту. Вчитель фізичної культури Шосткинської ЗОШ № 7, легкоатлетка за спортивною спеціалізацією **Людмила Сергіївна МИХНО** наприкінці 2010 року у своїй другій спробі підкорити педагогічний Олімп стала переможницею всеукраїнського конкурсу на краще проведення інноваційного уроку з елементами футболу, випередивши у фінальному раунді трьох футболістів! А згодом Людмила Михно підкорила ще одну вершину — наукову, захистивши дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата педагогічних наук.

Двома роками пізніше такого самого професійного успіху досягла ще одна легкоатлетка — сумчанка **Оксана Вікторівна РАХМАТУЛІНА** (диплом у 1992 році вона одержала за дівочим прізвищем КАРПЕНКО), яка зі своїми вихованцями із ЗОШ № 18 спочатку виграла обласний турнір шкільних футболістів змагань розіграшу національного Кубка «Євро-2012», а в травні на полі столичного «Олімпійського» на очах 46-тисячної уболівальницької аудиторії триумфально завершила фінал проти однолітків з тернопільської школи-лицею № 13. Основний час матчу завершився внічию — 2:2, не виявили переможця і безгольові додаткові 5 хвилин. А в серії пенальті неймовірні сейви сумського кіпера Микити Сітнера подарували вихованцям Оксани Вікторівни почесний трофей, який вручав тодішній генеральний секретар УЄФА Джанні Інфантино.

Кавалери

державних нагород

«**И**з одного металла лють медаль за бой, медаль за труд... Якщо логічно продовжити ці відомі поетичні рядки, то можна сміливо стверджувати, що з цього самого металу відливають і нагороди за успіхи в спорті вищих досягнень. За спортивний подвиг, яким можна пишатися і з гордістю носити високу державну нагороду.

Шкода, але спортсмени одягають свої заслужені ордени лише на офіційні прийоми, та й лише в разі, якщо цього вимагає протокол відповідного заходу. Шкода, бо ці високі державні нагороди — чи не найкращі прикраси для студентів, випускників і викладачів Інституту фізичної культури, якими пишається весь колектив Сумського державного педуніверситету, місто над Пслем, Сумщина й Україна.

Події 2014 року, пов'язані з початком проведення антитерористичної операції (згодом — операції об'єднаних сил) на Сході України, збільшили кількість кавалерів державних нагород серед випускників Сумського інфізкульту. Серед тих, хто удостоєний почесних відзнак за героїзм, — **Олександр АНИЩЕНКО, Андрій РЕЗНИК, Артур АБРАМІТОВ і Максим НАРІЖНИЙ.**

Герой України (орден «Золота Зірка»)

2015 – АНИЩЕНКО Олександр Григорович (випускник 1993 року) — заступник начальника підрозділу «Альфа» управління СБУ в Сумській області, полковник (посмертно). Загинув 5 травня 2014 року під Слов'янськом Донецької області при виконанні бойового завдання. Перебуваючи під вогнем терористів і маючи численні поранення, продовжував вести вогонь і, прикриваючи товаришів, підставився під постріл з ворожого гранатомета...

2 вересня 2014 року рішенням сесії Сумської міської ради полковнику Олександру Аніщенку присвоєне звання «Почесний громадянин міста Суми» (посмертно).

2 січня 2015 року Указом Президента України полковнику Олександру Аніщенку за виняткову мужність, героїзм і самопожертву, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України (посмертно).

Орден «За заслуги» III ступеня

2013 – КОРЖ Віталій Андрійович (випускник 2009 року) — чемпіон Всесвітньої універсиади і рекордсмен України (38,53) в естафеті 4x100 м.

Віталій КОРЖ суперничає з олімпійським чемпіоном Афін Джастіном ГЕТЛІНОМ

2015 – СЕМЕРЕНКО Валентина Олександрівна (випусниця 2008 року) – чемпіонка в мас-старті і бронзова призерка в спринті чемпіонату світу з біатлону.

2016 – ГУЗЄВ Сергій Анатолійович (випусник 2013 року) – володар повного комплексу нагород Всесвітніх ігор з єдиноборств; чемпіон (2010, 2011, 2015), срібний (2006, 2014) і бронзовий (2008, 2016) призер чемпіонатів світу; володар Кубка світу (2008); чемпіон I Європейських ігор з єдиноборств (2007); чемпіон (2011, 2012, 2015, 2016) і бронзовий призер (2013) чемпіонатів Європи з панкратіону.

Орден Богдана Хмельницького III ступеня

2014 – АНИЩЕНКО Олександр Григорович (випусник 1993 року) – заступник начальника підрозділу «Альфа» управління СБУ в Сумській області, полковник (посмертно) – за особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі та незламність духу.

2014 – РЕЗНИК Андрій Вікторович (випусник 2009 року) – срібний призер II Всесвітніх ігор з єдиноборств (2013); чемпіон (2010), срібний (2012) і бронзовий (2011) призер чемпіонатів світу; срібний призер розіграшу Кубка світу (2008); чемпіон (2009) і бронзовий (2010) призер чемпіонатів Європи з панкратіону.

Старший лейтенант спецпідрозділу «Альфа» управління СБУ в Сумській області. Був тяжко поранений під час виконання бойового завдання під Слов'янськом Донецької області 5 травня 2014 року. У той час як він витягував з-під ворожого вогню пораненого товариша, куля влучила під його бронезилет, зачепивши хребет і органи черевної порожнини, а також стегно.

Повний кавалер ордена

«За мужність»

2013 – ШОСТАК Анна Володимирівна (випусниця 2013 року) – чемпіонка (2013, 2017) і срібна призерка (2009) Дефлімпійських ігор, чемпіонка світу (2012) з боротьби дзюдо серед атлетів з вадами слуху.

Орден «За мужність»

III ступеня

2006 – ГУСЕВ Олег Анатолійович (випусник 2006 року) – гравець національної збірної України з футболу, автор вирішального голу в серії пенальті у ворота збірної Швейцарії, завдяки чому українська команда стала чвертьфіналістом чемпіонату світу.

2017 – АБРАМІТОВ Артур Юрійович – (навчався у 2011–2014 роках) – солдат-контрактник Збройних сил України, гранатометник 2-ї мотопіхотної роти 15-го окремого мотопіхотного батальйону «Суми» 58-ї окремої мотопіхотної бригади. Загинув 26 лютого 2017 року на бойовому чергуванні внаслідок мінометного обстрілу російсько-терористичними угрупованнями позицій українських військових в районі промислової зони міста Авдіївка Донецької області. Рішенням Сумської міської Ради від 31 жовтня 2018 року Артуру Абрамітову присвоєно звання «Почесний громадянин міста Суми» (посмертно).

Олег Анатолійович ГУСЕВ

Артур Юрійович АБРАМІТОВ

Максим Сергійович НАРІЖНИЙ

2017 – НАРІЖНИЙ Максим Сергійович (рік вступу – 2012) – санітар-стрілець 46-го окремого батальону спеціального призначення «Донбас-Україна». Загинув 27 березня 2017 року під час виконання бойового завдання з обстеження території внаслідок підризу на невідомому вибуховому пристрої на «Світлодарській дузі» поблизу с. Новолуганське Бахмутського району Донецької області. Нагороджений посмертно.

Повний кавалер ордена княгині Ольги

2014 – СЕМЕРЕНКО Валентина Олександрівна (випускниця 2008 року) – чемпіонка олімпійських ігор в естафеті біатлоністок (2014), срібна і бронзова призерка чемпіонату світу з біатлону (2013), срібна призерка чемпіонату світу з біатлону в естафетній гонці 4x5 км у складі національної збірної України (2008).

2014 – СЕМЕРЕНКО Віта Олександрівна (випускниця 2008 року) – чемпіонка олімпійських ігор в естафеті біатлоністок і бронзова призерка чемпіонату світу і чемпіонка Європи з біатлону (2011), срібна призерка чемпіонату світу з біатлону в естафетній гонці 4x5 км у складі національної збірної України (2008).

Орден княгині Ольги III ступеня

2017 – ЗАТИЛКІНА Анна Володимирівна (рік вступу – 2015) – чемпіонка Дефлімпійських ігор з пляжного волейболу у парі з Раїсою Риловою (Чорноморськ).

Медаль

«За працю і звитягу»

2005 – ШЕВЦОВ Віктор Васильович (випускник 1991 року, заочне відділення) – тренер-викладач з біатлону Сумської обласної ШВСМ, нагороджений за підготовку цілої плеяди атлетів світового класу, зокрема чемпіонки світу серед юніорок Тетяни Рудь і неодноразового чемпіона світу і Європи з літнього біатлону Олександра Біланенка.

Анна Володимирівна ЗАТИЛКІНА зі своїм тренером і батьком Володимиром Вікторовичем ЗАТИЛКІНИМ

Ірина Вікторівна ХОЧІНА і Поліна Сергіївна РОДІОНОВА (праворуч)

2017 – ЗАТИЛКІН Володимир Вікторович – доцент кафедри теорії та методики фізичної культури, заслужений тренер України з пляжного волейболу, нагороджений за підготовку чемпіонки Дефлімпійських ігор 2017 року з пляжного волейболу Анни Затилкіної.

2019 – ХОЧІНА Ірина Вікторівна (випускниця 2019 року) – бронзова призерка Всесвітньої універсиади зі стрільби з лука в парних змаганнях.

2019 – РОДІОНОВА Поліна Сергіївна (рік вступу до магістратури – 2019) – дворазова бронзова призерка Всесвітньої універсиади зі стрільби з лука в парних і мікстових змаганнях.

2019 – СОЛОНЕНКО Євген Васильович – старший викладач кафедри теорії та методики спорту, заслужений тренер України зі стрільби з лука, нагороджений за підготовку бронзової призерки Всесвітньої універсиади у парних змаганнях Ірини Хочіної.

Євген Васильович СОЛОНЕНКО

Відзнака Президента України – ювілейна медаль «25 років незалежності України»

2016 – ЖУКОВ Володимир Леонідович – заступник директора Навчально-наукового інституту фізичної культури, голова конференції трудового колективу університету, нагороджений за більш ніж 30-річну плідну роботу на освітянській ниві.

Лідія Юріївна СІЧЕНИКОВА

Володимир Леонідович ЖУКОВ

2016 – СІЧЕНИКОВА Лідія Юріївна (випусниця 2018 року) – чемпіонка Європи в командних і бронзова призерка в парних змаганнях (2016) зі стрільби з лука.

Премія Кабінету Міністрів України «За особливі досягнення молоді у розбудові України»

2011 – СЕМЕРЕНКО Валентина Олександрівна (випусниця 2008 року) – чемпіонка Європи в естафеті (2011), чемпіонка і дворазова срібна призерка чемпіонату світу з літнього біатлону (2011).

21 грудня 2020 року. Викладачі й співробітники НН ІФК з нагородами і відзнаками до 96-річчя університету

Відзнаки Верховної Ради, Кабінету Міністрів, МОН і НАПН України*

Почесна Грамота Кабінету Міністрів України

КУДРЕНКО Анатолій Іванович – ректор СумДПУ імені А.С. Макаренка (2009–2015), кандидат педагогічних наук, професор, заслужений працівник фізичної культури і спорту України.

Подяка Кабінету Міністрів України

КАШИНА Інна Олександрівна – випусниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, учасниця олімпійських ігор в Ріо-де-Жанейро, дворазова чемпіонка Всесвітньої універсиади 2017 року зі спортивної ходьби на 20 км (особисті і командні змагання).

Міністерство освіти і науки України

Нагрудний знак «За наукові і освітні досягнення»

ГОНЧАРЕНКО Володимир Іванович – завідувач кафедри теорії та методики спорту, кандидат педагогічних наук, професор, заслужений працівник фізичної культури і спорту України, заслужений тренер України з хокею на траві.

* Посади науково-педагогічних працівників, вчені ступені та наукові звання подані на момент нагородження відомчою відзнакою.

КАЛИНИЧЕНКО Ірина Олександрівна — завідувач кафедри медико-біологічних основ фізичної культури, доктор медичних наук, професор.

КОСЯК Валерій Андрійович — завідувач кафедри туризму-знавства, спортивно-гуманітарних дисциплін та економіки, доктор філософських наук, професор.

КРАВЧЕНКО Анатолій Іванович — завідувач кафедри логопедії, кандидат педагогічних наук, професор.

КУДРЕНКО Анатолій Іванович — кандидат педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики фізичної культури, заслужений працівник фізичної культури і спорту України;

ЛЯННОЙ Юрій Олегович — ректор СумДПУ імені А.С. Макаренка, доктор педагогічних наук, професор.

ТОМЕНКО Олександр Анатолійович — завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, заслужений тренер України з панкратіону.

Нагрудний знак «Василь Сухомлинський»

ПРОКОПОВА Людмила Іванівна — старший викладач кафедри теорії та методики фізичної культури.

Медаль «Антон Макаренко»

ЛОЗА Тетяна Олександрівна — професор кафедри теорії та методики фізичної культури, кандидат педагогічних наук, заслужений працівник фізичної культури та спорту України.

Національна академія педагогічних наук України

Медаль «Ушинський К.Д.»

ЖУКОВ Володимир Леонідович — заступник директора Навчально-наукового інституту фізичної культури, старший викладач кафедри теорії та методики фізичної культури, голова конференції трудового колективу СумДПУ імені А.С. Макаренка;

ЗАЇКІНА Ганна Леонідівна — доцент кафедри медико-біологічних основ фізичної культури, кандидат психологічних наук.

ЗВІРЯКА Олександр Миколайович — завідувач кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент.

КАЛИНИЧЕНКО Ірина Олександрівна — завідувач кафедри медико-біологічних основ фізичної культури, доктор медичних наук, професор.

КРАВЧЕНКО Анатолій Іванович — завідувач кафедри логопедії, кандидат педагогічних наук, професор.

ЛЕОНЕНКО Андрій Васильович — заступник директора Навчально-наукового інституту фізичної культури, кандидат педагогічних наук, доцент.

ЛЯННОЙ Юрій Олегович — ректор СумДПУ імені А.С. Макаренка, доктор педагогічних наук, професор.

МІХЕЄНКО Олександр Іванович — професор кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії, доктор педагогічних наук.

РАТОВ Анатолій Максимович — доцент кафедри теорії та методики спорту, кандидат наук з фізичного виховання і спорту.

ТОМЕНКО Олександр Анатолійович — завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, заслужений тренер України з панкратіону.

ЧЕРЕДНИЧЕНКО Сергій Вікторович — доцент кафедри теорії та методики фізичної культури, заслужений тренер України, заслужений працівник фізичної культури і спорту України.

Почесні відзнаки Сумської міської ради

Жодне підприємство, організація чи установа обласного центру не має стільки своїх представників серед тих, хто удостоєний почесних відзнак Сумської міської ради – звання «Почесний громадянин м. Суми», відзнаки «За заслуги перед містом» і аналогічної нагороди міської ради «За майстерність», як Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка. І переважна більшість нагороджених – представники «кузні» спортивних кадрів Сумщини.

Дехто з них заслужив це визнання за досягнення в освітній і науковій діяльності, інші удостоєні почесних нагород за героїзм, успіхи в громадській роботі, за перемоги на престижних міжнародних спортивних змаганнях. Проте незалежно від того, з якого «металу» відлиті ці почесні відзнаки і якого ступеня нагороди, ми пишаємося тими нашими колегами, хто своєю діяльністю славить місто над Псллом.

Почесні громадяни м. Суми

АНИЩЕНКО Олександр Григорович – Герой України, кавалер ордена «Богдана Хмельницького» III ступеня, полковник (по смертно), заступник начальника центру спеціальних операцій «Альфа» управління СБУ в Сумській області. Героїчно загинув 5 травня 2014 року під Слов'янськом Донецької області при виконанні бойового завдання під час антитерористичної операції. Перебуваючи під вогнем терористів і російських окупантів, маючи численні поранення, продовжував вести вогонь і, прикриваючи товаришів, підставився під постріл ворожого гранатомета...

АБРАМІТОВ Артур Юрійович – кавалер ордена «За мужність» III ступеня (по смертно), гранатометник 2-ї мотопіхотної роти

15-го окремого мотопіхотного батальйону «Суми» 58-ї окремої мотопіхотної бригади. 26 лютого 2017 року загинув на бойовому чергуванні внаслідок мінометного обстрілу російсько-терористичними угрупованнями позицій українських військових в районі промислової зони міста Авдіївка Донецької області, зазнавши численних осколкових поранень у голову та груди.

СЕМЕРЕНКО Валентина Олександрівна – заслужений майстер спорту, чемпіонка олімпійських ігор в Сочі 2014 року в естафеті біатлоністок, чемпіонка і неодноразова призерка чемпіонатів світу в естафеті, кавалер ордена «За заслуги» III ступеня, повний кавалер ордена княгині Ольги.

СЕМЕРЕНКО Віта Олександрівна – заслужений майстер спорту, чемпіонка олімпійських ігор в Сочі 2014 року в естафеті біатлоністок, бронзова призерка в спринті, неодноразова призерка чемпіонатів світу в естафеті, повний кавалер ордена княгині Ольги.

Почесна відзнака Сумської міської ради

«За заслуги перед містом»

АЗАРЕНКОВ Віктор Миколайович – старший викладач кафедри спортивних дисциплін і фізичного виховання, голова Сумської міської організації Народного Руху України (II і III ступенів).

БІЛАНЕНКО Олександр Вікторович – випускник Навчально-наукового інституту фізичної культури, заслужений майстер спорту, бронзовий призер чемпіонату світу з біатлону (III ступеня).

БУДЬОННА Альвіна Юріївна – випускниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, бронзова призерка чемпіонату світу з індорхокею (III ступеня).

БУРМІСТРОВА Катерина Володимирівна – випускниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, заслужений майстер спорту, чемпіонка світу і чотириразова чемпіонка Європи з боротьби (повний кавалер).

БУТРИМ Віталій – випускник Навчально-наукового інституту фізичної культури, чемпіон Європи серед молоді з легкої атлетики (2013),

Катерина Володимирівна БУРМІСТРОВА

рекордсмен України в бігові на 400 м, учасник олімпійських ігор у Лондоні і Ріо-де-Жанейро (III ступеня).

ВИСОЦЬКИЙ Олександр Сергійович — випускник Навчально-наукового інституту фізичної культури, заслужений майстер спорту, чемпіон Всесвітніх ігор, світу і триразовий чемпіон Європи з панкратіону (III ступеня).

ВІННИКОВ Володимир Анатолійович — випускник Навчально-наукового інституту фізичної культури, заслужений працівник фізичної культури і спорту України, заслужений тренер України з боксу (II ступеня).

ВОРУШИЛО Яна Вікторівна — випускниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, бронзова призерка чемпіонату світу з індорхокею (III ступеня).

ГЛИНЕНКО Галина Миколаївна — випускниця навчально-наукового інституту фізичної культури, бронзова призерка чемпіонату світу з індорхокею (III ступеня).

ГОНЧАРЕНКО Володимир Іванович — завідувач кафедри теорії та методики спорту, кандидат педагогічних наук, професор, заслужений працівник фізичної культури і спорту України, заслужений тренер України з хокею на траві (III ступеня).

ГОРДІЄНКО Володимир Володимирович — випускник Навчально-наукового інституту фізичної культури, заслужений працівник фізичної культури і спорту України, заслужений тренер України з панкратіону (III ступеня).

ДЕРКАЧ Олена Анатоліївна — випускниця навчально-наукового інституту фізичної культури, бронзова призерка чемпіонату світу з індорхокею (III ступеня).

ЖУРАВОК Юлія Миколаївна — дворазова чемпіонка (2012, 2015), дворазова срібна (2013) і бронзова (2015) призерка чемпіонатів світу серед юніорок; чемпіонка (2018), срібна (2019) і дворазова бронзова призерка чемпіонатів Європи (2015), бронзова призерка чемпіонату Європи з біатлону серед юніорок (2013); чемпіонка (2015), срібна (2015) і триразова бронзова (2014, 2015, 2017) призерка чемпіонатів світу, чемпіонка і дворазова срібна призерка чемпіонату Європи (2013) з літнього біатлону серед юніорок (III ступеня).

ЗАТИЛКІНА Анна Володимирівна — студентка Навчально-наукового інституту фізичної культури, майстер спорту міжнародного класу, чемпіонка Дефлімпійських ігор 2017 року з пляжного волейболу (III ступеня).

ЗАТИЛКІН Володимир Вікторович — доцент кафедри теорії та методики фізичної культури, заслужений тренер України з пляжного волейболу (III ступеня).

КАЛТИПАН Тетяна Іванівна — випускниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, тренер-викладач СДЮШОР «Динамо», заслужений тренер України з хокею на траві (II і III ступенів).

КАШИНА Інна Олександрівна — випускниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, дворазова чемпіонка Всесвітньої універсиади 2017 року зі спортивної ходьби на 20 км в особистих і командних змаганнях (III ступеня).

КЕРНОЗ Євгенія Ігорівна — випускниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, бронзова призерка чемпіонату світу з індорхокею (III ступеня).

КОБОЗЄВ Микола Михайлович — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спортивних дисциплін і фізичного виховання, крайовий отаман Сумщини, генерал-отаман Українського козацтва (III ступеня).

КРАВЧЕНКО Анатолій Іванович — завідувач кафедри логопедії, кандидат педагогічних наук, професор (III ступеня).

КРИВОХИЖА Тетяна Василівна — випускниця природничо-географічного факультету, чемпіонка світу і Європи з легкої атлетики в категорії «мастерс» (III ступеня).

КУДРЕНКО Анатолій Іванович — ректор СумДПУ імені А.С. Макаренка (2009–2015), кандидат педагогічних наук, професор, заслужений працівник фізичної культури і спорту України (III ступеня).

КУКСА Олександр Володимирович — випускник Навчально-наукового інституту фізичної культури, громадський діяч, волонтер (III ступеня).

ЛАЗОРЕНКО Сергій Анатолійович — завідувач кафедри спортивних дисциплін і фізичного виховання, кандидат педагогічних наук, доцент, заслужений працівник фізичної культури і спорту України, заслужений тренер України з вільної боротьби (II і III ступенів).

ЛЯННОЙ Юрій Олегович — ректор СумДПУ імені А.С. Макаренка, доктор педагогічних наук, професор (III ступеня).

МАКАЄВА Світлана Миколаївна — випускниця Навчально-наукового інституту культури та мистецтв, навчально-наукового інституту фізичної культури і спорту України, заслужений тренер України з хокею на траві, головний тренер національної збірної України з індорхокею — чемпіона

Світлана
Миколаївна
МАКАЄВА

Європи (2010) і бронзового призера чемпіонату світу 2011 року (повний кавалер).

МОРОЗ Євгенія Олександрівна – випусниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, бронзова призерка чемпіонату світу з індорхокею (III ступеня).

МОТРЕЧКО Віра Володимирівна – випусниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, заступник Сумського міського голови, депутат Сумської обласної ради, голова наглядової ради СумДПУ імені А.С. Макаренка (III ступеня).

ОСТАШЕВСЬКИЙ Михайло Леонідович – випусник, провідний фахівець навчально-наукового інституту фізичної культури, автор і ведучий телевізійного проекту «Спорт-ревію», керівник телевізійного проекту «СумДПУ-online», заслужений журналіст України, чемпіон світу, Європи, Європейських ігор з легкої атлетики в категорії «мастерс» (II і III ступенів).

ПЕДОРЕНКО Микола Миколайович – випусник Навчально-наукового інституту фізичної культури, заслужений майстер спорту, чемпіон світу з армрестлінгу серед атлетів з ураженням опорно-рухового апарату (I і III ступенів).

ПРОКОПОВ Василь Леонтійович – старший викладач навчально-наукового інституту фізичної культури, заслужений тренер України з біатлону, дворазовий срібний призер Всесвітніх ігор майстрів з лижних перегонів (III ступеня).

САДОВА Богдана Василівна – випусниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, бронзова призерка чемпіонату світу з індорхокею (III ступеня).

СЕМЕРЕНКО Валентина Олександрівна – випусниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, заслужений майстер спорту, чемпіонка олімпійських ігор, чемпіонка і неодноразова призерка чемпіонатів світу і Європи з біатлону (повний кавалер).

СЕМЕРЕНКО Віта Олександрівна – випусниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, заслужений майстер спорту, чемпіонка і бронзовецька призерка олімпійських ігор, неодноразова призерка чемпіонатів світу і Європи з біатлону (повний кавалер).

СІТАЛО Яна Володимирівна – випусниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, бронзова призерка чемпіонату світу з індорхокею (III ступеня).

СТЕПАНЧЕНКО Тетяна Миколаївна – випусниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, бронзова призерка чемпіонату світу з індорхокею (III ступеня).

Валентина
Олександрівна і
Віта Олександрівна
СЕМЕРЕНКО

ХІЛЬКО Марина Дмитрівна – випусниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, бронзова призерка чемпіонату світу з індорхокею (III ступеня).

ЧЕРЕДНІЧЕНКО Сергій Вікторович – доцент кафедри теорії та методики фізичної культури, заслужений працівник фізичної культури і спорту України, заслужений тренер України з панкратіону (III ступеня).

Почесна відзнака Сумської міської ради «За майстерність»

ГАРАНІНА Ольга Яківна – випусниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, заслужений працівник культури України.

ГЛАДОВ Володимир Васильович – старший викладач кафедри теорії та методики спорту, заслужений тренер України з футболу.

ГОРДІЄНКО Володимир Володимирович – випусник природничо-географічного факультету СумДПУ імені А.С. Макаренка, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанного сервісу.

ГУЗЕВ Сергій Анатолійович – випусник Навчально-наукового інституту фізичної культури, заслужений майстер спорту, чемпіон Всесвітніх ігор з єдиноборств, чемпіон світу і Європи з панкратіону.

ВЕЛИКОДНА Катерина Геннадіївна — випускниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, бронзова призерка чемпіонату світу і чемпіонату Європи зі спортивної аеробіки в складі національної збірної України.

ДУБИНСЬКА Оксана Яківна — доцент кафедри теорії та методики фізичної культури, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, заслужений працівник фізичної культури і спорту України, президент обласної Федерації спортивної аеробіки.

ЗАТИЛКІН Володимир Вікторович — доцент кафедри теорії та методики фізичної культури, заслужений тренер України з пляжного волейболу.

ЗЕРНОВ Євген Володимирович — випускник Навчально-наукового інституту фізичної культури, заслужений тренер України з панкратіону.

КАШИНА Інна Олександрівна — випускниця навчально-наукового інституту фізичної культури, учасниця олімпійських ігор в Ріо-де-Жанейро, дворазова чемпіонка Всесвітньої універсиади 2017 року зі спортивної ходьби на 20 км (особисті і командні змагання);

КОРЖОВА Вікторія Юріївна — випускниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, старший тренер ДЮСШ № 2 зі спортивної акробатики.

КОСЯК Валерій Андрійович — завідувач кафедри туризмознавства, спортивно-гуманітарних дисциплін та економіки, доктор філософських наук, професор.

КОТЕНКО Євген Федорович — випускник Навчально-наукового інституту фізичної культури, арбітр Національної категорії з футболу.

КРИВОХИЖА Микола Миколайович — випускник Навчально-наукового інституту фізичної культури, тренер-викладач СДЮШОР В. Голубничого з легкої атлетики, тренер дворазової чемпіонки Всесвітньої універсиади 2017 року зі спортивної ходьби на 20 км (особисті і командні змагання) Інни Кашиної.

ЛІТОВЦЕВ Євген Анатолійович — випускник Навчально-наукового інституту фізичної культури, срібний призер чемпіонату світу (2001), срібний призер розіграшу Кубка світу (2010), бронзовий призер (2004, 2007, 2018, 2019) чемпіонатів Європи з армрестлінгу.

ЛОЗА Тетяна Олександрівна — професор кафедри теорії та методики фізичної культури, кандидат педагогічних наук, заслужений працівник фізичної культури і спорту України.

ЛЯННОЙ Юрій Олегович — ректор СумДПУ імені А.С. Макаренка, доктор педагогічних наук, професор.

МАКАЄВА Світлана Миколаївна — випускниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, головний тренер національної збірної з хокею на траві, заслужений тренер України, заслужений працівник фізичної культури і спорту України.

МОТРЕЧКО Віра Володимирівна — випускниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, заступник Сумського міського голови, депутат Сумської обласної ради, голова наглядової ради СумДПУ імені А.С. Макаренка.

ЧЕРЕДНІЧЕНКО Сергій Вікторович — випускник Навчально-наукового інституту фізичної культури, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури, заслужений тренер України з панкратіону, заслужений працівник фізичної культури і спорту України.

Подяка Сумського міського голови з врученням нагрудного знака

ГУДИМ Микола Павлович — старший викладач кафедри спортивних дисциплін і фізичного виховання, заслужений тренер України з легкої атлетики.

ЗВІРЯКА Олександр Миколайович — завідувач кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент.

КАЛТИПАН Тетяна Іванівна — випускниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, тренер-викладач СДЮШОР «Динамо», заслужений тренер України з хокею на траві.

КРАСІЛОВ Андрій Дмитрович — старший викладач кафедри теорії та методики фізичної культури, заслужений тренер України з пауерліфтингу.

КРИВОХИЖА Тетяна Василівна — випускниця Навчально-наукового інституту фізичної культури, чемпіонка світу і Європи з легкої атлетики в категорії «мастерс».

ЛЕОНЕНКО Андрій Васильович — заступник директора навчально-наукового інституту фізичної культури, кандидат педагогічних наук, доцент.

ЛЯННОЙ Михайло Олегович — директор Навчально-наукового інституту фізичної культури, кандидат педагогічних наук, професор.

ОСТАШЕВСЬКИЙ Михайло Леонідович — випускник, провідний фахівець Навчально-наукового інституту фізичної культури, автор і ведучий телевізійного проекту «Спорт-ревію», керівник телевізійного проекту «СумДПУ-online», заслужений журналіст України; чемпіон і неодноразовий призер чемпіонатів світу і Європи, чемпіон і призер Європейських ігор з легкої атлетики в категорії «мастерс».

Почесні звання СумДПУ імені А.С.Макаренка

Визнання твоїх заслуг державою, профільним міністерством чи головною педагогічною науковою установою України заслуговує на величезну повагу колег. Проте не завжди шанобливе ставлення до педагога обумовлене наявністю посвідчення про присвоєння вищого професійного звання, ордена чи, скажімо, почесних грамот обласної або міської влади.

Серед викладачів і співробітників Навчально-наукового інституту фізичної культури СумДПУ імені А.С. Макаренка є багато людей, вагомість багаторічного внеску яких у загальноуніверситетську справу неоціненна. Їхній творчий, педагогічний і науковий доробок, а також реальні справи на благо університету варті того, аби бути не лише поміченими, оціненими, а й відзначеними почесними званнями багатотисячної «макаренківської» педагогічної родини.*

За видатні заслуги перед колективом університету

БУРЛА Олександр Михайлович – професор кафедри теорії та методики фізичної культури, кандидат педагогічних наук.

ЖУКОВ Володимир Леонідович – заступник директора Навчально-наукового інституту фізичної культури, старший викладач кафедри теорії та методики фізичної культури, голова конференції трудового колективу університету.

КОСЯК Валерій Андрійович – завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, доктор філософських наук, професор.

* Посади науково-педагогічних працівників, їхні вчені ступені та наукові звання подані на момент присвоєння почесного звання СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Ректор СумДПУ імені А.С.Макаренка, професор Юрій Олегович ЛЯННОЙ вручає почесну відзнаку «За видатні заслуги перед колективом Університету» першому завідувачу кафедри теорії та методики фізичної культури, професору СумДПУ імені А.С.Макаренка Олександрю Михайловичу БУРЛІ

КУДРЕНКО Анатолій Іванович – ректор СумДПУ імені А.С. Макаренка, кандидат педагогічних наук, професор, заслужений працівник фізичної культури і спорту України.

ЛОЗА Тетяна Олександрівна – завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури, кандидат педагогічних наук, професор, заслужений працівник фізичної культури і спорту України.

ЛЯННОЙ Юрій Олегович – ректор СумДПУ імені А.С. Макаренка, доктор педагогічних наук, професор кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії.

ПРОКОПОВА Людмила Іванівна – старший викладач кафедри теорії та методики фізичної культури.

Почесний доктор СумДПУ імені А.С.Макаренка

МОТРЕЧКО Віра Володимирівна – голова наглядової ради СумДПУ імені А.С. Макаренка, заступник Сумського міського голови, депутат Сумської обласної ради.

Ректор
університету,
професор Юрій
Олегович ЛЯННОЙ
і заслужений
професор СумДПУ
імені
А.С. Макаренка,
завідувач кафедри
логопедії
Анатолій Іванович
КРАВЧЕНКО

Заслужений професор СумДПУ імені А.С. Макаренка

КРАВЧЕНКО Анатолій Іванович — завідувач кафедри логопедії, кандидат педагогічних наук, професор.

ЛОЗА Тетяна Олександрівна — професор кафедри теорії та методики фізичної культури, кандидат педагогічних наук, заслужений працівник фізичної культури і спорту України.

ЛЯННОЙ Юрій Олегович — ректор СумДПУ імені А.С. Макаренка, доктор педагогічних наук, професор кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії.

Почесний професор СумДПУ імені А.С. Макаренка

КАЛИНИЧЕНКО Ірина Олександрівна — завідувач кафедри громадського здоров'я та медико-біологічних основ фізичної культури, доктор медичних наук, професор.

Почесну відзнаку
«Доцент
СумДПУ імені
А.С. Макаренка»
з рук ректора
Юрія Олеговича
ЛЯННОГО отримав
заслужений тренер
України з легкої
атлетики Микола
Павлович ГУДИМ

Професор СумДПУ імені А.С. Макаренка

БУРЛА Олександр Михайлович — професор кафедри теорії та методики фізичної культури, кандидат педагогічних наук.

КОРЖ Юрій Миколайович — доцент кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії, кандидат педагогічних наук.

РАТОВ Анатолій Максимович — доцент кафедри теорії та методики спорту, кандидат наук з фізичного виховання і спорту.

Доцент СумДПУ імені А.С. Макаренка

ГУДИМ Микола Павлович — старший викладач кафедри спортивних дисциплін і фізичного виховання, заслужений тренер України з легкої атлетики.

ЖУКОВ Володимир Леонідович — заступник директора Навчально-наукового інституту фізичної культури, старший викладач кафедри теорії та методики фізичної культури, голова конференції трудового колективу університету.

КОРЖ Зоя Олександрівна — старший викладач кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії.

Грудень 2019 року. Викладачі навчально-наукового інституту фізичної культури з високими відзнаками до 95-річного ювілею Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

ПРОКОПОВА Людмила Іванівна — старший викладач кафедри теорії та методики фізичної культури.

Почесний працівник СумДПУ імені А.С. Макаренка

ДЯЧЕНКО Світлана Володимирівна — старший лаборант кафедри громадського здоров'я та медико-біологічних основ фізичної культури.

ЛОБАНОВА Валентина Іванівна — завідувач навчально-методичного кабінету.

Ми пам'ятаємо вас з вдячністю

Не можна не згадати добрим словом тих людей, які свого часу плідно працювали в інституті, залишивши помітну сторінку у його історії. Хтось із них з різних причин змінив місце роботи, хтось її профіль, когось, на жаль, вже немає серед нас. Але всім їм низький уклін і величезне «спасибі» за внесок у справу становлення та розвитку Інституту фізичної культури.

На жаль, залишивши помітний слід в історії Сумського інфізкульту, вже пішли з життя педагоги з великої літери, ті, хто починав створювати колишній факультет фізичного виховання, ті, кому кілька поколінь випускників інституту мають завдячувати своїми життєвими, науковими і спортивними успіхами.

Доктор наук, професор **Іван Іванович ЯНОВСЬКИЙ** був одним із перших викладачів на факультеті фізичного виховання від часу його створення. Саме він давав студентам ґрунтовні

Практичні заняття з анатомії людини проводить професор Іван Іванович ЯНОВСЬКИЙ

1985 рік.
Державна
екзаменаційна
комісія –
доцент Тетяна
Олександрівна
ЛОЗА, професор
Прасков'я
Василівна УЖАКО і
голова ДЕК доцент
Черкаського
педагогічного
інституту
Олександр
АНДРЮЩЕНКО

знання з анатомії людини – основи розуміння багатьох профільних дисциплін. З 1988 року він працював на кафедрі біологічних основ фізичної культури, був одним з ініціаторів відкриття аспірантури зі спеціальності «Фізіологія людини і тварин».

Його дружина, доктор біологічних наук, професор, лауреат Премії Ради Міністрів СРСР у галузі біохімії та біотехнології, кавалер ордена «Знак Пошани» **Прасков'я Василівна УЖАКО**, працюючи на природничому факультеті педінституту, викладала студентам факультету фізичного виховання біохімію та біохімію спорту. Разом з Іваном Івановичем Яновським вона видала практикум «Фізіологія людини» для студентів колишнього факультету фізичного виховання, яким з успіхом користуються й до цього часу.

Володимир
Костянтинович
ТАНЬКОВ

Петро Андрійович
ВЕРНИДУБ

Упродовж багатьох років старшими викладачами кафедри олімпійського і професійного спорту працювали **Володимир Костянтинович ТАНЬКОВ** і **Петро Михайлович САЙКО**. Перший виховав цілу плеяду футболістів, які виступали в багатьох футбольних командах майстрів, був ініціатором проведення Різдвяного турніру з футзалу. Другий підготував чемпіонку Європи з кросу, бронзову призерку розіграшу Кубка Європи з бігу на 10 000 м доріжкою стадіону, чотириразову срібну призерку двох всесвітніх універсіад **Тетяну ГОЛОВЧЕНКО** – другу за рівнем своїх досягнень після легендарного Володимира Голубничого легкоатлетку Сумщини. Обидва надто рано пішли з життя, але пам'ять про них живе в серцях вдячних учнів. На честь обох проводяться змагання з футзалу і легкоатлетичного кросу.

Наприкінці 1980-х років **Петро Андрійович ВЕРНИДУБ** був ініціатором створення групи підвищення спортивної майстерності з туризму. У його активі підкорення багатьох гірських вершин Карпат, Криму, Кавказу, куди він виїжджав разом зі студентами інституту. На жаль, Петро Андрійович трагічно загинув у 1992 році.

Один з тих, хто почав працювати на факультеті фізичного виховання з дня його створення, віддавши Навчально-науковому інституту фізичної культури понад 30 років свого життя, – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури **Ігор Борисович ВЕРБЛЮДОВ**. Високопрофесійний фахівець, майстер спорту зі спортивної гімнастики, він користувався заслуженою повагою як серед колег, так і серед кількох поколінь студентів Сумського інфікульту. Не стало Ігоря Борисовича 13 квітня 2013 року.

У 2013 році пішов з життя колишній завідувач кафедри цивільної оборони педагогічного інституту, згодом – доцент кафедри зоології, кандидат медичних наук **Микола Маркович ВАСЮК**, який майже 30 років віддав інституту, працюючи в

Ігор Борисович
ВЕРБЛЮДОВ

Микола Маркович
ВАСЮК

Сергій Павлович КІЗЄЄВ разом з олімпійською чемпіонкою Валентиною СЕМЕРЕНКО, директором НН ІФК Юрієм Олеговичем ЛЯННИМ і викладачем кафедри СДФВ Сергієм Валерійовичем ЗАЙЦЕМ

Його структурних підрозділах, з яких сформувалася кафедра медико-біологічних основ фізичної культури. На його честь з 2018 року викладачами профільної кафедри інституту фізичної культури проводиться конкурс з основ здоров'я серед старшокласників загальноосвітніх шкіл обласного центру.

У 2014 році не стало **Сергія Павловича КІЗЄЄВА** — багаторічного коменданта спорткомплексу Інституту фізичної культури, людини, яка жила спортивним життям «кузні спортивних кадрів», брала на себе тягар усіх організаційних проблем з підготовки та проведення численних спортивних заходів, готувала базу для проведення навчального процесу. Його любили, поважали, його завжди згадують лише теплим словом. На його честь проводиться традиційний турнір з футзалу серед аматорських команд обласного центру.

Жовтень 2017 року. Професор Федір Миколайович ЛИМАН, якій очолював університет з 2005 по 2009 роки і за каденції якого був створений Інститут фізичної культури, вітає ректора Юрія Олеговича ЛЯННОГО із захистом докторської дисертації.

Приємно констатувати, що деякі випускники Сумського інфізкульту досягають певних висот у житті, долаючи межі фахової підготовки тренера чи викладача фізичної культури середньої школи. Це свідчить як про їхню особисту неординарність, так і про високу якість набутих знань в одному з кращих профільних навчальних закладів України.

Так, майстер спорту Радянського Союзу з боротьби дзюдо **Віра Володимирівна МОТРЕЧКО** понад 10 років очолювала відділ сім'ї, молоді і спорту Сумської міської ради і міське відділення Національного олімпійського комітету України, а нині — заступник Сумського міського голови, депутат Сумської обласної ради і голова наглядової ради СумДПУ імені А.С. Макаренка. До речі, Віра Володимирівна — родичка легендарного борця Івана Піддубного. Її батько Володимир Євlampійович ВОЛОДЬКО — онук рідної сестри славетного чемпіона — Ганни Максимівни ПІДДУБНОЇ.

Колишній заступник голови Сумської ОДА **Володимир Ілліч ПІДЛІСНИЙ** у 1992 році захистив дисертацію на здобуття вчено-

Почесні доктори СумДПУ імені А.С. Макаренка Віра Володимирівна МОТРЕЧКО і Олександр Миколайович ЛИСЕНКО

Заслужений працівник соціальної сфери України
Володимир Ілліч ПІДЛІСНИЙ

го ступеня кандидата педагогічних наук і впродовж кількох років викладав студентам факультету фізичного виховання дисципліну «Управління у сфері фізичного виховання і спорту». З 2013 по 2016 рік Володимир Ілліч очолював Федерацію легкої атлетики Сумщини. З 1995 року – член Спілки журналістів України, у грудні 1998 року обраний членом-кореспондентом Міжна-

Депутат Сумської обласної ради, заступник голови наглядової ради СумДПУ імені А.С. Макаренка
Андрій Юрійович КИСІЛЬ

Віктор Михайлович СВІТЛИЧНИЙ (ліворуч)

родної кадрової академії. З 2000 року Володимир Ілліч очолює Сумський обласний центр зайнятості, у 2016 році Указом Президента України № 338/2016 удостоєний почесного звання «Заслужений працівник соціальної сфери України».

Андрій Юрійович КИСІЛЬ, завершивши навчання на факультеті фізичної культури, працював лаборантом кафедри фізичного виховання педагогічного інституту, згодом обіймав посади комерційного агента кількох підприємств, працював начальником митниці в Сумах, Краснопіллі і Глухові, був радником Сумського міського голови. Нині Андрій Юрійович – депутат Сумської обласної ради, заступник голови наглядової ради СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Віктор Михайлович СВІТЛИЧНИЙ очолює Регіональний центр зимових видів спорту і кілька років обіймав посаду відповідального секретаря Сумського обласного відділення Національного олімпійського комітету України. Кілька років на цій посаді в обласному відділенні НОК України працював майстер спорту з біатлону **Валерій Віталійович МОГІЛЕНКО**. Тривалий час **Микола Миколайович ДАВИДЕНКО** обіймав посаду державного тренера з легкої атлетики Міністерства молоді і спорту України в Сумській області. Директором Сумського регіонального центру з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» свого часу працював **Сергій Анатолійович ЛІСНІЧЕНКО**, якого на цій посаді замінив інший випускник Сумського інфізкульту – майстер спорту міжнародного класу з футболу **Роман Вікторович ВАСИЛЬЄВ**.

Чемпіон всесвітньої універсиади 2013 року і співрекордсмен України з естафетного бігу 4x100 м, неодноразовий чемпіон

Голова Сумського обласного відділення НОК України **Олена ПЕТРОВА** і **Валерій Віталійович МОГІЛЕНКО** беруть участь у благодійній акції «День щастя у McDonald's»

Віталій Андрійович КОРЖ

України на різних спринтерських дистанціях **Віталій Андрійович КОРЖ** по завершенні спортивної кар'єри восени 2017 року призначений директором Східного державного центру олімпійської підготовки з легкої атлетики.

Кілька випускників Інституту фізичної культури в різні роки очолювали обласні організації спортивних товариств. Обласну раду ФСТ «Спартак» очолювали **Владислав Григорович МАСЛОВ**, **Олександр Юрійович СТРЕЛЬЧЕНКО**, а з 2015 року нею керує **Тетяна Володимирівна ПАВЛОВСЬКА**. Керівниками облради «Колос» були **Андрій Павлович САДОВНИЧИЙ** і **Сергій Сергійович ПАРЧЕНКО**. Згодом Владислав Маслов працював директором ДЮСШ «Спартак», був заступником голови обласного відділення НОК України в Сумській області, а нині очолює Сумське обласне відділення Комітету з фізичного виховання МОН України. Олександр Юрійович Стрельченко з 2010 по 2014 рік працював начальником управління молоді і спорту Сумської обласної державної адміністрації, а з 2015 року – депутат Сумської обласної ради (секретар комісії з бюджету та соціально-економічного розвитку) і голова громадської ради з фізичної культури і спорту при профільному управлінні обласної державної адміністрації. У 2020 році Олександр Юрійович обраний першим заступником голови Сумської обласної ради.

Володимир Миколайович БОСЕНКО, який одержав диплом з відзнакою у 1999 році, з 2015 по 2017 рік працював на посаді заступника начальника управління молоді і спорту обласної державної адміністрації, а у 2017 році став ініціатором створення комунального закладу Сумської обласної ради ДЮСШ інвалідів «Інваспорт», обійнявши в ньому директорську посаду.

Багато тих, хто має дипломи інституту, обіймали і обіймають посади директорів і заступників директорів спортивних шкіл

Сумщини. Це, зокрема, заслужений майстер спорту з кікбоксингу **Ігор ШЕВЕЛЬ** (комплексна ДЮСШ з єдиноборств Сумської міської ради), **Олег Григорович ДЬОГТЯР** (СДЮШОР з хокею на траві «Динамо»), **Тетяна Вікторівна ЛІТОВЦЕВА** (ДЮСШ з біатлону «Колос», ДЮСШ «Фрунзенець», нині – ДЮСШ «Суми»), **Олег Борисович ЛИТВИНЕНКО** (ОДЮСШ системи освіти).

Олександр Юрійович СТРЕЛЬЧЕНКО

Володимир Миколайович БОСЕНКО

Владислав Григорович МАСЛОВ (другий ліворуч) серед почесних гостей Всеукраїнських змагань зі спортивної ходьби на призи **Володимира ГОЛУБНИЧОГО**

Ігор Миколайович
КРАВЧЕНКО

2012 рік. Тетяна Вікторівна ЛІТОВЦЕВА і директор НН ІФК Юрій Олегович ЛЯННОЙ з чотириразовою олімпійською чемпіонкою з плавання Яною КЛОЧКОВОЮ

А **Світлана Михайлівна СТЕНЬКО**, яка у 2004 році одержала диплом реабілітолога з відзнакою, працює директором комунальної установи Сумської обласної ради «Обласний діагностичний центр у м. Шостка».

Серед випускників Сумського інфізкульту різних років є керівники профільних кафедр і спортивних клубів інших навчальних закладів Сумщини. Так, майстер спорту з легкої атлетики, доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент **Володимир Миколайович СЕРГІЄНКО**, який кілька років був викладачем кафедри туризмознавства, спортивно-гуманітарних дисциплін, та економіки і заступником директора інституту зі спортивної роботи, нині працює на кафедрі фізичного виховання і спорту Сумського державного університету. Керівником спортивного клубу цього самого університету плідно працював **Юрій Борисович ТОКАРЕВ** (на жаль, він надто рано пішов з життя – у 2018 році), майстер спорту міжнародного класу з карате-до Неллі Валеріївна Ніколенко обіймає таку саму посаду в Сумському національному аграрному університеті, а директором спортклубу «Прометей» СумДПУ імені А.С. Макаренка тривалий час успішно працює **Валерій Олександрович КИСЕЛЬОВ**.

Павло Михайлович МОГИЛЬНИКОВ, не припиняючи активної тренерської діяльності й успішних виступів у спорті вищих досягнень серед ветеранів, очолює колектив фізкультури ПАТ «Сумхімпром». **Ольга Яківна ГАРАНІНА** виховала не одне покоління майстрів спортивного і бального танцю у створеній нею «Школи Гараніної», а **Анатолій Іванович МІНЕНКО** обирався депутатом Сумської міської ради і керував редакцією громадсько-політичної газети «Суми і сумчани». Його колишній колега по депутатському корпусу **Олександр Анатолійович ЄЛШАНСЬКИЙ** – один

із засновників розвитку футзалу в області і багаторічний заступник голови Федерації футболу Сумщини.

Серед випускників Інституту фізичної культури є авторитетні служителі спортивної Феміди. **Тетяна Іванівна КАЛТИПАН (ГІЛЕНКО)** має міжнародну категорію з хокею на траві, судила поєдинки чемпіонатів світу і Європи, олімпійських відбіркових турнірів і єврокубкові зустрічі. Така сама висока суддівська категорія і у **Володимира Миколайовича БОСЕНКА** – єдиного з волейбольних арбітрів Сумщини, який судить матчі єврокубкових турнірів. **Микола Павлович ГУДИМ** – один із найавторитетніших арбітрів українського легкоатлетичного спорту. А

Євген Федорович КОТЕНКО до виходу на футбольну суддівську «пенсію» багато років був провідним арбітром республіки у вищій та першій лігах.

Національні суддівські категорії з різних видів спорту мають **Віталій Олександрович ЛАПИЦЬКИЙ** (хокей на траві), **Олександр Валентинович ІГУМНОВ** та **Ігор Миколайович КРАВЧЕНКО** (футзал), **Сергій Володимирович ЧЕРЕДНІЧЕНКО**, **Євген Володимирович ЗЕРНОВ** і **Олександр Анатолійович ТОМЕНКО** (панкратіон), **Микола Володимирович КОЛТАКОВ** (пауерліфтинг), **Федір Федорович КІСЕЛАР** (бокс), **Сергій Васильович** і **Олександр Сергійович ХОМЕНКИ** (тхеквондо WTF і військово-спортивне багатоборство), **Валерій Іванович САМОДАЙ** і **Володимир Сергійович БУГАЙОВ** (волейбол), **Віктор Миколайович ЛАСТОЧКІН**, **Ніна Анатоліївна КУЛИК** і

Валерій
Олександрович
КИСЕЛЬОВ

Олександр
Валентинович
ІГУМНОВ

Рівню фізичної підготовки чарівної Ольги Дмитрівни НАЗАРОВОЇ можуть позаздрити всі без винятку випускники-чоловіки Навчально-наукового інституту фізичної культури

Михайло Леонідович ОСТАШЕВСЬКИЙ (легка атлетика). В активі останнього — матчі СРСР—США (1975), СРСР—Великобританія (1976), чемпіонат Європи серед юніорів (1977), матч багатоборців СРСР—ФРН (1985), Ігри Доброї Волі (1986), спартакіади народів Радянського Союзу (1975, 1979, 1983, 1986). І це далеко не повний перелік...

Багато випускників Сумського інфізкульту різних років очолюють обласні федерації як з олімпійських, так і з неолімпійських видів спорту, входили і входять до складу керівних органів національних спортивних федерацій. Так, заслужений майстер спорту з кікбоксингу, чемпіон світу і Європи **В'ячеслав ТИМОФЄЄВ**, переїхавши з родиною до Києва у 2002 році, обійняв посади віце-президента Асоціації професійних видів єдиноборств України і віце-президента Федерації кікбоксингу України. Крім того, В'ячеслав Вікторович активно сприяє розвитку українського спорту, організуючи багато благодійних акцій.

Олександр Анатолійович ТОМЕНКО — віце-президент Федерації панкратіону України, **Валерій Іванович САМОДАЙ** свого часу був віце-президентом Федерації волейболу України, **Микола Павлович ГУДИМ** — членом виконкому Федерації легкої атлетики України. Ректор СумДПУ імені А.С. Макаренка **Юрій Олегович ЛЯННОЙ** з 2009 року — президент Сумської обласної федерації гімнастики, **Оксана Яківна ДУБИНСЬКА** — президент обласної федерації спортивної аеробіки, **Володимир Євгенович ШТЕЙНІНГЕР** очолює федерацію кікбоксингу Сумщини, **Олександр Сергійович ХОМЕНКО** — президент Сумської обласної федерації тхеквондо (WTF), а **Володимир Володимирович ГОРДІЄНКО** — президент федерації бойового самбо Сумської області.

Юрій Юрійович ГОЛУБ і **Світлана Олександрівна САЄНКО** — віце-президенти регіональної Федерації вільної боротьби, **Ольга Дмитрівна НАЗАРОВА** — відповідальний секретар Федерації бодібілдингу, фітнесу і бодіфітнесу Сумщини, кращий персональний тренер області з фітнесу, ведуча популярної телепрограми «Фітнес на «АТV». **Роман Федорович КАРАВАЙ** очолює федерацію хокею з шайбою Сумської області, його брат **Дмитро Федорович** — керівник Сумського обласного осередку Федерації бейсболу України, а **Ігор Миколайович КРАВЧЕНКО** з 2005 року очолює Сумський обласний осередок Всеукраїнської футбольної асоціації студентів.

Серед тренерів команд з ігрових видів спорту Сумської області були і є наші колишні студенти. Так, **Валерій Луїсович БЕРМУДЕС** і **Юрій Григорович ЗІНЧЕНКО** в тренерському тандемі не один рік працювали з футбольними командами обласного центру, які представляли місто в першій і другій лігах українського футболу. Брати **Дмитро Федорович** і **Роман Федорович КАРАВАЙ** стояли біля витоків створення на Сумщині першої бейсбольної команди «Ворони». А **Сергій Миколайович ПЕСОЦЬКИЙ**, який одержав диплом у 2004 році, понад

Сергій Миколайович ПЕСОЦЬКИЙ

Валерій Луїсович БЕРМУДЕС

Юрій Юрійович ГОЛУБ

Засновники
Асоціації футзалу
Сумщини Євген
Сергійович
ПЕТРАКОВ
і Ярослав
Сергійович
ПЕСОЦЬКИЙ

20 років на різних посадах працює з футзальною командою Сумського державного університету – шестиразовим чемпіоном України серед студентів і срібним призером студентського чемпіонату Європи 2009 року. Двоє гравців цієї команди – випускники сумського інфізкульту **Євген Сергійович ПЕТРАКОВ**

31 серпня 2017 року. Почесні гості урочистої посвяти в першокурсники університету – протоієрей Сумської єпархії Української православної церкви отець Георгій, дворазова чемпіонка Всесвітньої універсиади зі спортивної ходьби Інна КАШИНА, заступник директора НН ІФК Андрій ЛЕОНЕНКО, директор НН ІФК Михайло ЛЯННОЙ, директор Департаменту освіти і науки Сумської ОДА Вікторія ГРОБОВА, ректор СумДПУ імені А.С. Макаренка, професор Юрій ЛЯННОЙ і депутат Сумської міської ради Юрій ПЕРЕПЕКА

2017 рік. Ректор університету, професор Юрій ЛЯННОЙ та директор НН ІФК, професор Михайло ЛЯННОЙ зі своїм вчителем фізичної культури Олександром Івановичем СИМАКОМ

25 лютого 2020 року. Рідні, друзі та колеги вітають з 70-річним ювілеєм першого декана факультету фізичного виховання (1982–1994), ректора університету (2009–2015), заслуженого працівника фізичної культури і спорту України, професора Анатолія Івановича КУДРЕНКА.

Заслужений
працівник культури
України Ольга
Яківна ГАРАНІНА
зі своїми
вихованцями

і **Ярослав Сергійович ПЕСОЦЬКИЙ** у 2014 році стали засновниками Асоціації футзалу Сумщини, яка на високому організаційному рівні проводить літні і зимові чемпіонати міста й області, розіграші Кубка АФС.

Заслужений працівник культури України **Ольга Яківна ГАРАНІНА** впродовж восьми років працювала доцентом кафедри олімпійського і професійного спорту, була ініціатором появи на факультеті спеціалізації «Спортивні і бальні танці».

Професор **Валентина Іванівна КУРІЛОВА** очолювала кафедру ТМФК, а згодом стала ініціатором відкриття кафедри БОФК, яку очолювала до 1994 року. Після цього працювала в закладах вищої освіти Одеси і Бердянська, завідувала кафедрою біологічних основ фізичної культури і фізичного виховання Глухівського національного педагогічного університету імені О. Довженка.

Тож, майбутні випускники, вам є на кого рівнятися, з кого брати приклад, чиї досягнення перевершити!

Жовтень
2015 року.
Ветерани
університету
і НН ІФК –
Марія Сергіївна
ДУДЧЕНКО,
Анатолій Іванович
КУДРЕНКО, Лідія
Михайлівна
ІВАНЕНКО і
Тетяна Іванівна
ПОЛТАВЦЕВА

Наостанок...

Омріяна мить: ти стоїш серед схвильованих одногрупників і чекаєш на своє прізвище в переліку тих, хто саме з цієї хвилини може вважати себе повноправним фахівцем. Утім лише формально, бо справжніми майстрами педагогічної справи стають дещо пізніше, за кілька років складної і водночас цікавої практичної роботи. Комуś доведеться вчити школярів азам фізичної культури, іншим – працювати тренерами в дитячих спортивних школах, хтось стане спортивним менеджером, а хтось і повертатиме людям втрачені фізичні можливості. Але знайте, шановні колеги, що мати справу з людським організмом, моделювати його поведінку, формувати потенційні можливості і пізнавати, на що він здатен – це «вищий пілотаж», бо немає у світі чогось більш досконалого і водночас більш загадкового, ніж людина.

За ці 40 років кілька десятків тисяч наших випускників одержали диплом про вищу освіту, однак можу вас запевнити, що сумський інфізкульт, даруйте за стиль, «порожняка не гонить». Є й ті, хто за цей час «зійшов з дистанції», так і не дочекавшись тієї омріяної миті на випускному вечорі. А це зайвий раз свідчить про те, що разом із дипломом наші випускники одержують той необхідний обсяг якісних знань, з якими можуть сміливо вирушати в самостійне життя.

Час спливає дуже швидко. Наступні 10 років до піввікового ювілею спортивної «кузні» Сумщини промайнуть, наче 10 секунд на 100-метровці. Цілком можливо, що зазнає певних змін структура інституту, збільшиться кількість кафедр, значно зросте кількість викладачів з докторськими науковими ступенями і професорськими вченими званнями, не говорячи вже про кандидатів наук і доцентів. Хочеться вірити в те, що до цієї історичної події Навчально-науковий інститут значно покращить свою спортивну базу, а це дасть потужний поштовх подальшому підвищенню рівня спортивних досягнень наших кращих атлетів.

Немає жодного сумніву в тому, що своє 50-річчя Навчально-науковий інститут фізичної культури СумДПУ імені А.С. Макаренка

Червень 2019 року. Керівники НН ІФК різних років (справа наліво): професори Анатолій Іванович КУДРЕНКО (1982–1994), Юрій Олегович ЛЯННОЙ (2006–2015), Олександр Анатолійович ТОМЕНКО (2001–2006) і завідувач кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії Олександр Миколайович ЗВІРЯКА

2019 рік.
Керівництво
університету
і Навчально-
наукового інституту
фізичної культури
СумДПУ імені
А.С. Макаренка
з випусниками
магістратури в залі
Сумської обласної
філармонії

зустріне яскравим феєрверком перемог і рекордів своїх студентів і випусників на найпрестижніших міжнародних змаганнях – олімпійських іграх, чемпіонатах світу і Європи з олімпійських і неолімпійських видів спорту, літніх і зимових всесвітніх універсіадах.

Тож єднаймося, друзі і колеги, аби ювілейне свято стало гідним підсумком нашої славної історії й успішного сьогодніня! Невже ми з вами цього не варти?..

ОСТАШЕВСЬКИЙ Михайло Леонідович

Повну середню освіту здобув у ЗОШ № 8 м. Суми (згодом – Олександрівська, нині – класична гімназія). У 1981 році закінчив факультет хімічного машинобудування СФ ХПІ (нині – СумДУ), у 1988 році – факультет фізичного виховання СумДПІ імені А.С. Макаренка (з відзнакою). З 1993 року – член Спілки журналістів України.

Спеціальний кореспондент головної редакції інформації УТ-1 у Сумській області (1990–1993), головний редактор Сумського міського телебачення (1990–1993), обласних громадсько-політичних газет «Ваш шанс» (1994–1996) і «СПАС» Сумського промагросоюзу (1997–1998).

З 1997 року – автор і ведучий щотижневої інформаційно-аналітичної програми «Спорт-ревію», яка виходила в ефірі ОДТРК, ТРК «Відікон», ТРК «АТV», а з вересня 2020 року – на телеканалі «СТС». З 2007 року – власний кореспондент програм «Наш футбол» (Перший національний телеканал), «Футбольний уїк-енд» (ТРК «Україна») і телеканалу «Мегаспорт». З 2016 року – керівник телевізійного проекту «СумДПУ-online», щотижневі програми якого виходили в ефірі ТРК «АТV», а з вересня 2020 року – на телеканалі «СТС».

Автор відеофільмів «Олімпійське сузір'я Сумщини» (2008), «Індорхокейна драма» (2010), «Сумщина футбольна» (2011), «Кубок Співдружності: кроки назустріч мрії» (2014), «Сумчанка – індорхокейна "зірка"» (2014), «Піввіку боротьби» (2015), «Хокейна «перлина» Слобожанщини» (2018), «І нехай розквітне твій талант!» (2020).

Автор презентаційного буклету «Сумщина олімпійська» (2010), книг «От первой лиги – до Кубка ФИБА-Европа» (2003), «Піввікова епоха "Сумихімпрому"» (2004), «Баскетбол – это наше!» (2008), «Спортивній кузні Сумщини – 30» (2010), «Евгеній Лапин – портрет в інтер'єре времени» (2010, 2015), «Спортивній кузні Сумщини – 35» (2015), «Лапины. След на земле» (2018), «Макаренківська alma mater» (2019).

У 1997–2020 рр. за високу професійну майстерність, вагомий особистий внесок у пропаганду фізичної культури і спорту, олімпійського руху неодноразово нагороджувався почесними грамотами і подяками голови Сумської обласної державної адміністрації, Сумського міського голови, Держкомспорту України,

2013 рік. Порту-Алегрі (Бразилія). Старт фінального забігу на 100 м серед 55-річних

Мінсім'їмолодьспорту України, ЦР СТП «Україна», ЦР ФСТ «Спартак», управління у справах молоді і спорту Сумської облдержадміністрації.

У 2009 році за високий професіоналізм, багаторічний вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної журналістики удостоєний почесного звання «Заслужений журналіст України» (Указ Президента України № 420/2009 від 05.06.2009).

У 2010 році за багаторічний вагомий особистий внесок у розвиток і пропаганду олімпійського руху нагороджений Подякою Національного олімпійського комітету України, яку йому особисто вручив олімпійський чемпіон, президент НОК України і член виконкому МОК, перший віце-президент IAAF, Герой України Сергій Назарович Бубка. За 10 років, у вересні 2020-го Михайло Осташевський був вдруге нагороджений українським НОКом – до Дня фізичної культури і спорту за вагомий особистий внесок у розбудову олімпійського руху одержав Почесну Грамоту Національного олімпійського комітету України.

Михайло Леонідович – єдиний в Україні спортивний журналіст, який поєднує творчу діяльність з вдалими виступами у спорті вищих досягнень, є найтитлованишим серед спринтерів України старшого віку.

Чемпіон (2014), віце-чемпіон (2012, 2013, 2014) і бронзовий призер (2013, 2019) чемпіонатів світу, триразовий чемпіон (2011, 2019) і дворазовий бронзовий призер (2011) Європейських ігор майстрів, дворазовий срібний (2005, 2011) і дворазовий брон-

2014 рік, Будапешт (Угорщина) – чемпіон світу в бігові на 60 м серед 55-річних

зовий (2000, 2014) призер чемпіонатів Європи, більш ніж 90-разовий чемпіон України і переможець розіграшів Кубка України зі спринтерського бігу, володар понад 100 поправок до таблиць рекордів і вищих досягнень України серед атлетів старшого віку в семи вікових групах (1996–2020).

Чемпіон і багаторазовий призер міжнародних спортивних ігор країн Співдружності (1999–2006). Чемпіон I всеукраїнських літніх спортивних ігор (1999), чемпіон всеукраїнських ігор ветеранів спорту (2005, 2007, 2011, 2015, 2019), неодноразовий чемпіон і призер спартакіад профспілок України (1998–2007).

За видатні досягнення в спорті вищих досягнень і підвищення авторитету міста і України на міжнародній спортивній арені нагороджений Почесною відзнакою Сумської міської ради «За заслуги перед містом» II ступеня (рішення виконавчого комітету Сумської міської ради № 702 від 10.12.2019) і III ступеня (розпорядження Сумського міського голови № 696-р від 07.09.2011), Подякою Сумського міського голови з врученням нагрудного знака (2013), Почесною грамотою Сумського міського голови (2019), а також грамотою (2014) і подякою (2019) Асоціації ветеранів спорту України.

З 2006 року – завідувач інформаційно-рекламного відділу інституту фізичної культури, у 2014–2015 роках – викладач кафедри туризмознавства, спортивно-гуманітарних дисциплін та економіки, з 2015 року – провідний фахівець Навчально-наукового інституту фізичної культури СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Зміст

Поштовх важливій справі	11
Дві долі двох реформаторів	15
Перші кроки нового факультету	18
Власну базу – власними силами	24
Спортивна мекка регіону	34
На етапі розвитку	39
Хто ми є, чого ми варті	44
Адміністрація НН Інституту фізичної культури	51
Кафедри НН Інституту фізичної культури	57
Кафедра теорії та методики фізичної культури	57
Кафедра громадського здоров'я та медико-біологічних основ фізичної культури	72
Кафедра здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії	82
Кафедра теорії та методики спорту	99
Кафедра логопедії	112
Кафедра туризму та готельно-ресторанного сервісу	122
Кафедра спортивних дисциплін і фізичного виховання	130
Керівники інституту різних років	138
Наукові досягнення студентів	146
Нагороди всесвітніх універсіад	165
Майстри спорту міжнародного класу	175
Рівень світової еліти	187
Олімпійці	223
Заслужені майстри спорту	232
Висока оцінка вагомих досягнень	239
Кавалери державних нагород	260
Відзнаки Верховної Ради, Кабінету Міністрів МОН і НАПН України	267
Почесні відзнаки Сумської міської ради	270
Почесні звання СумДПУ імені А.С. Макаренка	278
Ми пам'ятаємо вас з вдячністю	283
VIP-сектор	287
Наостанок...	299

